

EGYÜTT. VELED

MAGYAR TELEKOM TÁVKÖZLÉSI
NYILVÁNOSAN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KONSZOLIDÁLT ÉVES JELENTÉSE

A 2018. DECEMBER 31-ÉN VÉGZŐDÖTT ÉVRE

MAGYAR TELEKOM TÁVKÖZLÉSI
NYILVÁNOSAN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

**KONSZOLIDÁLT ÉVES BESZÁMOLÓ ÉS
VEZETŐSÉGI JELENTÉS**

A 2018. DECEMBER 31-ÉN VÉGZŐDÖTT ÉVRE

TARTALOMJEGYZÉK A KONSZOLIDÁLT ÉVES JELENTÉSHEZ

KONSZOLIDÁLT ÉVES BESZÁMOLÓ	4
FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS.....	5
KONSZOLIDÁLT MÉRLEG.....	12
KONSZOLIDÁLT EREDMÉNYKIMUTATÁS ÉS EGYÉB ÁTFOGÓ EREDMÉNY.....	13
KONSZOLIDÁLT CASH-FLOW KIMUTATÁS.....	15
KONSZOLIDÁLT TŐKÉBEN BEKÖVETKEZETT VÁLTOZÁSOK.....	16
MEGJEGYZÉSEK A KONSZOLIDÁLT TŐKÉBEN BEKÖVETKEZETT VÁLTOZÁSOKHOZ.....	17
KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLET A KONSZOLIDÁLT ÉVES BESZÁMOLÓHOZ.....	19
1 ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓ.....	19
2 A JELENTŐS SZÁMVELESI POLITIKÁK ÖSSZEFOGLALÓJA.....	25
3 KRITIKUS SZÁMVELESI BECSLÉSEK ÉS MEGÍTÉLÉSEK.....	30
4 PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK.....	35
5 PÉNZÜGYI KOCKÁZAT KEZELÉSE.....	60
6 NYERESÉGGADÓ.....	68
7 KÉSZLETEK.....	74
8 ÉRTÉKESÍTÉSRE KIJELÖLT ESZKÖZÖK ÉS EZEKHEZ KÖZVETLENÜL KAPCSOLÓDÓ KÖTELEZETTSÉGEK.....	74
9 TÁRGY ESZKÖZÖK.....	75
10 IMMATERIÁLIS JAVAK.....	79
11 BEFEKTETÉSEK TÁRSULTVÁLLALKOZÁSOKBAN ÉS KÖZÖS MEGÁLLAPODÁSOKBAN.....	84
12 EGYÉB ESZKÖZÖK.....	85
13 CÉLTARTALÉKOK.....	86
14 EGYÉB RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK.....	87
15 EGYÉB HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK.....	88
16 NEM IRÁNYÍTÓ RÉSZESÉDESEK.....	88
17 LÍZINGEK.....	89
18 BEVÉTELEK.....	93
19 KÖZVETLEN KÖLTSÉGEK.....	99
20 SZEMÉLYI JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK.....	99
21 EGYÉB MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEK.....	103
22 EGYÉB MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK.....	104
23 KAMATBEVÉTEL.....	104
24 KAMATKÖLTSÉG.....	104
25 EGYÉB PÉNZÜGYI KÖLTSÉGEK – NETTÓ.....	105
26 VÁLTOZÁSOK A CSOPORTBAN.....	105
27 EGY RÉSZVÉNYRE JUTÓ EREDMÉNY (EPS).....	108
28 TÁRGY ESZKÖZÖK ÉS IMMATERIÁLIS JAVAK BESZERZÉSE.....	109

29 AKVIZÍCIÓKÉRT FIZETETT ÖSSZEGEK.....	110
30 FÜGGŐ KÖVETELÉSEK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK.....	110
31 BESZERZÉSI ELKÖTELEZETTSÉGEK.....	110
32 TRANZAKCIÓK KAPCSOLT VÁLLALKOZÁSOKKAL.....	111
33 BEMUTATANDÓ SZEGMENSEK ÉS INFORMÁCIÓ A FÖLDRAJZI TERÜLETEKRŐL.....	112
34 SZABÁLYOZOTT PIACOK ÉS TEVÉKENYSÉGEK.....	116
35 MÉRLEGFORDULÓNAP UTÁNI ESEMÉNYEK.....	121
KONSZOLIDÁLT ÜZLETI JELENTÉS.....	122

MAGYAR TELEKOM TÁVKÖZLÉSI
NYILVÁNOSAN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KONSZOLIDÁLT ÉVES BESZÁMOLÓ

A 2018. DECEMBER 31-ÉN VÉGZŐDÖTT ÉVRE

AZ EURÓPAI UNIÓ ÁLTAL BEFOGADOTT

NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK ELŐÍRÁSAI SZERINT KÉSZÍTVE

(EU IFRS)

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS

A Magyar Telekom Távközlési Nyrt. részvényeseinek

A konszolidált éves beszámoló könyvvizsgálatáról készült jelentés

Vélemény

Elvégeztük a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. (a „Társaság”) és leányvállalatai (együtt a „Csoport”) mellékelt 2018. évi konszolidált éves beszámolójának könyvvizsgálatát, amely a 2018. december 31-i fordulónapra elkészített konszolidált mérlegből – melyben az eszközök és források egyező végösszege 1 155 966 M Ft – valamint az ugyanezen időponttal végződő évre vonatkozó konszolidált eredménykimutatás és egyéb átfogó eredményből – melyben a teljes átfogó eredmény összesen 49 837 M Ft nyereség-, konszolidált cash flow kimutatásból, konszolidált tőkében bekövetkezett változások kimutatásból, valamint a számviteli politika jelentős elemeinek összefoglalását is tartalmazó kiegészítő mellékletből áll.

Véleményünk szerint a mellékelt konszolidált éves beszámoló megbízható és valós képet ad a Csoport 2018. december 31-én fennálló konszolidált vagyoni és pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő üzleti évre vonatkozó konszolidált jövedelmi helyzetéről és konszolidált cash-flow-járól az Európai Unió („EU”) által befogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokban („IFRS”) foglaltakkal összhangban valamint az minden lényeges vonatkozásban a számvitelről szóló 2000. évi C. törvénynek (a továbbiakban: „számviteli törvény”) az EU által befogadott IFRS-ek szerint összeállított konszolidált éves beszámolóra vonatkozó kiegészítő követelményeinek megfelelően készült.

Véleményünk összhangban van az auditbizottságnak címzett kiegészítő jelentésünkkel.

A vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvények és egyéb jogszabályok alapján hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségünk bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgáló konszolidált éves beszámoló könyvvizsgálatáért való felelőssége” szakasza tartalmazza.

Függetlenek vagyunk a Csoporttól a vonatkozó, Magyarországon hatályos jogszabályokban és a Magyar Könyvvizsgálói Kamara „A könyvvizsgálói hivatás magatartási (etikai) szabályairól és a fegyelmi eljárásról szóló szabályzata”-ban, valamint az ezekben nem rendezett kérdések tekintetében a Nemzetközi Etikai Standardok Testülete által kiadott „Könyvvizsgálók Etikai Kódexe”-ben (az IESBA Kódex-ben) foglaltak szerint, és megfelelünk az ugyanezen normákban szereplő további etikai előírásoknak is.

A Csoportnak a 2018. január 1-jétől 2018. december 31-ig tartó üzleti évben általunk nyújtott nem könyvvizsgálati szolgáltatások a kiegészítő melléklet 21. pontjában kerültek bemutatásra.

Legjobb tudásunk és meggyőződésünk szerint kijelentjük, hogy az általunk nyújtott nem könyvvizsgálati szolgáltatások összhangban vannak a Magyarországon alkalmazandó jogszabályokkal és előírásokkal és nem nyújtottunk az Európai Parlament és a Tanács 537/2014-es rendeletének 5. cikke, és a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről és a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény 67/A (1) és (2) bekezdése szerinti tiltott szolgáltatásokat.

Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt véleményünkhöz.

Könyvvizsgálati megközelítésünk

Áttekintés

<i>Csoport lényegességi szint</i>	A Csoport könyvvizsgálata során alkalmazott lényegességi szint 4 600 M Ft, amely nagyságrendileg a konszolidált EBITDA (nyereségadóval, nettó pénzügyi eredménnyel és értékcsökkenési leírással növelt adózás előtti eredmény) 2,5%-a.
<i>Csoportkönyvvizsgálat hatóköre</i>	Az anyavállalaton, azaz a Magyar Telekom Távközlési Nyrt.-n kívül két leányvállalatot, a Makedonski A.D.-t és a T-Systems Magyarország Zrt.-t vontuk be a könyvvizsgálatba, melyek Macedóniában és Magyarországon működnek. E három vállalat a konszolidált árbevétel 97%-át és a konszolidált EBITDA 97%-át teszi ki.
<i>Kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Üzleti vagy cégérték értékvesztés-vizsgálata • Az árbevétel elszámolás pontossága az összetett számlázó rendszerekből adódóan és az IFRS 15 Vevői szerződésekből származó árbevétel standard első alkalmazása

A könyvvizsgálatunk megtervezése során meghatároztuk a lényegességi szintet és felmértük a konszolidált éves beszámoló lényeges hibás állításának kockázatait. Figyelembe vettük különös tekintettel azokat a területeket, amelyek vezetői megítélést igényelnek; például olyan jelentős számviteli becsléseket, amelyek feltételezéseken és bizonytalan jövőbeli eseményeken alapulnak. Mint minden könyvvizsgálatunk esetében, a kontrollok vezetés általi felülírásával kapcsolatos kockázatokkal is foglalkoztunk, ideértve többek között annak az értékelését, hogy azonosítottunk-e olyan, elfogultságra utaló bizonyítékokat, amelyek csalásból eredő lényeges hibás állításra utalnak.

Lényegesség

Könyvvizsgálatunk hatókörét befolyásolta az általunk alkalmazott lényegességi szint. A könyvvizsgálat úgy kerül megtervezésre, hogy kellő bizonyosságot nyújtson arról, hogy a konszolidált éves beszámoló nem tartalmaz lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából. A hibás állítások akkor minősülnek lényegesnek, ha ésszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott konszolidált éves beszámoló alapján meghozott gazdasági döntéseit.

Szakmai megítélésünk alapján meghatároztunk a lényegességhez kapcsolódó bizonyos nagyságrendi küszöbértékeket, ideértve a konszolidált éves beszámoló egészére vonatkozó Csoport lényegességi szintet, amit az alábbi táblázatban mutatunk be. Ezek és egyéb minőségi tényezők figyelembe vételének segítségével határoztuk meg a könyvvizsgálatunk hatókörét, a könyvvizsgálati eljárásaink jellegét, ütemezését és terjedelmét, valamint a hibák önmagukban vagy együttesen a konszolidált éves beszámoló egészére gyakorolt hatásainak értékelését.

<i>Lényegességi szint</i>	4 600 M Ft (2017: 5 100 M Ft)
<i>Meghatározás módja</i>	Lényegesség meghatározásának alapja nagyságrendileg a konszolidált EBITDA 2,5%-a.
<i>Az alkalmazott viszonyítási alap kiválasztásának magyarázata</i>	Azért választottuk a konszolidált EBITDA-t a viszonyítás alapjául, mert megítélésünk szerint, a konszolidált éves beszámoló felhasználói a Csoport teljesítményét jellemzően ez alapján a

mutató alapján értékelik, valamint ez egy általánosan elfogadott viszonyítási alap a telekommunikációs szektorban.

A lényegesség nagyságrendjének meghatározása során 2,5%-os arányt vettük figyelembe, amely összhangban van a szektorban működő profitorientált társaságok esetében alkalmazott aránnyal. Ez a módszer összhangban van az előző évben alkalmazottakkal.

A Csoport könyvvizsgálatának hatóköre

A Csoport könyvvizsgálatának hatókörét úgy alakítottuk ki, hogy elegendő munkát végezzünk ahhoz, hogy a konszolidált éves beszámoló egészére vonatkozóan véleményt tudjunk nyilvánítani, figyelembe véve a Csoport felépítését, számviteli folyamatait és kontrolljait és az iparágat, melyben a Csoport működik.

Két leányvállalatot azonosítottunk, a Macedóniában működő Makedonski A.D.-t és a Magyarországon működő T-Systems Magyarország Zrt.-t, amelyek beszámolóit a könyvvizsgálatba bevontuk, mert a Csoport szempontjából azok méretük alapján jelentősek.

A többi konszolidálásba bevont társaság esetében Csoport szinten hajtottunk végre elemző eljárásokat. Ezek a további Csoport szinten végrehajtott eljárásokkal, ideértve többek között a Csoporton belüli konszolidációs módosításokat, lehetővé tették, hogy a Csoport konszolidált éves beszámolójának egészéről véleményt alkossunk.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések

A kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések azok a kérdések, amelyek szakmai megítélésünk szerint a legjelentősebbek voltak a tárgyidőszaki konszolidált éves beszámoló általunk végzett könyvvizsgálata során. Ezeket a kérdéseket a konszolidált éves beszámoló egészére vonatkozó könyvvizsgálatunkkal összefüggésben, az arra vonatkozó véleményünk kialakítása során vizsgáltuk, és ezekről a kérdésekről nem bocsátunk ki külön véleményt.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések

A könyvvizsgálat során a kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések vonatkozásában elvégzett eljárások

Üzleti vagy cégérték értékvesztés-vizsgálata

2018. december 31-én a magyar és macedón szegmensek 192 905 M Ft-ot, illetve 20 199 M Ft-ot tettek ki a teljes, 213 104 M Ft összegű üzleti vagy cégérték egyenlegéből.

Az üzleti vagy cégérték értékvesztés-vizsgálata jelentős becsléseket tartalmaz, különösen a bemeneti változókra és a hosszú távú növekedési rátára, a diszkontrátára és a jövőbeni működési pénzáramokra vonatkozóan.

A vezetés arra a következtetésre jutott, hogy nincs szükség értékvesztés elszámolására az üzleti vagy cégértékkel kapcsolatban.

A becsült jövőbeni pénzáramokat egyeztetettük az igazgatóság által jóváhagyott tervekhez. Figyelembe vettük a vezetésnek a külső környezet jelentős változásaira és a belső működés tervezett átalakításaira vonatkozó várakozásait, és megvizsgáltuk, hogy ezek helyesen lettek-e figyelembe véve a becsült jövőbeni pénzáramokban.

Összehasonlítottuk a pénzáramok tényleges múltbeli alakulását a korábbi előrejelzésekkel, és áttekintettük, hogy az eltérések elfogadható tűrőhatáron belül voltak-e.

Újrászámoltuk a súlyozott átlagos tőke költséget (WACC) piaci adatok alapján. A hosszú távú

Részletes információk a vezetés által elvégzett üzleti vagy cégérték értékvesztés-vizsgálatára vonatkozóan a kiegészítő melléklet 3.2 és 10.4 pontjában találhatóak.

növekedési rátát összehasonlítottuk a rendelkezésre álló piaci adatokkal.

Áttekintettük a vezetés által elvégzett érzékenységvizsgálatok eredményét, és további érzékenységvizsgálatokat végeztünk, elsősorban a jövőbeni pénzáramokra fókuszálva.

Áttekintettük a kiegészítő melléklet vonatkozó 3.2 és 10.4 számú pontjaiban szereplő közzétételeket annak érdekében, hogy összevessük az IAS 36 értékvesztés-vizsgálatokra vonatkozó előírásaival.

Az árbevétel-elszámolás pontossága és az IFRS 15 Vevői szerződésekből származó árbevétel standard első alkalmazása

Az árbevétel pontos rögzítése alapvető iparági kockázatnak tekinthető. Ennek oka, hogy a telekommunikációs iparágban használt számlázó rendszerek összetettek, és nagy mennyiségű adatot dolgoznak fel a különböző értékesített termékekre és az év során történt árváltozásokra vonatkozóan. Mindezt számos informatikai rendszer segítségével teszik.

Ezen kívül a Csoport 2018. január 1-jétől alkalmazza az IFRS 15 Vevői szerződésekből származó árbevétel standardot, az egyszerűsített kezdeti alkalmazás módszerét követve. A Csoport a portfólió szintű megközelítést választotta. Az átállás jelentős áttéréskori hatással járt és olyan módosítások könyvelését tette szükségessé, melyek vezetői becsléseken és feltételezéseken is alapulnak.

A Csoport teljes árbevétele 657 104 M Ft. Ennek részletezése és a kapcsolódó számviteli politikák leírása a kiegészítő melléklet 1.3, 2.1.1, 3.4 és 18. pontjában találhatóak.

Felmértük az árbevétel elszámolásában releváns informatikai rendszereket és a kialakított kontrollokat, valamint teszteltük azok működési hatékonyságát a következő területeken:

- árbevétel tranzakciók rögzítése;
- árváltozások jóváhagyási folyamata és ezek bekerülése a számlázási rendszerekbe;
- ügyfeleknek kiszámított összegek kiszámítása; és
- az IFRS 15-höz köthető becslések és feltételezések felülvizsgálatának folyamata, beleértve a szerződéses eszközökre, halasztott értékesítési költségekre és szerződéses kötelezettségekre vonatkozó folyamatokat.

Ezen felül mintavételezéssel teszteltük a számlázási rendszer adatainak a kibocsátott számlákkal illetve a pénzügyileg befolyt árbevétellel való egyezését. Tesztelésünk egyaránt tartalmazott fogyasztói és vállalati ügyfélszámlákat.

Az IFRS 15 tekintetében mintavételezéssel részletesen vizsgáltuk az áttérés halmozott hatását az áttérés időpontjában, illetve a szerződéses eszközöket, halasztott értékesítési költségeket és szerződéses kötelezettségeket.

Egyéb információk: a konszolidált üzleti jelentés

Az egyéb információk a Csoport 2018. évi konszolidált üzleti jelentéséből állnak. A vezetés felelős a konszolidált üzleti jelentésnek a Magyarországon hatályos, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a „számviteli törvény”), illetve egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban történő elkészítéséért. A független könyvvizsgálói jelentésünk „Vélemény” szakaszában a konszolidált éves beszámolóra adott véleményünk nem vonatkozik a konszolidált üzleti jelentésre.

A konszolidált éves beszámoló általunk végzett könyvvizsgálatával kapcsolatban a mi felelősségünk a konszolidált üzleti jelentés átolvasása és ennek során annak mérlegelése, hogy a konszolidált üzleti jelentés lényegesen ellentmond-e a konszolidált éves beszámolónak vagy a könyvvizsgálat során szerzett ismereteinknek, vagy egyébként úgy tűnik-e, hogy az lényeges hibás állítást tartalmaz. Ha az elvégzett munkánk alapján arra a következtetésre jutunk, hogy a konszolidált üzleti jelentés lényeges hibás állítást tartalmaz, kötelességünk erről és a hibás állítás jellegéről jelentést tenni.

A számviteli törvény alapján a mi felelősségünk továbbá a konszolidált üzleti jelentés átolvasása során annak megítélése, hogy a konszolidált üzleti jelentés a számviteli törvény, illetve, ha van, egyéb más jogszabály, annak vonatkozó előírásaival összhangban van-e, és erről, valamint a konszolidált üzleti jelentés és a konszolidált éves beszámoló összhangjáról vélemény nyilvánítása.

Mivel a társaság átruházható értékpapírjait az Európai Gazdasági Térség tagállamának szabályozott piacára kereskedésre befogadták, ezért a konszolidált üzleti jelentésről szóló véleményünknek ki kell terjednie a számviteli törvény 95/B. § (2) bekezdés e) és f) pontjában szereplő információkra, és nyilatkoznunk kell arról, hogy rendelkezésre bocsátották-e a 95/B. § (2) bekezdés a)-d), g) és h) pontjában említett információkat.

Mivel a Társaság konszolidált éves beszámolót készítő, közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak minősülő anyavállalat és az adott üzleti év mérleg fordulónapján a számviteli törvény 134. § (5) bekezdés a) és b) pontjában foglalt feltételek teljesültek, így a konszolidált üzleti jelentésében a konszolidálásba bevont vállalkozásokra vonatkozóan a 95/C. § szerinti nem pénzügyi kimutatást kell közzétennie. Ebben a tekintetben nyilatkoznunk kell arról, hogy a konszolidált üzleti jelentés tartalmazza-e a 95/C. §, illetve a 134. § (5) bekezdés szerinti nem pénzügyi kimutatást.

Véleményünk szerint a Csoport 2018. évi konszolidált üzleti jelentése, beleértve a számviteli törvény 95/B. (2) bekezdés e) és f) pontjában szereplő információkat is, minden lényeges vonatkozásban összhangban van a Csoport 2018. évi konszolidált éves beszámolójával és a konszolidált üzleti jelentés összhangban van a számviteli törvény vonatkozó előírásaival. Mivel egyéb más jogszabály a Csoport számára nem ír elő a konszolidált üzleti jelentésre vonatkozó további követelményeket, ezért e tekintetben nem mondunk véleményt.

A konszolidált üzleti jelentésben más jellegű lényeges ellentmondás vagy lényeges hibás állítás sem jutott a tudomásunkra, így e tekintetben nincs jelentenivalónk.

Továbbá nyilatkoznunk arról, hogy rendelkezésre bocsátották a számviteli törvény 95/B. § (2) bekezdésének a)-d), g) és h) pontjában említett információkat. A konszolidált üzleti jelentés tartalmazza a 95/C. §, (1) bekezdés, illetve a 134. § (5) bekezdés szerinti nem pénzügyi kimutatást.

A vezetés és az irányítással megbízott személyek felelőssége a konszolidált éves beszámolóért

A vezetés felelős a konszolidált éves beszámolónak az Európai Unió által befogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokban („IFRS”) foglaltakkal összhangban történő és a valós bemutatás

követelményének, valamint a számviteli törvény EU által befogadott IFRS-ek szerint összeállított konszolidált éves beszámolóra vonatkozó kiegészítő követelményeinek megfelelő elkészítéséért, valamint az olyan belső kontrollért, amelyet a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítástól mentes konszolidált éves beszámoló elkészítése.

A konszolidált éves beszámoló elkészítése során a vezetés felelős azért, hogy felmérje a Csoportnak a vállalkozás folytatására való képességét és az adott helyzetnek megfelelően közzétegye a vállalkozás folytatásával kapcsolatos információkat, valamint a vezetés felel a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel konszolidált éves beszámolóban való alkalmazásáért, azt az esetet kivéve, ha a vezetésnek szándékában áll megszüntetni a Társaságot vagy beszüntetni az üzletszerű tevékenységet, vagy amikor ezen kívül nem áll előtte más reális lehetőség.

Az irányítással megbízott személyek felelősek a Csoport pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgáló konszolidált éves beszámoló könyvvizsgálataért való felelőssége

A könyvvizsgálat során célunk kellő bizonyosságot szerezni arról, hogy a konszolidált éves beszámoló egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint az, hogy ennek alapján a véleményünket tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést bocsássunk ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja az egyébként létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha ésszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott konszolidált éves beszámoló alapján meghozott gazdasági döntéseit.

A Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardok szerinti könyvvizsgálat egésze során szakmai megítélést alkalmazunk és szakmai szkepticizmust tartunk fenn. Továbbá:

- Azonosítjuk és felmérjük a konszolidált éves beszámoló akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak kockázatait, kialakítjuk és végrehajtjuk az ezen kockázatok kezelésére alkalmas könyvvizsgálati eljárásokat, valamint elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk a véleményünk megalapozásához. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem tárásának kockázata nagyobb, mint a hibából eredőé, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását.
- Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálati eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a Csoport belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.
- Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politika megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- Következtetést vonunk le arról, hogy helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel éves beszámolóban való alkalmazása, valamint a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték alapján arról, hogy fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel a Csoport vállalkozás folytatására való képességét illetően. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, független könyvvizsgálói jelentésünkben fel kell hívnunk a figyelmet a konszolidált éves beszámolóban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy ha a közzétételek e tekintetben nem megfelelőek, minősítenünk kell véleményünket. Következtetéseink a független könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálati bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy a Csoport nem tudja a vállalkozást folytatni.
- Értékeljük a konszolidált éves beszámoló átfogó bemutatását, felépítését és tartalmát, beleértve a konszolidált kiegészítő mellékletben tett közzétételeket, valamint értékeljük azt is, hogy a konszolidált éves beszámolóban teljesül-e az alapul szolgáló ügyletek és események valós bemutatása.

- A konszolidált éves beszámolóra vonatkozó vélemény nyilvánításához elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk a Csoporton belüli gazdálkodó egységek vagy üzleti tevékenységek pénzügyi információiról. Felelősek vagyunk a Csoport könyvvizsgálatának irányításáért, felügyeletéért és elvégzéséért. Továbbra is kizárólagos felelősséggel tartozunk a könyvvizsgálói véleményünkért.

Az irányítással megbízott személyek tudomására hozzuk – egyéb kérdések mellett – a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve a Csoport által alkalmazott belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is, ha voltak ilyenek.

Nyilatkozunk az irányítással megbízott személyeknek arról, hogy megfelelünk a függetlenségre vonatkozó releváns etikai követelményeknek, és kommunikáljuk feléjük mindazon kapcsolatokat és egyéb kérdéseket, amelyekről ésszerűen feltételezhető, hogy befolyásolják a függetlenségünket, valamint adott esetben a kapcsolódó óvintézkedéseket.

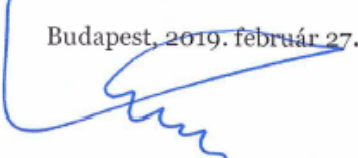
Az irányítással megbízott személyek felé kommunikált kérdések közül meghatározzuk azokat a kérdéseket, amelyek a tárgyidőszaki konszolidált éves beszámoló könyvvizsgálata során a legjelentősebb kérdések, és ennél fogva a kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések voltak. Könyvvizsgálói jelentésünkben ismertetjük ezeket a kérdéseket, kivéve, ha jogszabály vagy szabályozás kizárja az adott kérdés nyilvános közzétételét, vagy ha – rendkívül ritka körülmények között – azt állapítjuk meg, hogy egy adott kérdést a könyvvizsgálói jelentésben nem lehet kommunikálnunk, mert ésszerű várakozások alapján annak hátrányos következményei súlyosabbak lennének, mint a kommunikáció közérdekű hasznai.

Jelentés egyéb jogi és szabályozói követelményekről

A Csoport első alkalommal 1991. december 31-én választott minket könyvvizsgálójává. Megválasztásunk a részvényesi határozatok alapján évente ismételten jóváhagyásra került, 27 év folyamatos megbízást eredményezve.

A jelen független könyvvizsgálói jelentést eredményező megbízásért felelős partner Balázs Árpád.

Budapest, 2019. február 27.

Armin Krug
Üzlettárs
PricewaterhouseCoopers Könyvvizsgáló Kft.
1055 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 78.
Nyilvántartásba vételi sz.: 001464

Balázs Árpád
Kamarai tag könyvvizsgáló
Kamarai tagsági sz.: 006931

KONSZOLIDÁLT MÉRLEG

	Megjegyzés	2017.	2018.
		december 31-én	
		(millió Ft)	
ESZKÖZÖK			
Forgóeszközök			
Pénzeszközök	4.2.1	5 399	7 204
Vevőkövetelések és egyéb eszközök	4.2.2, 12.1, 18	157 745	195 220
Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök	4.2.3.1	8 162	11 631
Nyerességadó-követelés	6.1	384	254
Készletek	7	17 175	19 118
		188 865	233 427
Értékesítésre kijelölt eszközök	8	162	-
Forgóeszközök összesen		189 027	233 427
Befektetett eszközök			
Tárgyi eszközök	9	458 343	443 147
Immateriális javak	10	441 458	447 952
Befektetés társult és közös vezetési vállalatokban	11	1 324	1 393
Halasztottadó-követelés	6.3	59	77
Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök	4.2.3.2, 18	19 323	24 985
Egyéb befektetett eszközök	12.2	127	5 015
		920 634	922 569
Befektetett eszközök összesen		920 634	922 569
Eszközök összesen		1 109 661	1 155 996
KÖTELEZETTSÉGEK			
Rövid lejáratú kötelezettségek			
Pénzügyi kötelezettségek kapcsoló vállalkozásokkal szemben	4.4.1	35 191	111 144
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	4.4.2	8 757	9 228
Kötelezettségek szállítók felé	4.4.3	135 446	175 312
Nyerességadó-kötelezettség	6.1	324	343
Céltartalékok	13	3 267	3 418
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	14	43 596	41 395
		226 581	340 840
Értékesítésre kijelölt eszközökhöz kapcsolódó kötelezettségek	8	-	-
Rövid lejáratú kötelezettségek összesen		226 581	340 840
Hosszú lejáratú kötelezettségek			
Pénzügyi kötelezettségek kapcsoló vállalkozásokkal szemben	4.4.1	231 646	123 349
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	4.4.2	47 608	47 919
Halasztottadó-kötelezettség	6.3	13 743	17 246
Céltartalékok	13	9 231	11 265
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	15	779	445
		303 007	200 224
Hosszú lejáratú kötelezettségek összesen		303 007	200 224
Kötelezettségek összesen		529 588	541 064
TŐKE			
Saját tőke			
Jegyzett tőke		104 275	104 275
Tőketartalékok		27 282	27 263
Saját részvénnyek		(2 187)	(3 991)
Eredménytartalék		396 320	429 294
Halmazott egyéb átfogó eredmény		21 505	23 650
		547 195	580 491
Saját tőke összesen		547 195	580 491
Nem irányító részesedések	16	32 878	34 441
Tőke összesen		580 073	614 932
Források összesen		1 109 661	1 155 996

Budapest, 2019. február 20.

Rékasi Tibor
vezérigazgató, igazgatósági tag

Szabó János
gazdasági vezérigazgató-helyettes

A kiegészítő melléklet a konszolidált éves beszámoló szerves részét képezi.

KONSZOLIDÁLT EREDMÉNYKIMUTATÁS ÉS EGYÉB ÁTFOGÓ EREDMÉNY

	Megjegyzés	2017. december 31-ével (millió Ft, kivéve az egy részvényre vonatköző adatok)	2018. végződött évben
Bevételek	18	610 851	657 104
Közvetlen költségek.....	19	(245 777)	(286 931)
Személyi jellegű ráfordítások.....	20	(80 240)	(82 968)
Értécsökkenési leírás.....	9, 10	(108 174)	(115 529)
Egyéb működési költségek.....	21	(105 918)	(103 915)
Működési költségek		(540 109)	(589 343)
Egyéb működési bevételek.....	22	6 746	9 217
Működési eredmény		77 488	76 978
Kamatbevétel.....	23	543	363
Kamatköltség.....	24	(13 525)	(13 423)
Egyéb pénzügyi költségek - nettó.....	25	(8 645)	(4 724)
Nettó pénzügyi eredmény		(21 627)	(17 784)
Részesedés társult és közös vezetésű vállalatok nettó.....	11	343	588
Adózás előtti eredmény		56 204	59 782
Nyeréségadó.....	6.2	(15 958)	(13 333)
Folytatódó tevékenységekből származó adózott eredmény		40 246	46 449
Megszűnt tevékenységekből származó adózott eredmény.....	26.2.1	9 526	-
Adózott eredmény		49 772	46 449
Egyéb átfogó eredmény			
(melynek összege átsorolásra került vagy átsorolható az eredménybe)			
Külföldi tevékenységek átváltási különbözete.....		(439)	3 169
Értékesíthető pénzügyi eszközök átértékelése.....		19	219
Folytatódó tevékenységekből származó egyéb átfogó eredmény, adózás után.....		(420)	3 388
Megszűnt tevékenységekből származó egyéb átfogó eredmény, adózás után.....	26.2.1	(12 512)	-
Egyéb átfogó eredmény		(12 932)	3 388
Folytatódó tevékenységekből származó teljes átfogó eredmény, adózás után.....		39 826	49 837
Megszűnt tevékenységekből származó teljes átfogó eredmény, adózás után.....	26.2.1	(2 986)	-
Teljes átfogó eredmény		36 840	49 837
Adózott eredmény:			
A Társaság részvényeseire jutó rész.....		46 727	43 318
Folytatódó tevékenységekből.....		37 239	43 318
Megszűnt tevékenységekből.....		9 488	-
Nem irányító részesedésekre jutó rész.....		3 045	3 131
Folytatódó tevékenységekből.....		3 007	3 131
Megszűnt tevékenységekből.....		38	-
		49 772	46 449

Megjegyzés	2017.	2018.
	december 31-ével	végződött évben
	(millió Ft, kivéve az egy részvényre vonatkozó adatok)	
Teljes átfogó eredmény:		
A Társaság részvényeseire jutó rész.....	36 742	45 463
Folytatódó tevékenységekből.....	36 948	45 463
Megszűnt tevékenységekből.....	(206)	-
Nem irányító részesedésekre jutó rész.....	98	4 374
Folytatódó tevékenységekből.....	2 878	4 374
Megszűnt tevékenységekből.....	(2 780)	-
	<u>36 840</u>	<u>49 837</u>
Egy részvényre jutó hozam (EPS):		
Társaság részvényeseire jutó adózott eredmény	46 727	43 318
Folytatódó tevékenységekből.....	37 239	43 318
Megszűnt tevékenységekből.....	9 488	-
Forgalomban levő törzsrészvények súlyozott átlagos száma (ezer darab)	1 040 073	1 035 394
Részvényhígulást eredményező részvényopciók átlagos száma (ezer darab)	4 585	6 074
Forgalomban levő törzsrészvények súlyozott átlagos száma (ezer darab) hígított EPS számításhoz	1 044 658	1 041 468
Egy részvényre jutó hozam (Ft)	44,93	41,84
Folytatódó tevékenységekből.....	35,82	41,84
Megszűnt tevékenységekből.....	9,11	-
Egy részvényre jutó hígított hozam (Ft)	44,93	41,59
Folytatódó tevékenységekből.....	35,82	41,59
Megszűnt tevékenységekből.....	9,11	-

A kiegészítő melléklet a konszolidált éves beszámoló szerves részét képezi.

KONSZOLIDÁLT CASH-FLOW KIMUTATÁS

Megjegyzés	2017.	2018.
	december 31-ével végződött évben (millió Ft)	
Üzleti tevékenységből származó cash-flow		
Adózott eredmény.....	40 246	46 449
Értékcsökkenési leírás.....	108 174	115 529
Nyereségadó	15 958	13 333
Nettó pénzügyi eredmény.....	21 627	17 784
Részesedés társult és közös vezetésű vállalatok eredményéből.....	(343)	(588)
Forgóeszközök változása	(17 959)	(30 237)
Céltartalékok változása	(1 581)	1 385
Kötelezettségek változása (forgótöke típusú)	21 817	29 857
Fizetett nyereségadó	(10 425)	(11 953)
Kapott osztalék	111	535
Fizetett kamat és egyéb pénzügyi díjak	(19 949)	(18 810)
Kapott kamat	382	312
Egyéb pénzmozgással nem járó tételek.....	(647)	(4 498)
Üzleti tevékenységből származó nettó cash-flow folytatódó tevékenységekből	157 411	159 098
Üzleti tevékenységből származó nettó cash-flow megszünt tevékenységekből	(23)	-
Üzleti tevékenységből származó nettó cash-flow	157 388	159 098
Befektetési tevékenységből származó cash-flow		
Tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzése.....	28 (90 800)	(93 688)
Akvízióikért fizetett összegek	29 (3 791)	(2 045)
Felvásárolt leányvállalatok pénzeszközei.....	475	137
Egyéb pénzügyi eszközökből befolyt összegek	3 030	7 033
Egyéb pénzügyi eszközök beszerzésére fordított összegek.....	(5 897)	(4 978)
Tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítéséből származó bevétel.....	2 629	10 449
Leányvállalatok és üzleti kombinációk értékesítéséből származó bevétel	1	-
Társult és közös vállalkozásokért fizetett összegek	-	-
Befektetési tevékenységre fordított nettó cash-flow folytatódó tevékenységekből	(94 353)	(83 092)
Befektetési tevékenységből származó nettó cash-flow megszünt tevékenységekből.....	36 292	-
Befektetési tevékenységre fordított nettó cash-flow	(58 061)	(83 092)
Pénzügyi tevékenységből származó cash-flow		
Részvényeseknek és nem irányító részvénytulajdonosoknak fizetett osztalék	(29 403)	(29 547)
Hitelek és egyéb kölcsönök felvétele	4.4.2.2 101 310	59 793
Hitelek és egyéb kölcsönök törlesztése.....	4.4.2.2 (169 042)	(96 767)
Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek	4.4.2.3 (7 485)	(5 988)
Saját részvény visszavásárlására fordított összegek	(2 139)	(1 822)
Pénzügyi tevékenységre fordított nettó cash-flow folytatódó tevékenységekből	(106 759)	(74 331)
Pénzügyi tevékenységből származó nettó cash-flow megszünt tevékenységekből	2 041	-
Pénzügyi tevékenységre fordított nettó cash-flow	(104 718)	(74 331)
Pénzeszközök árfolyamkülönbözete folytatódó tevékenységekből.....	(15)	130
Pénzeszközök árfolyamkülönbözete megszünt tevékenységekből.....	-	-
Pénzeszközök változása	(5 406)	1 805
Pénzeszközök az év elején	10 805	5 399
Pénzeszközök az év végén	4.2.1 5 399	7 204

A kiegészítő melléklet a konszolidált éves beszámoló szerves részét képezi.

KONSZOLIDÁLT TŐKÉBEN BEKÖVETKEZETT VÁLTOZÁSOK

	darab	millió Ft										
		Törzs-részvények száma (a)	Tőketartalékok			Saját részvény (d)	Eredmény-tartalék (e)	Halmozott egyéb átfogó eredmény		Saját tőke	Nem irányító részesedés (h)	Tőke
			Jegyzett tőke (a)	Tőke-tartalék (b)	Részvényben fizetendő részvényalapú kifizetések tartaléka (c)			Halmozott átváltási különbözet (f)	Értékesíthető pénzügyi eszközök átértékelési tartaléka adózás után (g)			
Egyenleg 2016. december 31-én	1 042 742 543	104 275	27 379	511	(825)	375 660	31 521	(31)	538 490	42 843	581 333	
A Társaság részvényeseinek jóváhagyott osztalék (i)						(26 067)			(26 067)	-	(26 067)	
Nem irányító részvénytulajdonosoknak jóváhagyott osztalék (j)									-	(3 320)	(3 320)	
Részvényben fizetendő részvényalapú juttatás (c)				(608)	777				169	-	169	
Saját részvény vásárlás (k)					(2 139)				(2 139)	-	(2 139)	
Leányvállalat értékesítése (l)									-	(6 743)	(6 743)	
Tulajdonosokkal tulajdonosi minőségükben lebonyolított tranzakciók		-	-	(608)	(1 362)	(26 067)	-	-	(28 037)	(10 063)	(38 100)	
Egyéb átfogó eredmény							(9 995)	10	(9 985)	(2 947)	(12 932)	
Adózott eredmény						46 727			46 727	3 045	49 772	
Teljes átfogó eredmény						46 727	(9 995)	10	36 742	98	36 840	
Egyenleg 2017. december 31-én	1 042 742 543	104 275	27 379	(97)	(2 187)	396 320	21 526	(21)	547 195	32 878	580 073	
Új standardok alkalmazása (IFRS 9, IFRS 15) (m)		-	-	-	-	15 724	-	-	15 724	671	16 395	
Felülvizsgált 2018. január 1-i egyenleg	1 042 742 543	104 275	27 379	(97)	(2 187)	412 044	21 526	(21)	562 919	33 549	596 468	
A Társaság részvényeseinek jóváhagyott osztalék (i)						(26 068)			(26 068)	-	(26 068)	
Nem irányító részvénytulajdonosoknak jóváhagyott osztalék (j)									-	(3 482)	(3 482)	
Részvényben fizetendő részvényalapú juttatás (c)				(19)	18				-	-	-	
Saját részvény vásárlás (k)					(1 822)				(1 822)	-	(1 822)	
Tulajdonosokkal tulajdonosi minőségükben lebonyolított tranzakciók		-	-	(19)	(1 804)	(26 068)	-	-	(27 891)	(3 482)	(31 373)	
Egyéb átfogó eredmény							2 021	124	2 145	1 243	3 388	
Adózott eredmény						43 318			43 318	3 131	46 449	
Teljes átfogó eredmény						43 318	2 021	124	45 463	4 374	49 837	
Egyenleg 2018. december 31-én	1 042 742 543	104 275	27 379	(116)	(3 991)	429 294	23 547	103	580 491	34 441	614 932	
Ebből saját részvény					(8 836 348)							

Forgalomban lévő törzs-részvények száma

2018. december 31-én..... 1 033 906 195

A kiegészítő melléklet a konszolidált éves beszámoló szerves részét képezi.

MEGJEGYZÉSEK A KONSZOLIDÁLT TŐKÉBEN BEKÖVETKEZETT VÁLTOZÁSOKHOZ

- (a) 2018. december 31-én a kibocsátott részvények száma 1 042 742 543, egyenként 100 forint névértékű. 2018. december 31-én a kibocsátásra engedélyezett részvények száma ezzel megegyező, 1 042 742 543 darab.

Szavazati jogok és szavazás

Minden „A” sorozatú tőzsrerészvény részvényenként egy szavazatra jogosít a Társaság Közgyűlésén. A Közgyűlésén az a részvényes, illetve részvényesi meghatalmazott vehet részt, akit legkésőbb a Közgyűlés kezdőnapját megelőző második munkanapon bejegyezték a részvénykönyvbe. A Közgyűlés a határozatait egyszerű szavazattöbbséggel hozza, kivéve, ahol az Alapszabály a döntést a leadott szavazatok legalább háromnegyed többségéhez köti. Nincs korlátozás a nem-rezidens vagy külföldi részvényesek jogaiiban, a tőzsrerészvények birtoklását és az ahhoz fűződő szavazati jog gyakorlását illetően. A tőzsrerészvényekhez fűződő szavazati jogokat az Alapszabály nem korlátozza. A Társaságnak nincs különleges irányítási joggal felruházott részvénye.

A részvények átruházása

A dematerializált részvény átruházásához az átruházásra irányuló szerződés vagy más jogcím, valamint az átruházó értékpapírszámlájának megterhelése és az új jogosult értékpapírszámláján a dematerializált részvény jóváírása szükséges. A dematerializált részvény jogosultjának, annak az értékpapírszámlájának a jogosultját kell tekinteni, amelyiken a dematerializált részvényt nyilvántartják.

Az „A” sorozatú tőzsrerészvények átruházása nincs kötve egyéb korlátozáshoz vagy beleegyezés megszerzéséhez.

- (b) A Tőketartalékban a Társaság tőkeemelése során a részvényekért kapott, a névértéket meghaladó összeg szerepel.
- (c) A Részvényben fizetendő részvényalapú juttatások tartaléka tartalmazza a részvényalapú kompenzációs programok tőkében elhatárolt összegét. Bővebben ld. 20.1.2 megjegyzést.
- (d) A Saját részvények soron a Társaság visszavásárolt saját részvényeiért fizetett összeg szerepel. Amikor a Társaság vagy egy leányvállalata megvásárolja a Társaság részvényeit, a kifizetett ellenérték és minden járulékos költség a saját tőkét csökkenti a Saját részvények soron, amíg a részvények bevonásra vagy újra eladásra nem kerülnek. Amikor ezeket a részvényeket a későbbiekben eladjuk, a saját részvények értéke a mérlegben az adott részvények eredeti bekerülési értékével csökken, így a saját tőke értéke nő, míg a nyereség vagy veszteség is a saját tőkében (Eredménytartalék) kerül elszámolásra. A saját részvényekkel kapcsolatos tranzakciókat a tranzakció napján könyveljük.
- (e) Az Eredménytartalékban van a Csoport halmozott, osztalékként ki nem fizetett eredménye. A Társaságnak a magyar törvények (2000. évi C. törvény 114/B. § (5) b) előírásainak megfelelő szerint osztalékként kifizethető tartalékai 2018. december 31-én körülbelül 450 milliárd forintot tettek ki (2017. december 31-én 424 milliárd forint).
- (f) A külföldi leányvállalatok konszolidációja során keletkező árfolyam-különbözet a Halmozott átváltási különbözet soron jelenik meg.
- (g) Az Értékesíthető pénzügyi eszközök átértékelési tartaléka tartalmazza az ezen eszközökhöz kapcsolódó, nem realizált nyereségek és veszteségek adózás utáni értékét. A Magyar Telekom tőkeinstrumentumait a korábbi értékesíthető pénzügyi eszközök közül átsorolta az IFRS 9 szerinti egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök közé 2018. január 1-jén. (Ld. 4.5.1 megjegyzés.)
- (h) A Nem irányító részesedés a Csoport kevesebb mint 100%-os tulajdonú leányvállalatainak nem irányító részvényeseire jutó nettó eszközállományt mutatja (16. megjegyzés).
- (i) A Társaság tulajdonosainak és a nem irányító részvénytulajdonosoknak fizetendő osztalék kötelezettségként és a saját tőke (Eredménytartalék vagy Nem irányító részesedések) csökkenéseként kerül megjelenítésre abban az időszakban, amelyben a tulajdonosok az osztalékot jóváhagyják.
- (j) A nem irányító részvénytulajdonosoknak jóváhagyott osztalék túlnyomórészt a Makedonski Telekom (MKT) nem irányító részvénytulajdonosainak jóváhagyott osztalékot tartalmazza.

- (k) 2018-ban a Magyar Telekom Nyrt. 4 251 418 darab törzsrészcévet vásárolt a Munkavállalói Résztulajdonosi Program (MRP) keretében való felhasználás céljából (20.1.2.5 megjegyzés). 2017-ben a Magyar Telekom Nyrt. 4 534 758 darab törzsrészcévet vásárolt a Munkavállalói Résztulajdonosi Program (MRP) keretében való felhasználás céljából (20.1.2.5 megjegyzés). 2016-ban a Magyar Telekom Nyrt. 1 252 616 darab törzsrészcévet vásárolt a Munkavállalói Résztulajdonosi Program (MRP) keretében való felhasználás céljából (20.1.2.4 megjegyzés), melyből az MRP szervezet 25 764 darabot értékesített a program résztvevői számára a felülvizsgálatát követően. Ezek a tranzakciók a Budapesti Értéktőzsdén, az UniCredit Bank Hungary Zrt. mint befektetési szolgáltató közreműködésével valósultak meg.
- (l) A Társaság 2017 januárjában részcévvásárlási megállapodást írt alá a Hrvatski Telekom d.d.-vel a Crnogorski Telekom A.D. Podgorica-ban meglévő többségi 76,53 %-os tulajdoni részesedésének eladásáról. Az értékesítés részletei a 26.2.1 megjegyzésben találhatók.
- (m) A Társaság 2018. január 1-jével alkalmazta az IFRS 9 és IFRS 15 standardokat. Az alkalmazás részletei az 1.3 és 2.1.1 megjegyzésben találhatók.

Az éves beszámoló elfogadásával egy időben a Társaság Igazgatósága összesen 26 068 millió forint osztalék kifizetésére irányuló javaslatot terjeszt a Társaság 2019 áprilisában tartandó éves rendes Közgyűlése elé. 2018-ban a Magyar Telekom Nyrt. összesen 26 068 millió forint osztalékot fizetett.

A kiegészítő melléklet a konszolidált éves beszámoló szerves részét képezi.

KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLET A KONSZOLIDÁLT ÉVES BESZÁMOLÓHOZ

1 ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓ

1.1 A Társaságról

A Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság (a Társaság vagy a Magyar Telekom Nyrt.) leányvállalataival együtt alkotja a Magyar Telekom Csoportot (Magyar Telekom vagy Csoport). A Magyar Telekom Magyarország és Macedónia vezető távközlési szolgáltatója, míg Bulgáriában és Romániában alternatív távközlési szolgáltató. A szolgáltatásokat különféle, a működés helye szerint hatályos jogszabályok szabályozzák (34. megjegyzés).

A Társaságot 1991. december 31-én jegyezték be Magyarországon, és 1992. január 1-jén kezdte meg üzleti tevékenységét. A Társaság bejegyzett székhelye 2018. november 1-je óta: 1097 Budapest, Könyves Kálmán körút 36., Magyarország. A Társaságot nyilvántartó cégbíróság neve és cégjegyzékszám: Fővárosi Törvényszék Cégbírósága, Cg. 01-10-041928.

A Magyar Telekom Nyrt. részvényeit a Budapesti Értéktőzsdén jegyzik, a részvények kereskedelme a Budapesti Értéktőzsdén zajlik. A Magyar Telekom egyenként 5 törzsrészvényét megtestesítő amerikai letéti részvényekkel (ADS) 2010. november 12-ig, a részvények kivezetésének időpontjáig kereskedtek a New York-i tőzsdén. Az ADS-ek regisztrációját a Magyar Telekom 2012 februárjában szüntette meg az Egyesült Államokban. A Társaság ún. I. szinten továbbra is fenntartja az amerikai letéti jegy (ADR) programját.

A Társaság legfelső irányító tulajdonosa a Deutsche Telekom AG (DT vagy DTAG), aki teljeskörűen konszolidálja a Magyar Telekom Csoportot. A Deutsche Telekom Csoport tagja, a Deutsche Telekom Europe B.V. (Stationsplein 8, 6221 BT Maastricht, Hollandia) birtokolja közvetlenül a Társaság részvényeinek és szavazati jogainak 59,21%-át. A DT AG konszolidált beszámolója megtekinthető a honlapján (www.telekom.com/en), a Magyar Telekom Csoport konszolidált beszámolója megtekinthető a Társaság székhelyén, illetve a honlapján.

A konszolidált éves beszámoló adatai – egyéb jelölés hiányában – millió Ft-ban szerepelnek.

A Társaság Igazgatósága (Igazgatóság) 2019. február 20-án elfogadta a Társaság jelen konszolidált éves beszámolójának előterjesztését a tulajdonosok éves rendes Közgyűlése számára. A Közgyűlés jogosult a beszámoló jóváhagyására, amely előtt viszont kérhet módosításokat. Mivel az irányító tulajdonosok a beszámolót elfogadó Igazgatóságban is jelen vannak, rendkívül kicsi annak a valószínűsége, hogy a Közgyűlés módosítási igényt támaszt, és a múltban erre még nem volt példa.

A Magyar Telekom Nyrt. internetes honlapjának címe: www.telekom.hu

1.2 A Csoport összetétele

2017. és 2018. december 31-én a Csoport jelentősebb működő leányvállalatai az alábbiak voltak:

Leányvállalatok	Részesezési hányad		Tevékenység
	2017	2018	
	december 31-én		
<u>Magyarországon bejegyzett</u>			
T-Systems Magyarország Zrt., Budapest	100,00%	100,00%	rendszer-integrációs és IT-szolgáltató
KalászNet Kft., Budapest	100,00%	100,00%	távközlési szolgáltató
Telekom New Media Zrt., Budapest	100,00%	100,00%	interaktív távközlési alkalmazások szolgáltatója
<u>Macedóniában bejegyzett</u>			
Makedonski Telekom A.D., Skopje (MKT)	56,67%	56,67%	távközlési szolgáltató
Stonebridge A.D., Skopje	100,00%	100,00%	holdingcég
<u>Romániában bejegyzett</u>			
Combridge S.R.L., Bukarest	100,00%	100,00%	nagykereskedelmi távközlési szolgáltató
<u>Bulgáriában bejegyzett</u>			
Novatel EOOD, Szófia	100,00%	100,00%	nagykereskedelmi távközlési szolgáltató

2017. és 2018. december 31-én a Csoport közös vezetésű vállalkozásai az alábbiak voltak:

Közös vezetésű vállalkozások	Részesezési hányad		Tevékenység
	2017	2018	
	december 31-én		
<u>Magyarországon bejegyzett</u>			
E2 Hungary Zrt., Budapest	50,00%	50,00%	energia-szolgáltató üzleti ügyfelek részére

A Csoport fenti leányvállalatokban meglévő tulajdonrésze megegyezik az azokban lévő szavazati jogaival. A Csoportban nincs olyan jelentős egység, amelyet a szavazati jogok több mint felének birtoklása mellett nem vontunk volna ellenőrzés alá. A Csoportban van egy strukturált gazdálkodási egység, amely teljeskörűen konszolidálásra kerül. Részletek a 20.1.2.5 megjegyzésben.

Minden leányvállalat konszolidálásra kerül.

1.3 Pénzügyi információk – az IFRS 9 és IFRS 15 alkalmazásának hatásai

2017-hez képest jelentős változás, hogy a Csoport 2018. január 1-jétől alkalmazza az IFRS 9 és IFRS 15 standardokat. A következő táblázatok bemutatják, hogy 2018-ban a pénzügyi kimutatások egyes sorait milyen összegben érintette az új standardok alkalmazása. Az IFRS 9 és IFRS 15 standardok hatását együttesen mutatjuk be, mivel az IFRS 9 számviteli standard hatása nem jelentős. További részletek a 2.1.1. megjegyzésben. A konszolidált beszámoló kiegészítő mellékletében a 2018-as számok az új standardokkal összhangban, míg a 2017-es összehasonlítható adatok az IFRS 9 és IFRS 15 áttérési szabályainak megfelelően az előző évben bemutatott módon kerülnek bemutatásra.

Az alábbi táblázatok bemutatják ezen standardok hatását a 2018. évi Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásra és a 2018. december 31-ével végződő év Eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatására. Mivel a Saját tőke változásainak kimutatásában ezen hatások külön soron szerepelnek, így ez itt nem kerül bemutatásra. Ezen változásoknak a Cash-flow kimutatásra nincs hatásuk, így ez sem kerül itt bemutatásra.

Az IFRS 9 & IFRS 15 áttérés halmozott hatása és átsorolások oszlop tartalmazza az IFRS 9 és IFRS 15 első alkalmazásának halmozott hatását ezen standardok által, az első alkalmazás napján (2018. január 1.) szükségessé vált kapcsolódó átsorolásokkal együtt. Az IFRS 9 & 15 hatás oszlop a 2018. évsorán, az IFRS 9 és IFRS 15 alkalmazásából eredő hatást tartalmazza. Az Egyéb változások a Csoport szokásos üzleti működéséből eredő változásokat tartalmazzák.

millió Ft	2017. december 31.	IFRS 9 & IFRS 15 áttérés halm. hatása és átsorolások	2018. január 1.	IFRS 9 & IFRS 15 hatás	Egyéb változások	2018. december 31.
ESZKÖZÖK						
Forgóeszközök						
Pénzeszközök.....	5 399	-	5 399	-	1 805	7 204
Vevőkövetelések és egyéb eszközök.....	157 745	9 467	167 212	508	27 500	195 220
Ebből: Szerződéses eszközök.....	-	14 286	14 286	508	3 026	17 820
Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök.....	8 162	-	8 162	-	3 469	11 631
Nyereségadó követelés.....	384	(339)	45	-	209	254
Készletek.....	17 175	-	17 175	-	1 943	19 118
	188 865	9 128	197 993	508	34 926	233 427
Értékesítésre kijelölt eszközök.....	162	-	162	-	(162)	-
Forgóeszközök összesen	189 027	9 128	198 155	508	34 764	233 427
Befektetett eszközök						
Tárgyi eszközök.....	458 343	-	458 343	-	(15 196)	443 147
Immateriális javak.....	441 458	-	441 458	-	6 494	447 952
Befektetés társult és közös vezetésű vállalatokban.....	1 324	-	1 324	-	69	1 393
Halasztott adó követelés.....	59	(43)	16	-	61	77
Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök.....	19 323	3 365	22 688	195	2 102	24 985
Ebből: Szerződéses eszközök.....	-	3 365	3 365	195	-	3 560
Egyéb befektetett eszközök.....	127	5 507	5 634	(975)	356	5 015
Ebből: Szerződéses költségek.....	-	5 507	5 507	(975)	-	4 532
Befektetett eszközök összesen	920 634	8 829	929 463	(780)	(6 114)	922 569
Eszközök összesen	1 109 661	17 957	1 127 618	(272)	28 650	1 155 996

millió Ft	2017. december 31.	IFRS 9 & IFRS 15 áttérés halm. hatása és átsorolások	2018. január 1.	IFRS 9 & IFRS 15 hatás	Egyéb változások	2018. december 31.
KÖTELEZETTSÉGEK						
Rövid lejáratú kötelezettségek						
Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalkozásokkal szemben	35 191	-	35 191	-	75 953	111 144
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	8 757	(64)	8 693	-	535	9 228
Kötelezettségek szállítók felé.....	135 446	-	135 446	-	39 866	175 312
Nyereségadó kötelezettség.....	324	356	680	-	(337)	343
Céltartalékok.....	3 267	-	3 267	-	151	3 418
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek.....	43 596	(178)	43 418	(74)	(1 949)	41 395
Ebből: Szerződéses kötelezettségek.....	-	11 265	11 265	(74)	1 181	12 372
	<u>226 581</u>	<u>114</u>	<u>226 695</u>	<u>(74)</u>	<u>114 219</u>	<u>340 840</u>
Értékesítésre kijelölt kötelezettségek.....	-	-	-	-	-	-
Rövid lejáratú kötelezettségek összesen	226 581	114	226 695	(74)	114 219	340 840
Hosszú lejáratú kötelezettségek						
Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalkozásokkal szemben.....	231 646	-	231 646	-	(108 297)	123 349
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	47 608	-	47 608	-	311	47 919
Halasztott adó kötelezettség.....	13 743	1 393	15 136	-	2 110	17 246
Céltartalékok.....	9 231	-	9 231	-	2 034	11 265
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek.....	779	55	834	(54)	(335)	445
Ebből: Szerződéses kötelezettségek.....	-	520	520	(54)	(38)	428
	<u>303 007</u>	<u>1 448</u>	<u>304 455</u>	<u>(54)</u>	<u>(104 177)</u>	<u>200 224</u>
Hosszú lejáratú kötelezettségek összesen	303 007	1 448	304 455	(54)	(104 177)	200 224
Kötelezettségek összesen	529 588	1 562	531 150	(128)	10 042	541 064
TŐKE						
Saját tőke						
Jegyzett tőke.....	104 275	-	104 275	-	-	104 275
Tőketartalékok.....	27 282	-	27 282	-	(19)	27 263
Saját részvények.....	(2 187)	-	(2 187)	-	(1 804)	(3 991)
Eredménytartalék.....	396 320	15 724	412 044	(256)	17 506	429 294
Halmozott egyéb átfogó eredmény.....	21 505	-	21 505	128	2 017	23 650
	<u>547 195</u>	<u>15 724</u>	<u>562 919</u>	<u>(128)</u>	<u>17 700</u>	<u>580 491</u>
Saját tőke összesen	547 195	15 724	562 919	(128)	17 700	580 491
Nem irányító részesedések	32 878	671	33 549	(16)	908	34 441
Tőke összesen	580 073	16 395	596 468	(144)	18 608	614 932
Források összesen	1 109 661	16 736	1 126 397	(272)	29 871	1 155 996

Az alábbi táblázat mutatja a fenti hatást a 2018. évi Konszolidált eredményre és egyéb átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatására. Annak érdekében, hogy a Konszolidált eredménykimutatás adatai összehasonlíthatóak legyenek, a 2018-as adatok az IAS 18 és IAS 11 standardok szerint is bemutatásra kerülnek.

millió Ft (kivéve az egy részvényre vonatkozó adatok)	2017 IAS 18 / IAS 11	2018 IAS 18 / IAS 11	IFRS9 & IFRS15 2018. évi hatása	2018 IFRS9 & IFRS15
Bevételek	610 851	655 104	2 000	657 104
Közvetlen költségek	(245 777)	(284 912)	(2 019)	(286 931)
Személyi jellegű ráfordítások.....	(80 240)	(82 789)	(179)	(82 968)
Értécsökkenési leírás és amortizáció.....	(108 174)	(115 529)	-	(115 529)
Egyéb működési ráfordítások.....	(105 918)	(103 842)	(73)	(103 915)
Működési költségek	(540 109)	(587 072)	(2 271)	(589 343)
Egyéb működési bevételek	6 746	9 217	-	9 217
Működési eredmény	77 488	77 249	(271)	76 978
Kamatbevétel	543	363	-	363
Kamatköltség	(13 525)	(13 423)	-	(13 423)
Egyéb pénzügyi költségek - nettó.....	(8 645)	(4 724)	-	(4 724)
Nettó pénzügyi eredmény	(21 627)	(17 784)	-	(17 784)
Részesedés társult és közös vezetésű vállalatok nettó eredményéből.....	343	588	-	588
Adózás előtti eredmény	56 204	60 053	(271)	59 782
Nyereségadó.....	(15 958)	(13 333)	-	(13 333)
Folytatódó tevékenységekből származó adózott eredmény	40 246	46 720	(271)	46 449
Megszűnt tevékenységekből származó adózott eredmény.....	9 526	-	-	-
Adózott eredmény	49 772	46 720	(271)	46 449
Egyéb átfogó eredmény (melynek összege átsorolásra került vagy átsorolható az eredménybe):				
Külföldi tevékenységek átváltási különbözete	(439)	3 041	128	3 169
Értékesíthető pénzügyi eszközök átértékelése	19	219	-	219
Folytatódó tevékenységekből származó egyéb átfogó eredmény, adózás után	(420)	3 260	128	3 388
Megszűnt tevékenységekből származó egyéb átfogó eredmény, adózás után	(12 512)	-	-	-
Egyéb átfogó eredmény	(12 932)	3 260	128	3 388
Folytatódó tevékenységekből származó teljes átfogó eredmény, adózás után	39 826	49 980	(143)	49 837
Megszűnt tevékenységekből származó egyéb átfogó eredmény, adózás után	(2 986)	-	-	-
Teljes átfogó eredmény	36 840	49 980	(143)	49 837

millió Ft (kivéve az egy részvényre vonatköző adatok)	2017 IAS 18 / IAS 11	2018 IAS 18 / IAS 11	IFRS9 & IFRS15 2018. évi hatása	2018 IFRS9 & IFRS15
Adózott eredmény:				
A Társaság részvényeseire jutó rész	46 727	43 574	(256)	43 318
Folytatódó tevékenységekből	37 239	43 574	(256)	43 318
Megszűnt tevékenységekből	9 488	-	-	-
Nem irányító részesedésekre jutó rész	3 045	3 146	(15)	3 131
Folytatódó tevékenységekből	3 007	3 146	(15)	3 131
Megszűnt tevékenységekből	38	-	-	-
	<u>49 772</u>	<u>46 720</u>	<u>(271)</u>	<u>46 449</u>
Teljes átfogó eredmény:				
A Társaság részvényeseire jutó rész	36 742	45 590	(127)	45 463
Folytatódó tevékenységekből	36 948	45 590	(127)	45 463
Megszűnt tevékenységekből	(206)	-	-	-
Nem irányító részesedésekre jutó rész	98	4 390	(16)	4 374
Folytatódó tevékenységekből	2 878	4 390	(16)	4 374
Megszűnt tevékenységekből	(2 780)	-	-	-
	<u>36 840</u>	<u>49 980</u>	<u>(143)</u>	<u>49 837</u>
Egy részvényre jutó hozam (EPS):				
Társaság részvényeseire jutó adózott eredmény	46 727	43 574	(256)	43 318
Folytatódó tevékenységekből	37 239	43 574	(256)	43 318
Megszűnt tevékenységekből	9 488	-	-	-
Forgalomban levő törzsrészesvények súlyozott átlagos száma (ezer darab)	1 040 073	1 035 394	-	1 035 394
Részvényhígulást eredményező részvényopciók átlagos száma (ezer darab)	4 585	6 074	-	6 074
Forgalomban levő törzsrészesvények súlyozott átlagos száma (ezer darab) hígított EPS számításhoz	1 044 658	1 041 468	-	1 041 468
Egy részvényre jutó hozam (Ft)	44,93	42,09	(0,25)	41,84
Folytatódó tevékenységekből	35,82	42,09	(0,25)	41,84
Megszűnt tevékenységekből	9,11	-	-	-
Egy részvényre jutó hígított hozam (Ft)	44,93	41,84	(0,25)	41,59
Folytatódó tevékenységekből	35,82	41,84	(0,25)	41,59
Megszűnt tevékenységekből	9,11	-	-	-

2 A JELENTŐS SZÁMVITELI POLITIKÁK ÖSSZEFOGLALÓJA

2.1 Az éves beszámoló készítésének alapja

A Magyar Telekom konszolidált éves beszámolója az Európai Unió (EU) által befogadott Nemzetközi pénzügyi beszámolási standard okkal (IFRS) összhangban készült. A Csoport minden, az EU által befogadott, 2018. december 31-én hatályos és a Magyar Telekomra is releváns IFRS-szabályt alkalmaz. Ez a konszolidált éves beszámoló a magyar számviteli törvény konszolidált beszámolóra vonatkozó előírásainak is eleget tesz, mely utóbbi az EU által befogadott IFRS-szabályokra hivatkozik.

A konszolidált éves beszámolót egyéb jelölés hiányában, millió forintban (Ft) mutatjuk be.

Az IFRS szerinti beszámoló elkészítése kritikus számviteli becsléseket, valamint vezetői döntések meghozatalát követeli meg a Csoport számviteli politikájának alkalmazása során. A legjelentősebb döntéseket igénylő, illetve kiemelten összetett területek, továbbá a konszolidált éves beszámoló szempontjából jelentősnek minősülő feltételezések és becslések a 3. megjegyzésben kerülnek bemutatásra.

2.1.1 Hatályos standardok, módosítások és értelmezések, melyeket a Csoport 2018-ban alkalmazott

A standard címe	A változás leírása	A Csoport pénzügyi jelentéseire gyakorolt hatás
IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok	<p>Az IFRS 9 a pénzügyi eszközök és kötelezettségek besorolását, értékelését és kivezetését szabályozza, illetve új modellt vezet be a fedezeti számvitelhez.</p> <p>Az IASB 2011 decemberében, 2013 novemberében és 2014 júliusában az IFRS 9 besorolási és értékelési szabályait tovább módosította, és új értékvesztés modellt vezetett be. Ezek a módosítások kiegészítették az új pénzügyi instrumentum standardot.</p>	<p>Az új standard és módosításainak alkalmazása nem módosította jelentősen a Csoport konszolidált pénzügyi jelentéseit. A pénzügyi eszközök besorolásának új szabályai alapján bizonyos adósság instrumentumok, melyek nem kizárólag tőke és a kintlevő tőkeösszeg után járó kamat kifizetései, értékelése és bemutatása változik.</p> <p>2018. január 1-jén (az IFRS 9 alkalmazásának időpontjában) a Magyar Telekom Csoport vezetősége értékelte a Csoport által kezelt pénzügyi eszközökre alkalmazott üzleti modelleket és az IFRS 9-nek megfelelő kategóriákba sorolta be pénzügyi instrumentumait. Az átsorolás hatásait ld. 4. megjegyzésben.</p> <p>2018. január 1-jével a Csoport pénzügyi eszközeit a következő kategóriákba sorolta:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ valós értéken (egyéb átfogó jövedelemmel vagy eredménnyel szemben) értékelt, vagy ▪ amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök. <p>A besorolás a gazdálkodó egység által a pénzügyi eszközök kezelésére alkalmazott üzleti modelltől, valamint a pénzügyi eszköz szerződésből eredő cash flow-jellemzőitől függ.</p> <p>A valós értéken értékelt eszközök esetében a nyereség és a veszteség az eredményben vagy az egyéb átfogó jövedelemben kerül elszámolásra.</p> <p>Kezdeti megjelenéskor a Csoport a pénzügyi eszközeit valós értéken, valamint a nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök esetében a pénzügyi eszköz megszerzéséhez közvetlenül kapcsolódó tranzakciós költségekkel növelt értéken értékeli. Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök tranzakciós költségeit az eredményben számoljuk el.</p> <p>Az értékvesztés elszámolásának új szabályai alapján (várható veszteség modell) az értékvesztés elszámolására a vevők esetében korábban kerül sor. A jelentős finanszírozási komponens tartalmazó pénzügyi eszközökre alkalmazott egyszerűsített megközelítés az értékvesztés-állomány kisebb mértékű (0,8 milliárd forint)os</p>

		<p>növekedéséhez vezetett. Az IFRS 15-tel összhangban először 2018. január 1-én elismert szerződéses eszközökre képzett értékvesztés hatása az IFRS 15 standard bemutatásánál kerül közzétételre.</p> <p>Az áttérés halmozott hatása a saját tőke nyitóegyenlegének kiigazításaként jelent meg az első alkalmazás évében. Az előző évi összehasonlíto adatokat nem módosítottuk.</p>
A standard címe	A változás leírása	A Csoport pénzügyi jelentéseire gyakorolt hatás
IFRS 15 ügyfél szerződésekből származó bevételek	<p>Az új standard alapelve az, hogy a társaságok vevőknek átadott áruk vagy nyújtott szolgáltatások összegének megfelelően ismerjék el bevételeiket, mely tükrözi azt az ellenszolgáltatást (vagyis fizetést), melyre a társaság az adott áruért vagy szolgáltatásért cserébe várhatóan jogosult lesz. Az új standard a bevételek részletesebb bemutatását eredményezte, korábban nem egyértelműen szabályozott ügyletekhez (pl. szolgáltatásokból származó bevételek és szerződés módosítások) ad iránymutatást, valamint új iránymutatást a több elemű megállapodásokhoz.</p>	<p>Az új standard alkalmazása jelentős változásokat eredményezett a Csoport pénzügyi kimutatásaiban, elsősorban a bevételek elismerésének idejében, valamint a vevőkkel történő szerződés és szerződés teljesítések költségeinek aktiválásában.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A Magyar Telekom a módosított visszamenőleges módszert alkalmazta, vagyis a 2018 január 1-ig nem teljesített szerződések úgy kerültek elszámolásra, mintha már szerződéskötéstől IFRS 15 szerint számolták volna el őket. Az áttérés halmozott hatása az Eredménytartalék nyitóegyenlegének kiigazításaként jelent meg 2018-ban. Az előző évi összehasonlíto adatokat nem módosítottuk, viszont az IFRS 15 első alkalmazása miatt a konszolidált mérleg és a konszolidált eredménykimutatás változásának okait bemutatjuk. A hatásokat csoportszintű projekt keretében elemeztük. Az új standard 19 milliárd forintos adózás előtti növekedést hozott az eredménytartalékban. Következésképp, 2 milliárd forint adóráfordítás merült föl. Ez a hatás főként a következő tételek első megjelenését tükrözi: <ul style="list-style-type: none"> ▪ A Szerződéses eszközök (18 milliárd forint) első megjelenítése (mely 5 milliárd forint összegben az IAS 11 alá tartozó beruházási szerződésekben eredő követeléseket és az IAS 18 alá tartozó vevőknek adott, nem számlázott engedményeket is tartalmazott), ami az IFRS 15 alapján korábban elszámolásra kerülő áruértékesítési bevétel, és ▪ A halasztott ügyfél szerzési költségek (6 milliárd forint), melyek az IFRS 15 alapján halasztott értékesítési költségként kerülnek elszámolásra. ▪ Ami az új standard Konszolidált eredménykimutatásra gyakorolt hatását illeti, a Magyar Telekomnál az összbevételben belül a szolgáltatásnyújtásból származó bevétel aránya csökkent, és az áruértékesítésből származó bevétel nőtt. Ahogy korábban említettük, az IFRS 15 miatt a bevételek korábban, a költségek később kerülnek elszámolásra azon szerződésekhez kapcsolódóan, amelyek 2018. január 1-ig nem kerültek teljesítésre. Azonban mivel a standard változásából fakadó hatás közvetlenül a saját tőkében került elszámolásra, az egyetlen hatás a 2018-as Konszolidált eredménykimutatásban a bevételek és költségek időben eltérő elszámolásából fakadt. Változatlan üzleti modellt feltételezve mindez azt jelenti a tömeges piacon, melyet nagyszámú, eltérő időpontokban teljesülő vevői szerződések jellemeznek, hogy a meglévő szerződések esetén az alacsonyabb szolgáltatásból származó bevételt és az aktivált szerződéses eszközök és ügyfél szerzési költségek miatt magasabb értékesítési költségeket kompenzálja az új

		<p>szerveződések esetében realizált magasabb áruértékesítésből származó bevétel és az aktivált szerveződések eszközei és ügyfélszerzési költségek miatt alacsonyabb értékesítési költségek összege.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Összehasonlítva a korábbi számviteli módszerrel csak abban az esetben merülhet fel az eredményre gyakorolt jelentős hatás, hogyha az üzleti tevékenység változik, pl. a mennyiség vagy az árak tekintetében, vagy ha az üzleti modell vagy a termékínálat változik. ▪ A több elemű csomagoknál (pl. mobilszolgáltatási előfizetés és készülék) előre leszállított „támogatott” termékek esetén a teljes bevétel nagyobb része kapcsolódik az előre leszállított komponenshez (a mobilkészülékhez), így a bevétel korábban kerül elismerésre. Ez vezet a Szerveződéses eszközök - ügyfélszerződésből eredő, jogilag még nem létező követelések – Konzolidált mérlegben történő megjelenítéséhez. ▪ A standard első alkalmazásakor mind a mérlegfőösszeget, mind a saját tőkét megemelték a Szerveződéses eszközök és az ügyfélszerzési költségek. ▪ Azok a bevételek később kerülnek elszámolásra, amelyek esetében „jelentős jogok”, például további termékek jövőbeli vásárlásakor nyújtott extra engedmény átruházására is sor kerül. ▪ A Szerveződéses kötelezettségek (melyeket halasztott bevételként már a múltban is kötelezettségként ismertünk el, és az IFRS 15 alkalmazásával átsoroltunk) ügyfélszerződésenként a kapcsolódó szerveződéses eszközökkel nettó módon kerülnek kimutatásra. ▪ Annak megítélésében, hogy a Magyar Telekom saját nevében (megbízó=bruttó bevétel) vagy más nevében (ügynök=nettó bevétel) értékesít, nem történt jelentős változás. ▪ A bevételek elismerésekor összeg és időzítés szempontjából figyelmen kívül hagyjuk a finanszírozási komponenseket, amennyiben az ígért áru vagy szolgáltatás a vevőnek való átadása és az említett áru vagy szolgáltatás vevő általi kifizetése közötti időszak legfeljebb egy év lesz. <p>A leányvállalatok számviteli politikájának harmonizációja megtörtént a Csoporton belüli egységes számviteli politika biztosítása érdekében.</p>
--	--	---

2.1.2 Még nem hatályos standardok, módosítások és értelmezések, melyeket a Csoport nem alkalmazott korábban

Bizonyos új számviteli standardok, értelmezések és ezek módosításai is közzétételre kerültek. Ezek alkalmazása a 2018. december 31-vel végződő beszámolási időszakokra nem kötelező, és a Csoport nem alkalmazta ezeket korábban. Az új standardok és értelmezések Magyar Telekom Csoport által értékelt hatását az alábbiakban mutatjuk be.

A standard címe	A változás leírása	A Csoport pénzügyi jelentéseire gyakorolt hatás	Az alkalmazás időpontja és az EU befogadás
IFRS 16 Lízingek	<p>Az IFRS 16 a lízingbevevőknek az alábbiakat írja elő:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a lízingelt eszköz eszközhasználati jogát megtestesítő követeléseket és a lízingkötelezettségeket a mérlegben a fel nem mondható lízing kifizetések bekerüléskori jelenértékén kell megjeleníteni (beleértve az inflációhoz kötött kifizetéseket is), és meg kell fizetni a lízingdíjakat az opcionális időszakokban, ha ésszerűen biztos abban, hogy lehívja a lízing meghosszabbítására vonatkozó opciót ▪ el kell számolni a lízing futamideje alatt a lízingelt eszközhasználati jogok értékcsökkenését, valamint a lízingkötelezettségek kamatát, továbbá ▪ a kifizetett összeget szét kell választani tőke összegre (a pénzügyi tevékenységek közt megjelenítve) illetve kamatra (az üzleti tevékenységek közt megjelenítve) a cash-flow kimutatásban. 	<p>A Magyar Telekom a módosított visszamenőleges módszert alkalmazza. A Csoport jellemzően mobil toronyokat, tetőket, iroda épületeket, kiskereskedelmi üzleteket, hálózati eszközöket, oszlopok vagy toronyok bizonyos részét, illetve autókat lízingel, melyeket érint az új standard. Az IFRS 16 jelentős hatással lesz a Csoport konszolidált pénzügyi jelentéseire, és bevezeti az egyedi lízing számviteli modell fogalmát az eszközhasználati jogok és lízingkötelezettségek mérlegbe történő felvételével. Az áttérés hatása az eszközhasználati jogok és lízingkötelezettségek sorokra 92,7 és 114,3 milliárd forint közé tehető (ide nem értve a 2018. december 31-i áttérést megelőzően az IAS 17 szerint elismert pénzügyi lízingeket). Az IFRS 16 bevezetésével a 2018-as operatív lízingköltségeket értékcsökkenésként és kamatköltséggként mutatjuk be 2019. január 1-jétől. Az áttérés eredménykimutatás hatása 2019-ben a 2018 évéig előtt megkötött szerződések esetében a 17,1 és 20,9 milliárd forint közé várható, ami tartalmazza az értékcsökkenést és kamatköltségeket, ide nem értve a korábban IAS 17 szerint elismert pénzügyi lízingeket. A Csoport lízingjeit a 17-es megjegyzésben mutatjuk be (a lízing elkötelezettségekkel együtt). Lízingbeadói oldalról a Csoport főként az átdolgozott lízing definíciót elemzi, ideértve a fő és allízing konstrukciókat. Ettől eltekintve a Magyar Telekom Csoport jelenleg nem várja, hogy az új szabályozás jelentős hatással lesz a Csoport pénzügyi jelentéseire, mivel az IFRS 16 bevezetésével a lízingbeadás elszámolása nem változik számottevően.</p> <p>Az IFRS 16-os átállással kapcsolatban a Csoport az alábbiakról döntött:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nem alkalmazza az IFRS 16.C3-ban leírt gyakorlati megoldást. Ennek eredményeképp a szerződések felülvizsgálatra kerültek abból a szempontból, hogy lízingek-e, vagy tartalmazzak-e lízinget a standard első alkalmazásakor, vagyis 2019. január 1-jén. ▪ nem alkalmazza a kisértékű kivételt, ▪ a meglehetősen hasonló jellemzőkkel (például hasonló fennmaradó lízingfutamidővel, hasonló kategóriájú mögöttes eszközzel, hasonló gazdasági környezettel) rendelkező lízingek portfóliójára egyetlen diszkontrátát alkalmaz, mint lízingbevevő, ▪ nem alkalmazza a rövid lejáratú lízingekre vonatkozó gyakorlati megoldást, kivéve néhány kisebb és jelentéktelen lízingszerződést, amelyek futamideje nem haladja meg az 1 hónapot, ▪ visszatekintést alkalmaz, például a lízingfutamidő meghatározásakor, ha a szerződés lízinghosszabbítási vagy -megszüntetési opciót tartalmaz. 	<p>Az IFRS 16-ot 2019. január 1-jén vagy azt követően kezdődő évekre vonatkozó beszámolóknak kell alkalmazni, és korábban történő alkalmazása is megengedett abban az esetben, ha a gazdálkodó egység alkalmazza az IFRS 15 - Ügyfélszerződésekbeől származó bevételek standardot is az IFRS 16 korai bevezetésekor vagy azt megelőzően.</p> <p>Az Európai Unió befogadta az új standardot.</p>

Nincs további standard vagy módosítás, mely még nem hatályos, és melynek várhatóan jelentős hatása lesz a Csoportra és előrelátható jövőbeli gazdasági eseményeire a tárgy-, vagy későbbi időszakokban.

2.2 Konzolidáció

2.2.1 Leányvállalatok

A leányvállalatok olyan gazdálkodó egységek, melyeket a Csoport ellenőriz. A Csoport akkor gyakorol ellenőrzést egy gazdálkodó egység felett, ha az egységben való részvételéből származóan változó hozamoknak van kitéve, illetve azokkal kapcsolatban jogokkal rendelkezik, és a gazdálkodó egység felett gyakorolt hatalma útján képes befolyásolni ezeket a hozamokat. A konszolidált éves beszámoló tartalmazza a leányvállalatok éves beszámolóit az ellenőrzés kezdetétől, annak megszűnéséig.

Annak megállapítása, hogy a Csoport irányít-e egy másik gazdasági társaságot, vagy sem, a jelenleg gyakorolható, illetve átváltható potenciális szavazati jogok és azok hatásának figyelembevételével történik.

A leányvállalatok attól az időponttól kerülnek konszolidálásra, amikor az irányítást a Csoport megszerzi, az irányítás megszűnésével pedig kikerülnek a konszolidálási körből. Egy leányvállalat megvásárlásának könyvelése az akvizíciós számviteli eljárás szerint történik. A megszerzés költsége az átadott eszközöknek, az újonnan kibocsátott saját részvényeknek és vállalt kötelezettségeknek az akvizíció időpontjában fennálló valós értékét tartalmazza, míg a megszerzéssel járó közvetlen költségeket az akvizíciótól elkülönülten kell költségként elszámolni. A leányvállalat nettó eszközértékének és függő kötelezettségeinek valós értéke fölötti többletérték goodwillként kerül elszámolásra. Ha az akvizíció költsége alacsonyabb a felvásárolt leányvállalat nettó eszközállományának valós értékénél, a különbséget az éves eredményben számoljuk el (Egyéb működési bevételek).

Amennyiben szükséges, a Csoport bármilyen esetleges függő vételárát az akvizíció időpontjában kötelezettségként számol el. Minden akvizíció esetében, amennyiben a függő további kifizetésre elszámolt kötelezettség mértéke megváltozik egy a felvásárlás napját követő esemény következtében (pl. teljesül egy jövedelmezőségi cél), a különbözetet az alkalmazandó IFRS-szabályoknak megfelelően, és nem a goodwill módosításaként kell elszámolni.

A nem irányító részesedések meghatározása esetében a Csoport a megvásárolt társaság goodwilljének 100%-át elismerheti, és nem csak a goodwillnek a Csoportra eső részesedését. Ez az opció minden új akvizíció esetében választható. A Csoport a nem irányító részesedések veszteségét a nem irányító részesedésekhez rendeli még abban az esetben is, ha ennek következtében a nem irányító részesedések egyenlege negatív lesz.

Fokozatos felvásárlások esetében a felvásárolt társaság eszközeinek és kötelezettségeinek (beleértve a goodwillt is) valós értéke az ellenőrzés megszerzésének időpontjában kerül meghatározásra. Ennek megfelelően a goodwill a felvásárolt társaságban korábban meglévő részesedés felvásárlás napján érvényes valós értéke és a fizetett ellenérték, valamint a megszerzett nettó eszközök értéke közötti különbség, valamint a valós érték opció választása esetén a nem irányító részesedés valós értéken kerül be a könyvekbe.

Olyan akvizíciók esetében, ahol a tranzakcióra közös irányítás alatt álló vállalatok (azaz a Deutsche Telekom Csoport vállalatai) között kerül sor, a tranzakció az eladó tulajdonos könyveiben szereplő könyv szerinti értéken kerül kimutatásra, és minden esetleges nyereség, veszteség vagy a könyv szerinti érték és az eladási, illetve vételár közötti különbség az eredménytartalékban kerül elszámolásra. A konszolidált éves beszámoló a közös irányítás alatt álló vállalatoktól felvásárolt leányvállalatok eredményét a tranzakció zárásától tartalmazza.

Egy leányvállalati befektetésben levő tulajdonosi részesedés csökkenése az ellenőrzés megtartása mellett tulajdonosok közötti tőke tranzakciónak minősül, ezért az értékesítésen nem lehet nyereséget vagy veszteséget elszámolni.

Egy leányvállalati befektetésben levő tulajdonosi részesedés csökkenése, mely az ellenőrzés elvesztésével jár, a megmaradó részesedés valós értékének újraértékelését eredményezi. A valós és könyv szerinti érték közötti különbség a részesedés kivezetésének nyeresége vagy vesztesége, amelyet az eredményben (Egyéb bevétel) kell elszámolni.

A Magyar Telekom Csoport tagvállalatai közötti tranzakciók, egyenlegek és a tranzakciókon keletkezett nem realizált nyereségek vagy veszteségek kiszűrésre kerülnek. A leányvállalatok számviteli politikájának harmonizációja megtörtént a Csoporton belüli egységes számviteli politika biztosítása érdekében.

A Csoportban van egy strukturált gazdálkodási egység, amely teljeskörűen konszolidálásra kerül. Részletek a 20.1.2.5 megjegyzésben.

2.3 Külföldi pénznemátváltás

2.3.1 Funkcionális és jelentési pénznem

A Csoport tagjainak pénzügyi beszámolóiban szereplő adatai az adott társaság elsődleges működési környezetének pénznemében (funkcionális pénznem) szerepelnek.

A konszolidált éves beszámoló adatai millió Ft-ban szerepelnek, mivel a forint a Csoport jelentési pénzneme.

2.3.2 Tranzakciók és egyenlegek

A devizaműveletek a tranzakció napján érvényes árfolyamon kerülnek átszámításra a funkcionális pénznemre. Az ilyen tranzakciók kifizetésével járó, illetve a devizában nyilvántartott pénzügyi eszközök és kötelezettségek év végén esedékes átértékeléséből adódó árfolyamvesztés és -nyereség az éves eredményben (Egyéb pénzügyi költségek – nettó) kerül elismerésre.

2.3.3 A Csoport tagvállalatai

A Csoport azon tagvállalatának eredménye és mérlege, amely a jelentési pénznemtől eltérő funkcionális pénznemmel rendelkezik (melyek közül egyik sem működik hiperinflációs gazdasági környezetben), az alábbi módon kerül átváltásra a jelentési pénznemre:

- A felvásárolt külföldi leányvállalatok első konszolidációjakor az eszközöket és kötelezettségeket a konszolidált mérlegben az akvizíció napján érvényes árfolyamon átszámított forintösszegben szerepeltetjük. A 2004. március 31. előtt történt akvizíciók esetében a vételár-allokálásból fakadó valósérték-korrektúra és a goodwill forintban került elszámolásra. A 2004. március 31. utáni konszolidációs különbözletek a leányvállalat saját pénznemében kerülnek elszámolásra.
- A bemutatott mérlegekben az eszközök és kötelezettségek az adott mérlegfordulónapon érvényes záró árfolyamon szerepelnek.
- Az eredménykimutatás tételeket éves kumulált átlagárfolyamon számítjuk át forintra.
- Minden árfolyamváltozásból adódó különbözet a konszolidált tőkében (halmozott átváltási különbözethez) kerül elszámolásra. Amennyiben a Csoport eladja egy külföldi tevékenységének egy részét vagy a teljes tevékenységet, az eladásig a tőkében elszámolt árfolyam-különbözet az értékesítés nyereségén vagy veszteségén keresztül az éves eredményben (Egyéb működési bevétel) kerül elismerésre.

2.4 Összehasonlító információ

A tárgyévre vonatkozó beszámolóval való összehasonlíthatóság érdekében a korábbi évek egyes tételei átsorolásra kerülnek. A jelentős változásokat a megfelelő megjegyzésekben fejtettük ki.

3 KRITIKUS SZÁMVITELI BECSLÉSEK ÉS MEGÍTÉLÉSEK

A becsléseket és megítéléseket múltbéli tapasztalatok és egyéb tényezők, így a mindenkorai körülmények között ésszerűnek gondolt jövőbeli eseményekkel kapcsolatos várakozások alapján folyamatosan értékeljük. A Csoport a jövőre vonatkozóan becslésekkel és feltételezésekkel él. A számviteli becslések eredményeképpen kapott értékek természetesen csak nagyon ritkán egyeznek meg a tényleges eredményekkel. A legkritikusabb becslések és feltételezések, amelyeknél jelentős kockázat áll fenn az eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékének jelentős módosítására, a következők.

3.1 Eszközök hasznos élettartama

Az eszközök hasznos élettartamának meghatározása a hasonló eszközökkel kapcsolatos múltbéli tapasztalatokra és a várható technológiai fejlődésre, valamint a tágabb gazdasági és iparági tényezőkben bekövetkező változásokra épül. A becsült hasznos élettartamok helyességét évente, illetve ha a becslés alapjául szolgáló feltételezésekben jelentős változások következnek be, felülvizsgáljuk. Az eszközök hasznos élettartamának meghatározását azért tartjuk kritikus számviteli becslésnek, mert egy innovatív iparág technológiai fejlődésével kapcsolatosan tartalmaz feltételezéseket, valamint jelentős mértékben függ a Csoport beruházásaitól. Továbbá, mivel az eszközeink között a hosszú élettartamú eszközök nagy súllyal szerepelnek, a feltételezések bármilyen megváltozása meghatározó lehet pénzügyi helyzetünk és tevékenységünk eredménye szempontjából. Pl. ha a Magyar Telekom 10%-kal csökkentené eszközei hasznos élettartamát, az éves értékcsökkenés hozzávetőlegesen 13 milliárd forinttal (2017: 12 milliárd forint) növekedne. A 2018 során elvégzett hasznosélettartam-módosításokat a 9. és 10. megjegyzés tartalmazza.

A Csoport folyamatosan számos új szolgáltatást, illetve platformot vezet be, mint pl. a mobilkommunikáció terén a 3G- és 4G-alapú szélessávú szolgáltatások vagy az üvegszál technológia lakossági ügyfeleknél történő alkalmazása. Hasonló új szolgáltatások bevezetésekor a Csoport megvizsgálja a már meglévő platformok hasznos élettartamát. Mindazonáltal az új szolgáltatásokat túlnyomó többségében úgy tervezzük, hogy „együtt éljenek” a már meglévő platformokkal, így nem azonnali az átállás az új technológiára. Következésképpen a már meglévő platformok hasznos élettartamát rendszerint nem szükséges lerövidíteni.

3.2 A goodwill értékvesztésének vizsgálata

A goodwillre nem számolható el értékcsökkenés, de évente vagy gyakrabban meg kell vizsgálni, hogy bekövetkezett-e értékvesztés. A működési szegmensek megtérülő értékét a 10 évre előre jelzett, maradványértéket is tartalmazó diszkontált cash-flow értéke alapján kiszámított értékesítési költségekkel csökkentett valós érték alapján határozzuk meg. Ez az eljárás jelentős részben becslésen alapul, és magában rejti annak kockázatát, hogy jelentős eltérések adódhatnak a valós érték összegében, amennyiben a számításokban alkalmazott

feltételezések helytelennek bizonyulnak. A Csoport az értékvesztési vizsgálatot a 10 éves jövőbeni cash-flow-előrejelzések alapján végzi, amely előrejelzések a menedzsment piaci szereplőkkel, illetve iparági eseményekkel kapcsolatos legjobb becslésein alapulnak. A Csoport 10 éves jövőbeni cash-flow-előrejelzéseket alkalmaz, mivel befektetéseink megtérülési ideje a távközlési szektorban gyakran meghaladja az 5 évet.

A működési szegmensek megtérülő értékét a működési szegmensek értékesítési költségekkel csökkentett valós értékének kiszámításával határozzuk meg. A kalkulációkhoz a Magyar Telekom többféle súlyozott átlagos tőkeköltséget (WACC) és folyamatos növekedési rátát (PGR) használ attól függően, hogy éppen melyik országban, milyen sajátosságokkal rendelkező piacon működik. A súlyozott átlagos tőkeköltséget a tőkepiaci árfolyamok modellje segítségével, az alábbi paraméterekkel határozzuk meg: a hasonló iparágban tevékenykedők átlagos bétája, 10 éves zéró-kupon hozam és adósságráta. Ez az adósságráta összhangban van a hasonló, tőzsdén jegyzett távközlési vállalatok szokásos mértékű eladósodottságával, míg a folyamatos növekedési ráta összhangban van az adott távközlési szektor átlagos hosszú távú növekedési rátájával.

A valósérték-kalkulációknál, az értékvesztés-vizsgálat végzésekor bizonyos központi funkciók átterhelésre nem kerülő költségét is figyelembe vesszük. E központi funkciók költségét a működési szegmensekhez az általuk a Csoport összbevételén belül képviselt arányban rendeljük hozzá.

A goodwillt a Csoport működési szegmenseihez rendeljük hozzá, melyek a következők: MT-Magyarország és Macedónia.

Sem 2018-ban, sem 2017-ben nem kellett goodwill értékvesztést elszámolni. A szegmensekhez allokkált goodwill könyv szerinti értékének részletei a 10.4 megjegyzésben.

Az alábbi táblázatokban foglaltuk össze a Csoport működési szegmenseinek a valósérték-kalkulációjához használt súlyozott átlagos tőkeköltségeket (WACC) és folyamatos növekedési rátákat (PGR), melyeket a 2018 és 2017 során végrehajtott értékvesztés-vizsgálatnál alkalmaztunk. A táblázat azt az érzékenységi vizsgálatot is tartalmazza, amely megmutatja, hogy 2018. vagy 2017. december 31-én mennyi értékvesztést számoltunk volna el a működési szegmensekhez allokkált goodwillre, amennyiben a Magyar Telekom a kalkulációban használt érzékeny paramétereket módosítaná.

2018-ban a WACC esetében bemutatjuk, hogy annak 4 százalékpontos növekedése milyen hatással lenne a goodwillre. A PGR esetében bemutatjuk, hogy annak 9 százalékpontos csökkenése milyen hatással lenne a goodwillre. Az érzékenységi elemzésekhez használt cash-flow tervek esetében azt mutatjuk be, hogy a tervezett szintnél 20 vagy 40%-kal alacsonyabb pénzáram milyen hatással lenne a goodwillre.

2018	<u>MT-Magyarország</u>	<u>Macedónia</u>
<u>WACC</u>		
A kalkulációban alkalmazott érték	7,85%	7,10%
Ha ennyire módosítanánk	11,85%	11,10%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	69 029	5 739
<u>PGR</u>		
A kalkulációban alkalmazott érték	1,0%	1,0%
Ha ennyire módosítanánk	-8,0%	-8,0%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	17 211	1 785
<u>Cash flow</u>		
Ha ennyivel módosítanánk	-20%	-20%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	-	-
Ha ennyivel módosítanánk	-40%	-40%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	63 911	4 887

2017-ben a WACC esetében bemutatjuk, hogy annak 4 százalékpontos növekedése milyen hatással lenne a goodwillre. A PGR esetében bemutatjuk, hogy annak 8 százalékpontos csökkenése milyen hatással lenne a goodwillre. Az érzékenységi elemzésekhez használt cash-flow tervek esetében azt mutatjuk be, hogy a tervezett szintnél 20 vagy 40%-kal alacsonyabb pénzáram milyen hatással lenne a goodwillre.

2017	<u>MT-Magyarország</u>	<u>Macedónia</u>
<u>WACC</u>		
A kalkulációban alkalmazott érték	6,39%	6,77%
Ha ennyire módosítanánk	10,39%	10,77%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	-	7 095
<u>PGR</u>		
A kalkulációban alkalmazott érték	1,0%	1,0%
Ha ennyire módosítanánk	-7,0%	-7,0%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	-	2 063
<u>Cash flow</u>		
Ha ennyivel módosítanánk	-20%	-20%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	-	-
Ha ennyivel módosítanánk	-40%	-40%
Lehetséges értékvesztés (millió Ft)	-	2 297

Az alábbi táblázat azt mutatja, hogy milyen lényeges változások következtek be a 2018 során készített 10 éves tervekben a 2017 során készített 10 éves tervekhez képest.

	<u>MT- Magyarország</u>	<u>Macedónia</u>
Bevételek kumulatív átlagos éves változása 10 év során 2018-hoz képest	0,4%	0,5%
Bevételek kumulatív átlagos éves változása 10 év során 2017-hez képest	0,9%	0,3%
EBITDA kumulatív átlagos éves változása 10 év során 2018-hoz képest	1,3%	0,9%
EBITDA kumulatív átlagos éves változása 10 év során 2017-hez képest	1,2%	1,3%
Beruházások kumulatív átlagos éves változása 10 év során 2018-hoz képest	(1,4%)	(1,4%)
Beruházások kumulatív átlagos éves változása 10 év során 2017-hez képest	3,2%	(3,3%)

A Magyar Telekom vezetősége nem tartotta szükségesnek használatiérték-kalkuláció elkészítését, mivel ez az értékesítési költségekkel csökkentett valóérték-kalkulációnál alacsonyabb értéket hozott volna eredményként. A használati érték módszer jövőbeli beruházások nélküli modellt feltételez, ami azt jelenti, hogy a számításoknál sem további beruházás, sem ehhez kapcsolódó, a jövőben elszámolandó bevétel vagy nyereség nem vehető figyelembe. A telekommunikációs szektorban a bevételek hosszú távú biztosítása nagymértékben függ a jövőbeli beruházásoktól. A Magyar Telekomnál a beruházásnak átlagosan csak körülbelül 20%-a kapcsolódik karbantartáshoz; a maradék új beruházás, amely új csatlakozást biztosít a hálózatra. Egyértelmű, hogy e nélkül a bevételek jelentős hanyatlásnak indulnának hosszú távon. Következésképp egyik szegmens használatiérték-kalkulációját sem készítettük el.

3.3 Követelések becsült értékvesztése

A kétes követelések értékvesztését a vevőink fizetéseképtelenségéből adódó becsült veszteség mértéke alapján határozzuk meg. Értékvesztés elszámolására nem csak a beszámolási időszakban felmerült értékvesztéssel kapcsolatban kerülhet sor, hanem a jelentési időszak végéig még nem felmerült, tehát a jövőben várhatóan felmerülő értékvesztés is idetartozik. A legnagyobb ügyfelek és más telekommunikációs szolgáltatók esetében az értékvesztést egyedileg határozzuk meg. Egyéb ügyfelek esetében egy portfólió alapján becsüljük meg az értékvesztés mértékét: a követelések korosítása, a korábbi leírások tapasztalata, az ügyfelek hitelképessége és a fizetési feltételekben bekövetkezett változások alapján. A fenti tényezőket évente felülvizsgáljuk, és szükség esetén módosítjuk a számításokat. Ezenfelül figyelembe vesszük az üzletág jellegét (lakossági, üzleti, vezetékes, mobil-, internet-, kábeltévé stb.) és a különféle piaci környezeteket, amelyekben a Csoport vállaltai működnek. Amennyiben az ügyfelek pénzügyi helyzete romlik, a tényleges követelésleírás a vártnál nagyobb mértékű lehet, és az addig elszámolt értékvesztés mértékét is meghaladhatja. A Csoport az IFRS 9-et 2018-tól alkalmazza. További részletek a 4. és az 5.1.2 megjegyzésben.

3.4 Vevői szerződések

2018-tól, az IFRS 15 alkalmazásával a Csoport alkalmazza az egyedi vevőszerződések helyett a hasonló jellemzőkkel rendelkező szerződések portfóliójára vonatkozó iránymutatást. A portfólióképzésnél figyelembevett jellemzők főként a vevő üzleti szegmense, a szerződés üzleti modellje és az, hogy a szerződés hűségidős vagy anélküli.

Szerződéses eszközökként kerülnek elszámolásra a ki nem számlázott összegek, melyek jellemzően hosszú lejáratú szerződéseken alapuló értékesítésekből származnak, amikor az adott időszakban az elismert bevétel meghaladja a vevőnek kiszámlázott összeget. Ez egy ideiglenes különbség, így a hűségidő végére egyezik az elszámolt és a kiszámlázott bevétel. A szerződéses eszközök összege a releváns szerződések csoportjának becsült felmondási aránya figyelembevételével kerül meghatározásra. A szerződéses eszközök követeléssé való átsorolásának időkerete a szerződések releváns csoportjának minimális hűségideje.

Továbbá a Csoport eszközt jelenít meg azon költségek esetében, melyek vevői szerződéskötésekkel kapcsolatosan merültek fel és a szerződés megkötése nélkül nem merülnének fel (szerződéses költségek). Ezek aktiválása attól függ, hogy várhatóan a költségek megtérülnek-e a szerződésből származó jövőbeli bevételeken keresztül.

A vevői szerződések megkötésével kapcsolatos költségek jellemzően értékesítési jutalékokat tartalmaznak mind direkt, mind indirekt elosztási csatornán. A szerződéskötés járulékos költségeinek aktiválása nem csupán új ügyféllel történő szerződéskötésre, hanem szerződésmegújításokra is kiterjed. Az ügyfélszerzés és megtartás szerződéses költségeinek számviteli kezelése megegyezik.

A vevői szerződés megkötésének költségeit portfólió megközelítés alapján amortizáljuk azon időtartam alatt, amikor a kapcsolódó áruk és szolgáltatások a vevőnek átadásra kerülnek, ami

- hűségidő nélküli szerződések esetében (pl. feltöltőkártyás szolgáltatás) az adott szegmens múltbeli ügyfélmegtartási adatai és tapasztalatai alapján történik,
- hűség szerződések esetében pedig a kötelezettségvállalási időszakot tekintjük amortizációs időszakknak.

A Csoport úgy döntött, hogy nem alkalmazza azt a gyakorlati megoldást, hogy a szerződéskötés járulékos költségeit, melyek legfeljebb egy év alatt amortizálódnak, azonnal költségként számolja el.

A 2018. december 31-i szerződéses eszközök, szerződéses kötelezettségek és szerződéses költségek összegét lásd a 18.4 megjegyzésben.

Az IAS 18 és IAS 11 alapján 2017-ig az ügyfelek megszerzésének és megtartásának költségei elsősorban a készülőlétképesítés veszteségét és az új ügyfeleket szerző, illetve a meglévő előfizetők megtartásához hozzájáruló alvállalkozóknak fizetett jutalékokat tartalmazták. A Csoport ügynökei az ügynöki jutalék egy részét a Csoport termékeinek reklámozására fordították. A Csoport marketingköltségeinek egy részét tekinthetnénk ügyfélszerzési és -megtartási költségnek is. Az ügyfelektől aktiválási és belépési díjként beszedett összeg elhanyagolható a költségekhez képest. Ezek a bevételek, költségek és veszteségek akkor kerültek elszámolásra, amikor az új ügyfél csatlakozott a Csoport vezetékes vagy mobilhálózatára. Az ilyen típusú költségeket (veszteségeket) azonnal megjelenítettük felmerülésük időpontjában (nem kerülnek sem aktiválásra, sem halasztásra), mivel nem lehetett pontosan elkülöníteni a marketingköltségektől.

3.5 Mobil licencké éves díjai

A Magyar Telekom fő tevékenysége a magyarországi, macedóniai és montenegrói vezetékes és mobil szolgáltatásokat foglalja magába. Ezek a szolgáltatások általában az adott ország törvényei vagy más jogszabályai hatálya alá tartoznak. Ezek a szolgáltatások általában egy licenc vagy koncesszió megszerzéséhez vannak kötve, mely rendszerint egy egyszeri díjjal, valamint éves díjfizetésekkel jár együtt. Az, hogy az éves díjakat megbízhatóan becsülhetőnek tekintjük vagy sem, megítélés kérdése. Ha úgy döntünk, hogy ezek az éves díjak megbízhatóan becsülhetőek, akkor azok diszkontált értéke a licenc értékében kerül aktiválásra, egyéb esetekben arra az időszakra számoljuk el költségként, amelyre vonatkozik.

Mivel a 2014-ben és 2013-ban Magyarországon megkötött új licenc szerződés (ld. 34.1 megjegyzés) feltételei alapjaiban különböznek a régiektől, 2014-ben az új frekvenciák eredeti bekerülési értékén (59 milliárd forint) és 2013-ban a régiek megújításának bekerülési értékén (38 milliárd forint) túl a jövőbeli éves licenccé díjak diszkontált jelenértékét is aktiváltuk (2014-ben 39 milliárd forint, 2013-ban 17 milliárd forint).

2013-ban a Magyar Telekom és az NMHH aláírta a 900 MHz-es és az 1800 MHz-es sávok használatára vonatkozó Hatósági Szerződés 2022. áprilisig történő meghosszabbítását. A megegyező jogszabályi formában alapot biztosít ezek, valamint a 2100 MHz-es sáv éves díjainak csökkentésére. Az éves díjak csökkentése a magyar mobilszolgáltatók érdekképviselői erőfeszítéseinek eredménye, mivel a korábbi díjak jelentősen meghaladták az európai átlagot. Nagyon alacsony annak a valószínűsége, hogy ezeket a Hatósági Szerződésen alapuló díjakat lejárát előtt módosítsák, mivel a felek a szerződés minden feltételében - ideértve a sávok 2022-ig csökkentett díjait - megállapodtak. Arra még nem volt precedens, hogy a szerződés lejáratát előtt változtak volna az éves díjak. Míg a jelenlegi módosítás előtt a mobilszolgáltatók jelentős erőfeszítéseket tettek a díjak csökkentéséért, addig az újonnan megkötött szerződés alacsonyabb díjai kedvezőbbek az MT számára a hatósági törvényben előírt díjnál. Ugyanezen megfontolás alapján a mobilszolgáltatók a Hatósági Szerződés hatályán kívül eső sávok díjainak csökkentését kezdeményezték. A vonatkozó NMHH határozat értelmében a 2100 MHz-es 2019-ig használható sáv díja 50%-kal csökkentésre került. Ez annyira jelentős csökkentés, hogy a díjak felülvizsgálata a szerződések 2019-es lejáratáig nagyon valószínűtlené vált. A mobilszolgáltatók elérték céljukat, mivel az éves díjfizetési kötelezettség jelentősen csökkent, és így jelenleg az EU-s trendekhez igazodik.

A 2014 októberében az NMHH-val kötött az új 800 MHz-es, 900 MHz-es és 1800 MHz-es sávok használatára vonatkozó Hatósági Szerződés díjai a 2013-ban elért éves díjakkal összhangban vannak, azaz ezeket megbízhatóan becsülhetőnek tekintettük, így diszkontált jelenértéküket a licenc bekerülési értékében aktiváltuk.

A 2018 augusztusában az NMHH-val a 26 GHz-es sáv 2024 májusáig történő meghosszabbításáról kötött Hatósági Szerződés díjai a 2013-ban elért éves díjakkal összhangban vannak, azaz ezeket megbízhatóan becsülhetőnek tekintettük, így diszkontált jelenértéküket a licenc bekerülési értékében aktiváltuk.

A 2018 decemberében az NMHH-val a 2100 MHz-es sáv 2027 júniusáig történő meghosszabbításáról kötött Hatósági Szerződés díjai a 2013-ban elért éves díjakkal összhangban vannak, azaz ezeket megbízhatóan becsülhetőnek tekintettük, így diszkontált jelenértéküket a licenc bekerülési értékében aktiváltuk.

Mivel a Csoport többi frekvencia licenccé díjai esetében az éves díjakat azok megszerzése időpontjában nem tartottuk megbízhatóan becsülhetőnek, azokat nem aktiváltuk.

4 PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK

A pénzügyi instrumentum olyan szerződéses megállapodás, amelynek eredményeként az egyik félnél pénzügyi eszköz, a másik félnél pénzügyi kötelezettség vagy tőkeinstrumentum keletkezik.

A Csoport pénzügyi eszközei magukban foglalják a pénzeszközöket és pénzeszköz egyenértékeseket, másik fél tőkeinstrumentumait, valamint szerződésen alapuló jogot pénzeszköz (vevő követelések) vagy egyéb eszköz átvételére egy másik gazdálkodótól, továbbá egy másik fél pénzügyi eszközeinek vagy kötelezettségeinek vélhetően kedvező feltételek melletti cseréjét (származékos pénzügyi eszközök), vagy olyan szerződést, amely a gazdálkodó egység saját tőkeinstrumentumában kerül vagy kerülhet teljesítésre, és amely olyan nem származékos termék, amely alapján a gazdálkodó egység köteles, vagy kötelezhető a saját tőkeinstrumentumai változó darabszámának átvételére; vagy olyan származékos termék, amely nem valamely fix összegű pénzeszköznek vagy egyéb pénzügyi eszköznek a gazdálkodó egység fix számú saját tőkeinstrumentumára való cseréje által kerül vagy kerülhet teljesítésre. E meghatározás céljára a gazdálkodó egység saját tőkeinstrumentumaiba nem tartoznak bele azon instrumentumok, amelyek önmagukban szerződést jelentenek a gazdálkodó egység saját tőkeinstrumentumai jövőbeni átvételére vagy átadására.

A Csoport pénzügyi kötelezettségei jellemzően szerződéses megállapodáson alapuló, készpénz vagy más pénzügyi eszköz másik fél részére történő átadása miatti kötelek, valamint egy másik fél pénzügyi eszközeinek vagy kötelezettségeinek vélhetően kedvezőtlen feltételek melletti cseréje, továbbá olyan szerződés, amely a gazdálkodó egység saját tőkeinstrumentumában kerül vagy kerülhet teljesítésre, és amely olyan nem származékos termék, amely alapján a gazdálkodó egység köteles, vagy kötelezhető a saját

tőkeinstrumentumai változó darabszámának átadására; vagy olyan származékos termék, amely nem valamely fix összegű pénzeszköznek vagy egyéb pénzügyi eszköznek a gazdálkodó egység fix számú saját tőkeinstrumentumára való cseréje által kerül vagy kerülhet teljesítésre. E meghatározás céljára a gazdálkodó egység saját tőkeinstrumentumaiba nem tartoznak bele azon instrumentumok, amelyek önmagukban szerződést jelentenek a gazdálkodó egység saját tőkeinstrumentumai jövőbeni átvételére vagy átadására.

A pénzügyi kötelezettségek magukban foglalják különösen a bankokkal, kapcsolt vállalkozásokkal szembeni kötelezettségeket, pénzügyi lízing- és szállítói kötelezettségeket, a származékos pénzügyi kötelezettségeket és az egyéb pénzügyi kötelezettségeket.

4.1 Pénzügyi eszközök – számviteli politikák

4.1.1 Pénzügyi eszközök – 2018-tól aktuális számviteli politikák

2018. január 1-jétől a Csoport, az IFRS 9 alkalmazásával a pénzügyi eszközeit

- a gazdálkodó egység által a pénzügyi eszközök kezelésére alkalmazott üzleti modell; valamint
- a pénzügyi eszközszerződésből eredő cash flow-jellemzői

alapján a következő kategóriákba sorolja:

- amortizált bekerülési értéken értékelt, ha
 - a pénzügyi eszközt olyan üzleti modell alapján tartják, amelynek célja pénzügyi eszközök szerződéses cash flow-k beszedése érdekében történő tartása; valamint
 - a pénzügyi eszköz szerződéses feltételei meghatározott időpontokban olyan cash flow-kat eredményeznek, amelyek kizárólag a tőke és a kint levő tőkeösszeg után járó kamat kifizetései (SPPI);
- egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt, ha
 - a pénzügyi eszközt olyan üzleti modell alapján tartják, amely szerződéses cash flow-k beszedésével és a pénzügyi eszközök eladásával éri el célját; valamint
 - a pénzügyi eszköz szerződéses feltételei meghatározott időpontokban olyan cash flow-kat eredményeznek, amelyek kizárólag a tőke és a kint levő tőkeösszeg után járó kamat kifizetései;
- eredménnyel szemben valós értéken értékelt, ha a pénzügyi eszköz nem sorolható az előző két kategóriába.

A fenti besorolásnál

- a tőke a pénzügyi eszköz kezdeti megjelenítéskori valós értéke,
- a kamat a pénz időértékének, egy meghatározott időszak alatt kint levő tőkeösszeggel kapcsolatos hitelkockázatnak, továbbá egyéb alapvető hitelezési kockázatoknak és költségeknek az ellenértékét, valamint a nyereségrátát tartalmazza.

A pénzügyi eszközök elismerése (vásárlás) és kivezetése (eladás) azon a napon történik, amikor a Csoport elkötelezi magát az eszköz beszerzésére, illetve értékesítésére. Minden nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt befektetést a tranzakciós költséggel növelt valós értékén ismerünk el. Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök valós értéken kerülnek elismerésre, míg a tranzakciós költségek az éves eredményben kerülnek elszámolásra.

A pénzügyi eszközöket kivezítjük a könyvekből, ha az adott befektetésből származó cash-flow bevételekre való jogosultságunk lejárt vagy átruházásra került. A pénzügyi eszközök akkor kerülnek átadásra, ha a pénzügyi eszközből származó cash flow-kra vonatkozó szerződéses jogok átadásra kerülnek, vagy ha a pénzügyi eszköz cash flow-inak átvételére jogosító szerződéses jogok megmaradtak, de szerződéses kötelelem áll fenn a cash flow-k egy vagy több kedvezményezett számára történő megfizetésére egy olyan megállapodás keretében, amely megfelel az IFRS 9 meghatározott feltételeinek. A kivezetéskor keletkező nyereség vagy veszteség összegét (a) az értékesítéskor keletkező bevétel és az egyéb átfogó eredményben felhalmozott nyereség vagy veszteség, és (b) a (nettó) könyv szerinti érték különbsége határozza meg.

4.1.1.1 Pénzügyi eszközök értékvesztése

A Csoport által kezelésére alkalmazott üzleti modell és a pénzügyi eszközök szerződésből eredő cash flow-jellemzői alapján a pénzügyi eszközeit amortizált bekerülési értéken, egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken, vagy eredménnyel szemben valós értéken értékeli.

Az amortizált bekerülési értéken és az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközökre értékvesztés elszámolása szükséges. Az értékvesztés az eredménykimutatásban kerül elszámolásra, és a megfelelő pénzügyi eszköz könyv szerinti értékét csökkenti; egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök esetén az értékvesztés az egyéb átfogó jövedelemben kerül és nem csökkenti az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszköz könyv szerinti értékét.

Értékvesztés elszámolása szükségessé válhat az IAS 17 és az IFRS 16 hatálya alá tartozó lízingkövetelésekre, az IFRS 15 hatálya alá tartozó szerződéses eszközökre, pénzügyi garancia szerződésekre, és nem piaci kamattal kamatozó hitelekhez kapcsolódó elkötelezettségekre is.

2018. január 1-jétől, az IFRS 9 szabványra való áttéréssel értékvesztés elszámolására nem csak a jelentési időszakban felmerült értékvesztéssel kapcsolatban kerülhet sor, hanem a jelentési időszak végéig még nem felmerült, tehát a jövőben várhatóan felmerülő értékvesztés is ide tartozik.

A hitelkockázat változása alapján minden fordulónapon felül kell vizsgálni az értékvesztést, valamint értékelni kell, hogy az értékvesztést az élettartam alatt várható hitelezési veszteség vagy a 12 havi élettartam alatt várható hitelezési veszteség összegéig kell-e elszámolni a fenti feltételek alapján. Ha az egyedi pénzügyi eszköz szintjén nem lehet értékelni, hogy a hitelkockázata nőtt-e jelentősen, akkor csoportosan kell értékelni.

Az értékvesztés értékeléséhez és elszámolásához az egyszerűsített és az általános megközelítések alkalmazandók.

- **Egyszerűsített megközelítés**

Minden, az egyszerűsített megközelítéssel értékelt pénzügyi instrumentum értékelésére az élettartami várható hitelezési veszteséggel kerül sor. Így a fizetéseképtelenség kivételével, sem a hitelkockázat jelentős növekedésének indikátorai, sem a nemteljesítési esetek nem befolyásolják az egyszerűsített megközelítést.

Az egyszerűsített megközelítést a vevőkkel szembeni követelések, a szerződéses eszközök és a jelentős hitelkomponenst nem tartalmazó lízingkövetelések esetében alkalmazzuk. A Csoport úgy döntött, hogy a jelentős hitelkomponenst tartalmazó követelésekre is alkalmazza az egyszerűsített megközelítést.

- **Általános megközelítés**

A várható hitelezési veszteség modell alapján a pénzügyi instrumentumok három "kosárba" kerülnek besorolásra. A három kosárba történő besorolás alapját a pénzügyi eszköz hitelezési kockázatában bekövetkező változások képezik. A relatív hitelezési kockázat modellje az emelkedett hitelezési kockázat értékelésére szolgál. A kezdeti megjelenítéshez képest bekövetkező hitelezési kockázat növekedése a pénzügyi instrumentumok kosarak közötti átsorolásában jelenik meg.

A várható hitelezési veszteség modell alapján az értékvesztés a három "kosár" esetében másképp kerül meghatározásra. Az egyes kosárba tartozó pénzügyi instrumentumok esetében az értékvesztés a 12 hónap alatt várható hitelezési veszteség alapján kerül meghatározásra. A kettes és harmas kosárba tartozó pénzügyi instrumentumok esetében az értékvesztés az élettartam alatt várható hitelezési veszteség alapján kerül meghatározásra. Amennyiben egy befektetett eszköz a harmas kosárba kerül át, az effektív kamatláb módszert alkalmazzuk az értékvesztés utáni nettó érték meghatározására.

Az általános megközelítést a bankszámlák, a faktoring követelések, egyéb pénzügyi követelések és dolgozói kölcsönök esetében alkalmazzuk.

4.1.1.2 Amortizált bekerülési értéken nyilvántartott pénzügyi eszközök

A következő tételek kerülnek ide besorolásra:

- pénzeszközök és bankbetétek;
- 3 hónapon túli bankbetétek;
- vevők;
- egyéb követelések.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök valós értéken kerülnek be a könyvekbe, a későbbiekben pedig az amortizált bekerülési értéken kerülnek értékelésre az effektív kamatláb módszer alkalmazásával (csak a hosszú lejáratú követelések esetén releváns).

Pénzeszközök és bankbetétek

A pénzeszközök közé tartozik a házipénztár, a bankban elhelyezett pénz és minden más olyan, nagymértékben likvid betét és értékpapír, amelynek eredeti lejáratát nem haladja meg a három hónapot, de nem tartozik ide a folyószámlahitel.

3 hónapon túli bankbetétek

A 3 hónapon túli bankbetétek közé tartoznak a 3 hónapon túli lejáratú bankbetétek és egyéb likvid betétek és értékpapírok.

Vevők és egyéb követelések

Amennyiben az amortizált bekerülési értéken nyilvántartott vevőkövetelések hitelkockázata jelentősen nőtt, annak összegét az eszköz könyv szerinti értéke, valamint a becült jövőbeni cash flow-knak a követelés eredeti effektív kamatlábjával (azaz a kezdeti megjelenítéskor kiszámított effektív kamatlájjal) diszkontált jelenértéke közötti különbözetként kell meghatározni. A vevők esetében ez azt jelenti, hogy meg kell becsülni azt az összeget, amennyi a várható jövőbeni térülés az adott követelésből, és ezt összehasonlítani a könyv szerinti értékkel, a különbözetet pedig elszámolni értékvesztésként. Az eszköz könyv szerinti értékét egy értékvesztési számla alkalmazásával kell csökkenteni. A veszteség összegét Követelések értékvesztéseként kell elszámolni.

Amennyiben a hitelkockázat nem nőtt jelentősen valamely egyedileg értékelt vevőkövetelés esetében, az adott követelést be kell illeszteni egy hasonló hitelkockázati jellemzőkkel rendelkező csoportba és a csoportok tesztelni értékvesztés szempontjából. Az értékvesztés szempontjából egyedileg megvizsgált azon követeléseket, amelyekre értékvesztést számolunk el, vagy amelyekre a korábban elszámolt értékvesztés megmarad, nem kell bevonni a csoportos értékvesztési vizsgálatba.

A vevőkövetelések értékvesztésének három kategóriáját különböztethetjük meg:

- lejárt követelések
- le nem járt követelések („nulladik napi értékvesztés”)
- nem számlázott bevétel.

A csoportos értékelés esetén a hitelkockázat jelentős növekedésének tekintjük azt, ha a csoportban vannak lejárt fizetési határidejű követelések. A lejárt követeléseket korosítjuk és a múltbeli adatok alapján számolt nemtérülési rátákkal megszorozva a nyitott követelésállományt kalkuláljuk az értékvesztés összegét.

A nem térüléseket a múltbeli tapasztalatok alapján határozzuk meg, azonban azokat korrigálni kell az aktuális információkkal, amelyek a korábbi időszakot nem érintették, de a következő időszakot befolyásolják, illetve azokkal, amelyek a korábbi időszakot érintették, de már nem állnak fenn. Az értékvesztés kalkuláció során előretekintő információk is figyelembevételre kerülnek. Ilyen információ lehet például belső, mint a számlázási és behajtási folyamatok változása és külső, például a munkanélküliségi ráta szélsőséges változása, hitelválság stb.

Amennyiben egy követelést behajthatatlannak minősítünk, annak összege leírásra kerül. A korábban leírt összeg megtérülése a tárgyévi eredménykimutatás Közvetlen költségek sorában kerül elszámolásra.

4.1.1.3 Egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt (FVOCI) pénzügyi eszközök

Az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök értékelési kategóriában a következő tételek szerepelnek:

- jegyzett és nem jegyzett tőkeinstrumentumok, amelyeket nem konszolidálunk teljeskörűen és „equity” módszerrel sem kerülnek be a konszolidált beszámolóba, nem értékesítésre tartott céllal jutottunk hozzá, és ezeknél nem alkalmaztuk az OCI opciót;
- adósságinstrumentumok, melyek a pénzügyi eszközt olyan üzleti modell alapján tartják, amely szerződéses cash flow-k beszédésével és a pénzügyi eszközök eladásával éri el célját.

Az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközöket kezdeti megjelenítéskor és a bekerülést követően is valós értéken értékeli. Az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök valós értékének változása tőkeinstrumentumok és adósságinstrumentumok esetén a saját tőkében az Értékesíthető pénzügyi eszközök átértékelési tartalékában kerül elszámolásra.

Amikor egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközként nyilvántartott értékpapírokat értékesítünk, a saját tőkében korábban elismert halmozott valós érték módosítás az eredményben kerül elszámolásra, kivéve a tőkeinstrumentumok esetében, ahol közvetlenül a tőkébe kerül visszafordításra.

A Csoport minden egyes mérlegfordulónapon felméri, hogy jelentősen nőtt-e valamely pénzügyi eszköz hitelkockázata. A hitelkockázat jelentős növekedésének tekintjük olyan egy vagy több esemény eredményét, amelyek az eszköz kezdeti megjelenítése után történtek („veszteséget okozó esemény”), és ezen veszteséget okozó eseménynek (vagy eseményeknek) hatása van a pénzügyi eszköz vagy a pénzügyi eszközök egy csoportjának becsült jövőbeni cash flow-ira, és annak értéke megbízhatóan becsülhető.

Amennyiben az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök esetében létezik ilyen jellegű bizonyosság, a halmozott veszteséget – amely a bekerülési érték és a pillanatnyi valós érték adott időpontig az eredményki mutatóban elszámolt értékvesztéssel csökkentett értéke közötti különbség – a saját tőkéből ki kell vezetni és az eredményki mutatóban kell elszámolni. A tőkebefektetésekre korábban az eredményki mutatóban keresztül elszámolt értékvesztés nem fordítható vissza az eredményki mutatóban keresztül.

4.1.1.4 Eredménnyel szemben valós értéken értékelt (FVTPL) pénzügyi eszközök

Azon adósságinstrumentumokat, melyek nem elégítik ki azokat a feltételeket, hogy kezdetben amortizált bekerülési értéken vagy az egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken kerüljenek besorolásra, az eredménnyel szemben valós értéken kell értékelni.

Az „eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök” értékelési kategória a következő pénzügyi eszközöket foglalja magában:

- Hitelinstrumentumok, amelyek a kezdeti megjelenítéskor megjelölésre kerültek nyereséggel vagy veszteséggel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközként, az ún. valós érték opció alapján.
- Tőkeinstrumentumok, amelyeket alapvetően azonnali vagy közeljövőben történő továbbértékesítés céljára szereztek meg, és így „kereskedési céllal tartottnak” minősülnek és tőkeinstrumentumok, amelyek nem minősülnek „kereskedési céllal tartottnak”, és az OCI opció sem került alkalmazásra.
- A származékos pénzügyi eszközöket.
- Hitelinstrumentumok, amelyek nem teljesítik az amortizált bekerülési érték és az egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök kategóriájának feltételeit.

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközöket a bekerülést követően is valós értéken tartjuk nyilván. Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök valós értékének változásából adódó nyereség vagy veszteség azok felmerülésének évében az eredményki mutatóban kerül elszámolásra.

Dolgozói kölcsönök

A dolgozói kölcsönök általában nem felelnek meg az SPPI követelménynek, így az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök kategóriába kerültek besorolásra.

4.1.2 Pénzügyi eszközök – 2017-re vonatkozó számviteli politikák

2017-ben és az IFRS 9 alkalmazása előtt a Csoport a pénzügyi eszközeit a következő kategóriákba sorolta:

- eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök (FVTPL)
- kölcsönök és követelések
- értékesíthető pénzügyi eszközök

A csoportosítás attól függ, hogy milyen célból szereztek be a pénzügyi eszközt. A menedzsment a vétel időpontjában az eszköz karakterisztikája alapján meghatározza a pénzügyi eszközök besorolását.

A pénzügyi eszközök megjelenítése (vásárlás) és kivezetése (eladás) azon a napon történik, amikor a Csoport elkötelezi magát az eszköz beszerzésére, illetve értékesítésére. Minden nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt befektetést a tranzakciós költséggel növelt valós értékén jelenítünk meg. Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök valós értéken kerülnek megjelenítésre, míg a tranzakciós költségek az éves eredményben kerülnek elszámolásra.

A pénzügyi eszközöket kivezetjük a könyvekből, ha az adott befektetésből származó cash-flow bevételre való jogosultságunk lejárt vagy átruházásra került, és a Csoport egyben átruházta a tulajdonláshoz kapcsolódó lényeges kockázatokat és előnyöket is. A

kivezetéskor keletkező nyereség vagy veszteség összege az eredményben kerül elszámolásra, és az (a) a kapott ellenérték és az egyéb átfogó jövedelemben megjelenített felhalmozott eredmény összege és (b) a kivezetett könyvszerinti érték különbségeként kerül meghatározásra.

4.1.2.1 Pénzügyi eszközök értékvesztése

A Csoport minden mérlegfordulónapon megvizsgálja, hogy van-e objektív bizonyítéka annak, hogy egy pénzügyi eszközre értékvesztést kell elszámolni. Akkor áll fenn objektív bizonyíték értékvesztés elszámolására, ha veszteséggel járó gazdasági események merültek föl az eszköz elismerése óta, és ezek kihatnak a pénzügyi eszköz vagy a pénzügyi eszközök egy csoportja becsült jövőbeni cash-flow-jára, valamint ennek a hatásnak az értéke megbízhatóan mérhető.

A pénzügyi eszközökön keletkező értékvesztés összegét az éves eredményben számoljuk el, így egy értékvesztési számla alkalmazásával csökkentjük a pénzügyi eszköz könyv szerinti értékét annak kivezetéséig.

(a) Amortizált bekerülési értéken nyilvántartott pénzügyi eszközök

A Csoport először felméri, hogy az egyedileg jelentős pénzügyi eszközökre vonatkozóan egyedileg, továbbá az egyedileg nem jelentős pénzügyi eszközök csoportjára egyedileg vagy összevontan fennáll-e objektív bizonyíték az értékvesztésre. Amennyiben nincs objektív bizonyíték valamely egyedileg értékelt pénzügyi eszköz értékvesztésére, akár jelentős az eszköz, akár nem, az adott eszközt a Csoport bevonja csoportos értékvesztési vizsgálatba. Az értékvesztés szempontjából egyedileg megvizsgált eszközök, amelyekre értékvesztés kerül elszámolásra, nem kerülnek bevonásra a csoportos értékvesztési vizsgálatba. A csoportos értékvesztési vizsgálat a hasonló hitelkockázati jellemzőkkel rendelkező eszközök csoportokba való szervezésével történik.

Egyedi értékelésre kerül sor a felszámolás, csődeljárás, illetve éven túli lejárt követeléssel bíró vállalkozással szembeni összes követelés esetén. Szintén egyedi értékelésre kerül sor sajátos körülmények fennállása esetén olyan kiemelt ügyfelek követelése után, amelyek speciális hitelezési kockázattal rendelkeznek. A Csoport nem számol el értékvesztést az olyan kölcsönök és követelések könyv szerinti értékére, amely egyébként lejárna, de a feltételeit újratárgyalták, ha az újratárgyalt cash-flow-k behajthatósága biztosított.

A csoportos értékvesztés vizsgálatánál, a Csoport a megtérülések időbeliségére és a felmerült veszteség összegére vonatkozó múltbeli információkat használ, és azokat módosítja, ha az aktuális gazdasági és hitelfeltételek olyanok, hogy a tényleges veszteségek valószínűleg magasabbak vagy alacsonyabbak, mint ahogyan az a múltbeli trendek alapján várható lenne. A Csoport általánosan használt politikája a vevő- és egyéb követelések csoportos értékvesztési vizsgálatra vonatkozóan a viszonylag hasonló jellegű ügyfelek nagy száma miatt a követelések koranaltikáján alapul.

Az értékvesztés összege az eszköz könyv szerinti értéke és a becsült jövőbeni cash-flow (amely nem tartalmazza a fel nem merült jövőbeni hitelezési veszteségeket) jelenértéke különbségeként kerül kiszámításra az eszköz eredeti effektív kamatlábával. A pénzügyi eszközök könyv szerinti értékét egy értékvesztési számla alkalmazásával csökkentjük és azt az éves eredményben számoljuk el.

A pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek, és az eredetileg 3 hónapon túli lejáratú bankbetétek esetében az értékvesztés és annak visszairása az eredményben (Egyéb pénzügyi költségek – nettó) terhére kerül elszámolásra. A vevő- és egyéb követelések értékvesztése és annak visszairása a Közvetlen költségek között az éves eredményben (Követelések értékvesztése) kerül elszámolásra. A dolgozói kölcsönök értékvesztése és annak visszairása az eredményben (Személyi jellegű ráfordítások) között kerül elszámolásra.

Ha a későbbiekben az értékvesztés miatti veszteség csökken, és a csökkenést objektív módon egy olyan eseményhez lehet kapcsolni, amely az értékvesztés elszámolása után következett be (mint például az adós hitelképességi besorolásának javulása), akkor az előzőleg megjelenített értékvesztés miatti veszteséget vissza kell írni az eredménnyel szemben az értékvesztési számla módosításával. A visszairás eredményeként az eszköz könyv szerinti értéke nem haladhatja meg azt az amortizált bekerülési értéket, amely a visszairás időpontjában lenne akkor, ha értékvesztés elszámolására korábban nem került volna sor. A visszaírt veszteség összege az eredményben a Közvetlen költségek (Követelések értékvesztése) csökkenéseként kerül elszámolásra.

Ha a Csoport becslése szerint egy követelés esetén nincs reális esély a megtérülésre (azaz a követelés behajthatatlan), akkor a releváns összeg leírásra kerül. A leírt összeg és a korábban leírt összeg megtérülése az eredményre vonatkozó kimutatás ugyanazon sorában kerül elszámolásra, mint az értékvesztés.

(b) Értékesíthető pénzügyi eszközök

Az értékesíthető pénzügyi eszközök értékvesztés miatti veszteség úgy kerül megjelenítésre, hogy az értékesíthető pénzügyi eszközök átértékelési tartalékában felhalmozott veszteség átvezetésre kerül az éves eredménybe (Egyéb pénzügyi ráfordítások – nettó). Az átsorolt összeg a tőke-visszafizetésekkel és amortizációval csökkentett bekerülési érték és az aktuális valós érték közötti különbségnek a

korábban az eredményben elszámolt értékvesztés miatti veszteséggel csökkentett értéke. Ha egy értékesíthető adósságot megtestesítő értékpapír valós értéke növekszik, és a növekedés objektíven egy olyan eseményhez kapcsolható, amely az értékvesztés miatti veszteség megjelenítését követően történt, akkor értékvesztés az éves eredményen keresztül kerül visszafordításra (Egyéb pénzügyi ráfordítások – nettó).

Az értékesíthető pénzügyi eszközként besorolt tőkeinstrumentumokban lévő befektetésekre az éves eredményben megjelenített értékvesztés miatti veszteség nem fordítható vissza az éves eredményen keresztül.

4.1.2.2 Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök

Az „eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök” értékelési kategória a következő pénzügyi eszközöket foglalja magában:

- Pénzügyi eszközök, amelyeket alapvetően azonnali vagy a közeljövőben történő továbbértékesítés céljára szereztünk meg, és így „kereskedési céllal tartottak” minősülnek.
- Származékos pénzügyi eszközök, melyek nincsenek effektív hedge értékelésbe bevonva, a „kereskedési céllal tartott” kategóriába tartoznak.

Az ebbe a kategóriába tartozó eszközök alapvetően a forgóeszközök között (Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök) vannak nyilvántartva. Azok a derivatívák, melyek hosszú lejáratú pénzügyi instrumentumok cash-flow kockázatát fedezik, a befektetett eszközök (Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök) között vannak nyilvántartva.

A kategóriák között nem történt átsorolás, és nem is tervezünk ilyet.

Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközöket a bekerülést követően is valós értéken tartjuk nyilván. Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök valós értékének változásából adódó nyereség vagy veszteség azok felmerülésének évében az éves eredményben (Egyéb pénzügyi költségek – nettó) kerül elszámolásra. A Csoport csak derivatív pénzügyi instrumentumokat sorol ebbe a kategóriába.

A derivatívák valós értéken, a derivatív szerződés megkötése napján kerülnek be a könyvekbe, majd valós értéküket minden mérlegfordulónapon újra meghatározzuk. A Magyar Telekom nem alkalmaz fedezeti számvitelt a pénzügyi instrumentumaira, így minden veszteség és nyereség az éves eredményben (Egyéb pénzügyi költségek – nettó) kerül elszámolásra.

4.1.2.3 Kölcsönök és követelések

A kölcsönök és követelések olyan fix vagy meghatározható kifizetéssel rendelkező, nem származékos pénzügyi eszközök, amelyek nem jegyzettek aktív piacon. A követelések a forgóeszközök között (követelések) vannak nyilvántartva, kivéve azok, amelyek lejáratuk meghaladja a 12 hónapot a mérlegfordulónaptól számítva. Utóbbiak az Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök között vannak kimutatva.

A következő tételek kerülnek besorolásra a „kölcsönök és követelések” értékelési kategóriába:

- pénzeszközök,
- 3 hónapon túli bankbetétek,
- vevők,
- dolgozói kölcsönök,
- egyéb követelések.

A kölcsönök és követelések a közvetlenül hozzájuk rendelhető tranzakciós költséggel módosított valós értéken kerülnek be a könyvekbe, a későbbiekben pedig az értékvesztéssel csökkentett amortizált bekerülési értéken kerülnek értékelésre az effektív kamatláb módszer használatával.

(a) Pénzeszközök

A pénzeszközök közé tartozik a házipénztár, a bankban elhelyezett pénz és minden más olyan, nagymértékben likvid betét és értékpapír, amelynek eredeti lejáratuk nem haladja meg a három hónapot, de nem tartozik ide a folyószámlahitel.

(b) 3 hónapon túli bankbetétek

A 3 hónapon túli bankbetétek közé tartoznak a 3 hónapon túli lejáratú bankbetétek és egyéb likvid betétek és értékpapírok.

(c) Vevők és egyéb követelések

A vevők és egyéb követelések a Csoport által ügyfeleinek nyújtott szolgáltatásaiért és értékesített termékeiért járó követeléseit, míg az egyéb követelések jellemzően előlegeket és aktív elhatárolásokat tartalmaznak.

(d) Dolgozói kölcsönök

A dolgozói kölcsönöket bekerüléskor valós értéken vesszük fel, majd a további értékelések során az effektív kamatláb módszerével amortizált bekerülési értéken tartjuk nyilván.

A dolgozói kölcsön juttatásakor annak névértéke és valós értéke közötti különbséget az elhatárolt személyi jellegű ráfordítások között kerül elszámolásra (Egyéb befektetett eszközök). Az effektív kamatláb módszerével számított dolgozói kölcsönök után járó kamatbevétel a Kamatbevételek között kerül elszámolásra, míg az elhatárolt személyi jellegű ráfordítások a kölcsön futamideje alatt kerülnek elismerésre a Személyi jellegű ráfordítások között.

4.1.2.4 Értékesíthető pénzügyi eszközök

Az értékesíthető pénzügyi eszközök közé azok a nem származékos pénzügyi eszközök tartoznak, amelyeket ennek minősítünk, illetve más kategóriába nem soroltunk. Az értékesíthető pénzügyi eszközök az egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök között vannak nyilvántartva, hacsak a menedzsmentnek szándékában nem áll a befektetést a mérlegfordulónaptól számított 12 hónapon belül értékesíteni. Ebben az esetben az Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök között szerepelnek.

Az „értékesíthető pénzügyi eszközök” értékelési kategóriában a következő tételek szerepelnek:

- tőkeinstrumentumok, amelyeket nem konszolidálunk, és equity módszerrel sem kerülnek be a konszolidált beszámolóba;
- adósságinstrumentumok.

Az értékesíthető pénzügyi eszközöket bekerüléskor és a bekerülést követően is valós értéken értékeljük. Az értékesíthető pénzügyi eszközök között nyilvántartott értékpapírok valós értékének változása a halmozott egyéb átfogó eredményben (Értékesíthető pénzügyi eszközök átértékelési tartaléka) kerül elszámolásra.

Az értékesíthető pénzügyi eszközökre számolt, effektív kamatláb módszerrel számított kamatot az eredménykimutatásban számoljuk el (Kamatbevételek). Az értékesíthető pénzügyi eszközök után kapott osztalékokat akkor számoljuk el az eredménykimutatásban (Kamatbevételek), amikor a Csoport jogosulttá válik az osztalékokra.

4.2 Pénzügyi eszközök a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

4.2.1 Pénzeszközök

A pénzeszközök közé tartozik a házipénztár, a bankban elhelyezett pénz és minden más olyan, nagymértékben likvid betét és értékpapír, amelynek eredeti lejáratát nem haladja meg a három hónapot, de nem tartozik ide a folyószámlahitel. Ezek a pénzügyi eszközök hitelkockázatnak vannak kitéve, melyről bővebb információ az 5.1.2 megjegyzésben található. Értékvesztés elszámolására nem került sor a bemutatott időszakokban.

millió Ft

	<u>2017.</u>	<u>2018.</u>
	<u>december 31-én</u>	
Pénztár	175	151
Bankbetét (látra szóló)	3 807	4 515
Bankbetét (3 hónapnál rövidebb lejáratú)	1 417	2 538
	<u>5 399</u>	<u>7 204</u>

Átlagos kamatláb

	<u>2017.</u>	<u>2018.</u>
	december 31-én	
Pénztár	0,00%	0,00%
Bankbetét (látra szóló)	0,09%	0,10%
Bankbetét (3 hónapnál rövidebb lejáratú)	0,35%	0,24%
Átlagos kamatláb	<u>0,16%</u>	<u>0,15%</u>

**Pénzeszközök pénznemenként
millió Ft**

	<u>2017.</u>	<u>2018.</u>
	december 31-én	
HUF	1 865	2 522
EUR	784	2 471
MKD	1 703	1 536
RON	594	521
USD	411	95
Egyéb	42	59
	<u>5 399</u>	<u>7 204</u>

**Pénzeszközök országok szerinti bontásban
millió Ft**

	<u>2017.</u>	<u>2018.</u>
	december 31-én	
Macedónia	2 643	3 960
Magyarország	2 064	2 627
Többi ország	692	617
	<u>5 399</u>	<u>7 204</u>

4.2.2 Vevőkövetelések és szerződéses eszközök

A vevőkövetelések és egyéb eszközök a Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban a mind vevőköveteléseket, mind pedig a szerződéses eszközöket és egyéb eszközöket tartalmazza (ld. 12. megjegyzés).

4.2.2.1 Vevőkövetelések és szerződéses eszközök – könyv szerinti érték

millió Ft	<u>2017.</u>	<u>2018.</u>
	december 31-én	
Vevők	135 082	154 579
Követelések a Deutsche Telekom Csoport tagvállalataitól	9 029	10 143
Követelések társult és közös vezetésű vállalatoktól	326	549
Vevőkövetelések	<u>144 437</u>	<u>165 271</u>
Szerződéses eszközök - rövid lejáratú (1.3 és 18.4 megjegyzések)	-	17 820
Vevőkövetelések és szerződéses eszközök összesen	<u>144 437</u>	<u>183 091</u>

A külső felekkel szembeni vevőkövetelések 2017-ről 2018-ra megfigyelhető változása az IFRS 15 alkalmazása miatti átsorolások (tehát a szerződéses eszközök mérlegben elismerésének) hatását is tartalmazza. Bővebben ld. 1.3 és 2.1.1 megjegyzést.

(a) Vevőkövetelések lejárat bontása

Az alábbi táblák a Csoport vevőköveteléseit mutatják be országok szerinti és lejárat idő szerinti megbontásban. A vevőkövetelések a mérleg fordulónapján értékvesztéssel csökkentett értékkel kerülnek bemutatásra.

millió Ft	Könyv szerinti érték 2018. december 31-én	amelyből: nem lejárt a mérleg fordulónapján	amelyből: a mérleg fordulónapján lejárt					
			30 napon belül	30-60 nap	61-90 nap	91-180 nap	181-360 nap	360 napon túl
Magyarország	150 647	128 891	15 904	2 518	741	1 254	696	643
Macedónia	13 806	10 467	1 560	327	130	229	324	769
Többi ország	818	697	74	14	14	13	5	1
Összesen	165 271	140 055	17 538	2 859	885	1 496	1 025	1 413

millió Ft	Könyv szerinti érték 2017. december 31-én	amelyből: nem lejárt a mérleg fordulónapján	amelyből: a mérleg fordulónapján lejárt					
			30 napon belül	30-60 nap	61-90 nap	91-180 nap	181-360 nap	360 napon túl
Magyarország	130 277	113 727	10 208	2 261	1 143	961	529	1 448
Macedónia	13 365	9 853	1 570	482	278	352	444	386
Többi ország	795	634	76	24	11	30	14	6
Összesen	144 437	124 214	11 854	2 767	1 432	1 343	987	1 840

A vevőkövetelések döntő többségére az értékvesztés portfólióalapon, az egyszerűsített megközelítéssel került elszámolásra. A lejárt vevőkövetelések döntő többsége részben vagy teljes egészében értékvesztésre került a térülések elmaradásának idejétől függően. A lejárt vevőkövetelések csupán jelentéktelen része nem került értékvesztésre bizonyos üzleti és kormányzati ügyfelek korábbi beszédési tapasztalatai alapján. Mivel ezen összegek nem jelentősek, nem kerülnek külön bemutatásra.

4.2.2.2 Követelések és szerződéses eszközök értékvesztése

Az alábbi táblázat a fenti követelésekre elszámolt értékvesztést és annak mozgásait mutatja be 2017-re és 2018-ra vonatkozóan.

millió Ft	2017.	2018.
	december 31-én	
Értékvesztés az időszak elején	37 590	30 036
IFRS 9 & 15 első alkalmazása (1.3 és 2.2 megjegyzés)	-	771
Elszámolt értékvesztés – nettó (Közvetlen költségek)	5 575	8 271
Átváltási különbözet	(41)	384
Értékesített társaságok értékvesztés állománya értékesítéskor	(6 301)	-
Értékvesztés felhasználása	(6 787)	(7 358)
Értékvesztés az időszak végén	30 036	32 104

Az alábbi táblázat a fenti szerződéses eszközökre elszámolt értékvesztést és annak mozgásait mutatja be 2017-re és 2018-ra vonatkozóan.

millió Ft	2017. december 31-én	2018. december 31-én
Értékvesztés az időszak elején	-	-
IFRS 9 & 15 első alkalmazása (1.3 és 2.2 megjegyzés)	-	893
Elszámolt értékvesztés – nettó (Közvetlen költségek)	-	1 225
Átváltási különbözet	-	16
Értékvesztés felhasználása	-	(665)
Értékvesztés az időszak végén	-	1 469

2018-ban az IFRS 9 & 15 első alkalmazása sor tartalmazza az IFRS 9 első alkalmazása eredményezte értékvesztés növekedést (771 millió forint), mivel a várható veszteség modell került alkalmazásra, valamint az IFRS 15 első alkalmazása eredményezte értékvesztés növekedést (893 millió forint), mivel az újonnan elismert szerződéses eszközökre az alkalmazás napján értékvesztést kellett elszámolni (további információ az 1.3 és 2.2 megjegyzésekben).

A táblázat Elszámolt értékvesztés – nettó sora a Crnogorski Telekom AD ilyen tételeit is tartalmazza, mely 2017-ben megszünt tevékenységnek minősült (ld. még a 26.2.1 megjegyzést).

Az alábbi táblázat a Csoport által 2017-ben és 2018-ban elszámolt értékvesztést és mozgásait országok szerinti bontásban tartalmazza.

millió Ft	2016. december 31-én	Elszámolt érték- vesztés	Átváltási különbözet (és kerekítés)	Értékesít ett társaság ok értékves z-tésálló-	Felhasz- nálás (1)	2017. december 31-én
Magyarország	21 801	4 742	1	-	(6 472)	20 072
Macedónia	9 370	774	(36)	-	(293)	9 815
Montenegró	6 248	55	-	(6 301)	(2)	-
Többi ország.....	171	4	(6)	-	(20)	149
Összesen.....	37 590	5 575	(41)	(6 301)	(6 787)	30 036

(1) A felhasználás a kivezetéskori visszafordítást jelenti (kiegyenlítéskor, leírás vagy faktorálás esetén).

millió Ft	2017. december 31-én	IFRS 9 & 15 első alkalma- zása	Elszámolt érték- vesztés	Átváltási különbö- zet (és kerekít- és)	Felhasz- nálás (1)	2018. december 31-én
Magyarország	20 072	1 108	8 662	(1)	(7 174)	22 667
Macedónia	9 815	556	831	391	(849)	10 744
Többi ország.....	149	-	3	10	-	162
Összesen.....	30 036	1 664	9 496	400	(8 023)	33 573

(1) A felhasználás a kivezetéskori visszafordítást jelenti (kiegyenlítéskor, leírás vagy faktorálás esetén).

További információ a Követelésekhez kapcsolódó hitelezési kockázatok elemzéséről az 5.1.2 megjegyzésben.

4.2.3 Egyéb pénzügyi eszközök

Az Egyéb pénzügyi eszközök 12 hónapnál rövidebb (rövid lejáratú) és hosszabb (hosszú lejáratú) lejáratú rendelkező követeléseket foglalnak magukban. Ezek a pénzügyi eszközök az 5.1.2 megjegyzés alatt leírt hitelkockázatnak vannak kitéve. Az Egyéb rövid és hosszú lejáratú pénzügyi eszközökre elszámolt értékvesztés vagy annak visszairása nem jelentős.

4.2.3.1 Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök

millió Ft	2017.		2018.	
	december 31-én			
Bankbetétek eredeti lejárat > 3 hónap	(a)	3 523	3 915	
Pénzügyi lízingkövetelés	(b)	246	50	
Dolgozókkal szembeni kölcsönök és követelések	(c)	325	355	
Származékos pénzügyi instrumentumok – kapcsolt féllel szemben	(d)	2 978	-	
Cashpool követelés	(e)	-	6 580	
Egyéb		1 090	731	
		<u>8 162</u>	<u>11 631</u>	

(a) A 3 hónapon túli lejáratú bankbetétek Macedóniában, túlnyomórészt euróban kerültek elhelyezésre; ezek összege 2018. december 31-én 3915 millió forint (2017: 3523 millió forint).

4.2.3.2 Hosszú lejáratú pénzügyi eszközök

millió Ft	2017.		2018.	
	december 31-én			
Pénzügyi lízingkövetelés	(b)	346	308	
Dolgozókkal szembeni kölcsönök és követelések	(c)	1 429	1 099	
Éven túli vevőkövetelés	(f)	16 690	18 056	
Származékos pénzügyi instrumentumok – kapcsolt féllel szemben	(d)	-	1 026	
Értékesíthető pénzügyi eszközök	(g)	325	544	
Szerződéses eszközök	(h)	-	3 560	
Egyéb		533	392	
		<u>19 323</u>	<u>24 985</u>	

(b) A pénzügyi lízingkövetelésről részletesebben lásd a 17.2.1 megjegyzést.

(c) A dolgozókkal szembeni kölcsönök és követelések között elsősorban a dolgozóknak a Csoport által nyújtott lakáskölcsönei vannak. Nincs jelentős dolgozókkal szembeni lejárt követelés, és a kölcsönök jelzáloggal fedezettek. Lásd még a 4.1.1.4 és 4.1.2.3 d) megjegyzést.

(d) A kapcsolt féllel szemben fennálló származékos pénzügyi instrumentumok egyenlege a nyitott határidős ügyletek, valamint a kamat- és devizacsere-ügyletek valós értékét tartalmazza (részletek az 5.1.1.1 és 5.1.1.3 megjegyzésben).

(e) A teljes cashpool összesített egyenlege 2018. december 31-én követelés, mely cashpool kötelezettséget is tartalmaz 592 millió forint összegben (A teljes cashpool összesített egyenlege 2017. december 31-én kötelezettség, mely cashpool követelést is tartalmazott 97 millió forint összegben. Részletek a 4.2.3.1 megjegyzésben).

2018. december 31-én	Könyv szerinti érték (millió Ft)	Kölcsönt nyújtó	Pénznem	Effektív kamatláb (%)	Fix / változó
	6 249	DT AG	HUF	0,00	változó
	923	DT AG	EUR	0,00	változó
	(592)	DT AG	USD	2,46	változó
1 éven belül esedékes	6 580				

(f) Az éven túli vevőkövetelések nagyrészt az ügyfelek által 1-2 éves részletfizetésre vásárolt távközlési eszközök törlesztőrészeit tartalmazza. Az éven túli vevőkövetelésekre képzett értékvesztés összege 2018. december 31-én 1243 millió forint (2017-ben: 1358 millió forint).

(g) Az értékesíthető pénzügyi eszközök részvényekben meglévő, nem jelentős befektetéseket tartalmaznak.

(h) A szerződéses eszközökkel kapcsolatos további információk a vevői szerződésekből származó bevételnél a 18.4 megjegyzésben található.

4.3 Pénzügyi kötelezettségek – számviteli politikák

A pénzügyi kötelezettségek tekintetében a Csoport számviteli politikája nem változott jelentősen az IFRS 9 bevezetésével és azok az alábbiakban kerülnek bemutatásra.

A pénzügyi kötelezettségeket a Csoport kétféleképpen értékeli:

- amortizált bekerülési értéken nyilvántartott pénzügyi kötelezettségek,
- eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek.

A Csoport nem élt a kategóriák közötti átsorolás lehetőségével, illetve ezt nem is tervezi a jövőre nézve. Mindkét kategóriába tartozó pénzügyi kötelezettségek valós értéken kerülnek a könyvekbe, későbbi értékelésük viszont eltérő (lásd lejjebb). A mérlegből akkor vezetünk ki egy pénzügyi kötelezettséget (illetve annak egy részét), amikor rendezésre került – azaz a szerződéses kötelezettséget kiegyenlítettük, elengedték, vagy már nem érvényesíthető.

4.3.1 Amortizált bekerülési értéken nyilvántartott pénzügyi kötelezettségek

Az amortizált bekerülési értéken nyilvántartott pénzügyi kötelezettségek kategória minden olyan pénzügyi kötelezettséget tartalmaz, amely nem került besorolásra az „eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek” kategóriájába.

(a) Hitelek és egyéb pénzügyi kötelezettségek

A hiteleket és egyéb pénzügyi kötelezettségeket felvételükkor a tranzakciós költségekkel csökkentett valós értéken ismerjük el. A későbbi időszakokban az effektív kamatláb módszerrel meghatározott amortizált bekerülési értéken szerepelnek. Az effektív kamatot a kötelezettség futamideje alatt az eredménykimutatásban (Kamatköltség) számoljuk el.

(b) Szállítók és egyéb kötelezettségek

A szállítókat és egyéb kötelezettségeket (beleértve az elhatárolásokat) bekerüléskor valós értéken ismerjük el. A későbbi időszakokban az effektív kamatláb módszerrel meghatározott amortizált bekerülési értéken szerepelnek.

4.3.2 Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek

A Csoportnak jelenleg nem áll szándékában a nem származékos pénzügyi instrumentumokat valós értéken értékelni, így csak a származékos pénzügyi instrumentumokat soroljuk ebbe a kategóriába. Ugyanakkor a Csoport, mint felvásárló által, az IFRS 3 hatálya alá tartozó üzleti kombináció keretében a mérlegben kimutatott függő vételárat valós értéken értékeljük.

A Csoport nem alkalmazza a fedezeti számviteli elszámolást, így az összes származékos termék az eredménnyel szemben valós értéken értékelt kategóriába tartozik.

A származékos termékeket bekerüléskor a szerződés megkötésének napján érvényes valós értéken értékeljük, és a későbbi átértékelések során is a valós értékelést használjuk. A Csoport nem alkalmazza a fedezeti elszámolást a származékos pénzügyi instrumentumaira, ezért minden nyereséget és veszteséget az eredménykimutatásban számol el (Egyéb pénzügyi költségek – nettó).

4.4 Pénzügyi kötelezettségek a pénzügyi helyzet kimutatásában

4.4.1 Pénzügyi kötelezettségek kapcsolódó vállalkozásokkal szemben

A kapcsolódó vállalkozásokkal szembeni pénzügyi kötelezettségek a DT csoporttól felvett forint- és euróalapú kölcsönöket foglalják magukban. A DTIF-től felvett, euróban fennálló kölcsönök esetében a tőke és a kamatok összegére devizás kamatcsereügyleteket kötöttünk a DT AG-vel, így a Magyar Telekom kitétsége valójában forintban marad. A kölcsönöket és a rájuk kötött csereügyleteket bruttó módon számoljuk el és mutatjuk ki. Ezeket a kölcsönöket alapvetően korábban jelentős akvizíciókhoz és osztalékfizetéshez vettük igénybe; ezeket lejáratkor a Magyar Telekom tényleges pénzügyi szükségletétől függően a DT refinanszírozza.

A lenti táblázat a 2018. és 2017. december 31-én a Deutsche Telekom Csoport tagjaival szemben fennálló pénzügyi kötelezettségeket mutatja.

2018. december 31-én	Könyv szerinti érték (millió Ft)	Kölcsönt nyújtó	Pénznem	Effektív kamatláb (%)	Fix/változó	Lejárat	Eredeti futamidő
	35 000	DT AG	HUF	5,89	fix	2019. március	5 év
	20 000	DT AG	HUF	4,98	fix	2019. június	5 év
	50 000	DT AG	HUF	4,33	fix	2019. október	5 év
1 éven belül esedékes	105 000						
Elhatárolt kamat	5 872						
Egyéb pénzügyi kötelezettség	185						
Derivatívák	87						
1 éven belül esedékes összesen	111 144						
	35 000	DT AG	HUF	3,83	fix	2020. június	5 év
	42 013	DTIF	EUR	1,99	fix	2021. január	6 év
	45 811	DTIF	EUR	1,60	fix	2021. július	5 év
1 éven túl esedékes	122 824						
Derivatívák	525						
1 éven túl esedékes összesen	123 349						

2017. december 31-én	Könyv szerinti érték (millió Ft)	Kölcsönt nyújtó	Pénznem	Effektív kamatláb (%)	Fix / változó	Lejárat	Eredeti futamidő
	15 555	DTIF	EUR	4,08	fix	2018. november	7 év
	12 982	DT AG	HUF	0,30	változó	Cashpool	N/A
	(97)	DT AG	EUR	0,00	változó	Cashpool	N/A
	468	DT AG	USD	1,48	változó	Cashpool	N/A
1 éven belül esedékes	<u>28 908</u>						
Elhatárolt kamat	6 034						
Derivatívák	249						
1 éven belül esedékes összesen	<u><u>35 191</u></u>						
	35 000	DT AG	HUF	5,89	fix	2019. március	5 év
	20 000	DT AG	HUF	4,98	fix	2019. június	5 év
	50 000	DT AG	HUF	4,33	fix	2019. október	5 év
	35 000	DT AG	HUF	3,83	fix	2020. június	5 év
	40 626	DTIF	EUR	1,99	fix	2021. január	6 év
	45 657	DTIF	EUR	1,60	fix	2021. július	5 év
1 éven túlesedékes	<u>226 283</u>						
Derivatívák	5 363						
1 éven túlesedékes összesen	<u><u>231 646</u></u>						

Az alábbi táblázat a kapcsolt vállalkozásoktól felvett kölcsönök könyv szerinti értékét és valós értékét mutatja be:

millió Ft	2017.		2018.	
	december 31-én			
	Könyv szerinti érték	Valós érték	Könyv szerinti érték	Valós érték
HUF-alapú bankhitelek				
Fix kamatozású	140 000	154 475	140 000	147 860
Változó kamatozású	12 982	12 981	-	-
	<u>152 982</u>	<u>167 456</u>	<u>140 000</u>	<u>147 860</u>
EUR-alapú bankhitelek				
Fix kamatozású	101 838	109 122	87 824	93 552
Változó kamatozású	(97)	(97)	-	-
	<u>101 741</u>	<u>109 025</u>	<u>87 824</u>	<u>93 552</u>
USD-alapú bankhitelek				
Fix kamatozású	-	-	-	-
Változó kamatozású	468	468	-	-
	<u>468</u>	<u>468</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Elhatárolt kamat	6 034	6 034	5 872	5 872
Egyéb pénzügyi kötelezettség	-	-	185	185
Derivatívák	5 612	5 612	612	612
	<u>6 646</u>	<u>6 646</u>	<u>6 669</u>	<u>6 669</u>
Kapcsolt vállalkozásokkal szembeni pénzügyi kötelezettségek összesen	<u>266 837</u>	<u>288 595</u>	<u>234 493</u>	<u>247 896</u>

A kapcsolt vállalkozásoktól felvett hitelek kamatlábának súlyozott átlaga 2018-ban 3,57% volt (2017-ben 3,44%). A piaci kamatlábak csökkenése a fix kamatozású kötelezettségek valós értékének növekedését eredményezi.

A teljes cashpool összesített egyenlege követelés 2018. december 31-én (6580 millió forint, ld. 4.2.3.1 megjegyzést.) (A teljes cashpool összesített egyenlege 2017. december 31-én kötelezettség volt, mely cashpool követelést is tartalmazott 97 millió forint összegben.)

A kapcsolt féllel szembeni derivatívák a DT AG-vel bonyolított devizás kamatcsere- és forwardügyletek értékét tartalmazzák. Ezek célja az euróalapú hitelek miatti árfolyamkitétség csökkentése, valamint a tervezett jövőbeli devizás kifizetések fedezése.

A kapcsolt vállalkozásoktól felvett hitelek kapcsán sem fizetési késedelem, sem szerződésszegés nem merült föl.

4.4.2 Egyéb pénzügyi kötelezettségek

4.4.2.1 Egyéb pénzügyi kötelezettségek - egyenlegek

Az alábbi táblázatok mutatják az egyéb pénzügyi kötelezettségek éven belüli és éven túli egyenlegeinek összetételét.

millió Ft	2017.		2018.	
	december 31-én			
Éves frekvenciadíj-kötelezettség	(a)	3 492	3 722	
Vevői túlfizetések		1 110	1 327	
Pénzügyi lízingkötelezettség	(b)	882	694	
Függő vételárból származó kötelezettség	(c)	-	178	
Egyéb		3 273	3 307	
Egyéb rövid lejáratú pénzügyi kötelezettség összesen		<u>8 757</u>	<u>9 228</u>	
Éves frekvenciadíj-kötelezettség	(a)	41 722	42 392	
Pénzügyi lízingkötelezettség	(b)	3 291	3 132	
Függő vételárból származó kötelezettség	(c)	-	530	
Egyéb		2 595	1 865	
Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettség összesen		<u>47 608</u>	<u>47 919</u>	

Az Egyéb pénzügyi kötelezettségek kapcsán sem fizetési késedelem, sem szerződésszegés nem merült föl.

(a) Éves frekvenciadíj-kötelezettség

2014. október 15-én a Társaság és az NMHH aláírta a 800 MHz-es, a 900 MHz-es és az 1800 MHz-es sávok használatára vonatkozó Hatósági Szerződést, mely aznap lépett hatályba. Az aukció eredményeképp a Társaság a fenti spektrum frekvenciahasználati jogát 2034. június 15-~~ig~~ig szerezte meg. A szerződés részletei a 34.1-es megjegyzésben található. Az új szerződés megfelelő alapot biztosít ezen magyar frekvencia licencké jövöbeli éves díjainak megbízható becsléséhez, melynek eredményeképp az éves díjfizetések jelenértékét (39 038 millió forintot) az immateriális javak között, a licencké bekerülési értékében ismertük el, szemben a rövid és hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettségekkel, melyek 2015 és 2034 között esedékesek.

2013. szeptember 6-án a Társaság és az NMHH aláírta a 900 MHz-es és az 1800 MHz-es sávok használatára vonatkozó Hatósági Szerződés módosítását. A megegyezés további részletei a 34.1-es megjegyzésben található. Az új szerződés megfelelő alapot biztosít ezen magyar frekvencia licencké jövöbeli éves díjainak megbízható becsléséhez, melynek eredményeképp az éves díjfizetések jelenértékét (17 332 millió forintot) az immateriális javak között, a licencké bekerülési értékében ismertük el, szemben a rövid és hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettségekkel, melyek 2014 és 2022 között esedékesek.

2018. decemberében az NMHH határozata alapján a Társaság 2100 MHz-es frekvenciasávban a 2019. december 27-ig fennálló frekvenciahasználati jogosultsága 2027. június 27-ig meghosszabbításra került. A 3 db 5 MHz-es duplex frekvenciablokkra vonatkozó hosszabbítás egyszeri díja 11 milliárd forint, melyet a Társaság 2019 első negyedében köteles kifizetni. Az új szerződés megfelelő alapot biztosít ezen magyar frekvencia licencké jövöbeli éves díjainak megbízható becsléséhez, melynek eredményeképp az éves díjfizetések jelenértékét (4,2 milliárd forintot) az immateriális javak között, a licencké bekerülési értékében ismertük el, szemben a rövid és hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettségekkel, melyek 2018 és 2027 között esedékesek.

(b) Pénzügyi lízingkötelezettség

A pénzügyi lízingkötelezettségek részleteit a 17.2.2 megjegyzés tartalmazza.

(c) Függő vételárból származó kötelezettség

A függő vételárból származó kötelezettségeket a Magyar Telekom az IFRS 3 szerinti üzleti kombinációkban felvásárlóként vette föl a könyveiben. Ezek eredménnyel szemben valós értéken kerülnek értékelésre.

4.4.2.2 Hitelek és egyéb kölcsönök felvétele / törlesztése

A banki hitelek és a kapcsolt felekkel szemben fennálló kölcsönökhöz kapcsolódó kifizetéseket a Cash-flow kimutatás Hitelek és egyéb kölcsönök felvétele / törlesztése sor tartalmazza.

4.4.2.3 További közzétételek a pénzügyi tevékenységekből eredő kötelezettségek változásairól

Az alábbi táblázat tartalmazza a nettó adósságállományban bekövetkezett változásokat a Konszolidált cash-flow kimutatásra gyakorolt hatásaival együtt, hogy a pénzügyi kimutatások felhasználói a pénzügyi tevékenységből eredő kötelezettségek változásait értékelhessék.

További pénzmozgással nem járó pénzügyi kötelezettségek a jellemzően euróban denominált pénzügyi kötelezettségek árfolyam változását, valamint azokat a tranzakciókat tartalmazzák, amelyekben a jövőbeli cash flow-kat az éves díjkötelezettségek (pl. frekvencia díjak és pénzügyi lízingek) jelenértékén ismerjük el.

millió Ft	<u>Nyitó-</u> <u>egyenleg</u>	<u>Pénzügyi tevékenységből származó cash flow-t érintő változások</u>								<u>Záró-</u> <u>egyenleg</u>	
	2017. január 1.	Pénzesz- közök változása	Üzleti tevékeny- ségből származó cash flow-t érintő változások	További pénzmoz- gással nem járó pénzügyi kötelezett- ségek	Befektetési tevékeny- ségből származó cash flow-t érintő változások	Hitelek és egyéb kölcsonök felvétele (folytatódó tevékenység)	Hitelek és egyéb kölcsonök felvétele (megszűnt tevékenység)	Pénzügyi kötelezettségek fordított összegek	Egyéb pénzügyi kötelezettségek fordított összegek	Egyéb	2017. december 31.
Kapcsolt vállalkozásoktól felvett hitelek	316 316		(1 665)	(2 438)		97 516	2 041	(150 545)			261 225
Derivatívák kapcsolt féllel szemben	3 452			5 512	(3 352)						5 612
Bankhitelek	11 501		(1)	3 203		3 794		(18 497)			-
Ingtatlan csereügyletből származó kötelezettség	952								(937)		15
Frekvenciadíj-kötelezettség	48 490		(88)						(3 188)		45 214
Pénzügyi lízingkötelezettség	5 822			229					(1 878)		4 173
Vevői túlfizetések	1 180		(70)								1 110
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	4 753		(135)	2 717					(1 482)		5 853
- Pénzeszközök	(10 805)	5 406									(5 399)
- Egyéb rövidlejáratú pénzügyi eszközök	(5 104)		564	(3 421)	(201)						(8 162)
Nettó adósságállomány	376 557	5 406	(1 395)	5 802	(3 553)	101 310	2 041	(169 042)	(7 485)	-	309 641
Saját részvény visszavásárlására fordított összegek										(2 139)	
Részvényeseknek és nem irányító részvénytulajdonosoknak fizetett osztalék										(29 403)	
Pénzügyi tevékenységre fordított nettó cash-flow										(104 718)	

millió Ft	<u>Nyitó-</u> <u>egyenleg</u>	<u>Pénzügyi tevékenységből származó cash flow-t érintő változások</u>								<u>Záró-</u> <u>egyenleg</u>	
	2018. január 1.	Pénzesz- közök változása	Üzleti tevékeny- ségből származó cash flow-t érintő változások	További pénzmoz- gással nem járó pénzügyi kötelezett- ségek	Befektetési tevékeny- ségből származó cash flow-t érintő változások	Hitelek és egyéb kölcsonök felvétele (folytatódó tevékenység)	Hitelek és egyéb kölcsonök felvétele (megszűnt tevékenység)	Pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek	Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek	Egyéb	2018. december 31.
Kapcsolt vállalkozásoktól felvett hitelek	261 225		(12 113)	15 163		72 953		(103 347)			233 881
Derivatívák kapcsolt féllel szemben	5 612			(3 651)	(1 349)						612
Frekvenciadíj-kötelezettség	45 214		(2 604)	6 924					(3 419)		46 115
Pénzügyi lízingkötelezettség	4 173			430					(777)		3 826
Vevői túlfizetések	1 110		217								1 327
Függő vételárból származó kötelezettségek	-			708							708
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	5 868		(572)	1 667					(1 792)		5 171
- Pénzeszközök	(5 399)	(1 805)									(7 204)
- Egyéb rövidlejáratú pénzügyi eszközök	(8 162)		602	(1 304)	3 813	(6 580)					(11 631)
Nettó adósságállomány	309 641	(1 805)	(14 470)	19 937	2 464	66 373	-	(103 347)	(5 988)	-	272 805
Saját részvény visszavásárlására fordított összegek										(1 822)	
Részvényeseknek és nem irányító részvénytulajdonosoknak fizetett osztalék										(29 547)	
Pénzügyi tevékenységre fordított nettó cash-flow										(74 331)	

4.4.3 Kötelezettségek szállítók felé

millió Ft	2017. december 31-én	2018. december 31-én
Kötelezettségek a DT Csoport tagvállalatai felé	12 026	11 119
Kötelezettségek társult és közös vezetésű vállalkozások felé	23	451
Egyéb szállítói kötelezettségek	123 397	163 742
	<u>135 446</u>	<u>175 312</u>

4.5 Pénzügyi instrumentumokhoz kapcsolódó további közzétételek

4.5.1 Pénzügyi eszközök és kötelezettségek kategóriái

A Csoport a valós értékelési elveket olyan valósérték-hierarchiába rendezi, amely az értékelési elvekben használt alapadatok jelentőségét tükrözi. A valósérték-hierarchia alábbi szintjeit különböztetjük meg:

- azonos eszközök vagy kötelezettségek aktív piacon jegyzett (nem módosított) árfolyama (1. szint);
- olyan alapadat, mely nem az 1. szinten megjelenő, tőzsdén jegyzett árfolyam, viszont abból közvetlenül vagy közvetve megállapítható (2. szint); és
- olyan alapadat, mely nem piacon megfigyelhető információ alapul (3. szint).

A valósérték-hierarchia szintje a valós értékeléshez szükséges legalacsonyabb szintű alapadat alapján kerül meghatározásra. Egy alapadat jelentőségét annak egészét tekintve, a valós értékelés alapján értékeljük. Az első alkalmazáskor a könyv szerinti értékekben nem volt az IFRS 9-re való áttérésből adódó érték-változás. Az átsorolás kapcsán a beszámolási időszakban sem valósérték nyereség, sem veszteség nem került sem az eredményben, sem az egyéb átfogó eredményben elszámolásra.

Nem volt átsorolás az 1. és 2. szintű besorolású pénzügyi instrumentumok között, kivéve a lejárat előtti visszafizetési opciós dolgozói kölcsönöket, mivel ezeket eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszköznek minősítettük.

A pénzügyi eszközök és a pénzügyi kötelezettségek többségét amortizált bekerülési értéken értékeljük, de ezek valós értékét is bemutatjuk. Ezeknek az eszközöknek és kötelezettségeknek a valós értéke 3. szintű információk alapján került meghatározásra. Az aktív piacon nem jegyzett pénzügyi instrumentumok valós értéke értékelési technikákkal, jellemzően diszkontált cash flow módszer alkalmazásával kerül meghatározásra. A becsült pénzáramok az adott szerződéseken alapulnak, míg a diszkontrátákat a vonatkozó lejáratok és pénznemek (BUBOR, BIRS, EURIBOR, EUR swap görbék) segítségével határozzuk meg. A pénznemátváltás központi bankok (lehetőleg a Magyar Nemzeti Bank) árfolyamai alapján történik. A Csoport nem rendelkezik olyan valós értéken értékelt eszközzel vagy kötelezettséggel, amelynek valós értéke 3. szintű információk alapján került meghatározásra, kivéve a függő vételárból származó kötelezettségeket.

A derivatív eszközök és kötelezettségek, valamint az eredménnyel szemben valós értéken értékelt dolgozói kölcsönök valós értéke 2. szintű információk alapján kerül meghatározásra. Az egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt tőkeinstrumentumok valós értéke 1. szintű információk alapján kerül meghatározásra.

Továbbá a Magyar Telekom tőkeinstrumentumait a korábbi értékesíthető pénzügyi eszközök közül átsorolta az egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök közé.

Az alábbi táblázatok a Csoport pénzügyi eszközei és kötelezettségei 2017. és 2018. december 31-i állományának könyv szerinti, valamint valós értékét mutatják.

4.5.1.1 Pénzügyi eszközök – Könyv szerinti és valós érték

2018. december 31.

millió Ft	Könyv szerinti érték				Összesen	Valós érték
	Amortizált bekerülési értéken	FVOCI (1. szint)	FVTPL (2. szint)	FVTPL (3. szint)		
Pénzeszközök	7 204	-	-	-	7 204	7 204
Bankbetétek, eredeti lejárat > 3 hónap	3 915	-	-	-	3 915	3 915
Cashpool	6 580	-	-	-	6 580	6 580
Éven belüli vevőkövetelések	165 271	-	-	-	165 271	165 271
Éven túli vevőkövetelések	18 056	-	-	-	18 056	19 133
Szerződéses eszközök	21 380	-	-	-	21 380	21 380
Dolgozói kölcsönök	706	-	748	-	1 454	1 524
Származékos pénzügyi eszközök kapcsolt vállalkozásokkal szemben	-	-	1 026	-	1 026	1 026
Pénzügyi lízingkövetelések	358	-	-	-	358	467
Tőkeinstrumentumok	-	544	-	-	544	544
Egyéb rövid lejáratú	731	-	-	-	731	731
Egyéb hosszú lejáratú	392	-	-	-	392	325
Összesen	224 593	544	1 774	-	226 911	228 100

2017. december 31.

millió Ft	Könyv szerinti érték				Összesen	Valós érték
	Kölcsönök és követelések	Lejáratig tartandó	Értékesíthető (1. szint)	FVTPL (2. szint)		
Pénzeszközök	5 399	-	-	-	5 399	5 399
Bankbetétek, eredeti lejárat > 3 hónap	3 523	-	-	-	3 523	3 523
Éven belüli vevőkövetelések	144 437	-	-	-	144 437	144 437
Éven túli vevőkövetelések	16 690	-	-	-	16 690	17 814
Dolgozói kölcsönök	1 754	-	-	-	1 754	1 897
Származékos pénzügyi eszközök kapcsolt vállalkozásokkal szemben	-	-	-	2 978	2 978	2 978
Pénzügyi lízingkövetelések	592	-	-	-	592	629
Értékesíthető pénzügyi eszközök	-	-	325	-	325	325
Egyéb rövid lejáratú	1 090	-	-	-	1 090	1 090
Egyéb hosszú lejáratú	533	-	-	-	533	765
Összesen	174 018	-	325	2 978	177 321	178 857

Az IFRS 9 első alkalmazása eredményeképpen a pénzügyi eszközök az új értékelési kategóriákba lettek besorolva. Az összes 2017-es kölcsönök és követelések kategóriába sorolt pénzügyi eszköz 2018-ban az amortizált bekerülési értéken értékelt kategóriába került, kivéve a lejárat előtt visszafizetési opcióval ellátott dolgozói kölcsönöket, mivel ezek nem tesznek eleget az SPPI feltételeknek, ezért ezek az eredménnyel szemben valós értéken értékelt kategóriába kerültek. Ezeknek az eszközöknek a valós értéke 3. szintű információk alapján, a kitűzött céleredmény valószínűségének és a fizetendő eszközök jelenértékének figyelembevételével kerül meghatározásra.

Az FVTPL eszközök a derivatív pénzügyi instrumentumokat tartalmazzák, melyek valós értékét a diszkontált cashflow módszerrel állapítjuk meg. A kalkulációt a Magyar Telekom pénzügyi hozamgörbék, bázis swap pontok, és a jelentendő időszak utolsó napján, a Reuters adatbázisában közzétett azonnali árfolyamok alapján készítette. A várható jövőbeli pénzáramok jelenértékét pénzügyi hozamgörbék, bázis swap pontok segítségével a fordulónapra diszkontáltuk, majd azonnali árfolyamon átváltottuk forintra. A követelés és a kötelezettség

forintosított jelenértéke közti különbséget számoljuk el követelésként vagy kötelezettségként.

A rövid lejáratú amortizált bekerülési értéken értékelt eszközök könyv szerinti értéke megközelíti a valós értéküket.

Az egyéb átfogó eredményben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök (2017-ben: értékesíthető pénzügyi eszközök) nem jelentős részvénybefektetéseket tartalmaznak, amelyek valós értéken vannak nyilvántartva, a macedón tőzsdén jegyzett aktuális árfolyamon.

4.5.1.2 Pénzügyi kötelezettségek – Könyv szerinti és valós érték

2018. december 31.	Könyv szerinti érték			Összesen	Valós érték
	millió Ft	Amortizált bekerülési értéken	FVTPL (2. szint)		
Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalkozásokkal szemben	233 881	612	-	234 493	247 896
Kötelezettségek szállítók felé	175 312	-	-	175 312	175 312
Frekvenciadíj-kötelezettség	46 114	-	-	46 114	52 845
Pénzügyi lízingkötelezettség	3 826	-	-	3 826	7 119
Vevői túlfizetések	1 327	-	-	1 327	1 327
Függő vételár kötelezettség	-	-	708	708	708
Egyéb rövid lejáratú	3 307	-	-	3 307	3 307
Egyéb hosszú lejáratú	1 865	-	-	1 865	1 865
Összesen	465 632	612	708	466 952	490 399

2017. december 31.	Könyv szerinti érték		Összesen	Valós érték
	millió Ft	Amortizált bekerülési értéken		
Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalkozásokkal szemben	261 225	5 612	266 837	288 595
Kötelezettségek szállítók felé.....	135 446	-	135 446	135 446
Frekvenciadíj-kötelezettség.....	45 214	-	45 214	55 130
Pénzügyi lízingkötelezettség	4 173	-	4 173	9 009
Vevői túlfizetések.....	1 110	-	1 110	1 110
Egyéb rövid lejáratú	3 273	-	3 273	3 273
Egyéb hosszú lejáratú.....	2 595	-	2 595	2 590
Összesen	453 036	5 612	458 648	495 153

A származékos pénzügyi kötelezettségek és egy üzleti kombináció függő vételára valós értéken van a mérlegben, míg az összes egyéb pénzügyi kötelezettség amortizált bekerülési értéken kerül értékelésre.

A pénzügyi kötelezettségek valós értékéről további információk a 4.4.1 és 4.4.2 megjegyzésben is található.

A rövid lejáratú amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek könyv szerinti értéke megközelíti a valós értéküket.

Az FVTPL kötelezettségek közé a derivatív pénzügyi instrumentumokat soroljuk, melyek valós értékét az FVTPL eszközökhöz hasonlóan, a 4.5.1.1 megjegyzésben leírt módon határozzuk meg, illetve üzleti kombinációból származó függő vételárát, melynek valós értékét a diszkontált cash flow módszerrel határozzuk meg.

4.5.1.3 A 3. szintű információk alapján meghatározott valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek

Az egyetlen valós értéken értékelt pénzügyi instrumentum, amelynek valós értéke 3. szintű információk alapján kerül meghatározásra, a függő vételár kötelezettség. Az alábbi táblázat ezeknek a kötelezettségeknek a mozgását tartalmazza.

millió Ft	2017.	2018.
Január 1-i nyitóegyenleg	-	-
Üzleti kombináció miatti növekedés	-	450
Eszközvásárlás miatti növekedés	-	250
Tárgyidőszaki átértékelés (nyeresége)/vesztesége		
- eredményben (nettó pénzügyi eredmény) elszámolva	-	8
- egyéb átfogó eredményben elszámolva	-	-
December 31-i záróegyenleg	-	708

4.5.2 A pénzügyi instrumentumok kategóriák szerinti nettó nyeresége/vesztesége

Az alábbi táblázatok mutatják be a pénzügyi instrumentumok kategóriák szerinti 2018. és 2017. évi nettó nyereségét/veszteségét.

2018 millió Ft	Kamat	Értékelés alapján			Kivezetés miatt	Fizetett díjak	Nettó nyereség/ (veszteség)
		Valós érték- változás	Pénznem- átváltás	Értékvesztés miatti veszteség			
Tőkeinstrumentumok (1. szint)	-	219	-	-	-	-	219
Adósság instrumentumok (2. szint)	-	38	-	-	-	-	38
Pénzügyi eszközök amortizált bekerülési értéken	276	-	79	(9 496)	-	(4 375)	(13 516)
Pénzügyi kötelezettségek amortizált bekerülési értéken	(12 062)	-	(6 042)	-	-	(33)	(18 137)
FVTPL pénzügyi instrumentumok (2. szint)	-	3 048	-	-	2 236	-	5 284
FVTPL pénzügyi instrumentumok (3. szint)	-	(8)	-	-	-	-	(8)
Pénzügyi instrumentumok nettó nyeresége/vesztesége	(11 786)	3 297	(5 963)	(9 496)	2 236	(4 408)	(26 120)

2017

millió Ft

	Kamat	Értékelés alapján			Kivezetés miatt	Fizetett díjak	Nettó nyereség/ (veszteség)
		Valós érték- változás	Pénznem- átváltás	Értékvesztés miatti veszteség			
Értékesíthető pénzügyi eszközök (1. szint)	-	19	-	-	-	-	19
FVTPL pénzügyi instrumentumok (2. szint)	-	(4 448)	-	-	(325)	-	(4 773)
Kölcsönök és követelések	327	-	(161)	(5 520)	-	(4 813)	(10 167)
Pénzügyi kötelezettségek amortizált bekerülési értéken	(12 091)	-	1 268	-	-	(42)	(10 865)
Pénzügyi instrumentumok nettó nyeresége/vesztesége	(11 764)	(4 429)	1 107	(5 520)	(325)	(4 855)	(25 786)

A fenti táblázatok az összegeket aktivált hitelköltségek nélkül mutatják (lásd 24. megjegyzést).

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök (2017: kölcsönök és követelések) esetében az értékvesztés miatti veszteség minden, a vevők fizetéseképtelenségével kapcsolatban felmerült és várhatóan felmerülő költséget tartalmaz. A leírást, illetve faktorálást megelőzően a követelésekre azok megtérülő értékéig értékvesztést számolunk el egy követelés-értékvesztési számla beiktatásával, aminek eredményeképp az adott követelésleírás vagy faktorálás nem jár kivezetés miatti nyereséggel vagy veszteséggel.

4.5.3 Pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek nettósítása

Minden a Csoport és partnerei (jellemzően roaming és összekapcsolási partnerek) között fennálló kikényszeríthető nettósítási keretszerződésből eredő pénzügyi eszköz és pénzügyi kötelezettség esetében lehetőség van az adott vevőkövetelésnél vagy szállítói kötelezettségénél nettó kiegyenlítésre.

Az alábbi követelések és szállítói tartozások ennek nettósítási szerződések hatálya alá, és kerültek a mérlegben nettó módon bemutatásra.

millió Ft	2017. december 31-én		2018. december 31-én	
	Vevőkövetelések és egyéb eszközök	Kötelezettségek szállítók felé	Vevőkövetelések és egyéb eszközök	Kötelezettségek szállítók felé
Az elismert pénzügyi instrumentumok bruttó összege	160 750	138 451	197 216	177 308
Pénzügyi instrumentumok bruttó összegének nettózása	(3 005)	(3 005)	(1 996)	(1 996)
A mérlegben kimutatott elismert pénzügyi instrumentumok nettózott összege	157 745	135 446	195 220	175 312

4.5.4 Egyéb információk a pénzügyi instrumentumokról

A Magyar Telekom ki van téve annak a kockázatnak, hogy 2018. december 31-i névértéken 14,1 milliárd Ft (2017-ben: 10,7 milliárd forint) garanciát híjának le tőle. Ezeket a garanciákat bankok adták a Magyar Telekom nevében a Csoport bizonyos szerződéses kötelezettségeinek biztosítékaként. A Csoport eddig eleget tett szerződéses kötelezettségeinek, valamint ezt tervezi a jövőre nézve is. Következésképp nem került sor ilyen jellegű jelentős garanciák lehívására sem 2018-ban, sem 2017-ben, és várhatóan a jövőben sem fog erre sor kerülni.

A pénzügyi eszközök vagy kötelezettségek között nem történt átsorolás másik pénzügyi instrumentum kategóriába.

Nem történt olyan pénzügyi eszközátadás, amely ne felelt volna meg a kivetés feltételének.

A Csoportnak nem voltak többszörösen beágyazott származékos termékeket tartalmazó, összetett pénzügyi instrumentumai.

5 PÉNZÜGYI KOCKÁZAT KEZELÉSE

5.1 Pénzügyi kockázati tényezők

A Magyar Telekom elsősorban pénzügyi instrumentumaiból eredő hitelezési kockázatnak van kitéve. A Csoport továbbá az árfolyamok, a kamatok, és a Csoport eszközeinek illetve kötelezettségeinek valós értékét és/vagy cashflow-it befolyásoló piaci árak mozgásából eredő pénzügyi kockázatnak van kitéve.

A pénzügyi kockázatok kezelésének célja, hogy csökkentse ezeket a kockázatokat folyamatos operatív és pénzügyi tevékenységeken keresztül. Ennek érdekében a kockázat mértékétől függően különböző származékos és nem származékos fedezeti eszközöket használunk. A Magyar Telekom kizárólag a Csoport cashflow-ját érintő kockázatokat fedezi, a valós érték kockázatokat nem. Származékos ügyleteket kizárólag fedezeti célokkal használ, nem kereskedelmi, vagy spekulatív célokkal. A partnerkockázatok csökkentése érdekében a fedezeti ügyleteket vezető magyar és nemzetközi pénzügyintézetekkel vagy a Deutsche Telekommal bonyolítjuk. Azonban a fedezeti elszámolást nem alkalmazzuk ezekre a tranzakciókra, mivel ezek nem felelnek meg az IFRS 9-ben előírt valamennyi kritériumnak.

A kockázatok részletes leírását, azok kezelését, illetve az érzékenységi vizsgálatokat alább mutatjuk be. Az érzékenységi vizsgálatok a kockázati tényezők lehetséges változásai alapján az adózás előtti eredményre gyakorolt potenciális hatásokat mutatják be. Ezek a hatások a jelentési időszakra vonatkozóan egy körülbelül 25%-os átlagos adórátával adóznának, tehát az adózott eredményre való hatás az adózás előtti eredményre való hatás 75%-a lenne olyan években, melyek mentesek a jelentős egyszeri le nem vonható adózás előtti hatásoktól és az adórendszerben bekövetkező jelentős változásoktól. A bemutatott lehetséges (adóval csökkentett) hatások a csoport tőkéjére is ugyanakkora hatással lennének.

Ezen kockázati tényezőkben nem következett be jelentősebb változás az előző évhez képest.

5.1.1 Piaci kockázat

Piaci kockázatról akkor beszélünk, amikor egy pénzügyi eszköz valós értéke vagy jövőbeni cashflow-jának értéke a piaci árak változásának következtében megváltozik. A piaci kockázatnak három típusa van:

- árfolyamkockázat;
- kamatkockázat;
- árkockázat.

A Magyar Telekom pénzügyi stratégiájának alapjait minden évben az Igazgatóság határozza meg. A Csoport stratégiája a központosított finanszírozásra épül, rövid- és középtávú, illetve fix és változó kamatozású hitelek kombinációjának felhasználásával. Az Igazgatóság két eladósodási mutatót hagyott jóvá, amelyek teljesülését éves szinten ellenőrzi. 2018 végén a Csoport mindkét mutató értékét teljesítette; az EBITDA-hoz mért Összes Adósság mutató értéke 2018-ban 1,52, 2017-ben 1,74 volt (a jóváhagyott maximum 2,8), a nettó pénzügyi eredményhez viszonyított EBITDA értéke 2018-ban 10,81, 2017-ben 8,58 volt (a jóváhagyott minimum 3,0). A Csoport Treasury felelős a finanszírozási politika végrehajtásáért és a folyamatos kockázatkezelésért. A deviza-, likviditás-, és partnerkockázat-kezelés irányelveit a Csoport Treasury határozza meg és ellenőrzi.

A Magyar Telekom esetében a kamatlábak és devizaárfolyamok változásából eredő piaci kockázat a kamatozó eszköz- és adósságállománnyal, valamint a várható tranzakciókkal kapcsolatos. Mivel a magyar társaságok bevételeinek és kiadásainak döntő része forintban keletkezik, a Magyar Telekom magyarországi társaságainak funkcionális elszámolási pénzneme a magyar forint, így a Magyar Telekom célja, hogy pénzügyi kockázatát forintban mérve minimalizálja.

A piaci kockázatok bemutatásához érzékenységvizsgálatot is készítettünk, ami a kockázati tényezők feltételezett változásainak az adózás előtti eredményre gyakorolt hatását mutatja be. Ezek a feltételezett változások úgy lettek megállapítva, hogy a kapcsolódó kockázati tényezők reálisan feltételezhető változását mutassák. A vizsgált időszakban ezek a hatások úgy kerülnek meghatározásra, hogy a különböző kockázati tényezők feltételezett változását viszonyítjuk a pénzügyi eszközök mérleg-fordulónapi egyenlegéhez az utolsó (2018-as) és a megelőző (2017-es) beszámolási időszakra vonatkozóan. A mérleg-fordulónapi egyenleg általában az egész évre jellemző egyenleg, ezért a hatások számszerűsítése ezek alapján történik. Az érzékenységvizsgálat módszertana és feltételrendszere nem változott jelentősen az előző beszámolási időszakhoz viszonyítva. A még mindig volatilis nemzetközi tőke és értékpapírpiacon miatt a devizaárfolyamok és kamatlábak nagyobb ingadozása is lehetséges.

5.1.1.1 Árfolyamkockázat

Árfolyamkockázatról akkor beszélünk, amikor egy pénzügyi eszköz valós értéke vagy jövőbeni cashflow-jának értéke a devizaátváltási árfolyamok változásának következtében ingadozik. Árfolyamkockázat elsődlegesen olyan pénzügyi eszközökhöz kapcsolódik, amelyek nem a funkcionális pénznemben vannak nyilvántartva; a konszolidáció során végzett átváltásból eredő különbségeket nem kell figyelembe venni. Releváns kockázati tényezőt jelent általánosságban valamennyi nem funkcionális deviza árfolyama, ha a Magyar Telekom rendelkezik ezen devizában denominált pénzügyi instrumentumokkal.

Annak érdekében, hogy a Csoport kezelje devizában denominált instrumentumain az árfolyam kockázati kitétséget, az elmúlt években a Magyar Telekom minimalizálta devizában fennálló kölcsöneinek állományát, illetve származékos ügyletekkel fedezte azokat az árfolyamkockázat jelentős csökkentése végett.

(a) DTIF hitelekhez és kapcsolódó DT AG-s kamatcsere ügyletekhez köthető árfolyamkockázat

A Deutsche Telekom pénzügyi leányvállalatától, a Deutsche Telekom International Finance B.V.-től (DTIF) számos kapcsolt vállalati hitel euróban került felvételre általános célok finanszírozására. A hitel felvételével együtt kétdevizás kamatcsere ügyleteket vagy deviza csereügyleteket köt a Magyar Telekom a Deutsche Telekom AG-val (DT AG), ezzel forintra váltva a hitelekhez kapcsolódó teljes pénzáramlást. Bár a Csoport nem alkalmaz fedezeti elszámolást, a hitel és a fedezeti tranzakciókat együtt vizsgálva az euró-forint árfolyam-ingadozásnak korlátozott a (nettó) hatása az adózás előtti eredményre.

Érzékenységvizsgálat

Az eurónak a magyar forinttal szembeni lenti táblázatba foglalt mértékű lehetséges erősödése vagy gyengülése hatással lett volna a külföldi devizában meghatározott pénzügyi eszközök értékére és az alábbi összegekkel növelte (+) / csökkentette (-) volna a tőkét és az eredményt. Ezen elemzés minden egyéb változó, különösen a kamatlábak, változatlanságát feltételezve készült és figyelmen kívül hagy minden előrejelzett értékesítést és beszerzést. Mivel az eredményre gyakorolt hatás megegyezik a tőkére gyakorolt hatással, így csak előbbi kerül feltüntetésre.

millió Ft

	Eredményhatás	
	Erősödés	Gyengülés
2018. december 31.		
EUR/HUF (10% elmozdulás)		
Hitelek	(8 782)	8 782
Kétdevizás kamat- és devizacsere ügyletek	9 364	(9 364)
Nettó hatás	582	(582)
2017. december 31.		
EUR/HUF (10% elmozdulás)		
Hitelek	(10 184)	10 184
Kétdevizás kamat- és devizacsere ügyletek	10 924	(10 924)
Nettó hatás	740	(740)

(b) Egyéb árfolyamkockázat

A Magyar Telekom további árfolyamkockázata főleg (i) a dél- és kelet-európai leányvállalatok külföldi pénznemben fennálló készpénz állományából és (ii) a nemzetközi telekommunikációs társaságokkal elszámolt bevételekből és kifizetésekből, valamint a külföldi pénznemben kötött szállítói szerződésekből ered. A deviza kockázatkezelési politikának megfelelően a Magyar Telekom megfelelő mennyiségű devizát tart a bankszámláin vagy devizát vásárol határidős deviza adásvételi tranzakciók keretében. A szükséges mennyiséget a vevőkövetelések és a rövid lejáratú szállítói tartozások egyenlege alapján határozzuk meg, annak érdekében, hogy az ilyen típusú kötelezettségekből adódó deviza kockázatra legyen elég fedezet. A Csoport devizában denominált kötelezettség állománya (a fenti hitelektől eltekintve) meghaladja a devizában denominált eszközeinek állományát, ennek következtében a funkcionális devizák árfolyamában történő elmozdulás az alábbi hatással lenne a Csoport eredményére.

A fenti kitettség csökkentésére a Magyar Telekom alkalmanként származékos ügyleteket köt. A nyitott rövid futamidejű határidős devizaügyletek valós piaci értéke - 0,1 milliárd forint (tartozás) volt 2018. december 31-én (2017-ben: 0,2 milliárd forint tartozás). Ezen devizaügyletek célja, hogy a jövőbeni devizabevételeket meghaladó deviza kifizetésekre fedezetet nyújtsanak.

Érzékenységvizsgálat

Az eurónak a magyar forinttal és a macedón dénárral szembeni lenti táblázatba foglalt mértékű lehetséges erősödése vagy gyengülése hatással lehet volna a külföldi devizában meghatározott pénzügyi eszközök értékére és az alábbi összegekkel növelte (+) / csökkentette (-) volna a tőkét és az eredményt. Ezen elemzés minden egyéb változó, különösen a kamatlábak, változatlanágát feltételezve készült és figyelmen kívül hagy minden előrejelzett értékesítést és beszerzést. Mivel az eredményre gyakorolt hatás megegyezik a tőkére gyakorolt hatással, így csak előbbi kerül feltüntetésre.

millió Ft

	Eredményhatás	
	Erősödés	Gyengülés
2018. december 31.		
EUR/HUF (10% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	(3 683)	3 683
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	1 637	(1 637)
Nettó hatás	(2 046)	2 046
USD/HUF (15% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	(621)	621
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	76	(76)
Nettó hatás	(545)	545
EUR/MKD (10% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	166	(166)
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	0	0
Nettó hatás	166	(166)
USD/MKD (10% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	11	(11)
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	0	0
Nettó hatás	11	(11)

millió Ft

	Eredményhatás	
	Erősödés	Gyengülés
2017. december 31.		
EUR/HUF (10% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	(1 764)	1 764
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	1 992	(1 992)
Nettó hatás	228	(228)
USD/HUF (15% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	(463)	463
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	430	(430)
Nettó hatás	(33)	33
EUR/MKD (10% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	(95)	95
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	0	0
Nettó hatás	(95)	95
USD/MKD (10% elmozdulás)		
Devizás szállítótartozások, vevőkövetelések és bankbetétek nettó egyenlege	32	(32)
Kapcsolódó határidős devizaügyletek	0	0
Nettó hatás	32	(32)

A volatilis nemzetközi tőke- és értékpapír piacok hatására a forint, mint funkcionális deviza az euróval szemben 10 százaléknál is magasabb, az amerikai dollárral szemben 15 százaléknál is magasabb, míg a macedón dénár 10 százaléknál magasabb ingadozása is elképzelhető az euróval és az amerikai dollárral szemben, mivel a rendkívüli piaci körülmények extrém árfolyammozgásokat eredményezhetnek a devizapiacokon.

5.1.1.2 Kamatlábckockázat

A Magyar Telekom a kamatlábak változása miatt is ki van téve a piaci kockázatoknak. Ennek oka, hogy a kamatlábak ingadozása befolyásolja a fix kamatozású instrumentumok valós értékét, továbbá a változó kamatozású instrumentumokon keresztül a cashflow-t.

A nem derivatív fix kamatozású pénzügyi instrumentumok piaci kamatainak a változása csak akkor van hatással az eredményre, ha az instrumentumot valós értéken tartjuk nyilván. A fix kamatozású pénzügyi instrumentumok, melyek amortizált bekerülési értéken vannak nyilvántartva nincsenek kitéve kamat cashflow kockázatnak.

A piaci kamatok változása azon származékos kamat ügyletek (kamat- és devizacsere ügyletek) esetén, melyek nem tartoznak az IFRS 9 által meghatározott fedezeti ügyletek körébe, az Egyéb pénzügyi költségek – nettó sort befolyásolják (Nettó nyereség / veszteség a pénzügyi instrumentumok valós értékre történő átértékeléséből).

A piaci kamatok változása a nem derivatív, változó kamatozású pénzügyi instrumentumok kamat bevételeit/költségeit befolyásolja, amennyiben ezen kamatfizetéseket nem fedezzük kamatkockázat csökkentésére irányuló cashflow fedezéssel.

(a) Pénzügyi eszközök

A magyarországi működésből származó készpénz többletet elsősorban a hitelek visszafizetésére fordítjuk, de a macedón leányvállalataink jelentős készpénzállománnyal rendelkeznek, melyet főként helyi bankokban tartanak. Ezeket elsősorban fix kamatozással kötjük le, hogy minimalizáljuk a piaci változásoknak való kitettségünket, melyek kedvezőtlenül hathatnak az ezen betétekből származó cashflow-ra.

A rendkívül alacsony kamatlábak miatt még azok ésszerűen lehetséges változása sem okozott volna jelentős hatást a Csoport kamatbevételeiben.

(b) Pénzügyi kötelezettségek

A pénzügyi kötelezettségek közül elsősorban a kapcsolt vállalkozásokkal (DTIF, DT AG) szembeni kötelezettségek és a harmadik féllel szembeni kötelezettségek, valamint a kapcsolódó kamatcsere ügyletek vannak kitéve kamatkockázatnak. Ezen hitelek közül szinte valamennyinél a Magyar Telekom Nyrt. a kötelezett, mivel a Csoport finanszírozása központilag történik. A lenti elemzés a Csoport kamatkockázatnak való nettó kitétségét mutatja be, ami a hitelek és a kapcsolódó kamatcsere ügyletek együttes eredménye.

Mivel a hitelportfólió döntő többsége forintban denominált, illetve kamatcsere ügyletekkel forint kamatozásra lett elcserélve, a Csoport pénzügyi kötelezettségei szinte kizárólag a forint kamatlábváltozásoknak vannak kitéve. A kamatkockázat megfelelő kezelése érdekében fix és változó kamatozású hitelek kombinációja alkotja a forint portfóliót. Az összes adósságállományhoz viszonyítva a fix kamatozású adósságállomány (beleértve a fix kamatozásúra elcserélt hiteleket, de ide nem értve a változó kamatozásúra cserélt hiteleket) 100 százalékot tett ki 2018. december 31-én (2017-ben 89%).

Változó kamatozású kötelezettségekhez kapcsolódó cash flow érzékenységvizsgálat

2018. december 31-én a Csoport nem rendelkezett változó kamatozású hitelállománnyal. Az összes adósságállományhoz viszonyítva a változó kamatozású adósságállomány (beleértve a változó kamatozásúra elcserélt hiteleket, de ide nem értve a fix kamatozásúra cserélt hiteleket) 11 százalékot tett ki 2017. december 31-én.

A kamatlábak reálisan várható 100 bázispontos változása a beszámolási időszak folyamán (az év végi egyenleget feltételezve az egész beszámolási időszakra) az alább bemutatott mértékben növelte (csökkentette) volna a tőkét és az eredményt. Ez az elemzés minden egyéb változó, különösen a devizaárfolyamok változatlanóságát feltételezve készült. Mivel az eredményre gyakorolt hatás megegyezik a tőkére gyakorolt hatással, így csak az előbbi kerül feltüntetésre.

millió Ft	Eredményhatás	
	100bp növekedés	100bp csökkenés
2018. december 31.		
Változó kamatozású kötelezettségek	(0)	0
Kamatcsere ügyletek	(0)	0
Cashflow érzékenység (nettó)	(0)	0
2017. december 31.		
Változó kamatozású kötelezettségek	(134)	134
Kamatcsere ügyletek	(155)	155
Cashflow érzékenység (nettó)	(289)	289

5.1.2 Hitelezési kockázat

Hitelezési kockázatról akkor beszélünk, ha egy pénzügyi instrumentumra vonatkozó szerződésben résztvevő egyik fél pénzügyi veszteséget okoz egy másik félnek kötelezettsége teljesítésének elmulasztásával.

A fordulónapon fennálló hitelezési kockázatnak való kitétség maximális nagyságát a mérlegben szereplő pénzügyi eszközök könyv szerinti értéke mutatja. A fordulónapon fennálló hitelezési kockázatnak való kitétség maximális nagyságát csökkentő garanciális megállapodásokat is ebben a fejezetben mutatjuk be.

A hitelkockázatok döntő többsége a pénzeszközökkel, a 3 hónapnál hosszabb futamidejű bankbetétekkel és a vevőkövetelésekkel kapcsolatban merül fel, melyek döntően rövid lejáratúak.

A Csoport kockázatkezelési irányelveinek megfelelően a Magyar Telekom Csoport tagvállalatai döntő többségében legalább BBB+ (vagy azzal egyenértékű) hitelminősítéssel rendelkező bankokban helyeznek el lekötött betéteket, vagy garanciákat kérnek a betétekre olyan bankoktól, amelyek legalább BBB+ minősítésűek. Folyószámlákat azonban ezeknél alacsonyabb minősítésű bankoknál is vezetünk.

A macedón leányvállalatoknak elsősorban macedón dénárban és euróban tartott pénzeszközei és 3 hónapnál hosszabb futamidejű bankbetétei vannak. Az itt elhelyezett pénzeszközök és 3 hónapnál hosszabb futamidejű bankbetétek esetében magasabb a partnerkockázat, mivel kevés nemzetközileg jelentős pénzügyi intézmény van jelen. A macedóniai bankbetétek (6,4 milliárd forint 2018.

december 31-én, illetve 4,9 milliárd forint 2017. december 31-én) teljes egészében le vannak fedezve BBB vagy magasabb hitel-besorolású nemzetközi pénzintézetek által kibocsátott bankgaranciákkal.

A vevőkövetelésekhez kapcsolódó hitelezési kockázat a Magyar Telekom nagy ügyfélszáma és annak ágazatonkénti és földrajzi területi kiterjedése miatt alacsony.

A vevő követelések és egyéb követelések kivételével nem volt más pénzügyi eszköz, amelyre értékvesztés elszámolása vált volna szükségessé, mivel nem voltak lejárt követelések, illetve nem volt értékvesztésre utaló jel sem.

A lenti táblázat a vevőköveteléseket tartalmazza országok szerinti megbontásban. Ezen egyenlegek többsége az adott országok funkcionális pénznemében áll fenn (Magyarországon forint és Macedóniában dénár).

millió Ft	2017.	2018.
	december 31-én	
Magyarország	130 277	150 647
Macedónia	13 365	13 806
Egyéb	795	818
	<u>144 437</u>	<u>165 271</u>

A fenti táblázatban szereplő összegek az értékvesztéssel csökkentett összegben kerültek bemutatásra. Az éves szinten elszámolt értékvesztés 2018-ban a konszolidált bevételek 1,4%-a volt (2017-ben: 0,9%). A jövőben az ügyfelek fizetési hajlandósága változhat, ami több értékvesztés elszámolását eredményezné. A behajthatatlan bevétel 1% pontos növekedése az értékvesztést mintegy 6,6 milliárd forinttal növelné 2018-ban (2017: 6,1 milliárd forint).

A Csoport tagjai különböző módszereket használnak a fizetőképesség vizsgálatára, melyeket az alábbiakban ismertetünk.

Magyarország

A hitelképesség vizsgálat automatikusan történik a hitelképesség-vizsgáló program segítségével. Az igénybe vett szolgáltatás függvényében többféle ellenőrzés is lefut, mint például a csődlista, a cég belső, kockázatos címlistája, az elmúlt fél év behajtási története, a tartozás és a magyarországi mobilszolgáltatók feketelistájának ellenőrzése. A Fraud rendszer segítségével figyeljük az ügyfelek kiugró forgalmát és fraud gyanús viselkedését mobil, vezetékes és internet szolgáltatás esetében is. Üzleti ügyfelek esetében az ügyfélmenedzserek ellenőrzik, hogy az ügyfélnek van-e tartozása.

A felszólítási folyamatok automatikusan futnak a számlázó rendszerekből az alábbi lépésekkel: SMS-küldés, emlékeztető Telekom applikáción keresztül, telefonos felszólítás, felszólító levél, felszólító email, korlátozás, felmondó levél és kikapcsolás. Közép- és nagyvállalatok esetében a felszólítási folyamat az első emlékeztető levéllel, manuálisan kezdődik. Ezt követően ez a folyamat is automatizált. A hatályos jogszabályok alapján a különböző ügyfélcsoportok esetében különböző és testreszabott felszólítási lépéseket alkalmazunk, eltérő határidőkkel és minimumtartozással. A szerződés felmondása után a folyamat várható sikeressége alapján több behajtási lépés kombinációját alkalmazzuk, úgymint behajtó cégek alkalmazása, a kintlévőség eladása és a jogi útra terelés. A folyamat minden lépését belső utasítások szabályozzák.

Macedónia

A működési tevékenységben a hitelezési kockázat kezelési folyamata megelőző intézkedéseket, (így hitelképesség-vizsgálat és megelőző limitbeállítás), illetve a szerződéses kapcsolat során korrigáló intézkedéseket (pl. emlékeztetők kiküldése, hálózatról történő lekapcsolás, együttműködés behajtó társaságokkal, jogi folyamatot követő behajtás, bírósági eljárás) egyaránt tartalmaz. A lejárt követeléseket ügyféltípusonként, a kintlévőség összege, valamint az átlagos számlázott összegek és kikapcsolások száma alapján ellenőrzik. A hitelezési kockázatot hitelképesség vizsgálattal és megelőző limit beállítással csökkentjük. A hitelképesség vizsgálata során felméri, hogy az ügyfél eladósodott-e, míg a megelőző limit beállítás az ügyfél átlagos fogyasztási szintje alapján a hitellimit meghatározását szolgálja. Macedóniában sem fordul elő, hogy egyes ügyfél vagy ügyfélcsoport miatt jelentős lenne a kockázat. A hitelezési kockázat csökkentésére alkalmazott eljárások biztosítják, hogy megfelelő hiteltörténettel rendelkező ügyfelek részére történjen szolgáltatásnyújtás illetve, hogy a hitelezési kitétség elfogadható szinten maradjon.

5.1.3 Likviditási kockázat

Likviditási kockázatról akkor beszélünk, ha egy társaság nehézségekbe ütközik pénzügyi kötelezettségeinek teljesítése kapcsán.

A likviditási kockázat körültekintő kezelése kiterjed a kellő mennyiségű pénzeszköz, bankbetét, valamint megfelelő összegű kötelezően folyósítandó hitelkeret fenntartására. A Csoport Treasury tevékenysége a rugalmas finanszírozást célozza szabad hitelkeretek rendelkezésre tartásával. A Csoport le nem hívott hitelkerete 43,5 milliárd forint volt 2018. december 31-én (2017: 41,0 milliárd forint). A fentiekén túl a Deutsche Telekom 2020. június 30-ig megerősítette elkötelezettségét a Magyar Telekom tervezett finanszírozási igényeinek kielégítésére.

Az alábbi két táblázat a Magyar Telekom pénzügyi kötelezettségeinek lejárat szerkezetét mutatja be 2018. és 2017. december 31-én. (A táblázat a felsorolt kötelezettségekre fizetendő kamatokat is tartalmazza.) Mivel a pénzügyi kötelezettségeket a Csoport jellemzően folyamatos működéséből származó pénzeszközökből finanszírozza, a beszámolási időszak végén fennálló pénzügyi eszközök (pénzügyi kötelezettségekkel összevetett) lejárat bontása nem mérvadó, ezért ezt nem szerepeltetjük az alábbi táblázatban.

<u>2018. december 31. (millió Ft)</u>	<u>Összesen</u>	<u>1 éven belüli</u>	<u>1-5 év közötti</u>	<u>5 éven túli</u>
Kötelezettségek szállítók felé	175 312	175 312	-	-
Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalkozásokkal szemben	246 003	114 808	131 195	-
Bankhitelek	-	-	-	-
Pénzügyi lízingkötelezettségek	9 551	1 827	5 053	2 671
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	53 321	8 534	16 728	28 059
Egyéb pénzügyi kötelezettségek összesen	62 872	10 361	21 781	30 730
Pénzügyi kötelezettségek cashflow	484 187	300 481	152 976	30 730
<u>Nyitott swap pozíciók pénzáramlása</u>				
Bruttó euró befolyások (millió euró)	290	10	280	-
Bruttó forint befolyások (millió forint, azonnali árfolyamon)	93 238	3 215	90 023	-
Bruttó forint kifizetések (millió forint)	95 291	4 844	90 447	-
Nettó forint befolyások (millió forint)	(2 053)	(1 629)	(424)	-
<u>Nyitott forward pozíciók pénzáramlása</u>				
Bruttó euró befolyások (millió euró)	93	93	-	-
Bruttó USD befolyások (millió USD)	2	2	-	-
Bruttó forint befolyások (millió forint, azonnali árfolyamon)	30 462	30 462	-	-
Bruttó forint kifizetések (millió forint)	30 521	30 521	-	-
Nettó forint befolyások (millió forint)	(59)	(59)	-	-

<u>2017. december 31. (millió Ft)</u>	<u>Összesen</u>	<u>1 éven belüli</u>	<u>1-5 év közötti</u>	<u>5 éven túli</u>
Kötelezettségek szállítók felé	135 446	135 446	-	-
Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalkozásokkal szemben	227 101	18 562	208 539	-
Bankhitelek	-	-	-	-
Pénzügyi lízingkötelezettségek	10 925	2 079	5 076	3 770
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	52 192	7 875	16 298	28 019
Egyéb pénzügyi kötelezettségek összesen	63 117	9 954	21 374	31 789
Pénzügyi kötelezettségek cashflow	425 664	163 962	229 913	31 789
<u>Nyitott swap pozíciók pénzáramlása</u>				
Bruttó euró befolyások (millió euró)	352	62	290	-
Bruttó forint befolyások (millió forint, azonnali árfolyamon)	109 170	19 229	89 941	-
Bruttó forint kifizetések (millió forint)	113 396	18 106	95 290	-
Nettó forint befolyások (millió forint)	(4 226)	1 123	(5 349)	-
<u>Nyitott forward pozíciók pénzáramlása</u>				
Bruttó euró befolyások (millió euró)	64	64	-	-
Bruttó USD befolyások (millió USD)	11	11	-	-
Bruttó forint befolyások (millió forint, azonnali árfolyamon)	22 696	22 696	-	-
Bruttó forint kifizetések (millió forint)	23 037	23 037	-	-
Nettó forint befolyások (millió forint)	(341)	(341)	-	-

A Magyar Telekom adósságportfóliójának átlagos lejáratú ideje 1,36 év 2018. december 31-én (2017: 2,19 év). A pénzügyi instrumentumokhoz kapcsolódó változó kamatfizetések számításához a 2018. december 31-ét, illetve a 2017. december 31-ét megelőző legutolsó kamatfordulókor megállapított kamatlábakat használtuk.

5.2 Tőkekockázat kezelése

A Csoport célja a tőkeszerkezet alakításával, hogy megőrizze a folyamatos működés képességét, hogy részvényeseinek és egyéb érdekeltségi csoportjainak hasznot biztosítson, és egy optimális tőkeszerkezetet tartson fenn a tőkeköltség csökkentése érdekében.

A vállalat vezetősége tesz javaslatot a tulajdonosoknak (az Igazgatóságon keresztül) az osztalékfizetésre vagy egyéb változtatásokra a vállalat saját tőkéjében, annak érdekében, hogy optimalizálja a Csoport tőkeszerkezetét. Ez úgy valósítható meg, hogy a Társaság módosítja a részvényeseknek fizetett osztalék nagyságát, visszafizetheti a tőke egy részét a tulajdonosoknak tőkeleszállítás keretében, vagy saját részvényt adhat el vagy vehet. Az iparágban szokásos eljárással összhangban a Csoport az eladósodottsági ráta segítségével figyeli a tőkeszerkezetet. A ráta a nettó adósságállomány, illetve a nettó adósságállománnyal növelt tőke (a nem irányító részesedést beleértve) hányadosaként határozható meg. A nettó adósságállomány kiszámítása a következő módon történik:

- Rövid és hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalkozásokkal szemben – 4.4.1 megjegyzés
- Plusz Egyéb rövid és hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettség – 4.4.2 megjegyzés
- Minusz Pénzeszközök – 4.2.1 megjegyzés
- Minusz Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök – 4.2.3.1 megjegyzés

2017-ben és 2018-ban is az volt a Csoport közép- és hosszútávú célja, melyet az Igazgatóság is jóváhagyott, hogy az eladósodottsági rátája 30% és 40% között legyen. 2018. december 31-én az eladósodottsági ráta 30,8% volt (2017: 34,8%). A Társaság 2018-ban 26 068 millió forint osztalékot fizetett (2017-ben 26 067 millió forint) és a Társaság Igazgatósága a 2019. áprilisában tartandó Éves Rendes Közgyűlésének 26 068 millió forint osztalék kifizetését javasolja.

A fentiekén túl – a magyar Polgári Törvénykönyv szerint a Magyar Telekom Nyrt.-nek biztosítania kell, hogy a vállalat Saját tőkéje ne csökkenjen a Jegyzett tőke kétharmada alá. A Társaság megfelel ennek a szabályozásnak, a konszolidált tőkére vonatkozóan pedig nem áll fenn ilyen jellegű törvényi kötelezettség.

A tőke, melyet a Csoport menedzsel, 615 milliárd forintot tett ki 2018. december 31-én (2017: 580 milliárd forint).

6 NYERESÉGADÓ

6.1 Nyeréségadók – számviteli politikák

A nyereségadók a tényleges és a halasztott adóból állnak. Az éves eredményben kerülnek elszámolásra, kivéve azt az összeget, amely üzleti kombinációhoz, vagy olyan tételekhez kapcsolódik, amelyek közvetlenül a tőkében vagy az egyéb átfogó jövedelemben kerülnek elszámolásra.

6.1.1 Tényleges adó

A tényleges adó az adott évre vonatkozó adóköteles nyereség (negatív adóalap) után várhatóan fizetendő vagy járó adóból és a korábbi évek tekintetében a fizetendő vagy járó adót módosító tételekből áll. A fizetendő vagy járó adó a várhatóan fizetendő vagy járó adó összegére vonatkozó legjobb becslés, amely – ha van ilyen – tükrözi a nyereségadóval kapcsolatos bizonytalanságokat. Értékelése a beszámolási időszak végéig jogszabályba foglalt, vagy lényegileg jogszabályba foglalt adókulcsok felhasználásával történik. A tényleges adó magában foglalja az osztalékból származó bármely adót is. A tényleges adókövetelések és kötelezettségek beszámításra kerülnek, ha bizonyos feltételek teljesülnek.

A nyereségadók a társasági adóból és az egyéb nyereségadókból állnak.

6.1.1.1 Társasági adó

A társasági adót a Csoport tagjainak működési helye szerint illetékes országos adóhatóságoknak kell fizetni. Az adófizetés alapja az adózó társaság számviteli profitjának adóalap-csökkentő és -növelő tételeivel korrigált, adózás előtti eredménye. Az adókulcsok és az adóalap kiszámításának módja a Csoport vállalatai esetében különböző az országok eltérő szabályai szerint.

Mivel a Magyar Telekom Nyrt. a Budapesti Értéktőzsdén bejegyzett cég, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény rendelkezéseivel összhangban 2017-től köteles pénzügyi kimutatásait a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardoknak („IFRS”) megfelelően elkészíteni. Az IFRS-re áttérő adózók az áttérés előtti év társasági és iparűzési adójának összegét kötelesek az áttérést követő első és második évben megfizetni, amennyiben ezekben az években számszerűsített adókötelezettségük alacsonyabb, mint az áttérést megelőző évben (minimumadó). A Társaságnál minimumadó fizetési kötelezettség nem áll fenn 2017-ben és 2018-ban sem.

6.1.1.2 Egyéb nyereségadók

Az egyéb nyereségadó kategóriába tartoznak bizonyos helyi és központi adónemek, amelyeket Magyarországon a társaságok bizonyos nettó módon számolt eredményére vetnek ki. Ezen adók esetében rendszerint jelentősen magasabb az adóalap, de lényegesen alacsonyabb az adókulcs, mint a társasági adónál. Az egyéb nyereségadók közé tartozik a helyi iparűzési adó, az innovációs járulék és az energiaellátók jövedelemadója.

6.1.2 Halasztott adó

A halasztott adókat – a mérlegkötelezettség módszerét alkalmazva – az eszközök és kötelezettségek konszolidált éves beszámolóban szereplő könyv szerinti értéke és a társasági adózás céljából kimutatott összegek között fennálló átmeneti különbségekre képezzük.

Halasztott adót nem számolunk el abban az esetben, ha egy eszközt vagy kötelezettséget először ismerünk el a könyvekben egy olyan – nem akvizíciós – tranzakció keretében, amely nincs hatással sem a számviteli, sem az adózandó eredményre.

A halasztott adó összegét olyan – törvénybe foglalt, a mérlegfordulónapon érvényes – adókulcsok használatával számítjuk, amelyek várhatóan érvényesek lesznek a halasztottadó-követelés érvényesítése, illetve a halasztottadó-kötelezettség rendezése időpontjában.

Halasztottadó-követelés elszámolására olyan mértékben kerül sor, amilyen mértékben valószínűsíthető, hogy a jövőben lesz olyan adóköteles nyereség (vagy visszaforduló halasztottadó-kötelezettség), amellyel szemben a halasztottadó-követelés érvényesíthető.

A halasztott adó összegét olyan –törvénybe foglalt, a mérlegfordulónapon is érvényes – adókulcsok használatával képezzük, amelyek várhatóan érvényesek lesznek az átmeneti különbségek visszafordulásának időpontjában is.

6.2 Nyereségadó költség az eredményre vonatkozó kimutatásban

Az alábbi tábla mutatja az eredménykimutatásban szereplő elszámolt nyereségadók összegét.

millió Ft	2017.	2018.
	december 31-én	
Társasági adó	1 553	2 434
Egyéb nyereségadó	8 850	8 991
Halasztott adó	5 555	1 908
Összes nyereségadó-költség	15 958	13 333

6.2.1 Adóvezetés

Az alábbi tábla mutatja be azokat a különbségeket, melyek a beszámolóban szereplő adóráfördítés és azon elméleti összeg között keletkeztek, melyet a hivatalos adókulcs használatával kapnánk:

millió Ft	2017.	2018.
	december 31-én	
IFRS szerinti konszolidált adózás előtti eredmény	56 204	59 782
9%-on számított adó	(5 058)	(5 380)
Eltérő adókulcsok hatása (a)	(140)	(124)
Adóalapot nem képező tételek adóhatása (b)	56	1 010
Le nem vonható költségek nyereségadó hatása..... (c)	(2 557)	(742)
Egyéb nyereségadók (d)	(8 850)	(8 991)
Egyéb nyereségadók adóalap csökkentő hatása..... (e)	797	809
Energiaellátók jövedelemadója (f)	(180)	-
Adóvesztésre elismert halasztott adó (leírása) /újra elismerése (g)	(272)	(19)
Beruházási adókedvezmény jelenérték hatása (h)	246	104
Nyereségadó költség	(15 958)	(13 333)
Effektív adókulcs	28,39%	22,30%

(a) Eltérő adókulcsok hatása

2017. január 1-jétől a magyar társasági adókulcs egységesen 9%-ra csökkent.

Ez a sor tartalmazza a leányvállalatok különböző adókulcsainak használatából eredő adóhatásokat, tekintve, hogy a Csoport tevékenysége révén külföldön is jelen van. A társasági adó kulcsa a bemutatott években Macedóniában 10%, Romániában 16% és Bulgáriában 10%. Az adóvezetésnek ezen sora tartalmazza a 9%-os elméleti adókulcs és a tényleges adókulcs közti különbség hatását.

(b) Adóalapot nem képező tételek nyereségadó hatása

Az adóalapot nem képező tételek elsősorban azokat a költségeket tartalmazzák, amelyek nem részei a konszolidált adózás előtti eredménynek, ugyanakkor az egyedi társasági adóalap számításánál levonhatónak minősülnek. Ide tartozik többek között azon eszközök (vagy eszköz többletértékek) értékcsökkenése, amelyek nem szerepelnek a konszolidált beszámolóban eszközként, és a halasztott adó számításnál nem vettük figyelembe.

(c) Le nem vonható költségek nyereségadó hatása

A levezetés ezen sora tartalmazza a konszolidált adózás előtti eredmény részét képező, de az egyedi társasági adó számításánál le nem vonható költségek – idő előtti követelés leírások, bizonyos értékvesztések, valamint a nem levonható bírságok - negatív adóhatását.

(d) Egyéb nyereségadók

Az egyéb nyereségadók olyan Magyarországon fizetendő helyi és központi adókat tartalmaznak, amelyeket a vállalatok bizonyos nettó módon számított eredménye alapján állapítanak meg a társasági adóalapnál egy lényegesen magasabb adóalapra vetített, de lényegesen alacsonyabb (maximum 2%-os) adókulccsal. Mivel a levezetés első sora csak a társasági adókulccsal számított elméleti adó összegét mutatja, a Csoport magyar tagvállalatai esetében a helyi iparűzési adó és az innovációs járulék további nyereségadó költséget eredményez.

(e) Az egyéb nyereségadók társasági adóalap csökkentő hatása

A helyi iparűzési adó és az innovációs járulék a társasági adó szempontból levonhatónak minősülnek, amelynek pozitív hatásait ez a sor jeleníti meg.

(f) Energiaellátók jövedelemadója

A levezetés ezen sora tartalmazza az energiaellátók jövedelemadójának összegét, amely a magyarországi energiaszolgáltató vállalatok eredményére kivetett központi adó. Az adó alapja az energia árbevétel, módosítva a törvény által elismert adóalap csökkentő és növelő tételekkel. Mivel a Magyar Telekom Nyrt. energiaszolgáltatónak minősül, ezért az energia árbevétel összes árbevételhez viszonyított arányában energiaellátók jövedelemadóját köteles fizetni. Mivel az energiaellátók jövedelemadója esetében az adó összegének feléig társasági adókedvezmény számolható el, ennek hatásait is ez a sor jeleníti meg. Mivel a Magyar Telekom Nyrt. energiaszolgáltatási tevékenységét 2018-ban beszüntette, ezért 2018-tól ez az adó többé már nem alkalmazandó.

(g) Adótörvény szerinti veszteségre képzett halasztott adó leírása / újra elismerése

Az adótörvény szerinti felhalmozott veszteségek halasztott adó hatása csak olyan mértékben kerül elismerésre, amennyire azok jövőbeni realizálhatósága valószínűsíthető. A várhatóan nem realizálható veszteségre képzett halasztott adót leírjuk, vagy eleve nem ismerjük el. Ugyanakkor amennyiben a korábban el nem ismert, vagy leírt adótörvény szerinti veszteségre képzett halasztott adó felhasználhatósága valószínűvé válik, ezt elismerjük.

(h) Beruházási adókedvezmény jelenérték hatása

A beruházási adókedvezmények jelenérték hatása azt az összeget mutatja, amennyivel növelt értéken lehet igénybe venni az adókedvezményt, ha az nem a beruházás évében, hanem későbbi évben vagy években kerül felhasználásra. További információ a 6.3.2.1 megjegyzésben.

6.3 Nyereségadó a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

6.3.1 Tényleges adó a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

A nyereségadó-követelés és -kötelezettség összege a mérlegben azon országok adóhatóságaival szemben fennálló társasági és egyéb nyereségadó-követeléseket és -kötelezettségeket mutatja, amelyekben a Csoport tagvállalatai működnek.

6.3.2 Halasztott adó a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

A Csoport halasztott adó egyenlegei és ezek mozgásai a következők:

millió Ft	Egyenleg 2016. december 31-én	Eredmény- kimutatás hatás	Egyéb mozgások	Értékesített leányvállalat miatti változás	Egyenleg 2017. december 31-én	Eredmény- kimutatás hatás	Egyéb mozgások	Egyenleg 2018. december 31-én
Halasztott adó követelés/ (kötelezettség)								
Beruházási adókedvezmény (6.3.2.1 megjegyzés)	10 907	(3 169)			7 738	(3 582)		4 156
Adótörvény szerint elhatárolt veszteség (6.4 megjegyzés)	622	(272)			350	(202)		148
Forrásadó	(119)	119			-	-		-
Egyéb pénzügyi eszközök	(325)	397	(119)		(47)	4	(102)	(145)
Követelések és készletek értékvesztése	1 782	(371)			1 411	183		1 594
Tárgyi eszközök és immateriális javak	(9 627)	(907)	(57)	714	(9 877)	914	(39)	(9 002)
Goodwill	(11 977)	(866)			(12 843)	(1 638)		(14 481)
Szállítók és egyéb kötelezettségek	2	67			69	(69)		-
Hitelek és egyéb kölcsönök	(1 481)	1 481			-	1		1
IFRS áttérés	-)	(1 362)			(1 362)	708		(654)
Halasztott bevételek	(45)	(97)			(142)	99		(43)
IFRS15 standard első alkalmazása						1 436	(1 436)	-
Céltartalék képzése	1 594	(575)			1 019	238		1 257
Összes nettó halasztott adó	(8 667)	(5 555)	(176)	714	(13 684)	(1 908)	(1 577)	(17 169)
Ebből: halasztott adó kötelezettség	(8 740)				(13 743)			(17 246)
Ebből: halasztott adó követelés	73				59			77
<u>Egyéb mozgások tartalma:</u>								
IFRS15 standard első alkalmazása							(1 436)	
Beolvasott leányvállalat miatti változás			(119)				(102)	
Adókedvezmény kivezetések eredményhatása			(57)				(39)	
Értékesített leányvállalat miatti változás				714				

Az egyéb mozgások oszlopa 2018-ban elkülönítve tartalmazza a halasztott adó eredménykimutatással szemben könyvelt adókedvezmény kivezetéseket (39 millió forint), valamint az ITgen Kft beolvasásakor felvett valós értékek miatti adóhatást (73 millió forint), illetve a Maktel valós értékeihez kapcsolódó hatásokat (29 millió forint). 2018-ban az IFRS 15 első alkalmazása sor tartalmazza az IFRS 15-re (Vevői szerződésekből származó bevétel standard) való áttérés hatását.

Az egyéb mozgások oszlopa 2017-ben elkülönítve tartalmazza a halasztott adó eredménykimutatással szemben könyvelt adókedvezmény kivezetéseket (57 millió forint), valamint a Serverinfo Kft. beolvasásakor felvett valós értékek miatti adóhatást (119 millió forint). A 2017. december 31-i halasztott adó egyenleg nem tartalmazza a montenegrói leányvállalat (714 millió forintos) adóhatását, mivel a Crnogorski Telekom megszűnt tevékenységnek minősült. Az értékesített leányvállalat miatti változások oszlop ennek hatását mutatja.

A Csoport számos jogi személyből áll, melyek többsége rendelkezik halasztott adó követeléssel és kötelezettséggel. A halasztott adó

követelések és kötelezettségek megbontása a mérlegben a Csoport jogi személyei szerint történik úgy, hogy egy jogi személy kapcsán egy összeg jelenik meg vagy eszközként, vagy kötelezettséggént a mérlegben.

A Csoport nettó halasztott adó kötelezettség állománya 2018. december 31-én 17 169 millió forint, amely több különálló halasztott adó követelés és kötelezettség összegéből tevődik össze (lásd a fenti táblázatban). Ezekből a tételekből körülbelül 2 829 millió forint halasztott adó követelés esetében várható, hogy 2019-ben visszafordul (halasztott adó követelés: 3 356 millió forint és halasztott adó kötelezettség: 527 millió forint).

A Csoport nettó halasztott adó kötelezettség állománya 2017. december 31-én 13 684 millió forint, amely több különálló halasztott adó követelés és kötelezettség összegéből tevődik össze (lásd a fenti táblázatban). Ezekből a tételekből körülbelül 2342 millió forint halasztott adó követelés esetében várható, hogy 2018-ban visszafordul (halasztott adó követelés: 2572 millió forint és halasztott adó kötelezettség: 230 millió forint).

A fejlesztési adókedvezményekhez kapcsolódó halasztott adó követelések a beru házások aktivált költségeivel szemben kerültek elszámolásra.

Az anyavállalat könyveiben, a leányvállalatokban birtokolt részesedések miatt keletkező átmeneti különbségek közül 14 916 millió forint értékű nettó átmeneti különbözetre nem számoltunk el halasztott adó kötelezettséget 2018. december 31-én (2017-ben 11 016 millió forint volt az átmeneti különbözet, melyre nem képeztünk kötelezettséget).

A goodwill-en képzett halasztott adó kötelezettség az Emitel és a T-Mobile felvásárlása során a Társaság könyveiben képzett goodwill-hez kapcsolódik, amely cégek beolvadtak a Magyar Telekom Nyrt-be. A goodwill értékcsökkenése társasági adóban elismert költségnek minősül, az IFRS-ek szabályai szerint viszont nem történik értékcsökkenés elszámolás. A két megközelítésből eredő eltérést fejezi ki a halasztott adó kötelezettség.

6.3.2.1 Beruházási adókedvezmény

A szélessávú internet elterjesztésének ösztönzésére a magyar kormány 2003-tól a szélessávú internet eszközökbe (pl. DSL vonalak, UMTS eszközök) 100 millió forint felett beruházó társaságok számára a társasági adó csökkentését tette lehetővé. A Magyar Telekom Nyrt-nek 2003 és 2008 között volt lehetősége arra, hogy ilyen jogcímen adókedvezményre tegyen szert. A 2012-ben és 2013-ban megvalósított adókedvezmény programok azonban már nem ilyen jellegűek volt, hanem ún. „fejlesztési adókedvezmények”, amelyek lényege, hogy a – nemcsak szélessávú, hanem bármely más – beruházás összege jelenértéken meghaladja a legalább 3 milliárd forintot, néhány egyéb feltétel (pl. létszámkritérium) teljesítése mellett. Az adócsökkentés lehetséges mértéke mindkét adókedvezmény típus esetében a beruházás százalékában került meghatározásra. Mivel az adókedvezmények kormányzati támogatás jellegűek, a halasztott adó követelés a kapcsolódó beruházás költségeivel szemben került elszámolásra. Ha az adókedvezmény nem kerül felhasználásra a keletkezés évében, a keletkező évben nagyobb összegű kedvezményt lehet felhasználni, mivel a korábbi évek fel nem használt összegei kamattal növelt értéken érvényesíthetők. Ez a növekmény hozzáadódik a beruházási adókedvezményhez, csökkentve az éves halasztott adóköltőség összegét.

A Magyar Telekom adókedvezményeinek részletei az alábbi táblázatban láthatóak (millió Ft-ban):

Kedvezmény keletkezésének éve	Figyelembe vehető eszköz-beruházás összege	Megállapított adókedvezmény	Adó-költséggel szemben elismert növekedé	Felhasznált adókedvezmény	Fennmaradó adókedvezmény értéke 2018. december 31-én	Fennmaradó adókedvezmény értéke 2017. december 31-én	Lejárat éve
2012	11 074	3 375	517	(3 892)	-	2 564	2021
2013	13 782	4 452	490	(954)	3 988	5 004	2023
2014	490	156	12	-	168	170	2023
Összesen	25 346	7 983	1 019	(4 846)	4 156	7 738	

Annak érdekében, hogy a Csoport tagjai az adókedvezményeket és az adócsökkentő tételeket igénybe tudják venni, szigorú feltételeket kell teljesíteniük az erre vonatkozó adószabályok értelmében. A legfontosabb követelmény, hogy a vonatkozó eszközöket legalább 5 éven keresztül üzemeltetni kell. A 2012-es és 2013-as adókedvezmények tekintetében további követelmény, hogy az adókedvezmény első igénybevételének adóévet követő 4 adóévben meghatározott átlagos állományi létszám/évesített bérköltőség feltételt kell megtartani. A Társaság létszámát 150 fővel kell növelni és ezt az adókedvezmény első igénybevételétől (ez 2012, illetve 2014) számított négy évig fenn kell tartani. A Társaság 2018. év végével bezárólag eleget tett a létszámkritérium követelményének.

A 2013-as adókedvezmény program lezárására 2014 januárjában került sor, így annak esetében az első igénybevétel adóéve 2014. A

bázisév mindkét program esetében a beruházás megkezdését megelőző év, tehát 2011.

6.4 Elhatárolt veszteségek

Az adótörvény szerinti felhalmozott veszteségek halasztott adó hatása csak olyan mértékben kerül elismerésre, amennyire azok jövőbeli realizálhatósága valószínűsíthető. Az alábbi táblázat a Csoport elhatárolt veszteségeit tartalmazza.

Lejárat éve	Adótörvény szerint elhatárolt veszteségek 2017. december 31-én	Adótörvény szerint elhatárolt veszteségek 2018. december 31-én
2017.....	125	-
2018.....	22 442	55
2019.....	88	90
2020.....	129	133
2021.....	2	-
2022.....	2	2
2025.....	3 915	1 563
Összesen	26 703	1 843
Halasztott adót képező veszteségek.....	3 884	1 633
Halasztott adót nem képező veszteségek.....	22 819	210
Összesen	26 703	1 843

A magyar társasági adó törvény 2015. január 1-től módosult, amelyből adódóan a 2014. december 31-ig képződött elhatárolt veszteségeket legkésőbb a 2025. december 31-én végződő adóév adózás előtti eredményének csökkentésére lehet felhasználni.

6.5 Adóellenőrzés

Az adóhatóság 2018. decemberében átfogó adóvizsgálatot kezdeményezett a Magyar Telekom Nyrt.-nél a 2016-2017-es adóévek tekintetében. Ennek eredményeképpen pótlólagos adót vethet ki büntetéssel, illetve késedelmi kamattal növelve. A menedzsmentnek nincs tudomása olyan körülményről, amelyből a Társaságnak ilyen jogcímen jelentős kötelezettsége származhatna.

6.6 A Magyar Telekom Nyrt. osztalékfizetése

A Magyar Telekom Nyrt. által fizetendő és fizetett osztalékot forrásadó, illetve nyereségadó terhelheti a tulajdonos országa szerinti adótörvények alapján. Ez azonban nincs hatással a jövőhagyott osztalék összegére vagy a Magyar Telekom Nyrt. adószámaira, mivel az említett adók – amennyiben vannak – a tulajdonost terhelik.

6.7 A Magyar Telekom Nyrt. IFRS átállása

Mivel a Magyar Telekom Nyrt. a Budapesti Értéktőzsdén bejegyzett cég, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény rendelkezéseivel összhangban 2017-től köteles pénzügyi kimutatásait a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardoknak („IFRS”) megfelelően elkészíteni. Az IFRS áttérés következtében a Társaság 21,8 milliárd forint társasági adóalap növelő áttérési különbözetet mutatott ki. Az erre jutó társasági adót a 2017-2019 években 3 egyenlő részletben fizeti meg.

A Csoport többi cége nem választotta az IFRS szabályainak megfelelő pénzügyi kimutatásokra való áttérést.

7 KÉSZLETEK

7.1 Készletek – számviteli politikák

A készletek a bekerülési érték és a nettó realizálható érték közül az alacsonyabbikon szerepelnek a beszámolóban. A bekerülési érték súlyozott átlagár alapján kerül kiszámításra. A készletek bekerülési értéke tartalmaz minden, a készletek beszerzéséhez, előállításához, illetve a jelenlegi helyére és állapotába kerüléséhez kapcsolódóan felmerült költséget. A nettó realizálható érték a még hátralévő előállítási költséggel, illetve az értékesítés költségével csökkentett, normál üzletmenetben alkalmazott, becsült eladási ár.

A telefonkészülékeket gyakran a beszerzési ár alatt értékesítjük új előfizetők megszerzését célzó akciók keretében, amelyek egy minimális időszakra elkötelezettséget igényelnek (3.4 megjegyzés). Az ilyen készülékértékesítésből eredő veszteségeket csak az eladáskor könyveljük, amennyiben a telefonkészülékek szokásos piaci ára meghaladja azok bekerülési értékét. Ha a szokásos piaci ár alacsonyabb a bekerülési értéknél, a különbséget elszámoljuk értékvesztésként.

A készletek értékvesztését az Egyéb működési költségek között számoljuk el.

7.2 Készletek a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

millió Ft	2017. december 31-én	2018. december 31-én
Áruk	16 247	17 286
Egyéb készletek	1 111	2 069
Összesen	17 358	19 355
Értékvesztés	(183)	(237)
	17 175	19 118

A készletekre elszámolt értékvesztés sem annak visszairása nem jelentős, így erről nem mutatunk be külön mozgástáblát.

A Csoport készletei nincsenek biztosítékkal terhelve sem 2017., sem 2018. december 31-én.

8 ÉRTÉKESÍTÉSRE KIJELELT ESZKÖZÖK ÉS EZEKHEZ KÖZVETLENÜL KAPCSOLÓDÓ KÖTELEZETTSÉGEK

8.1 Értékesítésre kijelölt eszközök – számviteli politikák

Az „értékesítésre kijelölt eszközök” kategória olyan eszközöket (jellemzően ingatlanokat) tartalmaz, amelyek a Csoport további működéséhez nem szükségesek, és döntés született eladásukról, amire nagy valószínűséggel 12 hónapon belül sor kerül. Ezeket az eszközöket a könyv szerinti érték és az értékesítés költségével csökkentett valós érték közül az alacsonyabbikon tartjuk nyilván. Ezen eszközök esetében az értékcsökkenés elszámolása abban az időpontban megszűnik, amikor az eszközt értékesítésre kijelölt eszközzé minősítik. Abban az esetben, ha az értékesítésre kijelölt eszközzé történő minősítés időpontjában az adott tárgyi eszköz vagy immateriális jószág megállapított valós értéke alacsonyabb, mint a könyv szerinti érték, a különbséget az eredménykimutatásban értékvesztésként (Értékcsökkenési leírás és amortizáció) számoljuk el.

8.2 Értékesítésre kijelölt eszközök a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

Az értékesítésre kijelölt eszközöket és ezekhez közvetlenül kapcsolódó kötelezettségeket az alábbi táblázatban mutatjuk be:

millió Ft	2017. december 31-én	2018. december 31-én
Tárgyi eszközök	162	-
Értékesítésre kijelölt eszközök összesen	162	-

Az egyéb értékesítésre kijelölt eszközök közé jellemzően az ingatlanok kihasználtságának fokozása eredményeképpen értékesítésre kijelölt telkek és épületek tartoznak, melyek értékesítésére várhatóan egy éven belül kerül sor. Ezek az eszközök könyv szerinti értéken vannak bemutatva, mivel nem kellett értékvesztést elszámolni értékesítésre való átsorolásukkor.

9 TÁRGYI ESZKÖZÖK

9.1 Tárgyi eszközök – számviteli politikák

A tárgyi eszközöket bekerülési értékük halmozott értékcsökkenéssel és értékvesztéssel csökkentett értékén tartjuk nyilván.

Egy tárgyi eszköz bekerülési értéke tartalmazza a kedvezményekkel és rabattal csökkentett beszerzési árat, beleértve az importvámot és a vissza nem igényelhető adókat, és minden olyan közvetlen költséget, amely az eszköz működési helyére történő szállításához, illetve a menedzsment által kívánatosnak tartott módon történő beüzemeléséhez szükséges. Az eszköz leszerelésének, eltávolításának, valamint a helyszín helyreállításának becsült költségei is a bekerülési érték részét képezik, amennyiben a kötelezettségre az IAS 37 (Céltartalékok, függő kötelezettségek és követelések) rendelkezései szerint céltartalékot kell képezni.

A tárgyi eszközök beszerzéséhez kapcsolódó kormányzati támogatás az eszköz eredeti bekerülési értékéből levonásra kerül, és annak hatása az eredménykimutatásban az eszköz hasznos élettartama alatt, a kisebb mértékű értékcsökkenés révén mutatkozik. Az előírt feltételeket teljesítő befektetési projektekhez kapcsolódó adókedvezmények is ilyen módon kerülnek elszámolásra (6.3.2.1 megjegyzés).

Távközlési berendezések esetében a bekerülési érték tartalmazza az összes ráfordítást, beleértve az előfizető telephelyén belüli kábelszakaszt, valamint a kapcsolódó hitelezési költségeket.

Meglévő eszközökre fordított többletráfordításokat akkor aktiválunk, ha az eszközként való aktiválás vagy a ráaktiválás feltételeit teljesítik, míg a karbantartási és javítási költségek felmerülésükkor költségként kerülnek elszámolásra.

Az eszközök selejtezésekor a bekerülési érték és a halmozott értékcsökkenés kivezetésre kerül, a veszteség értékcsökkenésként az eredménykimutatásban kerül elszámolásra.

Az eszköz eladásakor a bekerülési érték és a halmozott értékcsökkenés kivezetésre kerül, az esetleges nyereség vagy veszteség az átfogó eredménykimutatásban (Egyéb működési bevételek) kerül elszámolásra.

A tárgyi eszközök értékcsökkenése lineáris módszer szerint kerül elszámolásra. Az eszközök bekerülési értékét a használatbavétel időpontjától kezdődően, az eszközök hasznos élettartama alatt írjuk le. A Magyar Telekom a hasznos élettartamokat és maradvány értékeket az aktuális fejlesztési tervek és technológiai fejlődés figyelembevételével évente felülvizsgálja. A hasznos élettartam legfrissebb felülvizsgálata által érintett eszközcsoportokat a 9.3 megjegyzés részletezi. Az éves felülvizsgálatra a második negyedévben kerül sor, az ebből származó változásokat a harmadik negyedévtől alkalmazzuk. A rendszeres felülvizsgálat mellett az adott év során meghozott beruházási döntések eredményeképp is módosulhat az eszközök hasznos élettartama.

A tárgyi eszközök teljes hasznos élettartama az alábbiak szerint alakul:

	<u>Év</u>
Épületek	5–50
Alépítmények, kábelek és egyéb külső létesítmények	3–38
Egyéb távközlési berendezések	2–25
Egyéb berendezések	2–12

Azon eszközök esetében, amelyekre értékcsökkenést számolunk el, minden olyan esetben, amikor bizonyos események vagy a körülmények megváltozása arra utal, hogy könyv szerinti értékük valószínűleg nem térül meg, megvizsgáljuk, hogy bekövetkezett-e értékvesztés. Az értékvesztés mértéke az eszköz könyv szerinti értéke és megtérülő értéke közötti különbség. A megtérülő érték az eszköz értékesítési költségekkel csökkentett valós értéke és használati értéke közül a magasabb. A befektetett eszközök értékvesztésének vizsgálatához az eszközöket azon a legalacsonyabb szinten csoportosítjuk, amelyhez önállóan beazonosítható cash-flow rendelhető (pénzbevételt generáló egységek – CGU-k).

A Csoport egyedi tárgyi eszközeinek és immateriális javainak valós értéke az esetek többségében nem határozható meg, mivel az egyes eszközök nem generálnak cash-flow-t. Így a Csoport az egyedi eszközöket CGU-khoz rendeli, majd a valós értéket CGU-szinten határozza meg, alapvetően diszkontált cash-flow számítással. További információ a 3.2 megjegyzésben. A más eszközöktől vagy eszközök csoportjától

független, pénzbevétel nem generáló jellemzőkkel rendelkező társasági vagyonelemeket értékvesztés vizsgálatok szintén a CGU-khoz rendeljük.

A Magyar Telekom a goodwill tekintetében évente – vagy ha a körülmények megkívánják, gyakrabban – végez vizsgálatot, hogy bekövetkezett-e értékvesztés. Az értékvesztés vizsgálatok a Magyar Telekom a goodwillt CGU-khoz rendeli, amely a működési szegmensek szintjén került meghatározásra. További információ a 3.2 megjegyzésben. A működési szegmensek állhatnak egyértelműen egy társaságból, a társaságok egy csoportjából, illetve egy vagy több társaság bizonyos részéből is.

A működési szegmensek megtérülő értékét a Csoport az értékesítési költségekkel csökkentett valós értéke alapján, értékelési módszerek segítségével határozza meg. Ilyen módszer például egy közelmúltbeli piaci tranzakcióból származó tapasztalatok felhasználása, egyéb, lényegüket tekintve nagyon hasonló instrumentumokra való utalás, diszkontált cash-flow elemzés, illetve az opciós értékelési modell, ahol a piaci tényezők szerepét maximálisan, míg a lehetséges cégspecifikus tényezőket a lehető legkisebb mértékig vesszük figyelembe. Az ilyen módon meghatározott valós értékek jelentik a működési szegmensekhez rendelt goodwill értékvesztés-vizsgálatának kiindulási pontját. További információ a 3.2 megjegyzésben. Ha a kalkulált értékesítési költséggel csökkentett valós érték alacsonyabb a működési szegmens könyv szerinti értékénél, a goodwillre értékvesztést kell elszámolni.

A tárgyi eszközök és immateriális javak értékvesztése az eredménykimutatásban az Értékcsökkenési leírás és amortizáció soron kerül elszámolásra.

9.2 Tárgyi eszközök a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

millió Ft	Telek és kapcsolódó jogok	Épületek	Távközlési eszközök	Egyéb	Összesen
2017. január 1.					
Bruttó érték	8 194	154 876	1 079 697	104 073	1 346 840
Halmazott értékcsökkenés	(2 451)	(60 528)	(714 575)	(84 556)	(862 110)
Nettó érték	5 743	94 348	365 122	19 517	484 730
Ebből értékesítésre kijelölt eszközök					(1 556)
					483 174
Nettó érték – 2017. január 1.	5 743	94 348	365 122	19 517	484 730
Átváltási különbözet	-	(74)	(204)	(18)	(296)
Akvízió miatti növekedés	432	3 644	66	1 951	6 093
Helyreállítási kötelezettség felülvizsgálata miatti értékváltozás	-	297	(30)	-	267
Beruházás	1	2 125	44 986	10 256	57 368
Kivezetés	(20)	(995)	(48)	(289)	(1 352)
Értékcsökkenés	(74)	(5 003)	(51 721)	(7 428)	(64 226)
Értékesített leányvállalat miatti csökkenés	(811)	(5 478)	(16 972)	(818)	(24 079)
Átsorolás	185	539	212	(936)	-
Nettó érték – 2017. december 31.	5 456	89 403	341 411	22 235	458 505
2017. december 31.					
Bruttó érték	7 873	151 129	1 014 408	104 535	1 277 945
Halmazott értékcsökkenés	(2 417)	(61 726)	(672 997)	(82 300)	(819 440)
Nettó érték	5 456	89 403	341 411	22 235	458 505
Ebből értékesítésre kijelölt eszközök					(162)
					458 343
Nettó érték – 2018. január 1.	5 456	89 403	341 411	22 235	458 505
Átváltási különbözet	3	692	1 562	165	2 422
Akvízió miatti növekedés	-	-	779	(1 924)	(1 145)
Helyreállítási kötelezettség felülvizsgálata miatti értékváltozás	-	-	140	(1)	139
Beruházás	34	2 061	52 692	7 386	62 173
Kivezetés	(665)	(4 708)	(538)	(278)	(6 189)
Értékcsökkenés	(77)	(5 106)	(59 791)	(7 784)	(72 758)
Átsorolás	22	1 226	(1 952)	704	-
Nettó érték – 2018. december 31.	4 773	83 568	334 303	20 503	443 147
2018. december 31.					
Bruttó érték	7 267	147 112	1 035 352	103 904	1 293 635
Halmazott értékcsökkenés	(2 494)	(63 544)	(701 049)	(83 401)	(850 488)
Nettó érték	4 773	83 568	334 303	20 503	443 147
Ebből értékesítésre kijelölt eszközök					-
					443 147

A tárgyi eszközök 2018. december 31-i záróegyenlege 59 250 millió forint értékben (2017: 61 452 millió forint) tartalmaz befejezetlen beruházásokat. A fenti táblában a befejezetlen beruházás abban a kategóriában szerepel, amelyben az eszköz üzembe helyezése várható.

Az Átváltási különbözet sor tartalmazza a Csoport külföldi leányvállalatainak konszolidációjakor keletkező árfolyamkülönbözet hatását.

Az Akvizíciók miatti növekedés sor tartalmazza a Magyar Telekom által megvásárolt cégek és üzletágak eszközeinek valós vagy könyv szerinti értékét a felvásárláskor. Az előzetes és végleges vételár-allokáció különbsége is erre a sorra kerül.

A Helyreállítási kötelezettség felülvizsgálata miatti értékváltozás sor tartalmazza az eszköz miatti felmerülő helyreállítási kötelezettség változását, mellyel a könyv szerinti értéket módosítjuk egy céltartalékkal szemben. További információk a 13.2.4 megjegyzésben találhatóak.

A Beruházás sor az általános üzletmenet során a tárgyévben végrehajtott beruházások miatti növekedést mutatja. Az alábbi táblázat a Beruházásokat a működés típusa szerint mutatja.

millió Ft	2017	2018
Folytatódó tevékenység során végrehajtott beruházások	57 278	62,173
Megszűnt tevékenység során végrehajtott beruházások	90	-
	57 368	62,173

Az alábbi táblázat az értékcsökkenést a működés típusa szerint mutatja.

millió Ft	2017	2018
Folytatódó tevékenység során elszámolt értékcsökkenés	(63 950)	(72,758)
Megszűnt tevékenység során elszámolt értékcsökkenés	(276)	-
	(64 226)	(72,758)

Az átsorolások összege, és azok értékcsökkenésre gyakorolt hatása nem jelentős.

A Csoport sem 2018-ban, sem 2017-ben nem számolt el értékvesztést.

Az épületek között szerepelnek értékesített, majd pénzügyi lízing keretében visszlízingelt eszközök, amelyek bruttó értéke 2018. december 31-én 4048 millió forint (2017: 4048 millió forint), nettó könyv szerinti értéke pedig 1249 millió forint (2017: 1529 millió forint).

A pénzügyi lízing (de nem visszlízing) keretében lízingelt eszközök többnyire az épületek és távközlési eszközök között szerepelnek. A lízingbe vett eszközök bruttó könyv szerinti értéke 2018. december 31-én 1157 millió forint (2017: 3826 millió forint), nettó könyv szerinti értéke 682 millió forint volt (2017: 1060 millió forint).

2018. december 31-én a távközlési eszközök között operatív lízingszerződések keretében az ügyfeleknek bérbe adott eszközök is szerepelnek, melyek bruttó könyv szerinti értéke 55 millió forint (2017: 127 millió forint), nettó könyv szerinti értéke 0 millió forint (2017: 0 millió forint).

A Csoport tárgyi eszközei nem szolgáltak hitelek és egyéb kölcsönök fedezeteként, illetve nincsenek biztosítékkal terhelve sem 2017., sem 2018. december 31-én.

9.3 Hasznos élettartam felülvizsgálata

A Csoport tárgyi eszközei hasznos élettartamának (és maradványértékeinek) 2018. évi felülvizsgálata eredményeként számos eszköz, elsősorban hálózati eszközök élettartama módosult. Az élettartam-változás következtében az értékcsökkenés eredeti trendje az alábbiak szerint módosult.

millió Ft	2018	2019	2020	2021	2021 után
Értékcsökkenés költségben bekövetkező növekedés / (csökkenés)	10 282	3 010	1 622	115	(15 029)

10 IMMATERIÁLIS JAVAK

10.1 Immateriális javak – számviteli politikák

Az immateriális javakat a bekerülési értékük halmozott értékcsökkenéssel és értékvesztéssel csökkentett értékén tartjuk nyilván.

A vásárolt számítógépes szoftvereket a beszerzéshez és üzembe helyezéshez kapcsolódó költségek alapján meghatározott értéken aktiváljuk. Erre a várható élettartam során értékcsökkenést számolunk el. A számítógépes szoftverek fejlesztésével és karbantartásával kapcsolatos költségeket felmerüléskor költségként számoljuk el általában. A Csoport által ellenőrzött beazonosítható és egyed i számítógépes szoftverek kifejlesztésével kapcsolatos közvetlen költségek, amelyek valószínűleg egy éven túlmenő és a bekerülési költségeket meghaladó hasznot hoznak, az immateriális javak között kerülnek elszámolásra. A közvetlen költségek közé tartoznak a szoftverfejlesztés személyi jellegű költségei, valamint a hitelezési költségek és a közvetett költségek arányos része. Az eszközként aktivált számítógépes szoftverfejlesztési költségekre a becsült hasznos élettartam alatt értékcsökkenést számolunk el. Az eszközként aktivált számítógépes szoftverek jellemzően megvásárolt elemeket tartalmaznak és csak kisebb mértékben aktivált saját költségeket, így ezeket nem tekintjük saját fejlesztésű szoftvernek. A teljes mértékben saját erőforrással előállított szoftverek az összes szoftver elhanyagolhatóan kis részét teszik ki, így nincsenek elkülönítetten bemutatva.

A hosszú távú frekvenciahasználati licencek beszerzésével kapcsolatos költségeket aktiváljuk. A frekvenciahasználat jövőbeli éves díjainak jelenértékét az esetben aktiváljuk, ha ezek megbízhatóan becsülhetők, különben Egyéb működési költségként számoljuk el abban az évben, amelyre a befizetési kötelezettség vonatkozik. A koncessziós jogok és licencek hasznos élettartama a vonatkozó megállapodások feltételei szerint van meghatározva, és lineáris módszer szerinti értékcsökkenést számolunk el rájuk a frekvenciahasználat kezdetétől az eredeti koncessziós jog, illetve a licenc lejártáig. A licenc időtartamának esetleges meghosszabbítását csak abban az esetben vesszük figyelembe a hasznos élettartam meghatározásakor, ha biztosak vagyunk abban, hogy az ellenérték fizetése nélkül is meg fog valósulni.

Az immateriális javak értékcsökkenése lineáris módszer szerint kerül elszámolásra. Az eszközök beszerzési értékét a használat bavétel időpontjától kezdődően az eszközök hasznos élettartama alatt írjuk le. A Csoport a goodwill kivételével nem rendelkezik jelentős értékű, határozatlan élettartamú immateriális javakkal. Az amortizációs költség az eredménykimutatás Értékcsökkenési leírás és amortizáció során kerül kimutatásra.

A Magyar Telekom a hasznos élettartamokat és maradványértékeket az aktuális fejlesztési tervek és technológiai fejlődés figyelembevételével évente felülvizsgálja. A hasznos élettartam legfrissebb felülvizsgálata által érintett eszközcsoportokat a 10.3. megjegyzés részletezi. Az éves felülvizsgálatra a második negyedévben kerül sor, az ebből származó változásokat a harmadik negyedévtől alkalmazzuk. A rendszeres felülvizsgálat mellett az adott év során meghozott beruházási döntések eredményeképp is módosulhat az eszközök hasznos élettartama.

Az immateriális javak értékcsökkenését (a goodwill kivételével) azok hasznos élettartama alatt, az alábbiak szerint számoljuk el.

	<u>Év</u>
Szoftverek	2-24
Koncessziók és licencek	3-25
Egyéb immateriális javak	3-10

A goodwill jelenti a cégvásárlás azon többletköltségét, amely a Csoport részesedése alapján a felvásárolt leányvállalat vagy üzletág nettó eszközeinek és függő kötelezettségeinek valós értékén felül, a felvásárlás időpontjában jelentkeznek. A goodwill a halmozott értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken szerepel a könyvekben. Az év utolsó negyedévében megvizsgáljuk a szeptember 30-i könyv szerinti értékek alapján, hogy nem következett-e be értékvesztés a goodwill értékében. A goodwillre elszámolt értékvesztés nem fordítható vissza. Egy befektetés vagy üzletág értékesítésének nyeresége vagy vesztesége tartalmazza az eladott befektetéshez vagy üzletághoz allokalált goodwill könyv szerinti értékét is.

Ha egy eszköz egyaránt viseli a tárgyi eszközök és immateriális javak jellemzőit, el kell dönteni, hogy az IAS 16 – Tárgyi eszközök vagy az IAS 38 – Immateriális javak szabályai szerint járunk el. A menedzsment által jelentősebbnek ítélt jellemzők határozzák meg az eszközök besorolását.

Azon eszközök esetében, amelyekre értékcsökkenést számolunk el, minden olyan esetben, amikor bizonyos események vagy a körülmények megváltozása arra utal, hogy könyv szerinti értékük valószínűleg nem térül meg, megvizsgáljuk, hogy bekövetkezett-e értékvesztés. Az értékvesztés mértéke az eszköz könyv szerinti értéke és megtérülő értéke közötti különbség. A megtérülő érték az eszköz értékesítési költségekkel csökkentett valós értéke és használati értéke közül a magasabb. A befektetett eszközök értékvesztésének vizsgálatához az eszközöket azon a legalacsonyabb szinten csoportosítjuk, amelyhez önállóan beazonosítható cash-flow rendelhető (pénzbevétel generáló egységek – CGU-k).

A Csoport egyedi tárgyi eszközeinek és immateriális javainak valós értéke az esetek többségében nem határozható meg, mivel az egyes eszközök nem generálnak cash-flow-t. Így a Csoport az egyedi eszközöket CGU-khoz rendeli, majd a valós értéket CGU-szinten határozza meg, alapvetően diszkontált cash-flow számítással. További információ a 3.2 megjegyzésben. A más eszközöktől vagy eszközök csoportjától független, pénzbevételt nem generáló jellemzőkkel rendelkező társasági vagyonelemeket értékvesztés vizsgálatok szintén a CGU-khoz rendeljük.

A Magyar Telekom a goodwill tekintetében évente – vagy ha a körülmények megkívánják, gyakrabban – végez vizsgálatot, hogy bekövetkezett-e értékvesztés. Az értékvesztés vizsgálatok a Magyar Telekom a goodwillt CGU-khoz rendeli, amely a működési szegmensek szintjén került meghatározásra. További információ a 3.2 megjegyzésben. A működési szegmensek állhatnak egyértelműen egy társaságból, a társaságok egy csoportjából, illetve egy vagy több társaság bizonyos részéből is.

A működési szegmensek megtérülő értékét a Csoport az értékesítési költségekkel csökkentett valós értéke alapján, értékelési módszerek segítségével határozza meg. Ilyen módszer például egy közelmúltbeli piaci tranzakcióból származó tapasztalatok felhasználása, egyéb, lényegüket tekintve nagyon hasonló instrumentumokra való utalás, diszkontált cash-flow elemzés, illetve az opciós értékelési modell, ahol a piaci tényezők szerepét maximálisan, míg a lehetséges cégspecifikus tényezőket a lehető legkisebb mértékig vesszük figyelembe. Az ilyen módon meghatározott valós értékek jelentik a működési szegmensekhez rendelt goodwill értékvesztés-vizsgálatának kiindulási pontját. További információ a 3.2 megjegyzésben. Ha a kalkulált értékesítési költséggel csökkentett valós érték alacsonyabb a működési szegmens könyv szerinti értékénél, a goodwillre értékvesztést kell elszámolni.

A tárgyi eszközök és immateriális javak értékvesztése az eredménykimutatásban az Értékcsökkenési leírás és amortizáció soron kerül elszámolásra.

10.2 Immateriális javak a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

millió Ft

	Goodwill	Koncessziók és licencek	Szoftver	Egyéb	Összesen
<u>2017. január 1.</u>					
Bruttó érték	218 098	198 322	296 027	20 444	732 891
Halmazott értékcsökkenés	-	(51 245)	(194 250)	(9 133)	(254 628)
Nettó érték	218 098	147 077	101 777	11 311	478 263
Nettó érték – 2017. január 1.	218 098	147 077	101 777	11 311	478 263
Átváltási különbözet	-	(21)	(31)	6	(46)
Akvízió miatti növekedés	631	-	-	117	748
Beruházás	-	-	24 827	4 180	29 007
Kivezetés	-	-	(72)	-	(72)
Értékesített leányvállalat miatti csökkenés	(6 445)	(10 393)	(4 342)	(797)	(21 977)
Értékcsökkenés	-	(15 151)	(26 278)	(3 036)	(44 465)
Átsorolás	-	-	-	-	-
Nettó érték – 2017. december 31.	212 284	121 512	95 881	11 781	441 458
<u>2017. december 31.</u>					
Bruttó érték	212 284	184 071	305 563	22 904	724 822
Halmazott értékcsökkenés	-	(62 559)	(209 682)	(11 123)	(283 364)
Nettó érték	212 284	121 512	95 881	11 781	441 458
Ebből értékesítésre kijelölt eszközök					-
					441 458
Nettó érték – 2018. január 1.	212 284	121 512	95 881	11 781	441 458
Átváltási különbözet	-	112	241	205	558
Akvízió miatti növekedés	820	-	-	2 618	3 438
Beruházás	-	15 713	27 564	2 095	45 372
Kivezetés	-	-	(102)	(1)	(103)
Értékcsökkenés	-	(14 756)	(24 739)	(3 276)	(42 771)
Átsorolás	-	-	-	-	-
Nettó érték – 2018. december 31.	213 104	122 581	98 845	13 422	447 952
<u>2018. december 31.</u>					
Bruttó érték	213 104	200 075	333 289	26 934	773 402
Halmazott értékcsökkenés	-	(77 494)	(234 444)	(13 512)	(325 450)
Nettó érték	213 104	122 581	98 845	13 422	447 952
Ebből értékesítésre kijelölt eszközök					-
					447 952

Az Átváltási különbözet sor tartalmazza a Csoport külföldi leányvállalatainak konszolidációjakor keletkező árfolyamkülönbözet hatását.

Az Akvizíció miatti növekedés soron a Magyar Telekom által az adott évben megszerzett cégek és üzletágak eszközeinek valós értéke és az akvizíció keletkezett goodwill kerül kimutatásra. Az előzetes és végleges vételár-allokáció különbsége is erre a sorra kerül.

A Beruházás sor az általános üzletmenet során a tárgyévben végrehajtott beruházások miatti növekedést mutatja. A koncessziók és licencek beruházása 2018-ban tartalmazza a Társaság számára az NMHH által 2018-ban meghosszabbított frekvenciasávok használati jogának bekerülési értékét is, valamint a frekvenciák 2027-ig fizetendő éves díjainak jelenértékét. (Ld. még a 4.4.2 és 34. megjegyzéseket.)

Az alábbi táblázat a Beruházásokat a működés típusa szerint mutatja.

millió Ft	2017	2018
Folytatódó tevékenység során végrehajtott beruházások	28 920	45 372
Megszűnt tevékenység során végrehajtott beruházások	87	-
	29 007	45 372

Az immateriális javak amortizációs költsége, illetve azok értékvesztése (beleértve a goodwillét is) az eredménykimutatás Értékcsökkenési leírás és amortizáció során kerül elszámolásra. Az alábbi táblázat az értékcsökkenést a működés típusa szerint mutatja.

millió Ft	2017	2018
Folytatódó tevékenység során elszámolt értékcsökkenés	(44 224)	(42 771)
Megszűnt tevékenység során elszámolt értékcsökkenés	(241)	-
	(44 465)	(42 771)

Az átsorolások, és azok értékcsökkenésre gyakorolt hatása nem jelentős.

A Csoport immateriális javai sem 2017., sem 2018. december 31-én nem szolgáltak biztosítékkal, illetve hitelek vagy kölcsönök fedezeteként.

10.3 Hasznos élettartam

A Csoport immateriális javai hasznos élettartamának 2018. évi felülvizsgálata eredményeként számos eszköz, elsősorban szoftverek élettartama módosult. Az élettartam-változás következtében az értékcsökkenés eredeti trendje az alábbiak szerint módosult.

millió Ft	2018	2019	2020	2021	2021 után
Értékcsökkenés költségben bekövetkező (csökkenés)/ növekedés	(273)	(590)	289	148	425

10.4 Goodwill

A goodwill értékvesztés-vizsgálatához a goodwill teljes összegét hozzárendeltük a Csoport működési szegmenseihez, és a működési szegmensek megtérülő értékeit értékesítési költséggel csökkentett valós értékek alapján, a valós érték kalkulációhoz használt 3. szintű (4.5.1 megjegyzés) inputokkal határoztuk meg. Az alábbi táblázatban közzétett megtérülő értékeket a működési szegmensek nettó adósságállománya (5.2 megjegyzés) nélkül mutatjuk be, mivel ezeket nem allokáljuk a szegmensekhez. További részletek a 3.2 megjegyzésben.

millió Ft	2017.			2018.		
	december 31-én			december 31-én		
	Goodwill könyv szerinti értéke	Működési szegmens könyv szerinti értéke (goodwillel együtt)	Működési szegmens megtérülő értéke	Goodwill könyv szerinti értéke	Működési szegmens könyv szerinti értéke (goodwillel együtt)	Működési szegmens megtérülő értéke
MT- Magyarország	192 085	791 806	1 703 753	192 905	785 911	1 250 068
Macedónia	20 199	63 265	180 004	20 199	65 160	181 057
Összesen	<u>212 284</u>	<u>855 071</u>	<u>1 883 757</u>	<u>213 104</u>	<u>851 071</u>	<u>1 431 125</u>

A Csoport minden pénzügyi év utolsó negyedében értékvesztés-vizsgálatot végez a goodwillre vonatkozóan. A 2018. és 2017. utolsó negyedében lefolytatott értékvesztés-vizsgálat során megállapítottuk, hogy nem szükséges goodwillértékvesztést elszámolni.

10.5 Jelentős egyedi egyéb immateriális javak

A Csoport legjelentősebb egyedi egyéb immateriális javai a mobil licenkek. A jelentős licenkek könyv szerinti értékét és hátralévő hasznos élettartamát az alábbi táblázat tartalmazza. További információk ezekről az eszközökről az 34. megjegyzésben.

millió Ft	2017.		2018.	
	december 31-én		december 31-én	
	Könyv szerinti érték	Hátralévő hasznos élettartam (év)	Könyv szerinti érték	Hátralévő hasznos élettartam (év)
Magyar 2014-ben elnyert licenc	82 192	17	77 211	16
Magyar 2018-ban meghosszabbított licenc	31 717	4	39 509	11
Magyar 3G licenc	3 581	2	1 788	1
Macedón 4G licenc	2 534	16	2 473	15
Macedón 2G/3G licenc	417	1	339	1
Egyéb	1 071		1 261	
Koncessziók és licencek összesen	<u>121 512</u>		<u>122 581</u>	

11 BEFEKTETÉSEK TÁRSULT VÁLLALKOZÁSOKBAN ÉS KÖZÖS MEGÁLLAPODÁSOKBAN

11.1 Társult vállalkozások és közös megállapodások – számviteli politikák

Társult vállalkozásnak tekintjük azokat a vállalatokat, amelyek felett a Csoport jelentős befolyással bír, viszont nem irányít; ez jellemzően 20-50%-os tulajdont jelent.

Közös megállapodásnak tekintjük azokat a szerződésen alapuló kötelezettségeket, amelyek két vagy több félnek közös kontrollt biztosítanak, valamint a megállapodás szempontjából lényeges kérdésekben a kontrollt gyakorlók konszenzussal döntenek.

Ha a felek a közös megállapodás nettó eszközeiben érdekeltek, közös vállalkozásnak nevezzük.

Abban az esetben, ha a felek a közös szerveződés egyes kontrollált eszközei és fennálló kötelezettségei kapcsán gyakorolnak jogokat és tartoznak felelősséggel, közös tevékenységnek nevezzük.

A társult és közös vállalkozások az equity módszerrel kerülnek könyvelésre, és bekerülési értéken kerülnek a könyvekbe. A Csoport társult és közös vállalkozásokban lévő részesedése tartalmazza a beszerzéskor meghatározott goodwill értékét, csökkentve az esetleges értékvesztések halmozott értékével.

A Csoport társult és közös vállalkozásainak akvizíció utáni nyereségéből, illetve veszteségéből való részesedése az éves eredményben kerül elismerésre (Részesedés társult és közös vállalkozások eredményéből). Az akvizíció utáni mozgások halmozott értéke a befektetés könyv szerinti értékével szemben kerül elszámolásra. Ha a Csoport társult vagy közös vállalkozásának veszteségéből való részesedése eléri vagy meghaladja a részesedés értékét, a Csoport csak abban az esetben ismer el a részesedés értékét meghaladó veszteséget, ha jogi vagy vélelmezett kötelezettséget vállalt, vagy kifizetéseket eszközölt a társult vagy közös vállalkozás nevében.

A Csoport és társult vagy közös vállalkozása közötti tranzakciók nem realizált nyeresége a társult, illetve közös vállalkozásban levő részesedés mértékéig kiszűrésre kerül. A társult és közös vállalkozások számviteli politikája szükség esetén módosításra kerül a Csoporton belüli egységes számviteli politika biztosítása érdekében.

Közös tevékenység esetében a megállapodáshoz rendelhető kontrollált eszközök, kötelezettségek, a közös tevékenység által realizált hozamok közös tevékenységre jutó része, a hozamok és ráfordítások megfelelő hányada felvételre kerülnek.

11.2 Társult vállalkozások

A Csoportnak 2017. és 2018. december 31-én nem volt jelentős társult vállalkozása. A Csoportnak sem 2017., sem 2018. december 31-én nem állt fenn társult vállalkozással szemben függő kötelezettsége vagy elkötelezettsége.

11.3 Közös vállalkozások

A Csoport egyetlen közös vállalkozása 2017. és 2018. december 31-én a 2015-ben a Magyar Telekom és MET Holding AG által alapított E2 Hungary Zrt. volt, ami 2016 óta üzleti ügyfeleknek szolgáltat energiát. A társaság jegyzett tőkéje 200 millió forint, a tőketartaléka 1 800 millió forint, melyet mindkét alapító befizetett. A közös vállalkozást 50-50%-os tulajdonosi aránnyal és az irányítási struktúrában kiegyensúlyozott jogkörökkel hozták létre a felek. Az E2 Hungary Zrt. 2015-ben bekerülési értéken került bemutatásra és bekerülésétől equity módszerrel került könyvelésre. A társaság 2018-ban mintegy 721 millió forint nyereséget termelt (2017-ben 999 millió forint nyereséget). A tárgyévi nyereség összege jelen beszámoló jóváhagyásakor előzetes. A társaság 2018-ban 1 038 millió forint osztalékot hagyott jóvá (2017-ben 193 millió forint).

A Csoportnak sem 2017., sem 2018. december 31-én nem állt fenn közös vállalkozással szemben függő kötelezettsége vagy elkötelezettsége.

Az alábbi táblázat az E2 Hungary Zrt., a Csoport egyetlen jelentős közös vállalkozásának 2017. és 2018. december 31-i eszköz- és kötelezettség állományát, bevételét és éves eredményét mutatja.

millió Ft	2017	2018
Forgóeszközök	14 246	16 816
Befektetett eszközök	108	329
Rövid lejáratú kötelezettségek	11 356	14 423
Hosszú lejáratú kötelezettségek	-	-
Bevételek	53 878	57 260
Éves eredmény	999	721

11.4 Közös tevékenységek

2015-ben a Társaság és a Telenor Magyarország megállapodott, hogy közösen üzemelteti és fejleszti 800 MHz-es 4G mobilhálózatát Budapest kivételével az egész országban. A megállapodás elsődleges célja a 4G mobilinternet lefedettség kiépítésének felgyorsítása a vidéki régiókban és a nagyobb sávzélesség biztosítása a 4G ügyfelek számára a 2014-ben az NMHH-val kötött 800 MHz-es licenstszerződés által előírt kötelezettségekkel összhangban. A megállapodás értelmében a Telenor Magyarország Nyugat-Magyarországon, a Magyar Telekom pedig az ország keleti régiójában üzemeltet bázisállomásokat.

A megállapodást a Társaság közös tevékenységnek minősíti, mivel a stratégiai döntéseket a Magyar Telekom és a Telenor közösen hozza meg, és nincs külön gazdálkodó egység a megállapodás működtetésének ellenőrzésére. A megállapodásban szereplő eszközökön túl a Társaság nem oszt meg felelősséget a kötelezettségekért, hozamokat és a nyereségeket.

Emiatt a megállapodással összefüggésben csak a Társaság által tulajdonolt eszközök kerülnek bemutatásra, további, a partner által tulajdonolt eszközök, kötelezettségek, bevételek és ráfordítások bemutatása nem szükséges. A Társaság által a Telenor felé és a Telenor által a Társaság felé felszámolt díjak majdnem megegyeznek, és nettó módon kerülnek rendezésre és bemutatásra az eredményre vonatkozó kimutatásban, és az ebből származó hatás nem jelentős.

Amennyiben bármelyik fél kezdeményezné a szerződés felbontását, az ügyfelek további folyamatos kiszolgálása érdekében a Társaságnak pótlólagos beruházási kötelezettségei keletkezhetnek. Ennek valószínűségét a Vezetőség jelenleg távolinak itéli meg.

12 EGYÉB ESZKÖZÖK

12.1 Egyéb forgóeszközök

millió Ft	2017. december 31-én	2018. december 31-én
Aktív időbeli elhatárolások	8 756	9 784
Egyéb adókövetelés	1 659	2 130
Egyéb	2 893	215
Egyéb követelések	<u>13 308</u>	<u>12 129</u>

12.2 Egyéb befektett eszközök

Az Egyéb befektetett eszközök legnagyobb részét 2018. december 31-én azok az eszközök teszik ki, melyek a vevői szerződésekből származó költségekből kerültek elismerésre (mintegy 4532 millió forint értékben, ld. 18.4 megjegyzést), míg a 2017-es záróegyenleget a hosszú lejáratú elhatárolt dolgozói juttatások teszik ki, melyek azokhoz a piacinál kedvezőbb kamatozású hitelekhez kapcsolódnak, melyeket a Csoport munkavállalói ingatlancélú felhasználásra kaptak a Csoport tagvállalataitól (ld. 4.1.1.4 és 4.1.2.3 megjegyzést).

13 CÉLTARTALÉKOK

13.1 Céltartalékok – számviteli politikák

Céltartalék akkor kerül elszámolásra, ha a Magyar Telekomnak tényleges vagy vélelmezett kötelezettsége van valamely múltbeli eseményből kifolyólag (kivéve a jövőbeni teljesítést elváró szerződéseket), és valószínűsíthető, hogy a kötelezettség rendezése gazdasági értéket megtestesítő források kiáramlását igényli, valamint megbízhatóan meg lehet becsülni a kötelezettség összegét.

A céltartalékok a fennálló kötelezettség mérlegfordulónapon történő kiegyenlítéséhez szükséges, legjobb tudásunk szerint becsült értéken kerülnek a könyvekbe. A becsült érték a várható lehetséges kimenetek súlyozott átlaga vagy a legvalószínűbb egyedi kimenetel. A céltartalékok megképzésének költségét az eredménykimutatás azon során számoljuk el, amelyen a tényleges költség várhatóan fel fog merülni. Amennyiben egy céltartalék felhasználás nélkül feloldásra kerül, a feloldott céltartalékot az eredménykimutatás azon során forgatjuk vissza, amelyen eredetileg megképzésre került.

A 12 hónapon túl esedékes kötelezettségekre képzett céltartalékok általában jelenértéken kerülnek elszámolásra, és értéküket felhasználásig, illetve visszafordításig a kamatköltségekkel szemben növeljük.

13.2 Céltartalékok a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban

millió Ft	Vég- kielégítés	Részvény alapú kifizetések	Egyéb munka- vállalókhöz kapcsolódó	Munka- vállalókhöz kapcsolódó összesen	Jogi ügyek	Eszköz- helyre- állítási kötele- zettség	Egyéb	Összesen
2017. január 1.	2 081	589	1 325	3 995	1 916	7 100	1 010	14 021
Feloldás	(633)	(44)	(37)	(714)	(156)	(73)	(846)	(1 789)
Képzés	2 851	431	216	3 498	25	340	605	4 468
Értékesített leányvállalat miatti csökkenés	-	(4)	(177)	(181)	(34)	-	-	(215)
Kamat	-	4	-	4	(112)	157	-	49
Átértékelési különbözet	-	-	(3)	(3)	(3)	-	-	(6)
Felhasználás (kamatkompo- nenssel)	(2 694)	(128)	(534)	(3 356)	(624)	(36)	(14)	(4 030)
2017. december 31.	1 605	848	790	3 243	1 012	7 488	755	12 498
Ebből rövid lejáratú rész	1 356	0	528	1 884	871	19	493	3 267
Ebből hosszú lejáratú rész	249	848	262	1 359	141	7 469	262	9 231
2018. január 1.	1 605	848	790	3 243	1 012	7 488	755	12 498
Feloldás	(284)	(74)	(37)	(395)	(149)	(35)	(141)	(720)
Képzés	2 999	731	5	3 735	1 173	174	1 094	6 176
Kamat	-	1	-	1	28	190	-	219
Átértékelési különbözet	-	1	10	11	32	(2)	(1)	40
Felhasználás (kamatkompo- nenssel)	(2 723)	(56)	(633)	(3 412)	-	(43)	(75)	(3 530)
2018. december 31.	1 597	1 451	135	3 183	2 096	7 772	1 632	14 683
Ebből rövid lejáratú rész	1 316	725	-	2 041	884	23	470	3 418
Ebből hosszú lejáratú rész	281	726	135	1 142	1 212	7 749	1 162	11 265

A fenti táblázat Kamat sorain a diszkontált értéken bekerülő összegek felkamatolásának hatása, valamint az először megképzett céltartalék kamatkomponense jelenik meg, valamint céltartalék-feloldás esetén a kamat vagy felkamatolási komponens feloldása.

Az elszámolt céltartalékokkal kapcsolatosan nem számítunk semmilyen kompenzációra, így nincs ezzel kapcsolatosan elszámolt eszköz a könyvekben.

13.2.1 Végkielégítés

A 2018. december 31-i végkielégítésre képzett céltartalék elsősorban a rendelkezési állományú alkalmazottakhoz, és aktív munkavállalók elbocsátásához kapcsolódik a Magyar Telekom Nyrt. 2019. évi hatékonysági elvárásai miatt. A rendelkezési állományban lévő alkalmazottak jogi státuszuk szerint munkavállalók, akik bár már nem nyújtanak szolgáltatást a Társaság részére, csökkentett összegű kompenzációt kapnak, és a Társaság társadalombiztosítási járulékot fizet utánuk. Így a végkielégítést nem egy nagyobb összegben, hanem havi részletekben kapják az érintettek. A 2017. december 31-i végkielégítésre képzett céltartalék elsősorban a rendelkezési állományú alkalmazottak, és az aktív munkavállalók elbocsátásához kapcsolódott a Magyar Telekom Nyrt. 2018. évi hatékonysági elvárásai miatt.

2018-ban 1 181 olyan munkavállalónak szűnt meg a munkaviszonya (2017-ben 1 044 főnek), akik számára elbocsátási költséget fizetett a Csoport. A céltartalék 2018. december 31-i egyenlege 164 munkavállalóhoz és rendelkezési állományba vonult alkalmazotthoz kapcsolódik (2017-ben 406 fő).

A 2018 során végrehajtott létszámleépítéssel kapcsolatban 4 486 millió forint került kifizetésre (2017-ben 4 066 millió forint).

13.2.2 Részvény alapú kifizetések

A részvény alapú kifizetésekkel kapcsolatos részletek a 20.1 megjegyzésben olvashatóak.

13.2.3 Jogi ügyek

A jogi ügyekre képzett céltartalékok összege főleg közigazgatási hatóságoknak, versenyhivatalnak, valamint korábbi munkavállalóknak és kereskedelmi partnereknek jogvita eredményeként várhatóan kifizetésre kerülő összegeket tartalmazza. Számos olyan jogvita van, melyekkel kapcsolatban céltartalék képzésére került sor, de ezek egyedileg nem jelentősek.

13.2.4 Helyreállítási kötelezettségre képzett céltartalék

Az eszközök kapcsán fennálló helyreállítási kötelezettség elsősorban harmadik fél ingatlanán felépített távközlési szerkezetekből fakad. A Csoport minden évben felülvizsgálja a szükséges céltartalékokat. A felülvizsgálat során sem 2018-ban, sem 2017-ben nem következett be jelentős változás.

13.2.5 Egyéb céltartalékok

Az Egyéb céltartalékok egyenlege a garanciális kötelezettségekre, hátrányos szerződésekre és további, egyenként kis összegű tételekre képzett céltartalékokat tartalmaz.

14 EGYÉB RÖVIDLEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK

millió Ft	2017.	2018.
	december 31-én	
Egyéb adók és társadalombiztosítási kötelezettségek	14 520	12 708
Bérek	(a) 10 466	12 412
Szerződéses kötelezettségek	-	12 372
Elhatárolt bevételek és kapott előlegek	13 891	2 003
Eszközkhöz kapcsolódó kapott előleg	(b) 4 648	1 851
Nem irányító részesedésnek fizetendő osztalék	22	24
Egyéb kötelezettségek	49	25
	<u>43 596</u>	<u>41 395</u>

(a) Bérek

A táblázat Bérek sora tartalmazza az MRP Szervezeten keresztül történő prémiumkifizetésből adódó kötelezettséget is (2018-ban 3391 millió forint). További részletek a 20.1.2.5 megjegyzésben.

(b) Eszközhöz kapcsolódó kapott előleg

2016-ban a Magyar Telekom Nyrt. a digitális hálózatok országos fejlesztésére kiírt pályázat első és második (Magyarország nyugati és keleti részét érintő) körének eredményeként 12,2 milliárd forintnyi európai uniós forrást nyert el Csoport szinten legalább 30 Mbps sebességű vezetékes hálózat fejlesztésére. A Társaság ebből 2018-ban 3318 millió forintot használt föl (2017-ben 1416 millió forintot). A tárgyi eszközök beszerzéséhez kapcsolódó kormányzati támogatás részleteit a 9 megjegyzés, a tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzésére fordított összeg részleteit a 28. megjegyzés tartalmazza.

15 EGYÉB HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK

Az egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek legnagyobb részét hosszú lejáratú projektekhez kapcsolódó halasztott bevételek és hosszú lejáratú szerződéses kötelezettségek teszik ki. További részletek a 18.4 megjegyzésben.

16 NEM IRÁNYÍTÓ RÉSZESEDÉSEK

A nem irányító részesedések 2016-ig a Makedonski Telekom (MKT) és a Crnogorski Telekom (CT) kisebbségi részvénytulajdonosainak részesedését tartalmazta. A Crnogorski Telekom értékesítése miatt a 2017-es és a 2018-as egyenleg csak a MKT kisebbségi részvénytulajdonosainak részesedését tartalmazza. Lásd még a 26.2.1 megjegyzést.

In HUF millions	MKT	CT (megszűnt)	Egyéb	Összesen
2017. január 1.	33 319	9 524	-	42 843
Deklarált osztalék.....	(2 728)	-	(592)	(3 320)
Teljes átfogó eredmény.....	2 879	(2 781)	-	98
Értékesített leányvállalat miatti csökkenés.....	-	(6 743)	-	(6 743)
2017. december 31.	<u>33 470</u>	<u>-</u>	<u>(592)</u>	<u>32 878</u>
Áttérés IFRS 9-re és 15-re (1.3 megjegyzés).....	671	-	-	671
Deklarált osztalék.....	(3 482)	-	-	(3 482)
Teljes átfogó eredmény.....	4 374	-	-	4 374
2018. december 31.	<u>35 033</u>	<u>-</u>	<u>(592)</u>	<u>34 441</u>

16.1 Összesített pénzügyi információk a jelentős nem irányító részesedésekkel rendelkező leányvállalatokról

Az alábbi táblázatok a csoporton belüli kiszűrések előtti összegeket mutatják be.

a) Összesített mérlegek

millió Ft	MKT		CT (megszűnt)	
	2017	2018	2017	2018
Forgóeszközök	22 425	24 520	-	-
Rövid lejáratú kötelezettségek	(18 607)	(18 777)	-	-
Befektetett eszközök	97 872	98 786	-	-
Hosszú lejáratú kötelezettségek	(3 660)	(2 875)	-	-
Nettó eszközállomány	<u>98 030</u>	<u>101 654</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

b) Összesített eredménykimutatások

millió Ft	MKT		CT (megszűnt)	
	2017	2018	2017	2018
Bevételek	51 795	54 680	2 023	-
Adózás előtti eredmény	7 930	8 035	184	-
Adózott eredmény	6 890	6 986	161	-

c) Összesített cash flow kimutatások

millió Ft	MKT		CT (megszűnt)	
	2017	2018	2017	2018
Üzleti tevékenységből származó nettó cash-flow	19 227	19 453	3 691	-
Befektetési tevékenységből származó nettó cash-flow	(12 630)	(9 656)	(6 073)	-
Irányító részesedésnek fizetett osztalék/ tőkeleszállítás	(3 566)	(4 550)	-	-
Nem irányító részesedésnek fizetett osztalék/ tőkeleszállítás	(2 728)	(3 482)	-	-
Egyéb pénzügyi tevékenységből származó cash-flow	(2 417)	(1 792)	(4)	-
Pénzügyi tevékenységre fordított nettó cash- flow	(8 711)	(9 824)	(4)	-

16.2 Nem irányító tulajdonosokkal bonyolított ügyletek

A nem irányító tulajdonosokkal sem 2018-ban, sem 2017-ben nem volt jelentős tranzakció az osztalékfizetésen kívül.

A Csoportban jelentős nem irányító részesedéssel csak a Macedón Köztársaság rendelkezik, az MKT részvényei által. A Magyar Telekom és az MKT üzleti tevékenysége során nem bonyolított egyedileg jelentős ügyletet sem a 2017-es, sem a 2018-as pénzügyi év során sem a Macedón Köztársaság által ellenőrzött, sem a Macedón Köztársaság jelentős befolyása alatt álló társasággal.

17 LÍZINGEK

17.1 Lízingek – számviteli politikák

A lízingügylet olyan megállapodás, amellyel a lízingbeadó a szerződésben rögzített időszakra egy fizetés vagy fizetések sorozata fejében átadja egy eszköz használatának jogát a lízingbevevőnek. A lízing lehet operatív vagy pénzügyi lízing.

Az ügyletek valós tartalmának elsődlegessége a (jogi) formával szemben számviteli alapelv szerint a gyakorlatban nem csak lízing-megállapodásként feltüntetett szerződések minősülhetnek lízingnek számviteli szempontból.

A Csoport szempontjából különösen a következők lehetnek olyan, potenciálisan lízinget tartalmazó szerződések, amelyek jogi formájukat tekintve nem lízingszerződések:

- egyrészt a hálózatkapacitási jogok átengedéséről szóló megállapodások,
- másrészt az outsourcing jellegű megállapodások (azaz egy társaság saját erőforrásai/eszközei/adott tevékenysége/munkavállalói egy bizonyos körének kiszervezése egy másik társaságba).

Egy megállapodás akkor tartalmaz lízinget, ha a megállapodás teljesítése konkrét eszköz vagy eszközök használatától függ, vagy a megállapodás során az eszköz(ök) használatának joga átruházásra kerül. A megállapodás során akkor kerül átruházásra az eszköz használatának joga, ha a megállapodás során a vevőhöz (lízingbevevő) kerül a mögöttes eszköz használata feletti ellenőrzés joga. Ha egy megállapodás lízinget tartalmaz, akkor a megállapodás lízing elemét operatív vagy pénzügyi lízingként kell besorolni, illetve elszámolni. A megállapodás lízingtől különböző elemét a vonatkozó standard alapján kell elszámolni.

A besorolási és elszámolási szabályok alkalmazása céljából a lízinget tartalmazó megállapodás által megkövetelt fizetéseket és egyéb ellenértéket a megállapodás kezdetekor vagy a megállapodás felülvizsgálatakor, azok relatív valós értéke alapján kell elkülöníteni a lízingre vonatkozó és az egyéb elemekre vonatkozó részekre. Ehhez az elkülönítéshez jelentős becslés alkalmazása válhat szükségessé.

Ha a lízingelt eszköz tulajdonjogával kapcsolatos minden lényeges kockázat és haszon átkerül a lízingbevevőhöz, a lízing pénzügyi lízingnek minősül. Operatív lízing minden olyan lízingügylet, amely nem minősül pénzügyi lízingnek. Hogy egy lízing pénzügyi vagy operatív lízing-e, az ügylet tényleges tartalmától, és nem a szerződés formájától függ.

a) Pénzügyi lízing – a Csoport, mint lízingbeadó

Egy eszköz lízingbe adása, amikor a Magyar Telekom Lényegében a tulajdonjoggal járó összes előnyt és kockázatot átadja, pénzügyi lízing. Pénzügyi lízing esetén a Csoport bevételt és pénzügyi lízingkövetelést jelenít meg a lízing kezdetekor. A bevétel megegyezik a járó minimális lízingfizetések és a lízingbe adót illető bármely nem garantált maradványérték becsült jelenértékének összegével (lízingbe történő nettó befektetés). Az értékesített eszköz bekerülési értéke a lízing kezdetekor az éves eredményben kerül megjelenítésre. Minden kapott lízingdíj megbontásra kerül a követelés és a kamatbevétel között úgy, hogy a pénzügyi lízingbe való nettó befektetésre állandó kamatlábat eredményezzen. A pénzügyi lízing kamatbevétel eleme Kamatbevételként kerül megjelenítésre.

A pénzügyi lízingek főként olyan üzleti ügyfelek rendelkezésére bocsátott eszközöket foglalják magukban, amelyeknél outsourcing-szerződés keretében a Csoport a szolgáltató.

b) Pénzügyi lízing – a Csoport, mint lízingbevevő

Azon ingatlanok, gépek és berendezések lízingjét, ahol a Magyar Telekom a tulajdonjoggal járó összes lényeges előnyt és kockázatot viseli, pénzügyi lízingként számoljuk el. A lízingelt eszköz az eszköz kezdeti piaci értékén, vagy ha az alacsonyabb, a minimális lízingfizetések becsült jelenértékén kerül értékelésre. Minden lízingdíj-kifizetést felosztásra kerül a fennálló pénzügyi lízingkötelezettség csökkenése és a kamatköltség között. A pénzügyi ráfordításokat nem tartalmazó lízingkötelezettségek az Egyéb pénzügyi kötelezettségek között kerülnek kimutatásra a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban. A pénzügyi lízing kamatköltség eleme a lízingidőszak alatt kerül elszámolásra az éves eredményben (Kamatköltség), és az egyes időszakokra úgy kerül felosztásra, hogy a fennálló kötelezettség egyenlegére állandó kamatlábat eredményezzen. A kezdeti megjelenítést követően, a lízingelt eszközök a rájuk vonatkozó számviteli politikák alapján kerülnek elszámolásra, kivéve, hogy a pénzügyi lízingszerződések keretében beszerzett ingatlanok, gépek és berendezések értékcsökkenési leírásának időtartama a lízing időtartama és az eszközök hasznos élettartama közül a rövidebb.

c) Operatív lízing – a Csoport, mint lízingbeadó

Az operatív lízing keretében ügyfeleknek bérbe adott eszközöket a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban az ingatlanok, gépek és berendezések között kerülnek nyilvántartásra. Az értékcsökkenésüket az egyéb ingatlanokhoz, gépekhez és berendezésekhez hasonlóan számoljuk el, a teljes hasznos élettartam alatt. A kapott bérleti díjat lineárisan számoljuk el bevételként a lízingidőszak alatt.

d) Operatív lízing – a Csoport, mint lízingbevevő

Az operatív lízingek keretében történt kifizetések a lízingidőszak alatt az Adózott eredményben (Egyéb működési költségek) lineárisan kerülnek elszámolásra.

e) Visszlízing

Visszlízing alatt a Magyar Telekom eszközeinek eladását és annak vagy egy részének Magyar Telekom által történő visszlízingelését értjük. Amennyiben a visszlízing pénzügyi lízingnek minősül, az értékesítésen keletkezett nyereség elhatárolásra kerül, és a lízingperiódus során az eredményben kisebb mértékű értékcsökkenésként kerül megjelenítésre. Amennyiben a visszlízing operatív lízingnek minősül, úgy az értékesítés nyeresége vagy vesztesége az értékesítés időpontjában, az eredményben (Egyéb működési bevételek) kerül elszámolásra, mivel az eladási ár az eszköz valós értékét tükrözi. Hasonló módon a lízingkifizetéseket is az eredményben könyveljük (Egyéb működési költségek) egyenletesen a lízingperiódus folyamán.

17.2 Pénzügyi lízingek

17.2.1 Pénzügyi lízing – a Csoport mint lízingbeadó

A pénzügyi lízingek főként olyan üzleti ügyfelek rendelkezésére bocsátott eszközöket foglalják magukban, amelyeknél outsourcingszerződés keretében a Csoport a szolgáltató.

A pénzügyi lízinghez kapcsolódó, jövőbeni követelések 2017. és 2018. december 31-én az alábbiak szerint alakultak:

millió Ft	2017. december 31-én			2018. december 31-én		
	Jelenérték	Kamatrész	Minimális lízingdíj-követelés	Jelenérték	Kamatrész	Minimális lízingdíj-követelés
1 éven belül	246	19	265	50	14	64
1-5 év között	163	46	209	161	42	203
5 éven túl	183	31	214	147	70	217
Összesen	592	96	688	358	126	484

A kamatrész a még nem esedékes jövőbeni pénzügyi bevételt tartalmazza. Az egy éven belül esedékes követelések jelenértéke a mérlegben az Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök soron szerepel, míg az egy éven túli követelések az Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök között kerülnek kimutatásra. A lízingperiódus során elhatárolt pénzügyi bevételt az éves eredményben (Kamatbevételek) számoljuk el.

A nem garantált maradványérték hatása a Csoport eredményére nézve nem jelentős.

17.2.2 Pénzügyi lízing – a Csoport mint lízingbevevő

2017-ben és 2018-ban a pénzügyi lízing kötelezettségek főként olyan épületek eladásához és azok egy részének visszlízingjéhez kapcsolódik, melyek telefonközpontok elhelyezésére szolgálnak. A szerződések jellemzően euróban kötöttek, futamidejük 5 – 15 év; meghosszabbíthatóak, de vásárlási opciót nem tartalmaznak.

2017. és 2018. december 31-én a visszlízingeléshez kapcsolódó jövőbeni lízingdíj-kötelezettségek az alábbiak szerint alakultak:

millió Ft	2017. december 31-én			2018. december 31-én		
	Jelenérték	Kamatrész	Minimális lízingdíj-kötelezettség	Jelenérték	Kamatrész	Minimális lízingdíj-kötelezettség
1 éven belül	438	810	1 248	235	764	999
1–5 év között	649	2 577	3 226	850	2 344	3 194
5 éven túl	1 201	1 213	2 414	881	803	1 684
Összesen	2 288	4 600	6 888	1 966	3 911	5 877

A nem visszlízing jellegű pénzügyi lízingtevékenység 2017-ben és 2018-ban főleg ingatlanok lízingeléséhez kapcsolódik. A szerződések futamideje jellemzően 5–10 év, jellemzően meghosszabbítási opcióval és vásárlási opció nélkül.

Nem visszlízinghez kapcsolódó jövőbeni lízingdíj-kötelezettségek 2017. és 2018. december 31-én az alábbiak szerint alakultak:

millió Ft	2017. december 31-én			2018. december 31-én		
	Jelenérték	Kamatrész	Minimális lízingdíj-kötelezettség	Jelenérték	Kamatrész	Minimális lízingdíj-kötelezettség
1 éven belül	444	387	831	459	369	828
1–5 év között	626	1 224	1 850	751	1 108	1 859
5 éven túl	815	541	1 356	650	337	987
Összesen	1 885	2 152	4 037	1 860	1 814	3 674

A Csoport nem rendelkezik pénzügyi lízingjeihez kapcsolódó változó bérleti konstrukcióval, és pénzügyi lízingelt eszközeit sem lízingeli tovább másnak.

17.3 Operatív lízingek

17.3.1 Operatív lízing – a Csoport mint lízingbeadó

A következő táblázat mutatja a Csoportnak a mobiltornyok és alközponti berendezések operatív lízingjéből származó jövőbeni lízingköveteléseit, ahol a Magyar Telekom mint lízingbeadó jelenik meg.

millió Ft	2017.	2018.
	december 31-én	
1 éven belül	411	596
1–5 év között	579	1 181
5 éven túl	523	1 145
Összesen	1 513	2 922

17.3.2 Operatív lízing – a Csoport mint lízingbevevő

Az operatív lízinggel kapcsolatos kötelezettségek elsősorban az új székház, illetve mobiladótoronyok alatti terület bérletével, kisebb részben egyéb épületek, hálózatok és egyéb távközlési eszközök bérletével kapcsolatosak. Az alábbi táblázat a Csoport operatív lízingből származó jövőbeni lízingkötelezettségeit tartalmazza:

millió Ft	2017.	2018.
	december 31-én	
1 éven belül	11 501	21 501
1–5 év között	24 569	52 837
5 éven túl	4 847	71 674
Összesen	40 917	146 012

2018-ban a Csoport a Magyar Telekom Nyrt. új székház birtokbaadását követően, 56 milliárd bérleti díjfizetési kötelezettségnek van kitéve. Emellett operatív lízingkötelezettségek között nagyszámú, egyenként kis összegű lízingszerződés szerepel, amelyek időtartamai különbözőek. Ezek a lízingszerződések 1-től 20 évig terjedő időszakra szólnak, és a legtöbb esetben meghosszabbíthatóak, de vásárlási opciót nem tartalmaznak.

18 BEVÉTELEK

18.1 Bevételek – számviteli politikák

A Csoport bevételek elszámolására vonatkozó számviteli politikái 2017-ről 2018-ra az IAS 18-ról és IAS 11-ről IFRS 15-re történő átállással megváltoztak; ezeket az alábbiakban mutatjuk be.

18.1.1 Termékértékesítés és szolgáltatás értékesítés árbevétele

IAS 18 szerint

A termékértékesítésből származó árbevételt (készülék) akkor kerülnek megjelenítésre, amikor a Csoport átadja a vevőnek az áruk tulajdonlásával járó kockázatokat és hasznokat, az ellenérték megtérülése valószínű, a kapcsolódó költségek és lehetséges visszáruk mértéke megbízhatóan megbecsülhető, a Csoport az eladott árukkal kapcsolatban nem tart meg irányítási részt, az árbevétel összege megbízhatóan mérhető. A kockázatok és hasznok átadásának időzítése, a megállapodások egyedi feltételeitől függenek. A termékértékesítés árbevétele a visszárukkal, a kereskedelmi és mennyiségi kedvezményekkel csökkentett értéken kerül értékelésre.

A Csoport a szolgáltatásnyújtásból származó árbevételt a szolgáltatás mérlegfordulónapi teljesítési foka arányában jeleníti meg. A teljesítési fok megállapításának a módszere a szolgáltatás típusától függ.

IFRS 15 szerint

Az IFRS 15 alapelve az, hogy az ígért áruk vagy szolgáltatások vevő számára való átadásának bemutatása érdekében a gazdálkodó egységek olyan összegű bevételt jelenítsenek meg, amely azt az ellenértéket (vagyis fizetést) tükrözi, amelyre a gazdálkodó egység az említett árukért vagy szolgáltatásokért várakozása szerint jogosultságot szerez.

Akkor számolunk el bevételt, amikor valószínű, hogy a Csoport be fogja szedni azt az ellenértéket, amelyre az áruk vagy szolgáltatások vevőnek való átadásáért jogosultságot fog szerezni. Ha a Csoport úgy értékeli, hogy az ellenértékösszeg beszedése nem biztosított (pl. később a vevő fizetési képessége vagy szándéka jelentősen romlik), a Csoport a szerződés (a kintlévő áruk és jövőbeli szolgáltatások) fennmaradó részét akkor számolja el, ha befolyt az ellenérték. Ez a döntés nem érinti a nyilvántartott eszközöket és a már kielégített a teljesítési kötelek bevételeit.

Bevétel akkor kerül megjelenítésre, amikor (vagy amint) az ígért áru vagy szolgáltatás vevőnek való átadásával kielégíti a teljesítési kötelek. Az eszköz átadottnak minősülhet idővel vagy egy időpontban, ami hatással van a bevétel megjelenítésének idejére.

Gyakorlati megoldásként a Csoport a leírt módszereket egyedi vevőszervezők helyett a hasonló jellemzőkkel rendelkező szerződések portfóliójára is alkalmazza. A portfólió megközelítés elfogadható, ha a Csoport ésszerűen azt várja, hogy a standard portfólióra való alkalmazása nem jár lényegesen eltérő hatással a pénzügyi kimutatásokra, mint a standardnak a portfóliót alkotó egyedi szerződések (vagy teljesítési kötelekre) való alkalmazása. Ez azt is jelenti, hogy a hasonló jellemzőkkel rendelkező szerződések portfóliója nem feltétlen azonos termékekre vonatkozó szerződéseket tartalmaz.

Áttérés

A Magyar Telekom az egyszerűsített visszamenőleges megközelítést alkalmazta, vagyis azon szerződéseket, melyek 2018. január 1-vel nem voltak teljesítettek, úgy számolja el, mintha azok kezdettől fogva az IFRS 15 szerinte lettek volna elszámolva. Az áttérésből származó halmozott hatást 2018-ban a saját tőke nyitóegyenlege korrekciójaként számoltuk el. A megelőző évek összehasonlító adatai nem kerültek korrigálásra. Az IFRS 15-re való áttérés azt jelenti, hogy a bevétel korábban kerül elszámolásra, a költségek pedig később azon szerződések esetében, melyeket 2018. január 1-ével még nem kötöttek meg. Ugyanakkor, bár az új standardra való áttérés számviteli hatása közvetlenül a saját tőkében került elszámolásra, a 2018-as eredményre vonatkozó kimutatásban a hatás csak azon változásokra vonatkozik, melyek abban a pillanatban merültek fel, amikor a bevételek és a költségek teljesültek.

Fő elvek

- Ha a Csoport áruk vagy szolgáltatások vevőnek történő átadásával hamarabb teljesít, mint a vevő kifizeti az ellenértéket vagy a fizetés esedékessé válik, a Csoport a szerződést szerződéses eszközként mutatja be, levonva a követelésként bemutatott összeget. Egy szerződéses eszköz a Csoport ellenértékhez való joga az általa a vevőnek átadott árukért vagy szolgáltatásokért.
- A több elemű csomagoknál (pl. mobilszolgáltatási előfizetés és készülék) előre leszállított támogatott termékek esetén a teljes bevétel nagyobb része kapcsolódik azelőre leszállított komponenshez (a mobilkészülékhez), így a bevétel korábban kerül

elismerésre. Ez vezet a Szerződéses eszközök - ügyfélszerződésből eredő, jogilag még nem létező követelések – mérlegben történő megjelenítéséhez.

- Ugyanakkor magasabb készülékértékesítési és alacsonyabb szolgáltatási bevételeket eredményezett.
- Az értékesítési jutalékok (ügyfélszerzési költségek) aktiválásra kerülnek a mérleg szerződéses költségek során és elszámolásukra az ügyfél megtartásának becsült időszaka alatt kerül sor.
- Azok a bevételek később kerülnek elszámolásra, amelyek esetében „jelentős jogok”, például további termékek jövőbeli vásárlásakor nyújtott extra engedmény átruházására is sor kerül.
- A szerződéses kötelezettségek (melyeket halasztott bevételként már a múltban is kötelezettségként ismertünk el, majd az áttéréssel átsorolásra kerültek) ügyfélszerződésenként a kapcsolódó szerződéses eszközökkel nettó módon kerülnek kimutatásra.
- Annak megítélésében, hogy a Magyar Telekom saját nevében (megbízó=bruttó bevétel) vagy más nevében (ügynök=nettó bevétel) értékesít, nem történt jelentős változás.
- A bevételek elismerésekor összeg és időzítés szempontjából figyelmen kívül hagyjuk a finanszírozási komponenseket, amennyiben az ígért áru vagy szolgáltatás a vevőnek való átadása és az említett áru vagy szolgáltatás vevő általi kifizetése közötti időszak legfeljebb egy év lesz.
- Ha egy licenc nyújtására vonatkozó ígéret különállónak minősül a szerződésben ígért egyéb áruktól vagy szolgáltatásoktól, akkor a licenc nyújtására vonatkozó ígéret elkülönült teljesítési kötelelem és a Csoportnak meg kell állapítania, hogy a licenc vevőnek való átadására folyamatosan vagy konkrét időpontban kerül-e sor.

18.1.2 Operatív lízingek árbevétele

Az operatív lízingszerződésekből származó bevételek árbevételként a lízing futamideje alatt, lineárisan kerülnek elszámolásra. A lízing ösztönzők a teljes lízingbevétel integráns részeként a lízing futamideje alatt kerülnek elszámolásra. Az operatív lízingekből származó árbevétel jellemzően a Rendszer-integrációs és IT-árbevételek között kerülnek elszámolásra.

18.2 A fő szolgáltatási üzletágak árbevétele

18.2.1 Mobil- és vezetékes távközlési árbevétel

A Magyar Telekom árbevétele elsősorban az ügyfelei és egyéb harmadik fél részére, a Magyar Telekom telekommunikációs hálózatán keresztül nyújtott szolgáltatásaiból és termékek értékesítéséből származik.

Az előfizetői szerződés az igénybe vett hang, internet-, adat- vagy multimédia-szolgáltatásnak megfelelően jellemzően készülékértékesítést, előfizetési díjat és havi forgalmi díjattartalmaz.

A forgalmi árbevételek elszámolása a szolgáltatás igénybevételének időtartama alapján történik a szerződéses díj, valamint a jóváírások és kedvezmények összegének figyelembevételével. Az előfizetési díjak abban az időszakban kerülnek megjelenítésre, amely időszakra vonatkoznak. IFRS 15 esetében a felhasználáson alapuló ellenérték (pl. forgalmi bevételek) általában nem része az üzleti árnak, mivel a Csoportnak a szerződés létrejöttekor nincs joga ellenértékre.

A Csoport ügyfeleinek keskeny- és szélessávú hozzáférést biztosít vezetékes, mobil- és tévéelosztó hálózatához.

A hirdetési bevételek abban az időszakban kerülnek elszámolásra, amelyikben a hirdetések megjelennek.

Az emelt díjas szolgáltatások árbevétele bruttó módon kerül elszámolásra, amennyiben a szolgáltatásnak a Magyar Telekom-hálózaton keresztül történő nyújtása a Csoport felelőssége, és a Csoport állapítja meg e szolgáltatások árát, valamint jelentős kockázatot visel ezekhez a szolgáltatásokhoz kapcsolódóan; egyéb esetekben nettó módon történik az elszámolás.

Az ügyfelek vásárolhatnak mobilfeltöltő, nyilvánostelefon- és internetkártyákat, amelyekkel meghatározott ideig használhatják a Magyar Telekom hálózatát. Az ilyen típusú szolgáltatásokért az ügyfél a kártya megvásárlásakor fizet. A fenti kártyák értékesítéséből származó árbevétel az egységek felhasználásakor, a fel nem használt egységekre eső árbevétel pedig az egységek lejáratakor kerül megjelenítésre.

A Magyar Telekom távközlési hálózatát használó más távközlési szolgáltatók és azok roamingügyfelei, akiknek hívása a Magyar Telekom hálózatában végződik, vagy azon átmegy, a Magyar Telekom szempontjából harmadik félnek minősülnek. Ez a nagykereskedelmi (bejövő) forgalmi árbevétel a használat időszakában kerül megjelenítésre. A kapott árbevétel egy része gyakran más szolgáltatóknak kerül kifizetésre (összekapcsolás) hálózatuk használatáért. A tranzithívások árbevétele és költségei az

eredményre vonatkozó kimutatásban bruttó módon, a használat időszakában kerülnek elszámolásra, mivel e szolgáltatásokat elsődlegesen a Csoport nyújtja saját hálózatán, és szabadon határozza meg a szolgáltatások árát.

IAS 18 szerint

A Csoport ezen megállapodások díjelemeit különálló árbevételelemként kezeli, és az árbevételeket a maradványérték-módszer segítségével sorolja a bemutatott kategóriákba. Ezeket az elemeket azonosítjuk, és külön kezeljük, mivel önmagukban is képviselnek értéket, és nemcsak csomagban lehet értékesíteni őket, hanem önmagukban is. A Csoport ezért a maradványérték-módszert alkalmazza ezen árbevételelemek meghatározásához, azaz a megállapodás szerint értékesített elemekhez rendelt ellenérték megegyezik a teljes ellenérték és a még nem teljesített szolgáltatás valós értékének különbségével. Az értékesített elemekhez allokált árbevétel csak akkora összeget tartalmazhat, mely nem függ a további szolgáltatások teljesítésétől (a nem függő összeg). Az elszámolható árbevételt tehát bekorlátozza az az összeg, melyet úgy kaptunk, hogy az nem függ a még nem teljesített szolgáltatási elemektől. A vezetékes és mobil szolgáltatások árbevétele akkor kerül elszámolásra, amikor a szolgáltatást nyújtják a szerződésben meghatározott feltételek és kikötések szerint. A távközlési készülékek és kiegészítők eladásához kapcsolódó árbevételeket és ráfordításokat akkor könyveljük, amikor a terméket átadtuk, feltéve, hogy nincsenek olyan nem teljesített kötelezettségek, amelyek befolyásolhatják a megállapodás ügyfél részéről történő végleges elfogadását. 12 hónapon túli részletre történő értékesítés esetén azonnali árbevételként a részletfizetések jelenértéke kerül elszámolásra.

IFRS 15 szerint

A szerződések gyakran úgy kerülnek értékesítésre a vevőnek, hogy két vagy több komponens közötti kereszt támogatást tartalmaznak. Egy jellemző példa, amikor egy mobil telefon a piaci értékénél jelentősen alacsonyabb áron kerül értékesítésre egy csomagban egy 12 vagy 24 hónapos szolgáltatási szerződéssel. Kereskedelmi szempontból a mobil telefonon jelentkező támogatás a szolgáltatási díjon keresztül kerül kompenzálásra.

Ezen kiigazítási követelménnyel („alapkijavításként” is definiálva) a kereszt támogatást vagy egy átfogó csomag diszkontot a csomag egyes komponenseire kell felosztani, így a bevétel általánosságban a csomag diszkontált árának és/vagy szolgáltatásnak az érintett tételek közötti megfelelő elosztásának valós értékét tükrözi.

A bevétel minden egyes komponensre megállapításra kerül a tranzakciós árak az egyes komponensekre, azok egyedi eladási árának arányában való felosztásával.

18.2.2 Rendszerintegrációs és IT-árbevétel

A hálózati szolgáltatásokra vonatkozó szerződések, amelyek kiterjednek az ügyfelek részére kommunikációs hálózat telepítésére és üzemeltetésére, átlagosan 2-3 éves időtartamot fednek le.

Kiszervezett szolgáltatásokból származó árbevétel a szerződés feltételeinek megfelelően ténylegesen nyújtott szolgáltatás mértékében és időpontjában számolható el. A szerződéseket az IFRIC 4 követelményeinek megfelelően megvizsgáljuk. Amennyiben a szerződés tartalmaz lízing megállapodást, az abból származó árbevételt az IAS 17 – Lízingek szerint, a 17. megjegyzésben leírtaknak megfelelően számoljuk el.

A rendszer-integrációs szerződések testre szabott termék és/vagy szolgáltatások nyújtására terjednek ki, a szerződésekből származó árbevételt általában a következő szerződéstípusok valamelyike fedi le: rögzített áras, idő- vagy anyagfelhasználás-alapú szerződés.

IAS 18 szerint

A rögzített áras szerződések esetében az árbevételt teljesítményarányosan számoljuk el, a felmerült és teljes becsült költség arányának figyelembevételével. Az idő- és anyagfelhasználás alapján számlázott szerződések esetében az árbevételt a szolgáltatás nyújtásakor számoljuk el.

A karbantartási szerződésekből származó árbevétel (amely általában rögzített havidíj) elszámolása a teljes szerződéses periódus alatt vagy a szolgáltatás nyújtásakor történik. A karbantartási szerződéseken kívül végzett javítások után számlázott árbevételek a ráfordított idő és a felhasznált anyagok költsége alapján a szolgáltatás nyújtásakor kerülnek elszámolásra.

Hardver- és szoftverértékesítésből és eladás jellegű lízingekből származó árbevétel akkor kerül elszámolásra, amikor a termékhez kapcsolódó tulajdonosi jellegű kockázatok jelentős része átkerült az ügyfélhez, feltéve, hogy nincsenek olyan nem teljesített

kötelezettségek, amelyek befolyásolják a megállapodás ügyfél általi végső elfogadását. Az ilyen jellegű árbevételhez kapcsolódó költségek elszámolása és az árbevétel megjelenítése egy időben történik.

Kivitelezési szerződésekből származó árbevételek megjelenítése a készültségi fok arányában történik. A készültségi fok megállapítása az adott időpontig felmerült költségek becsült összköltséghez viszonyított aránya alapján történik. A kivitelezési szerződésekből eredő követelések a pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban a Követelések között vannak nyilvántartva. Amennyiben a ténylegesen felmerült és becsült költségek meghaladják az adott szerződésből származó árbevételt, a várható teljes veszteséget azonnal el kell ismerni céltartalékkal szemben, a Közvetlen költségek részeként.

IFRS 15 szerint

A Magyar Telekom az áruk és szolgáltatások feletti ellenőrzést folyamatosan adja át, tehát a teljesítési kötelek kielégítése és a bevételek elismerése folyamatosan történik abban az esetben, ha teljesül a következő feltételek valamelyike:

- a vevő a Magyar Telekom általi teljesítéssel egy időben megkapja és elfogyasztja a Magyar Telekom általi teljesítésből származó hasznot
- a Magyar Telekom általi teljesítés olyan eszközt hoz létre vagy olyan eszköz értékét növeli, amely felett létrehozása vagy értékének növelése pillanatától a vevő gyakorol ellenőrzést
- a Magyar Telekom általi teljesítés nem hoz létre a Magyar Telekom számára alternatív módon hasznosítható eszközt és a Magyar Telekom érvényesíthető joggal rendelkezik az adott időpontig elvégzett teljesítés után járó kifizetéshez.

Ha a teljesítési kötelek nem folyamatosan kerül kielégítésre, a Magyar Telekom a teljesítési köteleket konkrét időpontban elégíti ki.

Karbantartási szolgáltatásokból (általában havi fix díjazással) származó bevétel folyamatosan kerül elismerésre. Javításokból származó bevétel, melyek nem részei a karbantartási szerződésnek, a ledologzott idő és a felhasznált anyagok alapján kerül kiszámlázásra és konkrét időpontban kerül elszámolásra.

Hardver értékesítésből és értékesítés-típusú lízingből származó bevétel akkor került elismerésre, amikor a vevő ellenőrzést szerez a termék felett.

A teljesítés előrehaladásának meghatározásához a Magyar Telekom az input módszert alkalmazza. A Magyar Telekom a bevételt a Magyar Telekom által a teljesítési kötelek kielégítése kapcsán tett erőforrásoknak vagy felhasznált inputoknak (például a felhasznált erőforrások, a ledologzott munkaórák, a felmerült költségek, az eltelt idő vagy a felhasznált gépidő) az adott teljesítési kötelek kielégítéséhez szükséges összes várt input arányában jeleníti meg.

18.3 Árbevétel az eredménykimutatásban és az egyéb átfogó jövedelemben

18.3.1 Vevői szerződésekből származó bevétel alábontása

Az alábbi táblázatban a 2018-as egyenlegek IFRS 15-tel összhangban kerültek meghatározásra, míg a 2017-es egyenlegek IAS 18 és IAS 11 szerint vannak bemutatva. Az IFRS 15-re való áttérés hatásait az 1.3 megjegyzésben mutatjuk be.

millió Ft	<u>2017.</u> december 31-én végződött években	<u>2018.</u> december 31-én végződött években
<u>Mobil bevételek</u>		
Hang alapú kiskereskedelmi	141 185	133 512
Hang alapú nagykereskedelmi	9 987	9 845
Adatbevételek	73 992	80 881
SMS	17 259	19 175
Készülékértékesítés árbevétele	64 210	87 423
Egyéb mobilbevételek	16 023	12 309
Mobil bevételek összesen	<u>322 656</u>	<u>343 145</u>
<u>Vezetékes bevételek</u>		
Hang alapú kiskereskedelmi	45 977	42 695
Szélessávú kiskereskedelmi	49 334	51 449
Tévé	45 188	47 098
Készülékértékesítés árbevétele	9 254	18 132
Adatbevételek kiskereskedelmi	10 690	9 367
Nagykereskedelmi bevétel	19 050	19 879
Egyéb vezetékes bevételek	16 615	18 281
Vezetékes bevételek összesen	<u>196 108</u>	<u>206 901</u>
Rendszerintegráció/Információtechnológiai bevételek	87 485	107 058
Energiaszolgáltatásból származó bevételek	4 602	-
	<u>610 851</u>	<u>657 104</u>
Ebből:		
Vevői szerződésekből származó bevételek	n.a.	639 605
Egyéb forrásból származó bevételek	n.a.	17 499

Az Egyéb forrásból származó bevételek ingatlan és hálózat bérleti díjakat tartalmaznak, melyek a fenti táblázatban a vezetékes nagykereskedelmi bevételek és a vezetékes egyéb bevételek között szerepelnek.

A készülékértékesítés bevétele konkrét időpontban, míg a szolgáltatások bevétele folyamatosan kerül elszámolásra. A rendszerintegráció /információtechnológiai bevételek nagyrészt folyamatosan, kisebb mértékig konkrét időpontban kerülnek elszámolásra. 2018-ban rendszerintegráció /információtechnológiai bevételek megközelítőleg 70%-a folyamatosan került elszámolásra.

A Csoport egy ügyfele sem minősül jelentős bevételi forrásnak. Nincs olyan külső fél (vagy külső fél vagy kormányzat közös irányítása alatt álló gazdálkodók általunk ismert csoportja), akivel a Csoport forgalma a 10 százalékot meghaladná.

A bevételek földrajzi bontását ld. a 33. megjegyzésben.

18.4 Vevői szerződésekhez kapcsolódó eszközök és kötelezettségek

A Csoport szerződéses eszközei ki nem számlázott összegeket foglalnak magukban, melyek jellemzően hosszú lejáratú szerződéseken

alapuló értékesítésekből származnak, amikor az elismert bevétel meghaladja a vevőnek kiszámlázott összeget. A szerződéses eszközök rövid lejáratú részét a Vevőkövetelések és egyéb eszközök között, a hosszú lejáratú részét az Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök között mutatjuk ki a Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban.

A szerződéses kötelezettségek előlegeket, a felmerült költségeket meghaladó kiszámlázásokat és halasztott bevételeket foglalnak magukba. A szerződéses kötelezettségek rövid lejáratú részét az Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek között, a hosszú lejáratú részét az Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek között mutatjuk ki a Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban.

millió Ft	2017.	2018.
Szerződéses eszközök – rövid lejáratú	-	17 820
Szerződéses eszközök – hosszú lejáratú	-	3 560
Szerződéses kötelezettségek – rövid lejáratú.....	-	(12 372)
Szerződéses kötelezettségek – hosszú lejáratú	-	(428)
Nettó szerződéses eszközök (kötelezettségek)	-	8 580
A beszámolási időszakban megjelenített bevétel, amely az időszak kezdetén a szerződéses kötelezettségek egyenlegének része volt.....	-	7 700
A vevői szerződés megkötésével kapcsolatban felmerült költségekből származó megjelenített eszközök	-	4 532
A beszámolási időszakban megjelenített amortizáció.....	-	(5 721)

A nettó szerződéses eszközeink növekedését 2017. december 31-ről 2018. december 31-re elsősorban az IFRS 15 standard első alkalmazása okozta. A szerződéses eszközök 2018. évi növekedését a Csoport távközlési ügyfeleivel kötött új 2018-as szerződésai eredményezték.

A szerződéses kötelezettségek 2018. évi növekedését az új feltöltőkártyás előfizetői szerződések és kivitelezési szerződések eredményezték.

A szerződéses eszközökre elszámolt értékvesztést a vevőkövetelésekkel együtt a 4.2.2.2 megjegyzésben mutatjuk be, melyek összege 1469 millió forint volt 2018. december 31-én.

2018. december 31-én a fennmaradó teljesítési kötelelemre felosztott tranzakciós ár halmozott összege 132 042 millió forint, melyet a Csoport szolgáltatás nyújtás bevételeként számol el, ami várhatóan a következő 13-30 hónap során merül fel.

A Társaság a beszámolási időszakban nem jelenít meg bevételt a korábbi időszakokban kielégített (vagy részben kielégített) teljesítési kötelmek kapcsán, mivel az IFRS 15 standardot először 2018-ban alkalmazta.

19 KÖZVETLEN KÖLTSÉGEK

millió Ft	2017.	2018.
	december 31-én végződött években	
Összekapcsolási díjak.	18 885	20 641
SI/IT szolgáltatáshoz kapcsolódó költségek.	60 438	75 849
Távközlési adó.	(a) 25 085	25 487
Követelések értékvesztése	5 520	9 496
Energiaszolgáltatáshoz kapcsolódó költségek	4 787	-
Egyéb közvetlen költségek	(b) 131 062	155 458
	<u>245 777</u>	<u>286 931</u>

(a) A távközlési adó 2012. július 1-jei hatállyal a vezetékes és mobil hang-, illetve a mobil SMS/MMS szolgáltatásokra került bevezetésre Magyarországon. Az adó mértéke vezetékes és mobil telefonhasználat esetén 2 Ft/perc, illetve 2 Ft/SMS/MMS magánszemély előfizető előfizetéséhez kapcsolódó hívószám esetében, nem magánszemély előfizető előfizetéséhez kapcsolódóan 3 Ft/perc, illetve 3 Ft/SMS/MMS. Az adó maximuma 700 illetve 5000 Ft/hó magán-, illetve nem magánszemély előfizető előfizetéséhez kapcsolódó hívószám esetében.

(b) Az Egyéb közvetlen költségek sor tartalmazza a mobil és vezetékes készülékek, kiegészítők, és más eszközök költségét, az ügynöki jutalékokat, valamint a nem hang közvetlen költségeket.

20 SZEMÉLYI JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK

20.1 Személyi jellegű juttatások – számviteli politikák

20.1.1 Rövid távú dolgozói juttatások

A rövid távú dolgozói juttatások folyó költségként kerülnek elszámolásra abban az időszakban, amikor a dolgozó szolgáltatást nyújt. Rövid távú dolgozói juttatás a bér, a társadalombiztosítási járulék, a prémium, a fizetett szabadság, a kedvezményes telefonszámla, az étkezési és üdülési hozzájárulás és egyéb, béren kívüli juttatások, valamint ezek adóvonzata.

A meghatározott befizetésű nyugdíj-, illetve egyéb jóléti alapokba történő befizetések költségként kerülnek elszámolásra a munkavállalók által végzett munka időszakában.

20.1.2 Részvényalapú juttatások

A Magyar Telekom egy részvényalapú tranzakció keretében a dolgozója által nyújtott szolgáltatás költségét akkor számolja el, amikor a szolgáltatást igénybe veszi. Amennyiben a társaság saját részvényeivel fizet a szolgáltatásért részvényalapú juttatás keretében, a költségeket a tőkével szemben határoljuk el (Részvényben fizetendő részvényalapú tranzakciók tartaléka). A részvényalapú juttatási program lejáratakor, azaz amikor a részvények átkerülnek a dolgozó tulajdonába, illetve a részvényopció lejár, az erre képzett tartalék átkerül az eredménytartalékba. Amennyiben készpénzben történik a kifizetés egy részvényalapú tranzakció keretében, a költséggel szemben egy kötelezettség keletkezik, melynek értékét minden mérlegfordulónapon újraértékeljük valós értékre.

A valós értékeket opcióértékelési modellek (pl. Black–Scholes- vagy Monte-Carlo-szimuláció) vagy más releváns módszerek használatával határozzuk meg. Mivel a Magyar Telekom Nyrt. és a Deutsche Telekom értéktőzsdén jegyzett cégek, a részvényárak és azok múltbeli alakulása rendelkezésre áll a valósérték-számításokhoz.

A Magyar Telekom és a Deutsche Telekom részvényárfolyamának hosszú távú alakulásához kötött prémiumokat az eredménykimutatásban, azok időarányos valós értékén számoljuk el a Céltartalékokkal szemben.

20.1.2.1 A Magyar Telekom elnök-vezérigazgatójának Kiegészített Részvényvásárlási Programja (KRP)

A Magyar Telekom Igazgatósága 2011 decemberében jóváhagyta a Társaság megújuló Kiegészített Részvényvásárlási Programját, mely a Társaság elnök-vezérigazgatója (CEO) részére indult 2012-ben. A CEO az éves bruttó prémiuma minimum 10%-ának megfelelő összeget Magyar Telekom-részvényekbe kellett fektessen. A CEO önkéntesen a prémiumának legfeljebb 33,3%-áig emelhetette ezt az összeget. A

részvényeket legalább 4 évig (zárolási időszak) tartania kell. A zárolási időszak 4 évét követően a fent leírt személyes befektetés során megszerzett minden egyes részvény után egy további részvényt kap a Társaságtól (kiegészített részvényvásárlás) térítés mentesen. Az eredeti tervek szerint a program 2012-től az elkövetkező 5 év folyamán évente megújult volna.

A Magyar Telekom a CEO Kiegészített Részvényvásárlási Programját 2015. július 1-től annyiban módosította, hogy a CEO-nak MT részvény helyett DT részvénybe kell befektetni. A program többi alapelve nem változott.

A Magyar Telekom elnök-vezérigazgatójának Kiegészített Részvényvásárlási Programja 2017. december 31-én lezárult, 2018-ban a programmal kapcsolatban semmilyen költség nem merült fel (2017-ben 5 millió forint).

20.1.2.2 A Deutsche Telekom Kiegészített Részvényvásárlási Programja

A Magyar Telekom 2015. július 1-vel Kiegészített Részvényvásárlási programot indított a felsővezetők részére (kb. 60 fő). A programban való részvétel a vezérigazgató kivételével önkéntes; számára a lenti feltételekkel kötelező.

A résztvevőknek az éves bruttó prémiumuk minimum 10%-ának megfelelő összeget Deutsche Telekom-részvényekbe kell fektetniük, amelyet önkéntesen a prémiumuk legfeljebb 33,3%-áig emelhetnek (személyes befektetés). A részvényeket legalább 4 évig (zárolási időszak) tartaniuk kell, amelynek lejártát követően a résztvevő ingyen részvényeket kap. A részvényjuttatás aránya (1:1, 1:2 vagy 1:3) a résztvevő program indulását megelőző évi teljesítményétől függ. A Deutsche Telekom a program keretében megvásárolt részvények arányában juttat ingyen részvényeket. A program évenként indul, amennyiben a Deutsche Telekom Csoport free cash flow célkitűzése teljesült az előző évben.

A programmal kapcsolatban 2018-ban 28 millió forint, 2017-ben 27 millió forint költség került elszámolásra.

20.1.2.3 Hosszútávú ösztönző program (LTI)

A Magyar Telekom 2015. január 1-én módosította LTI programját, ezzel részvényalapú kompenzációs programmá alakítva azt. Mintegy 60 felsővezető vehet részt a programban. A vezérigazgató részvétele nem kötődik feltételhez, míg a többi felsővezető csak abban az esetben vehet részt, ha az előző évi értékelése megfelel az elvárásoknak.

Az LTI négy stratégiai mutató teljesítése alapján fizet, készpénzben. A program keretében minden évben indul egy négy éves program csomag. A kifizetés a program csomag lejártá után esedékes, az előzetesen rögzített célkitűzések teljesítésének mértékében (0 és 150% között).

A program indulásakor a megfelelő ösztönző összeg virtuális DTAG részvényekbe kerül átszámításra, és ebben a formában kerül juttatásra a résztvevőnek (alap mérték). Az éves célteljesítés mértéke minden év végén meghatározásra kerül. Ez a mérték megszorozásra kerül a juttatott virtuális részvények alap mértékének időarányos részével. Az ilyen módon számított virtuális részvényt "rögzítésre kerül" a résztvevő számára, mint az adott év végleges eredménye ("éves eredmény"). A program csomag végén, a négy végleges éves eredmény összesítésre kerül. A virtuális részvények teljes számát átszámítjuk készpénzre az akkor érvényes részvényár figyelembe vételével, és ez az összeg kerül kifizetésre a résztvevőnek. A futamidő alatti osztalék fizetés szempontjából a virtuális részvények valódi részvénynek számítanak. Az osztalék a következő módon kerül figyelembe vételre: az első / második / harmadik osztalék mértéke "befektetésre" kerül virtuális részvényekbe, amikor a tényleges osztalék a valódi részvényekre kifizetésre kerül. A negyedik (és utolsó) osztalékfizetés nem kerül "befektetésre", hanem készpénzben kifizetésre kerül a program elszámolásával egy időben, miután a Közgyűlés döntött az osztalékfizetéséről. A program pénzneme euró.

A programmal kapcsolatban 2018-ban 620 millió forint, 2017-ben 380 millió forint költség került elszámolásra.

20.1.2.4 Részvényátadás az MRP Szervezet részére

2016 júliusában a Magyar Telekom javadalmazási politikán alapuló munkavállalói résztulajdonosi programot (MRP) indított, amelynek keretében a Magyar Telekom Nyrt. és a T-Systems Magyarország Zrt. munkavállalóinak döntő többsége Magyar Telekom részvényekhez jutott. A program a Társaság rendes juttatási csomagján felül került biztosításra. A részvényjuttatás feltétele az volt, hogy a Társaság a 2016. december 31-én végződő évre vonatkozó tényleges MT-Magyarország szegmens operating Free Cash Flow mutatója meghaladja a 2015. december 31-én végződő évre vonatkozó megfelelő mutatóját. A részvételi feltételeknek megfelelő személyek mindegyike 226 részvényre volt jogosult (100 000 Ft értéknek megfelelő számú részvény, amely a részvények 2016. június 30-át megelőző 20 tőzsdei kereskedési nap súlyozatlan átlagára alapján került kiszámításra). A részvényekkel együtt az azokhoz kapcsolódó osztalékra való jogosultság is átadásra került, és a részvényekhez kötelező tartási időszak nem társult. 2016 júliusában a Magyar Telekom a Munkavállalói Résztulajdonosi Program keretében való felhasználás céljából a Budapesti Értéktőzsdén 1 261 204 darab Magyar Telekom törzsrészvényt vásárolt, amelyet a program keretében való felhasználás céljából további 272 432 darab saját részvényt egészített ki. A megvásárolt részvények kiosztása érdekében a Társaság 2016-ban munkavállalói résztulajdonosi program szervezetet (MRP Szervezet) alapított, amelyet a Fővárosi Törvényszék nyilvántartásba vett. Az MRP Szervezet az alapító (azaz a Társaság) által kinevezett legfőbb szerrel rendelkezik. Az volt a várakozás, hogy miután az Igazgatóság 2017 februárjában megerősíti, hogy az MT-Magyarország szegmens oFCF-je javult, az MRP Szervezet 2017

áprilisában 6646 munkavállalónak juttat részvényeket, amelynek keretében minden részvételre jogosult 226 darab részvényt kap.

Az MRP törvény rendelkezéseivel összhangban az MRP Szervezet a mindenkor hatályos javadalmazási politikák és az MRP Szervezet alapszabálya keretében megszerezhető pénzügyi eszközök kezelésére szolgál.

Az MRP Szervezet ügyeinek intézését és képviselét az ügyvezető látja el. Az ügyvezető önállóan jogosult az MRP Szervezet képviselétére. Az ügyvezetőt a legfőbb szerv nevezi ki és hívja vissza. Az ügyvezető utasítást az Alapítótól vagy a résztvevőtől nem fogadhat el.

2016. augusztusában a Társaság 1 533 636 darab saját részvényt adott át a megalapított MRP Szervezet részére, melyből az 25 764 darabot értékesített a program résztvevői számának felülvizsgálatát követően. Az MRP Szervezet létrejötte óta teljeskörűen konszolidálásra került, mivel ezt a Társaság alapította és ellenőrzi. Mivel az Igazgatóság 2017 februárjában megerősítette, hogy az MT-Magyarország szegmens oFCF-je javult, az MRP Szervezet 2017 áprilisában 6452 munkavállalónak juttatott részvényeket.

A programmal kapcsolatban 2017-ben 164 millió forint.

20.1.2.5 Prémiumkifizetés MRP Szervezeten keresztül

A Társaság a javadalmazási struktúra átalakításával új javadalmazási politikán alapuló ösztönző programot indított 2017-ben, amelynek keretében a Magyar Telekom Nyrt. és a T-Systems Magyarország Zrt. érintett munkavállalói részére a prémium központi pénzügyi elem, amely a teljes bónusz megközelítőleg 50%-a, az MRP Szervezeten keresztül kerül kifizetésre. Az új ösztönző program keretében a Társaság 2017 során 2139 millió forint értékben vásárolt 4 534 758 db Magyar Telekom részvényt, majd 2018-ban további 804 236 db részvényt (364 millió forint). A megvásárolt részvények több ütemben kerültek az MRP Szervezet részére transzferálásra. Az új program megszolgálati feltétele, hogy (a) a Társaság a 2017. december 31-én végződő üzleti évre vonatkozó tényleges MT-Magyarország szegmens működési Szabad Cash Flow mutatója meghaladja a 2016. december 31-én végződő üzleti évre vonatkozó megfelelő mutatóját, valamint az, hogy (b) az érintett munkavállaló 2018 márciusában (a megszolgálati időpontjában) a Magyar Telekom Nyrt. vagy a T-Systems Magyarország Zrt. alkalmazásában áll. A program szerinti javadalmazásban a Társaság és a T-Systems Magyarország Zrt., azon munkavállalói részesülnek, akikre kiterjed a 2017. február 22-én a Társaság Igazgatósága által elfogadott Javadalmazási politika személyi hatálya.

A megszolgálati feltétel teljesült, a prémium központi pénzügyi elem a rendelkezésre bocsátott Magyar Telekom tőzsrészvények 2018 márciusában történő pénzre váltásával keletkező munkavállalói igények alapján készpénzben került kifizetésre az MRP Szervezeten keresztül 2251 millió forint összegben. Az újonnan kialakított részvényalapú program induló feltételezéseire vonatkozóan a Társaság a nyújtás időpontjának („grant date”) 2017. január 1-jét tekinti, mivel a feleknek erre az időpontra lett azonos megértése a kapcsolódó feltételekről, amely a historikus feltételezések alapján került megállapításra.

A Társaság a Javadalmazási politikában és a vonatkozó belső szabályzataiban rögzített képletek alapján a központi pénzügyi elemhez kapcsolódó prémiumkifizetés jelentős hányadát az MRP programon keresztül tudta fedezni. A teljes bónusz összegéből a fennmaradó részt kiegészítő juttatásként kapja meg a dolgozó, ha már ismert, hogy az MRP Szervezet milyen árfolyam mellett tudta a részvényeket pénzre átváltani. A Társaság az MRP Szervezet részére átadott részvényeket az MRP Szervezet Alapszabályának megfelelően köteles visszavásárolni.

Azon munkavállaló, aki a megszolgálati feltétel teljesülésének MRP Szervezet ügyvezetése általi megállapítása előtt kikerült a Javadalmazási Politika hatálya alól, az MRP Szervezeten keresztül nem volt jogosult a juttatásra, az a vonatkozó belső szabályzatoknak megfelelően a Társaság által került kifizetésre.

A Csoport 2017-ben elszámolta a program teljes költségét 2,1 milliárd Ft összegben, amely a mérlegben az Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek soron került kimutatásra.

A Társaság a javadalmazási struktúra további átalakítása mellett döntött 2018-ban. A változás értelmében a Magyar Telekom Nyrt. és a T-Systems Magyarország Zrt. érintett munkavállalói részére a 2018. évi központi prémium jelentős része az MRP Szervezeten keresztül kerül kifizetésre. Az ösztönző program céljára a Társaság a meglévő saját részvény állomány mellé 1458 millió forint értékben további Magyar Telekom részvényt vásárolt a tőzsdéről és így, a Magyar Telekom Nyrt. az MRP Szervezettől a 2017-es program prémiumfizetésekor visszavásárolt részvényekkel együtt 8 845 794 darab Magyar Telekom részvényt 3846 millió forint értékben adott át az MRP Szervezet részére.

A program javadalmazási feltétele, hogy (a) a Társaság a 2018. december 31-én végződő üzleti évre vonatkozó tényleges MT-Magyarország szegmens működési Szabad Cash Flow mutatója meghaladja a 2017. december 31-én végződő üzleti évre vonatkozó megfelelő mutatóját, valamint az, hogy (b) az érintett munkavállaló 2019 márciusában (a megszolgálati időpontjában) a Magyar Telekom Nyrt. vagy a T-Systems Magyarország Zrt. alkalmazásában áll. Ha a javadalmazási feltétel teljesül, a megfelelő jutalom az MRP Szervezeten keresztül készpénzben, a Magyar Telekom tőzsrészvények pénzre váltásával, várhatóan 2019 márciusában kerül kifizetésre.

Az újonnan kialakított részvényalapú program induló feltételezéseire vonatkozóan a Társaság nyújtás időpontjának („grant date”-nek) 2018. január 1-jét tekinti, mivel a feleknek erre az időpontra lett azonos megértése a kapcsolódó feltételekről, amely a historikus feltételezések

alapján került megállapításra.

A Társaság várhatóan a Javadalmazási politikában és a vonatkozó belső szabályzataiban rögzített képletek alapján a központi pénzügyi elemhez kapcsolódó prémiumkifizetés jelentős hányadát tudja fedezni az MRP programon keresztül. A teljes bónusz összegéből a fennmaradó részt kiegészítő juttatásként kapja meg a dolgozó, ha már ismert, hogy az MRP Szervezet milyen árfolyam mellett tudta a részvényeket pénzre átváltani. A Társaság az MRP Szervezet részére átadott részvényeket az MRP Szervezet Alapszabályának megfelelően köteles visszavásárolni.

Mivel az érintett munkavállalók száma bizonytalan, a részvények kiinduló számának számításához fluktuációs rátát vettünk figyelembe, és az árfolyam a Magyar Telekom részvények 2018 márciusának 20 napi átlagos záróárfolyamának figyelembe vételével került megállapításra.

Azon munkavállaló, aki a megszolgálati feltétel teljesülésének MRP Szervezet ügyvezetése általi megállapítása előtt kikerül a Javadalmazási Politika hatálya alól, az MRP Szervezeten keresztül nem jogosult juttatásra, az a vonatkozó belső szabályzatoknak megfelelően a Társaság által kerül kifizetésre.

A Csoport 2018-ban elszámolta a program teljes költségét 3,4 milliárd Ft összegben, amely a Konsolidált mérlegben az Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek soron került kimutatásra. Az MRP Szervezet 2018. december 31-én 8 732 763 darab Magyar Telekom részvényt birtokol.

20.1.3 A munkaviszony megszűnésével kapcsolatos juttatások

A munkaviszony megszűnésével kapcsolatban akkor fizetendő juttatás, ha a munkavállaló munkaviszonya a rendes nyugdíjkorhatár elérése előtt megszűnik, illetve ha a munkavállaló önkéntes felmondást választ ezen juttatások fejében. A Csoport akkor számol el munkaviszony megszűnésével kapcsolatos juttatást, amikor egy előre meghatározott terv szerint, visszavonhatatlanul elkötelezi magát a munkavállaló munkaviszonyának megszüntetése mellett, vagy arra kötelezi magát, hogy az idő előtti felmondás ösztönzésére juttatásokat ajánl fel.

20.2 Személyi jellegű juttatások az eredménykimutatásban és az egyéb átfogó jövedelemben

millió Ft	2017. december 31-én végződött években	2018. december 31-én végződött években
Rövid távú dolgozói juttatások (20.1.1 megjegyzés)	80 562	81 447
Munkaviszony megszűnésével kapcsolatos juttatások (20.1.3 megjegyzés)	3 618	4 495
Részvényben kiegyenlített részvényalapú juttatások (20.1.2.1 és 20.1.2.2 megjegyzés)	32	28
Pénzeszközben kiegyenlített részvényalapú juttatások (20.1.2.3 megjegyzés)	380	620
Munkavállalói rész tulajdonosi program (MRP) Szervezet (20.1.2.4 megjegyzés)	164	-
Bónuszfizetés MRP Szervezeten keresztül (20.1.2.5 megjegyzés)	2 131	3 391
Személyi jellegű költségek összesen aktiválás előtt	86 887	89 981
Aktivált bérköltségek	(6 647)	(7 013)
	<u>80 240</u>	<u>82 968</u>
Nyugdíj- és egyéb alapokba befizetett összegek (társadalombiztosítási járulékot is beleértve)	16 288	15 417
Átlagos létszám (redukált fő)	9 135	9 160
Záró létszám (redukált fő)	9 154	8 948

21 EGYÉB MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEK

millió Ft	2017.		2018.	
	december 31-én végződött években			
Béleti és lízingdíjak		17 931		19 652
Marketing költségek		11 383		11 491
Közműadó	(a)	7 418		7 159
Energia költségek		8 351		7 130
Egyéb szolgáltatások költsége	(b)	52 408		50 204
Egyéb működési költségek		8 427		8 279
		<u>105 918</u>		<u>103 915</u>

A kutatás költségeit, akárcsak a marketingköltségeket felmerülésükkor költségként számoljuk el. A Csoport kutatási költségei nem jelentősek a bemutatott években.

(a) Közműadó

2012-ben a magyar Országgyűlés elfogadta a közművezetékek adójáról szóló törvényt 2013. január 1-jei hatállyal. Az adó alanya a közművezeték tulajdonosa, aki a villamosenergia, hírközlési, földgáz-, hő-, víz- és szennyvíz szolgáltatások ellátását lehetővé tévő vezetékének nyomvonalát után 125 Ft/m adó fizetésére kötelezett. A hírközlési vezeték esetében az adó mértéke függ a vezeték hosszától, mértéke 2014. január 1-jétől kezdődően a következő: az első 200 000 métert meg nem haladó vezeték hossza után nem kell adót fizetni. 200 000 és 350 000 méter közötti hosszra az adó összege a 125 Ft/m 30%-a, a 350 000 és 500 000 méter közötti hosszra az adó mértéke a 125 Ft/m 75%-a, 500 000 méter felett pedig az adó teljes összegét meg kell fizetni.

(b) Könyvvizsgálói költségek az Egyéb szolgáltatások költsége sorból

Az Egyéb szolgáltatások költsége többek közt tartalmazza a Csoport tagvállalatainak az egyedi és a konszolidált beszámolóknak a könyvvizsgálattal valamint egyéb szolgáltatásokkal kapcsolatos PricewaterhouseCoopers (PwC) díjakat az alábbi összetételben.

millió Ft	2017.		2018.	
	december 31-én végződött években			
Beszámolóknak a könyvvizsgálata		380		438
Egyéb, könyvvizsgálattal kapcsolatos díjak		29		43
Egyéb, nem könyvvizsgálattal kapcsolatos díjak		-		41
PwC-nek fizetendő díjak összesen		<u>409</u>		<u>522</u>

A Beszámolóknak a könyvvizsgálata sor tartalmazza az összes, a PwC-nek az éves beszámolóknak a könyvvizsgálataért és az egyéb jogi és törvényi kötelezettségekből eredő szolgáltatásokért fizetendő díjat.

Az Egyéb, könyvvizsgálattal kapcsolatos díjak a PwC-nek mint külső könyvvizsgálónak az éves beszámolóknak a könyvvizsgálata mellett fizetett díjakat tartalmazza, pl. a negyedéves jelentések felülvizsgálatát, a számviteli és jelentési témában nyújtott tanácsadást, amelyeket nem a könyvvizsgálói szolgáltatáshoz sorolunk.

Az Egyéb, nem könyvvizsgálattal kapcsolatos díjak például olyan, a PwC által nyújtott szolgáltatásokat tartalmaznak, mint tanácsadói díjak, illetve konferenciák és tanfolyamok szervezése, amelyeken a Magyar Telekom munkatársai is részt vettek.

22 EGYÉB MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK

millió Ft	2017. december 31-én végződött években	2018. december 31-én végződött években
Tárgyi eszközök, immateriális javak és értékesítésre kijelölt eszközök értékesítésének eredménye	1 290	4 604
Saját hálózat áttelepítéséért kapott bevétel	939	1 127
Brand használati díj	500	300
Biztosítási kártérítési bevételek	163	123
DT Csoporton belüli szolgáltatások bevétele	104	49
Egyéb	3 750	3 014
	<u>6 746</u>	<u>9 217</u>

Az egyéb működési bevételek növekedése a régi Magyar Telekom Nyrt. székház értékesítésén realizált egyszeri nyereséget mutatja.

23 KAMATBEVÉTEL

millió Ft	2017. december 31-én végződött években	2018. december 31-én végződött években
Pénzügyi eszközök kamatbevétele	327	276
Pénzügyi lízing kamatbevétele	27	19
Céltartalék kamatkomponensének feloldása	175	52
Osztalékbevételek	14	16
	<u>543</u>	<u>363</u>

24 KAMATKÖLTSÉG

millió Ft	2017. december 31-én végződött években	2018. december 31-én végződött években
DT-nek fizetendő kamatköltség	9 094	8 818
Egyéb kamatköltség	3 212	3 303
Pénzügyi lízing kamatköltsége	1 209	1 214
Céltartalékok kamatköltsége/felkamatolása	49	219
ebből aktivált pénzügyi költségek	(39)	(131)
	<u>13 525</u>	<u>13 423</u>

Minősített eszköz bekerülési értékének részét képezik azon hitelköltségek, amelyek az eszköz beszerzéséhez, építéséhez vagy előállításához közvetlenül hozzárendelhetők. Az egyéb hitelköltségeket az eredménykimutatásban számoljuk el. A hitelköltségek kamatot és más olyan finanszírozási költségeket tartalmaznak, melyeket a Csoport a hitelek kapcsán fizet. Az aktiválható hitelköltség a Csoport ad ott időszakban fennálló általános hitelei költségének súlyozott átlaga. Azt nevezzük minősített eszköznek, melynek a szándékolt használatba helyezése jelentős (jellemzően 12 hónapnál több) időt vesz igénybe.

A kamatköltséget nettó módon, az aktivált hitelköltséggel csökkentett értéken mutatjuk ki. Ehhez 2018-ban 3,04%-3,40%-os rátákat alkalmaztunk (2017-ben 2,92%-3,46%). A kamatráták számításánál az Egyéb pénzügyi költségeket (25. megjegyzés) is figyelembe vettük.

25 EGYÉB PÉNZÜGYI KÖLTSÉGEK – NETTÓ

millió Ft	2017. december 31-én végződött években	2018. december 31-én végződött években
Díj/jutalék	4 856	4 416
Pénzügyi instrumentumok nettó árfolyamvesztesége/(nyeresége)	(1 107)	5 963
Egyéb nettó árfolyamveszteség	123	(325)
Derivatívák értékelésének vesztesége/(nyeresége) kapcsolt féllel szemben	4 448	(3 048)
Derivatívák értékelésének vesztesége/(nyeresége) külső féllel szemben	-	-
FVTPL (nem derivatív) pénzügyi eszközök értékelésének vesztesége/(nyeresége) külső féllel szemben	-	(38)
FVTPL (nem derivatív) pénzügyi kötelezettségek értékelésének vesztesége/(nyeresége) külső féllel szemben	-	(8)
Derivatívák kivezetésének vesztesége/(nyeresége) kapcsolt féllel szemben	337	(2 236)
Derivatívák kivezetésének vesztesége/(nyeresége) külső féllel szemben	(12)	-
Tőkeinstrumentumok kivezetésének eredménye (átsorolás Egyéb átfogó eredményből)	-	-
	<u>8 645</u>	<u>4 724</u>

26 VÁLTOZÁSOKA CSOPORTBAN

26.1 Akvizíciók

26.1.1 Az ITgen Kft. akvizíciója

A T-Systems Magyarország Zrt. 2017 novemberében megállapodást kötött az SAP-hoz kapcsolódó technológiai és biztonsági szolgáltatásokra szakosodott ITgen Kft. 100%-os akvizíciójáról. A teljes fizetendő vételár maximális értéke 1,2 milliárd forint, a 2018., 2019. és 2020. évek pénzügyi teljesítményétől függően. A tranzakció zárására 2018 januárjában került sor.

Az alábbi táblázat a fenti akvizíció során megszerzett eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékét, valamint a vételárat mutatja.

millió Ft	Könyv szerinti érték
Teljes vételár	1 249
Megszerzett nettó eszközállományvalós értéke	(873)
Goodwill	376
<u>Megszerzett nettó eszközállomány:</u>	
Pénzeszközök	137
Vevő- és egyéb követelések	155
Brand	123
Tárgyi eszközök	6
Ügyfélérték	688
Szállítók és egyéb kötelezettségek	(163)
Halasztottadó-kötelezettség	(73)
	<u>873</u>

A teljes vételárból 2018-ban 799 millió forint készpénzben kifizetésre került, míg a 2018., 2019. és 2020. évek pénzügyi teljesítményétől függő 450 millió forintos vételár a megfelelő években kerül kifizetésre.

26.1.2 A SERVERINFO-INGATLAN Kft. akvizíciója

A T-Systems Magyarország Zrt. 2016 októberében megállapodást kötött a WING Csoporttal a SERVERINFO-INGATLAN Kft. (Serverinfo) 100%-os megvásárlásáról. A tranzakció eredményeképp a Magyar Telekom Csoport megszerezte annak az ingatlannak a tulajdonjogát, ahol a nagyon biztonságos, legmodernebb infrastruktúrával rendelkező adatközpontja található. A tranzakció értéke 14,4 millió euró (mintegy 4,4 milliárd forint) beleértve a Serverinfo 3,2 milliárd forintos hitelének összeget, amely a tranzakció zárását követően visszafizetésre került. A Serverinfo kezeli annak az ingatlanak a bérletével és fenntartásával kapcsolatos feladatokat, amelyben a T-Systems Magyarország Zrt. adatközpontja található. A vételár jelentős része az ingatlan valós értékéhez kapcsolódik. A tranzakció zárására 2017 januárjában került sor.

Az alábbi táblázat a fenti akvizíció során megszerzett eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékét, valamint a vételárat mutatja.

millió Ft	Könyv szerinti érték
Teljes vételár	1 485
Megszerzett nettó eszközállomány valós értéke	(1 150)
Goodwill	335
<u>Megszerzett nettó eszközállomány:</u>	
Pénzeszközök	475
Vevő- és egyéb követelések	55
Adókövetelések	1
Tárgyi eszközök	4 079
Hitelek	(3 203)
Szállítók és egyéb kötelezettségek	(138)
Halasztottadó-kötelezettség	(119)
	1 150

A teljes vételár 2017-ben készpénzben kifizetésre került.

A Serverinfo és a GTS Hungary Kft. 2017. szeptember 30-án beolvadt a T-Systems Magyarország Zrt.-be. A Magyar Telekom döntését a beolvadásról a portfólió egyszerűsítését célzó stratégiájával összhangban hozta meg.

26.1.3 Kábeltévé hálózati üzleti tevékenységek

A Csoport 2018-ban és 2017-ben számos kábeltévé hálózat tulajdonjogát szerezte meg egyedileg nem jelentős ügyletek keretében. Ezek az akvizíciók mind az MT-Magyarország működési szegmens üzleti kombinációjának minősültek. A teljes vételár nagy része 2018-ban és 2017-ben készpénzben kifizetésre került.

Az alábbi táblázat mutatja az egyedileg jelentéktelen tranzakciók összefoglalását.

millió Ft	2017	2018
Teljes vételár	2 428	1 092
Ebből: Megszerzett nettó eszközállomány valós értéke	(2 132)	(648)
Goodwill	296	444

26.2 Értékesített leányvállalatok

26.2.1 A Crnogorski Telekom A.D. értékesítése

A Társaság 2017 januárjában részvényvásárlási megállapodást írt alá a Hrvatski Telekom d.d.-vel a Crnogorski Telekom A.D. Podgorica-ban meglévő többségi 76,53 %-os tulajdoni részesedésének eladásáról összesen 123,5 millió euró (38,5 milliárd forint) összegben. A tranzakció zárására 2017 januárjában került sor.

Ez az értékesített leányvállalat korábban nem került az értékesítésre tartott kategóriába, azonban megszűnt tevékenységnek minősült, mint külön pénztermelő egység és bemutatandó szegmens. A szegmensközzétételekre gyakorolt hatást ld. a 33.2.1 megjegyzésben. A konszolidált eredménykimutatás és egyéb átfogó eredmény összehasonlító adatait újra bemutattuk a megszűnt tevékenység és a Cs oport folytatódó tevékenységeinek elkülönített bemutatása érdekében. A Konszolidált cash-flow kimutatásban a leányvállalatok és egyéb befektetések értékesítéséből származó bevétel az értékesített leányvállalat pénzeszközeivel nettó módon kerül kimutatásra.

26.2.1.1 A megszűnt tevékenység eredménye

millió Ft	2017.	2018.
	december 31-én végződött években	
Bevételek	2 027	-
Közvetlen költségek	(533)	-
Személyi jellegű ráfordítások	(332)	-
Értékcsökkenési leírás	(517)	-
Egyéb működési költségek	(525)	-
Működési költségek	(1 907)	-
Egyéb működési bevételek	73	-
Működési eredmény	193	-
Nettó pénzügyi eredmény	7	-
Megszűnt tevékenységek nyereségadója	(23)	-
Megszűnt tevékenységekből származó adózott eredmény	177	-
Megszűnt tevékenység értékesítésének nyeresége	10 504	-
Fizetendő adó megszűnt tevékenység értékesítésének nyeresége után	(1 155)	-
Megszűnt tevékenységekből származó adózott eredmény	9 526	-
Megszűnt tevékenységekből származó egyéb átfogó eredmény, adózás után	(12 512)	-
Megszűnt tevékenységekből származó teljes átfogó eredmény, adózás után	(2 986)	-

26.2.1.2 Az értékesítés hatása a Csoport mérlegére

millió Ft	Kivezetéskor 2017-ben
Pénzeszközök	2 062
Követelések	8 860
Egyéb rövid lejáratú pénzügyi eszközök	452
Egyéb forgóeszközök	736
Készletek	558
Tárgyi eszközök	24 079
Immateriális javak (beleértve a goodwillt is)	21 977
Halasztottadó-követelés	718
Egyéb befektetett pénzügyi eszközök	3 060
Egyéb befektetett eszközök	540
Rövid lejáratú pénzügyi kötelezettségek	(2 826)
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	(1 099)
Kötelezettségek szállítók felé	(9 260)
Nyereségadó-kötelezettség	(408)
Céltartalékok	(215)
Hosszú lejáratú pénzügyi kötelezettségek	(590)
Halasztottadó-kötelezettség	(1 439)
Nettó eszközállomány	47 205
Teljes vételár	38 458
Értékesített leányvállalat pénzeszközei	2 062
Nettó pénzbeáramlás	36 396

26.3 Pro forma tájékoztató

Az alábbi pro forma tájékoztató a Csoport legfontosabb pénzügyi adatait tartalmazza, megmutatva, hogy hogyan változott volna a bevételek és az éves eredmény összege, ha a megvásárolt leányvállalatot már az akvizíció évének kezdetétől konszolidálnánk, illetve ténylegesen milyen mértékben járultak hozzá az akvizíció napjától az eredményhez a megvásárlás évében. A kábeltévé hálózati üzleti tevékenységekkel kapcsolatban nem teszünk közzé proforma tájékoztatót, mivel a Csoport 2018-as és 2017-es ilyen tevékenysége sem volt jelentős. A Crnogorski Telekom megszűnt tevékenységnek minősült, melynek eredményeképp a 2016-os adatok újra bemutatásra kerültek. Mivel a Serverinfo akvizíciójára 2017 januárjában, az ITgen Kft. akvizíciójára 2018 januárjában került sor, és a Csoport működésére gyakorolt hatásuk elhanyagolható, ez nem jelenik meg a pro forma tájékoztatóban.

27 EGY RÉSZVÉNYRE JUTÓ EREDMÉNY (EPS)

A részvényenkénti eredmény alapértéke úgy kerül kiszámításra, hogy a Társaság részvényeseire jutó éves eredményt elosztjuk az abban az évben forgalomban lévő törzsrészvények súlyozott átlagos számával. A hígított részvényenkénti hozamot a törzsrészvények mellett – ha van ilyen – a hígulást okozó részvényopciók súlyozott átlagos számának figyelembevételével számítjuk ki.

28 TÁRGYI ESZKÖZÖK ÉS IMMATERIÁLIS JAVAK BESZERZÉSE

Az alábbi táblázatban a tárgyi eszközök és immateriális javak beruházásait a folytatódó tevékenységek keretében a beszerzésükre fordított összeggel egyeztetjük. A megszünt tevékenységek tárgyi eszköz és immateriális javak beruházásait egyaránt a Konszolidált cash-flow kimutatás Befektetési tevékenységre fordított nettó cash-flow megszünt tevékenységekből sora tartalmazza. Az aktivált hitelkamatot a tárgyi eszközök és immateriális javak beruházásai tartalmazzák.

millió Ft	2017. december 31-én végződött években	2018. december 31-én végződött években
Beruházás tárgyi eszközökbe (9.2 megjegyzés)	57 278	62 173
Beruházás immateriális javakba (10.2 megjegyzés)	28 920	45 372
Beruházás tárgyi eszközökbe és immateriális javakba	86 198	107 545
Aktivált éves frekvenciadíj-kötelezettség	(a) -	(4 391)
Eszközhöz kapcsolódó kapott előleg	(b) 456	2 797
Aktivált lízingek	(c) (272)	(343)
Beruházási szállítói kötelezettségek változása	(d) 4 418	(11 920)
Tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzésére fordított összeg	90 800	93 688

(a) Aktivált éves frekvenciadíj-kötelezettség

Az éves frekvenciadíjak jelenértékét az immateriális javak (licencek) részeként aktiváljuk, amennyiben a jövőbeli kifizetések megbízhatóan becsülhetők, annak ellenére, hogy ezeket a díjakat később fizetjük ki. A diszkontált kötelezettség kifizetéseit a Pénzügyi tevékenységből származó cash-flow Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek sora, míg a diszkontált kötelezettség kamatfizetéseit az Üzleti tevékenységből származó cash-flow Fizetett kamat és egyéb pénzügyi díjak sora tartalmazza. A jelentős 2018-as licencvásárlást a 10. megjegyzés taglalja.

(b) Eszközhöz kapcsolódó kapott előleg

A Magyar Telekom Nyrt. 2016-ban 12,2 milliárd forintnyi európai uniós forrást nyert el. (Részletek a 14 (a) megjegyzésben.) A támogatásra 5,1 milliárd forint előleget kapott, melyből 2016-ban nem volt felhasználás. 2017-ben további 1,0 milliárd forint támogatási előleget kapott a Társaság, melyből 2017-ben 1,4 milliárd forint, 2018-ban 1,8 milliárd forint került felhasználásra. Mivel az ilyen jellegű támogatás az eszköz eredeti bekerülési értékéből levonásra kerül (10.1 megjegyzés), az összeg csökkenti a tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzésére fordított összeget.

(c) Aktivált lízingek

A tárgyi eszközök beruházásai a pénzügyi lízingügyletek miatt nem mindig járnak azonnali kifizetésekkel. A kifizetések a lízing futamideje alatt jelennek meg a cash-flow kimutatás Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek sorában (Pénzügyi tevékenységből származó cash-flow), valamint a Fizetett kamat és egyéb pénzügyi díjak soron (Üzleti tevékenységből származó cash-flow).

(d) Beruházási szállítói kötelezettségek változása

A Beruházási szállítói kötelezettségek változása soron azt a hatást mutatjuk ki, hogy a beruházási szállítók tényleges kiegyenlítése a beruházás megvalósulását követően történik.

29 AKVIZÍCIÓKÉRT FIZETETT ÖSSZEGEK

millió Ft	2017. december 31-én végződött években	2018. december 31-én végződött években
ITgen Kft. (26.1.1 megjegyzés)	-	920
Serverinfo (26.1.2 megjegyzés)	1 485	-
Kábeltévé üzleti tevékenységek (26.1.3 megjegyzés)	2 306	1 125
Leányvállalatok és üzletágak beszerzésére fordított összeg	3 791	2 045

A leányvállalatok és üzletágak megvásárlására fordított összeg a tranzakció zárása előtt kifizetett előlegeket, a tranzakció zárásakor kifizetett kezdő vételárat, valamint az akvizíciókat követő években megfizetett további függő vételárak összegét tartalmazza.

30 FÜGGŐ KÖVETELÉSEK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK

30.1 Függő követelések

Függő követelés alatt olyan lehetséges eszközt értünk, amely múltbeli események következménye, de amelynek létezése még bizonytalan, nem a Csoport irányítása alatt álló jövőbeli eseményektől függ. Ezek az eszközök nem jelennek meg a mérlegben.

A Csoportnak nincsenek olyan függő követelései, amelyeknél a gazdasági hasznossággal járó javak beáramlása valószínű és jelen tős lenne.

30.2 Függő kötelezettségek

Függő kötelezettségekre nem számolunk el céltartalékot. A függő kötelezettség egy múltbeli eseményből adódó lehetséges kötelezettség (kivéve a jövőbeni teljesítést elváró szerződéseket), amelyet egy vagy több, a társaság által nem teljesen ellenőrzött, bizonytalan jövőbeli esemény bekövetkezése vagy elmaradása fog igazolni. Függő kötelezettség az a múltbeli eseményből adódó jelen kötelezettség, amelyet azért nem ismerünk el, mert nem valószínű, hogy a kötelezettség rendezése gazdasági értéket megtestesítő források kiáramlását igényli, vagy a kötelezettség összege nem becsülhető megbízhatóan.

Az alábbiakban a Csoport legjelentősebb függő kötelezettségeit mutatjuk be. Ezekre az ügyletekre nem számoltunk el céltartalékot, mert a menedzsment nem tartja valószínűnek, hogy jelentős kifizetésekre kerülne sor ezekkel kapcsolatban, vagy a kötelezettség összege megfelelő megbízhatósággal nem becsülhető.

30.2.1 Magyarország

30.2.1.1 Garanciák

A Magyar Telekom Nyrt. ki van téve annak a kockázatnak, hogy garanciát híjanak le tőle. Erről bővebben lásd a 4.5.4 megjegyzést.

31 BESZERZÉSI ELKÖTELEZETTSÉGEK

31.1 Tárgyi eszközökre és immateriális javakra vonatkozó beszerzési elkötelezettségek

Az alábbi táblázat a Magyar Telekom tárgyi eszközökre és immateriális javakra vonatkozó szerződéses elkötelezettségeit mutatja. Ezek többsége két éven belül esedékes.

millió Ft	2017. december 31-én	2018. december 31-én
Tárgyi eszközök	9 813	5 433
Immateriális javak	5 310	6 499
Összesen	15 123	11 932

31.2 Elkötelezettség üzleti tevékenységek vásárlására

A Csoportnak sem 2018., sem 2017. december 31-én nem állt fenn jelentős akvizícióból származó elkötelezettsége.

32 TRANZAKCIÓK KAPCSOLT VÁLLALKOZÁSOKKAL

A kapcsolt vállalkozásokkal szemben fennálló követelésekre nem képeztünk értékvesztést a bemutatott időszakokban.

32.1 A Deutsche Telekom Csoport és a Német Szövetségi Köztársaság

32.1.1 Deutsche Telekom Csoport

A Deutsche Telekom AG a Társaság tényleges (közvetett, végső) többségi tulajdonosa, a részvényekhez kapcsolódó szavazati jogok 59,21%-ával rendelkezik. A Deutsche Telekom Csoportnak számos vezetőkes, mobil- és IT-szolgáltató leányvállalata van világszerte, amelyekkel a Magyar Telekom Csoport folyamatos üzleti kapcsolatban áll.

A Deutsche Telekom International Finance (DTIF) a DT Csoport treasuryközpontja, így jellemzően ő nyújt hitelfinanszírozást a DT Csoportnak, beleértve a Magyar Telekomot is.

Az alábbi táblázat a DT Csoporttal kapcsolatos tranzakciókat és egyenlegeket mutatja be:

millió Ft	2017	2018
Bevételek a DT Csoportnak nyújtott szolgáltatásokból	18 370	19 854
DT Csoport által nyújtott szolgáltatások költsége	(13 151)	(15 921)
DT Csoportnak nyújtott támogató szolgáltatások bevétele	104	49
Kamatköltség DTIF-nek	(2 297)	(2 172)
Kamatköltség DTAG-nak	(6 797)	(6 646)
Anyavállalatnak fizetett osztalék	15 436	15 516
DT Csoporttal szembeni követelések	9 029	10 143
DT Csoport vállalataival szembeni szállítói kötelezettségek	(12 026)	(11 119)
DTIF hitelek	(101 838)	(87 824)
DTAG hitelek	(153 353)	(140 000)
DTAG-vel kötött swapügyletek valós értéke – eszköz	2 978	1 026
DTAG-vel kötött swapügyletek valós értéke – kötelezettség	(5 612)	(612)

A Deutsche Telekom 2020. június 30-ig támogatást garantál a Magyar Telekom tervezett finanszírozási igényeinek kielégítésére.

32.1.2 A Német Szövetségi Köztársaság

A Német Szövetségi Köztársaság mind közvetlenül, mind közvetve tulajdonosa a DTAG-nek a jegyzett tőke mintegy 32 százalékával. A közgyűlések átlagos látogatottsága alapján a Német Szövetségi Köztársaság a DTAG közgyűlésein stabil többséget képvisel, így bár kisebbségi részesedéssel rendelkezik, a DTAG mégis függ a Szövetségi Köztársaságtól. Ezért a Szövetségi Köztársaság, a Szövetségi Köztársaság által ellenőrzött, illetve annak jelentős befolyása alatt álló társaságok kapcsolt vállalkozásnak minősülnek a DT és következésképp a Magyar Telekom szempontjából is.

A Magyar Telekom és a DTAG üzleti tevékenysége során nem bonyolított egyedileg jelentős ügyletet sem a 2018-as, sem a 2017-es pénzügyi év során sem a Szövetségi Köztársaság által ellenőrzött, sem a Szövetségi Köztársaság jelentős befolyása alatt álló társasággal.

32.2 Társult és közös vezetésű vállalkozások

A Csoportnak nincs jelentős társult vállalkozása, és a velük bonyolított tranzakciók sem jelentősek.

Az E2 Hungary Zrt. 2015. július 9-e óta a Magyar Telekom közös vezetésű vállalkozása, amely energia-szolgáltatásokat nyújt üzleti ügyfelek részére. Lásd a 11.3 megjegyzést. A Csoport sem 2017., sem 2018. folyamán nem folytatott jelentős tevékenységet közös vezetésű vállalkozásával.

32.3 Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok

millió Ft	2017.	2018.
	december 31-én végződött években	
Igazgatósági tagok díjazása	16	16
Felügyelő Bizottsági tagok díjazása	63	63
Igazgatósági tagoknak nyújtott kölcsön	-	-
Felügyelő Bizottsági tagoknak nyújtott kölcsön	2	1

A Felügyelő Bizottsági tagoknak nyújtott kölcsönöket kizárólag a munkavállalói küldöttek, mint munkavállalók kaptak.

32.4 Kulcsvezetők

Kulcsvezetőknek a Társaság Ügyvezető Bizottságának (MC), a Magyar Telekom fő operatív döntéshozó testületének tagjait tekintjük.

A Csoportban felmerült, kulcsvezetőkkel kapcsolatos kompenzációs költségeket (amelyek magukban foglalják a tb-járulékot és a béreket terhelő egyéb adókat) az alábbi táblázat tartalmazza:

millió Ft	2017.	2018.
	december 31-én végződött években	
Bérköltség és egyéb rövid távú személyi jellegű juttatások	1 168	969
Munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos szerződéses költség	-	-
Részvényalapú juttatások (20.1 megjegyzés)	25	8
	<u>1 193</u>	<u>977</u>
Nyugdíj- és egyéb alapokba befizetett összegek (társadalombiztosítási járulékot is beleértve)	295	147

A Csoport nem nyújt hitelt a kulcsvezetőinek.

33 BEMUTATANDÓ SZEGMENSEK ÉS INFORMÁCIÓ A FÖLDRAJZI TERÜLETEKRŐL

33.1 Szegmensek szerinti bemutatás

A Csoport szegmensinformációit úgy mutatjuk be, ahogy azokat a Magyar Telekom Nyrt. vezető operatív döntéshozói, az Ügyvezető Bizottság (MC) tagjai is rendszeresen megkapnak. Az MC felelős az erőforrások működési szegmensek közötti elosztásáért, valamint ezek teljesítményének havi értékeléséért. A működési szegmensek által alkalmazott számviteli politikák és értékelési alapelvek nagyon hasonlítanak a Csoport által alkalmazott, a korábbi megjegyzésekben kifejtett számviteli politikákhoz. A kisebb eltérések elsősorban abból erednek, hogy a működési szegmensek éves eredménye az éves beszámolóhoz képest korábban kerül meghatározásra és lezárásra, minden év január 8-10. között. Bármilyen, a szegmensek eredményének zárási és a pénzügyi kimutatások jóváhagyási időpontja között felmerült és módosítást igénylő tétel a következő évi szegmenseredményekben kerül kimutatásra.

A működési szegmensek bevétele tartalmaz külső ügyföltől származó, illetve szegmensek közötti támogató szolgáltatásokból származó bevételt is.

Az MC a működési szegmensek eredményét az EBITDA (Kamatok, adófizetés és értékcsökkenési leírás előtti eredmény) szintjéig vizsgálja. Ezt a mutatót a Csoport az értékcsökkenési leírás nélküli működési eredményben határozta meg.

Az MC nem követi nyomon az eszközöket és kötelezettségeket a szegmensek szintjén.

Egy másik fontos szegmensszintű kulcsmutató (KPI) a beruházási tevékenység (Capex), amelyet a tárgyi eszközök és immateriális javak éves beruházásaként határoztunk meg.

33.2 Bemutatandó szegmensek

2017 első negyedétől kezdődően a Magyar Telekom működési szegmensei az MT-Magyarország és Macedónia. A Magyar Telekom 2017 januárjában eladta a Cmogorski Telekom A.D.-ban meglévő többségi tulajdoni részesedését, melynek következményeként a montenegrói szegmens többé nem képezi a Csoport konszolidált eredményeinek részét. További információ a megszünt tevékenységről a 26.2.1 megjegyzésben.

Az MT-Magyarország szegmens Magyarország területén nyújt mobil- és vezetékes távközlési, televíziós, infokommunikációs és rendszerintegrációs szolgáltatást lakossági és üzleti ügyfelek millióinak a Telekom és T-Systems márka alatt. A lakossági, valamint kis- és középállalati ügyfelek kiszolgálása a Telekom márka alatt történik, míg a kiemelt üzleti ügyfeleknek (nagyvállalati és állami szektor) a T-Systems nyújt szolgáltatásokat. Az MT-Magyarország szegmens felelős a nagykereskedelmi mobil- és vezetékes szolgáltatásokért is Magyarországon területén, valamint stratégiai, az üzletágakat érintő menedzsment- és támogató funkciót lát el, beleértve a beszerzési, pénzügyi ingatlan-, számviteli, adó-, jogi, belső ellenőrzési és hasonló megosztott szolgáltatásokat és a Csoport egyéb központi funkcióit. Ezen kívül ez a szegmens felel még a Bulgáriában és Romániában helyi vállalatoknak és távközlési szolgáltatóknak nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatásokért. A Macedónia szegmens a Csoport által Macedóniában nyújtott szolgáltatásokért felel; ezek szintén felelősek a mobil- és vezetékes távközlési szolgáltatások teljes skáláját.

33.2.1 Az MC-nek rendszeresen szolgáltatott információk

A következő táblázatok azokat a bemutatandó szegmensekre vonatkozó információkat tartalmazzák (a Csoport-számokkal egyeztetve), melyek a Társaság Ügyvezető Bizottsága (MC) számára rendszeresen rendelkezésre állnak. Ezen információk között számos olyan eredménymutató szerepel – például bizonyos „rendkívüli tételek” nélküli EBITDA –, melyeket a teljesítményértékelésnél és az erőforrások allokációjánál vesznek figyelembe. Ezen tételek jellege és nagysága évről évre változik. A vezetés úgy gondolja, hogy a jelen pénzügyi kimutatásokban alkalmazott értékelési elvekkel és számokkal leginkább összhangban álló szegmensmutatók a Bevételek, az EBITDA és a Capex.

Bevételek	2017.	2018.
	december 31-én végződött években	
millió Ft		
MT-Magyarország összbevétele	559 248	602 609
Ebből MT-Magyarország bevételei a többi szegmenstől	(127)	(117)
MT-Magyarország bevételei külső ügyfelektől	559 121	602 492
Macedónia összbevétele	51 795	54 680
Ebből Macedónia bevételei a többi szegmenstől	(65)	(68)
Macedónia bevételei külső ügyfelektől	51 730	54 612
Szegmensek konszolidált összbevétele	610 851	657 104
Értékelési különbségek/kerekítés a szegmensek és a Csoport bevételei között.....	-	-
A Csoport összbevétele folytatódó tevékenységekből	610 851	657 104
Montenegró összbevétele (megszűnt).....	2 023	-
Ebből Montenegró bevételei a többi szegmenstől (megszűnt).....	4	-
Montenegró bevételei külső ügyfelektől (megszűnt)	2 027	-
A Csoport teljes bevétele.....	612 878	657 104

MT-Magyarország szegmensbevételek

millió Ft

	2017. december 31-én végződött években	2018. december 31-én végződött években
Hang alapú bevételek	134 060	127 195
Nem hang alapú bevételek	83 381	91 642
Készülékértékesítés árbevétele	59 751	79 886
Egyéb mobilbevételek	14 321	11 047
Mobil bevételek összesen	<u>291 513</u>	<u>309 770</u>
Hang alapú kiskereskedelmi bevételek	40 858	37 685
Szélessávú kiskereskedelmi bevételek	43 995	46 134
Tévé	41 798	43 212
Készülékértékesítés árbevétele	8 854	17 722
Egyéb vezetékes bevételek	41 216	42 601
Vezetékes bevételek összesen	<u>176 721</u>	<u>187 354</u>
Rendszerintegráció/Információtechnológiai bevételek	86 412	105 485
Energiaszolgáltatásból származó bevételek	4 602	-
MT-Magyarország szegmensbevételek összesen	<u>559 248</u>	<u>602 609</u>

Macedónia szegmensbevételek

millió Ft

	2017. december 31-én végződött években	2018. december 31-én végződött években
Hang alapú bevételek	17 112	16 162
Nem hang alapú bevételek	7 870	8 414
Készülékértékesítés árbevétele	4 459	7 537
Egyéb mobilbevételek	1 709	1 266
Mobil bevételek összesen	<u>31 150</u>	<u>33 379</u>
Hang alapú kiskereskedelmi bevételek	5 119	5 008
Szélessávú kiskereskedelmi bevételek	5 339	5 315
Tévé	3 390	3 886
Készülékértékesítés árbevétele	400	412
Egyéb vezetékes bevételek	5 324	5 107
Vezetékes bevételek összesen	<u>19 572</u>	<u>19 728</u>
Rendszerintegráció/Információtechnológiai bevételek	1 073	1 573
Macedónia szegmensbevételek összesen	<u>51 795</u>	<u>54 680</u>

Mivel az egyéb forrásból származó bevételek a teljes összbevételen belül nem képviselnek jelentős részt, a szegmensbevételek tekintetében azzal a feltételezéssel élünk, hogy a teljes bevétel ügyfélszerződésből származó bevétel.

Szegmenseremények (EBITDA)

millió Ft

	2017. december 31-én végződött években	2018. december 31-én végződött években
MT-Magyarország	164 968	170 776
Macedónia	20 225	21 365
Szegmens-EBITDA összesen folytatódó tevékenységekből	185 193	192 141
Értékelési különbségek/kerekítés a szegmensek és a Csoport EBITDA között	469	366
Csoport-EBITDA folytatódó tevékenységekből.....	185 662	192 507
Montenegró (megszűnt)	702	-
Crnogorski Telekom (Montenegró) értékesítéséből származó nyereség.....	10 504	-
Értékelési különbségek/kerekítés a szegmensek és a Csoport EBITDA között	8	-
Csoport-EBITDA megszűnt tevékenységből	11 214	-
Teljes Csoport-EBITDA.....	196 876	192 507

Capex (Tárgyi eszközök és immateriális javak beruházásai)

millió Ft

	2017. december 31-én	2018. december 31-én
MT-Magyarország	73 936	81 403
Macedónia	12 529	10 566
Montenegró (megszűnt).....	177	-
Szegmens-Capex összesen.....	86 642	91 969
Mobil licenck beszerzése (10. megjegyzés).....	-	15 713
Egyéb értékelési különbségek a szegmensek és a Csoport Capex között	(267)	(137)
A Csoport összes beruházása tárgyi eszközökbe és immateriális javakba.....	86 375	107 545

A mobil licenck beszerzését nem tekintjük a szegmens Capex részének. A Csoport összes beruházása tárgyi eszközökbe és immateriális javakba megegyezik a 9., 10. és 28. megjegyzések „Beruházás” soraival.

33.3 Információ a földrajzi területekről

A lenti táblázat a Csoport külső ügyfelektől származó bevételeit mutatja be országonként, a Csoport számainak meghatározásakor alkalmazott értékelési elvekkel összhangban. Mivel az egyéb forrásból származó bevételek a teljes összbevételben belül nem képviselnek jelentős részt, a szegmensbevételek tekintetében azzal a feltételezéssel élünk, hogy a teljes bevétel ügyfélszerződésből származó bevétel.

Bevételek

millió Ft

	2017. december 31-én végződött években	2018. december 31-én végződött években
Magyarország.....	554 831	596 603
Macedónia	51 730	54 612
Románia.....	2 307	3 579
Bulgária	1 983	2 310
A Csoport összbevétele folytatódó tevékenységekből	610 851	657 104
Montenegró (megszűnt).....	2 027	-
A Csoport teljes bevétele	612 878	657 104

Az alábbi táblázat a Csoport befektetett eszközeit mutatja országonkénti bontásban (beleértve az adott országban lévő működési szegmenshez allokkált goodwillt is), összehasonlítva a Csoport összes befektetett eszközével, a Csoport-számok meghatározásakor alkalmazott értékelési elvekkel összhangban.

Befektetett eszközök millió Ft

	<u>2017.</u>	<u>2018.</u>
	<u>december 31-én</u>	
Magyarország.....	799 616	794 822
Macedónia	95 845	96 324
Montenegró (megszűnt).....	-	-
Bulgária	3 038	3 361
Románia.....	1 429	1 607
Összesen az Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök, Befektetés társult és közös vezetésű vállalatokban és a halasztott adó kivételével	<u>899 928</u>	<u>896 114</u>
Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök (4.2.3.2 megjegyzés)	19 323	24 985
Befektetés társult és közös vezetésű vállalatokban (11. megjegyzés)	1 324	1 393
Halasztottadó-követelés (6.3.2 megjegyzés)	59	77
A Csoport befektetett eszközei összesen.....	<u>920 634</u>	<u>922 569</u>

34 SZABÁLYOZOTT PIACOK ÉS TEVÉKENYSÉGEK

A Magyar Telekom elsődleges üzleti tevékenysége a vezetékes- és mobilszolgáltatás-nyújtás Magyarországon és Macedóniában. Ezen szolgáltatások részben az említett országok jogszabályai által szabályozottak. A szolgáltatások legtöbb esetben bejelentéshez vagy jogosultságok megszerzéséhez kötöttek, amelyhez jellemzően egy egyszeri díj, továbbá éves díjak kapcsolódnak.

Ezen szolgáltatások szabályozásának főbb jellemzőit az alábbiakban ismertetjük.

34.1 Magyarországi mobiltávközlési szolgáltatás

A Magyar Telekom Nyrt. Magyarország piacvezető mobil távközlési szolgáltatója. Az új közösségi szabályozás (NRF) implementálása során megtörtént a 2003. évi C törvény az elektronikus hírközlésről (Eht.) módosítása, mely 2011. augusztus 3-án lépett hatályba. Az ágazat szabályozó hatósága Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH), amely hatósági jogalkalmazó tevékenysége mellett felelős a rendeleti szintű jogszabályalkotásért.

2012 júniusában a magyar Országgyűlés elfogadta az Eht. módosítását, mely kibővítette az NMHH hatáskörét és feladatait. A módosítás értelmében minden spektrummal kapcsolatos ügy az NMHH-hoz került.

2004. december 7-én a Társaság a 2100 MHz frekvenciasávban megszerezte bizonyos frekvencia blokkok spektrumhasználati jogát IMT-2000/UMTS mobil távközlési rendszerek (3G rendszer) kiépítése és üzemeltetése céljából. A spektrum licenzidőtartama 15 év (2019. december 7-i lejárat) volt, mely 2018. decemberében további 7,5 évvel meghosszabbításra került 11 milliárd forint egyszeri díj ellenében.

A Társaság 2009. április 30-án elnyerte a frekvenciahasználati jogosultságot a 26 GHz-es sáv egyik blokkjára („D”). 2012. május 14-én a Magyar Telekom elnyerte 4 db alablokk jogosultságát a 26 GHz frekvenciasávban (4 x 2x28 MHz). 2016-ban a Társaság megvásárolta a GTS számára kijelölt 2 db blokkot. 2016. november 1-től az NMHH hatályos frekvenciakijelölési határozata alapján a Magyar Telekom a 26 GHz-es sávban 6 alablokkal rendelkezik (2 x 28 MHz mindegyik). A Telekom ezen felül 114,6 millió forintért megvásárolta a GTS 26 GHz-es sávban fenntartott frekvencia-blokkjait, amelyre 2016. november 1-jén nyílt meg a használati joga. A 2009-ben megszerzett „D” blokk használati joga 2018. folyamán meghosszabbításra került.

A Társaság 2011 decemberében jelentkezést adott be az NMHH-hoz a 900 MHz-es frekvenciasávon nyújtható mobil távközlési szolgáltatáshoz kapcsolódó frekvenciahasználati jogosultság tárgyában kiírt, szabad spektrumra vonatkozó árverésre. A meghirdetett spektrum technológia-semlegesesen használható fel. A Hatóság 2012. január 30-án kézbesítette a Társaság részére az árverést lezáró elsőfokú határozatát. A Társaság az árverésen 2 db, egyenként 1 MHz szélességű duplex frekvencia-blokk frekvenciahasználati jogosultságát nyerte el 15 évre.

2013. szeptember 6-án a Magyar Telekom és az NMHH elnöke aláírta a 900 MHz-es és az 1800 MHz-es sávok használatára vonatkozó Hatósági Szerződés módosításáról szóló megállapodást.

A módosítás fő rendelkezései:

- A Magyar Telekom 1800 MHz-es frekvenciasávban 2014. október 7-éig fennálló frekvenciahasználati jogosultsága, illetve a 900 MHz-es frekvenciasávban 2016. május 4-éig fennálló frekvenciahasználati jogosultsága 2022. áprilisig meghosszabbításra, illetve harmonizálásra került.
- A Magyar Telekom által 2012-ben elnyert 900 MHz-es frekvenciasávú 2 db 1 MHz-es duplex frekvenciablokk vonatkozásában a Magyar Telekom szintén 2022. áprilisig rendelkezik majd frekvenciahasználati jogosultsággal. Így a Magyar Telekom jelenleg a 900 MHz-es frekvenciasávban összesen 10 MHz duplex frekvenciablokk, az 1800 MHz-es frekvenciasávban összesen 15 MHz duplex frekvenciablokk használatára jogosult.
- A 900/1800 MHz-es sávú frekvenciahasználati jogosultságok hosszabbításának és harmonizációjának egyszeri díja 38 milliárd Ft. Tekintettel a 2012-ben elnyert frekvenciablokkok használatának az eredeti 2027-ben történő lejárat helyett 2022-ben történő megszűnésére, a Magyar Telekomot a fent említett összegből összesen 34 milliárd Ft fizetési kötelezettség terhelte.

Az NMHH 2014. május 22-én közzétette a „Szélessávú szolgáltatásokhoz kapcsolódó frekvenciahasználati jogosultságok tárgyában kiírt pályázati dokumentációt” A pályázatban a 800 MHz / 900 MHz / 1800 MHz / 2600 MHz és 26 GHz frekvenciasávok blokkjai szerepeltek.

2014. szeptember 29-én az NMHH közzétette a pályázat eredményeit, mely szerint a Magyar Telekom összesen 58 650 millió Ft értékben megnyerte az alábbi frekvenciákat:

- 2 x 10 MHz a 800 MHz,
- 2 x 2 MHz a 900 MHz,
- 2 x 30 MHz a 2600 MHz és.
- 2 x 10 MHz az 1800-as frekvenciasávban.

2014. október 15-én a Magyar Telekom és az NMHH aláírta a 800MHz, 900 MHz és 1800 MHz frekvenciasávokról szóló Hatósági Szerződést, amely az aláírás napján hatályba lépett. Az új sávokra vonatkozó frekvencia és rádió engedély 2014. október 17-én került kibocsátásra a Magyar Telekom részére.

A legutóbbi pályázat eredményeként a Magyar Telekom 2029. június 15-ig szerzett frekvenciahasználati jogot a fenti spektrumokra. A Hatósági Szerződés – az abban foglalt követelmények teljesülése esetén -további 5 évvel meghosszabbítható.

A Társaság a számhordozásról szóló jogszabály hatálya alá esik 2004 óta, mely kötelezettség azonban kizárólag más mobil szolgáltatók viszonylatában áll fenn. A Társaság a mobil nagykereskedelmi hívásvégződtetés szolgáltatás piacán (rég M7 új M2 piac) JPE szolgáltatónak (jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak) lett minősítve, és jelenleg szabályozási kötelezettségeknek kell megfelelnie a hálózatába irányuló hanghívások végződtetési díja (MTR) tekintetében. A legutóbbi mobilpiaci határozat 2015. március 16-án került publikálásra az ún. tiszta Bottom-Up Long Run Incremental Costing model révén (pure BU-LRIC) meghatározott MTR 1,71 HUF/perc nettó költség alapú díjjal.

2007. június 30. óta EU rendelet szabályozza a nemzetközi roaming tarifákat – mind nagykereskedelmi, mind kiskereskedelmi ügyfelek viszonylatában – ársapka rendszer alapon. A rendelet csúszo díjsökkentést írt elő, ami a következő évekre további éves nagykereskedelmi és kiskereskedelmi díjsökkentést tesz kötelezővé (EU Roaming Regulation I.).

2009. júliustól az EU szabályozott díjakat vezetett be az SMS és adat-roaming szolgáltatások vonatkozásában, hasonlóan a beszédcélú roaming szolgáltatás szabályozásához (EU Roaming Regulation II.).

Ezt követően az EU (Bizottsága) 2012. július 1-én tovább bővítette az EU roaming szabályozást, új szabályozási elemmel: a szabályozott roaming szolgáltatások elkülönített értékesítésének előírásával. Ennek eredményeként a Magyar Telekomnak meg kellett teremtenie a technikai lehetőségét egy Alternatív Roaming Szolgáltató hosztolásának és engedélyeznie kell, hogy ügyfelei az EU területén az adott külföldi EU tagállam mobil szolgáltatójának ún. Local Break-out megoldását használják 2014. július 1-től (EU Roaming Regulation III.).

Az EU roaming következő szabályozási lépcsőjét 2015. október 27-án szavazta meg az Európai Parlament. Ezen szabályozás értelmében az európai MNO-k kötelesek “Roam Like At Home Plus Surcharge” modellt ajánlani 2016. április 30-tól, továbbá egy “Full Roam Like At Home With Fair Use Policy Possibility” modellt 2017. június 15-től. A Fair Use Policy implementálása szintén opcionális (EU Roaming szabályozás IV.). Ezek eredményeként az európai kiskereskedelmi roaming hang, SMS és adat árszintek a honos – nemzeti – díjszinthez közelivé váltak.

A 2017. június 15-i roaming szabályozás bevezethetőségét biztosító a Bizottság (EU) 2016/2286 végrehajtási rendelete 2016. december 15-én került publikálásra, 2017. január 6-án lépett hatályba. A végrehajtási rendelet tartalmazza a méltányos használatra vonatkozó feltételek alkalmazására és a kiskereskedelmi barangolási többletdíjak eltörlése fenntarthatóságának értékelési módszertanára, valamint a barangolásszolgáltatók által az értékelés céljából benyújtandó kérelemre vonatkozó részletes szabályokat.

Az Európai Parlament és a Tanács 2018. december 11-én meghozta az (EU) 2018/1972 számú irányelvét az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról. A Kódex előírása szerint 2019. május 15-tel kezdődően az EU/EGK területére indított nemzetközi hívások szabályozottá válnak, ezen hívásirányra ársapka kerül előírásra. A Telekom ezen szabályozásnak határidőre meg fog felelni.

34.2 Magyarországi vezetékes távközlési szolgáltatások

Az egyetemes szolgáltatások olyan alapvető hírközlési szolgáltatások (helyhez kötött telefonhálózathoz való hozzáférés, nyilvános állomások, országos belföldi tudakozó, előfizetői névjegyzék), melyek minden felhasználó számára megfizethető ár ellenében hozzáférhetők. A hatályos szabályozásnak megfelelően az NMHH 2018. január 19-én közzétette ajánlati felhívását az egyetemes szolgáltatás önkéntes vállalására vonatkozóan. Az MT nem nyújtott be ajánlatot egyik pályázati elemre sem, így az NMHH hatósági eljárást indított egyetemes hírközlési szolgáltató kijelölésére. Az NMHH döntése alapján az MT egyetemes szolgáltatónak minősül nyilvános állomások, helyhez kötött telefonhálózathoz való hozzáférés, valamint előfizetői névjegyzék területén, hatálybalépés: 2019. január 1. Változás a 2014. évben történt egyetemes szolgáltatási területhez képest, hogy az MT egyetemes szolgáltatási területéből kikerültek a 74 (Szekszárd) és a 75 (Paks) körzetszámok, viszont bekerült újként a 62 (Szeged) körzetszám. Az elektronikus hírközlési szolgáltatások területén a Társaság jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak (JPE) minősül az alábbi szabályozott piacokon.

- 1. Vezetékes végződtetés nagykereskedelmi piaca
- 2. Mobil végződtetés nagykereskedelmi piaca
- 3.a) Helyhez kötött helyi hozzáférés nagykereskedelmi piaca - WLA
- 3.b) Tömegpiaci termékek központi hozzáférés nagykereskedelmi piaca - WCA
- 4. Magas minőségű internet-hozzáférés nagykereskedelmi piaca

A JPE szolgáltatók kötelesek referencia ajánlatot kidolgozni a passzív fizikai infrastruktúra átengedésre (RUO) és a szolgáltatás nyújtás ára, amennyiben ilyen irányú igény jelentkezik más távközlési szolgáltatótól. Az egyes JPE szolgáltatók referencia ajánlatait az NMHH előzetesen jóváhagyja. Ezen szolgáltatások árazását a Hatóság hipotetikus BU-LRIC költségalapon határozta meg. A Magyar Telekom továbbra is JPE szolgáltató marad ezeken a piacokon.

A Magyar Telekom Magyarország elsőszámú vezetékes szélessávú nagykereskedelmi szolgáltatója és egyike a vezető szolgáltatóknak a kiskereskedelmi piacon. Az érvényben lévő piachatózat értelmében minden kiskereskedelmi terméknek a nagykereskedelmi termék alapján/felhasználásával a versenytársak által „reprodukálhatónak” kell lenni. Ebből kifolyólag a teljes kiskereskedelmi portfóliónak ki kell alakítani a nagykereskedelmi megfelelőjét, amit meg kell feleltetni az NMHH által előírt díjszintnek. A nagykereskedelmi vezetékes szélessávú szolgáltatásokra vonatkozó feltételrendszert és díjszinteket a 2017. december 15-én publikálásra került 3(b) piachatózat tartalmazza. A Társaság kötelezett az egyenlő elbánás elvének a betartására, melynek értelmében a nagykereskedelmi szolgáltatások vonatkozásában azonos feltételeket kell biztosítani a versenytársaknak, azonos körülmények között. A 2017. december 15-én publikálásra került 3(a) (PC/17915-66/2017. ügyiratszám) és 3(b) (PC/17920-66/2017. ügyiratszám) piachatózatok díjszámítási módszertana az alulról építkező hipotetikus hosszútávú különbözeti költségeken alapul (Bottom-up LRIC+). A Telekom ezen piachatózatokhoz kapcsolódó referencia ajánlatának tartalmát a Hatóság 2018. december 4-én megállapította. Az új díjak 2019. január 1-jével alkalmazandók.

Újdonság a legfrissebb piachatózatban, hogy a földrajzi szegmentáció alkalmazása bevezetésre került, így egyes versenyző településeken a Társaság kötelezettségek alól mentesítésre került. Új szolgáltatási kötelezettségként megjelent az L2-WAP (Layer 2 szintű nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatás) kötelezettség, mely szolgáltatás tartalommal kiegészített referencia ajánlat várhatóan 2019. második negyedévében kerül jóváhagyásra 2019. harmadik negyedévi hatálybalépéssel.

A hatályos piachatózat a fix hívásvégződtetés- és indítás piacán (ex M2 és M3 piacok) 2018. május 15-én került publikálásra (PC/27174-33/2017. és PC/27180-34/2017. ügyiratszámok), mely szerint a vezetékes végződtetési díj 0,26 Ft/perc díjszintre csökkent. A főbb változások a következők: a kötelezettségek kiterjesztésre kerültek az összes -szám szerint 144 - telefonszolgáltatóra, a hívásvégződtetési díj a korábbi évek gyakorlatával megegyezően szimmetrikusan az összes szolgáltatóra egységesen került meghatározásra. Az NMHH a "Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózathoz" elnevezésű piacon (hívásindítás) a Telekom jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként való azonosítását megszüntette. A korábbiakkal megegyezően a hívásvégződtetés díját a Hatóság pure BU-LRIC módszertannal állapította meg.

A JPE szolgáltatók nem kötelesek a szolgáltató választás lehetőségét 2018. harmadik negyedévtől biztosítani.

A vezetékes hírközlési szolgáltatók az Eht. alapján 2004. január 1-től kötelesek számhordozást biztosítani hálózataikban.

34.3 Energiaszolgáltatás Magyarországon

A Magyar Telekom úgy döntött, hogy 2015. július 31-i hatállyal kilép a gáz-piac lakossági szegmenséből, illetve 2017. november 1-i hatállyal a villamosenergia-piac lakossági szegmenséből.

2016. október 1-től a Magyar Telekom közbeszerzési gázpiacon is befejezte működését. Mivel a gázzolgáltatás vállalati üzletágá kiszervezésre került az E2 Hungary Zrt-be – a közös vállalat tulajdonosa a Magyar Telekom Nyrt. és a MET Holding AG - amely a magyar gáz- és energiapiac üzleti és közbeszerzési szegmensében működik – a földgáz-szolgáltatási tevékenységét teljesen beszüntette a Magyar Telekom. A tulajdonosok szándékaival összhangban, a Magyar Telekom átadta a teljes üzleti energiakereskedelmi tevékenységét az E2 Hungary Zrt-nek, és a továbbiakban vegyesvállalatán keresztül szolgálja ki ezen ügyfeleit.

34.4 Macedón mobiltávközlési szolgáltatások

A Makedonski Telekom AD Skopje (MKT, korábban T-Mobile MK) tevékenysége révén a Csoport a macedón mobil távközlési piacon is jelen van. A macedón távközlési szektort elsődlegesen a 2014 márciusában hatályba lépett elektronikus hírközlési törvény (EKT), másodlagosan további szektor specifikus rendeletek szabályozzák.

2008. szeptember 5-én az AEC (az Ügynökség) hivatalból értesítette a T-Mobile MK-t, hogy koncessziós szerződésében mely hírközlési hálózatok és szolgáltatások kerültek kiosztásra és megjelölésre. A T-Mobile GSM 900 sávú, 25 MHz szélességű rádiófrekvencia engedélye az elektronikus hírközlési törvényben szabályozott módon került kiállításra, 2018. szeptember 5-ig terjedő érvényességgel. A rádióengedély a hírközlési törvény értelmében és szerint a lejáratot követően 2018-ban további 10 ével meghosszabbításra került 2028-ig. A szabályozásokban bekövetkezett változások értelmében a 900 MHz sáv technológiai semlegessé vált, így abban akár UMTS technológia is használható. Az MKT kérésére rádiófrekvencia-engedélyét úgy módosították, hogy az a GSM és az UMTS technológiára egyaránt kiterjedjen.

2008-ban három licenc került kiadásra 10 éves érvényességgel 2018. december 17-ig, mely licencet 2018-ban 10 ével meghosszabbításra kerültek 2028-ig az EKT értelmében.

2014. december 19-én a hírközlési törvény módosítására került sor. Számos jelentős változtatás történt az EKT-ben, többek között a Balkáni Roaming Szabályozás volt az egyik legfontosabb változás az EU Roaming III szabályozással egyetemben. A roaming árak csökkenésének fokozatos elérése 2017. július 1-én befejeződött. További roaming szabályozási javaslat született, hogy végcélként a nyugat-balkáni országok közötti roaming árak a hazaiak szintjére kerüljenek 2021. júliustól kezdődően (RLAH modell).

A piac mindkét mobil szolgáltatóját, a T-Mobile-t és a One.VIP-t JPE-nek nyilvánították a releváns „Hozzáférés és híváskezdeményezés publikus mobilkommunikációs hálózaton” nagykereskedelmi piacon. Az Ügynökség mindkét szolgáltatóra ugyanazon kötelezettségeket róta ki:

- kötelezettség alapú mobil hozzáférés biztosítása minden típusú MVNO számára (beleértve a viszonteladói modellt is);
- költség alapú díjkalkuláció teljes MVNO-k számára;
- „retail minus” árazás a viszonteladói modell számára (-35%);
- hozzáférés biztosítása az MMS szolgáltatásokhoz és a technológia-semleges mobil adatszolgáltatáshoz.

2016. júliusában lépett a macedón piacra és kezdte meg kiskereskedelmi tevékenységét a One.VIP hálózatán kiszolgált Lyca Mobile MVNO szabályozott nagykereskedelmi feltételek mellett.

A Telekabel vezetékes szolgáltatásokat nyújt, 2019. januárjában MVNO-ként kezdte meg működését a Telekom mobil hálózatán szabályozott nagykereskedelmi feltételekkel.

Mindkét szolgáltató, a Telekom és a One.VIP is JPE szolgáltatónak lett minősítve a releváns „Nagykereskedelmi hívásvégződtes publikus mobilkommunikációs hálózaton” nagykereskedelmi piacon. A jelenlegi végződtes díjak a Telekom és a One.VIP számára szimmetrikusak, de a Lyca Mobile számára 2018 májusától magas szinten asszimmetrikusak.

2018 közepén az Ügynökség új elemzést készített a „Nagykereskedelmi SMS-végződtes publikus mobilkommunikációs hálózaton” tekintetében és visszavonta a Telekomot és a One.VIP-et érintő szabályozást, melyek JPE szolgáltatók voltak ezen a piacon, valamint megszüntette mindkét szolgáltató minden kötelezettségét.

A 2013 augusztusában lefolytatott nyilvános spektrum árverésen a teljes 790-862 MHz-es sáv, valamint a korábban ki nem osztott 1740-1880 MHz-es sáv került értékesítésre LTE technológia felhasználhatósággal. Mindhárom macedóniai szolgáltató 1x10 MHz frekvenciasávot vásárolt a 800 MHz sávban és 2x15 MHz-t az 1800 MHz sávban. Az egyes engedélyek díja egyszeri 10,3 millió euró (mintegy 3,2 milliárd forint) volt. Az engedélyek 20 évre szólnak 2033. december 1-i lejárattal, és a hírközlési törvény rendelkezéseinek megfelelően további 20 ével meghosszabbíthatók.

A One és a VIP egyesülése után a One.VIP 2016. november 18-án előterjesztett egy keresletet az Ügynökség felé a földfelszíni mobil szolgáltatásoknál (LMS) használt rádiófrekvenciák licenceinek megváltoztatását illetően (108269/1, 108271/1, 104068, 104069, 104711, 108269/2 és 108267/2 rekordszámok). Az Ügynökség határozatot hozott, miszerint nem hagyja jóvá a One.VIP újraosztási kérelmét.

2017 elején nyilvános vita alapján az Ügynökség változásokat hajtott végre a rádiófrekvencia (RF) díjakra vonatkozó rendeletben:

- 2,3 GHz és 3 GHz között az RF díjak 43%-kal csökkentek (16 800 euró/MHz-ről 9600 euró/MHz-re)
- 3 GHz felett az RF díjak 76%-kal csökkentek (16 800 euró/MHz-ről 4 000 euró/MHz-re)
- 55 GHz felett az RF díjak 50%-kal csökkentek (8 000 euró/250 MHz-ről 4 000 euró/250 MHz-re)

A változás kedvező a már meglévő szolgáltatók és az új belépők számára, különösen a még nem kiosztott 2,6 GHz-re.

VIP által korábban birtokolt, 2017-ig érvényes két licenc (10 MHz a 900 MHz sávban és 10 MHz az 1800 MHz sávban) időtartama 2017. március 23-án lejárt, a sávok alsóbb részeibe kerültek. A One.VIP-nek a licenc meghosszabbítására vonatkozó kérelme alapján az Ügynökség 2016. november 2-án a 0804-974-es számú határozatot hozta, melyben ezen két licencet nem hosszabbította meg. Jelenleg ezen rádiófrekvenciák nincsenek kiosztva és nem értékesíthetők a meglévő szolgáltatók számára.

2017. május 26-án a One.VIP kérelmet (regisztrációs száma: 108267/2) intézett az Ügynökség felé az LMS-nél használt rádiófrekvenciák licencének megváltoztatása ügyében, miáltal az 1770-1785/1865-1880 MHz rádiófrekvencia blokkok kiosztásra kerültek. 2017. október 9-én az Ügynökség elutasító határozatot adott ki a One.VIP 1800 MHz-en történő átalakítási kérelmére vonatkozóan.

Az Ügynökség bejelentette 2019-es munkaprogramjának előkészítését a 700 MHz frekvenciasáv tenderére vonatkozóan. Szintén bejelentették a Digitális többlet 2 rádiófrekvencia-felzabarádítást és a műsorszolgáltatók áthelyezését az UHF sáv alsóbb részére. Továbbá, 2019-ben nyilvános vita várható az 5G spektrum egyszeri és éves díjának emeléséről a 3.xGHz nyilvános tenderen való bejelentésének lehetőségével.

34.5 Macedón vezetékess távközlési szolgáltatások

A Makedonski Telekom a vezetékess szolgáltatások számos szabályozott piacán rendelkezik JPE kötelezettségekkel.

2015 év elején megtörtént az optikai hálózatokhoz való hozzáférés szabályozása, 3-as és 4-es szinten közeli bitfolyam hozzáféréssel (LBA) NGA-n keresztül, valamint 2-es szinten virtuális hurokátengedéssel (VULA). Az MKT saját kiskereskedelmi ügyfelei számára új hozzáférési technológiákat (2017-ben VDSL vektoros technológia) tett elérhetővé, ami új nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatások bevezetéséhez és a szabályozott kötelezettségek módosításához vezetett.

A központi hozzáférés helyhez kötött nagykereskedelmi biztosítása tömegpiaci termékekhez elemzés (6. piac) végleges határozat a 2017 áprilisában jelent meg. Az Ügynökség első alkalommal szabályozta a fényvezető-koax hibrid (Hybrid Fiber Coax – HFC) hozzáférést. Minden már meglévő kötelezettség a fémvezető és fényvezető hálózatokat érintően változatlan maradt. Minden kötelezettség a szélessávú piacon a JPE-ként működő MKT és One.VIP számára is alkalmazandó.

A technikai feltételekre és kiépítendő infrastruktúrára vonatkozó rendelet szerint (2014. július 15-től) a Makedonski Telekom AD köteles kiépíteni földalatti infrastruktúráját a 15 000 lakost meghaladó városi területeken a több mint 8 lakást magában foglaló lakóépületekben. A Digitális Menetrend feltételei szerint 2020. végéig az MKT a macedón háztartások 100%-ában legalább 30 Mbps, 50%-ában legalább 100 Mbps sávszélesség nyújtására alkalmas hozzáférési hálózatot épít ki.

A 2016 szeptemberi kiegészítések tartalmazzák az új és már meglévő elektronikus hálózatokra (ATLAS) való új regisztrációs kötelezettséget a társasházakra és a hálózathasználatra vonatkozóan, valamint egy új kötelezettséget az Ügynökség számára az összes szolgáltató által az optikai gerinc szegmens felmérésre vonatkozóan megküldött riportok közzétételére.

Az egyetemes szolgáltató (USO) címre a tender 2016 végén közzétételre került és a legfőbb kritériumok egyike a pályázók finanszírozási igénye volt.

A legutóbbi tender eredményeképpen az MKT az alábbi egyetemes szolgáltatások esetén egyetemes szolgáltató 2021-ig:

- Vezetékess hozzáférések és fogyasztókkal élő felhasználók hozzáférése (hang és internet minimum 2 Mbit/mp letöltés)
- Nyilvános fizetőss telefonok

2016 végére az USO szolgáltatói tender befejeződött és az R3 Infomedia is aláírta a szerződést az Ügynökséggel a telefonkönyvi szolgáltatások és lekérdezések egyetemes szolgáltatásra vonatkozóan.

A piaci trendeket és az EU szabályozásokat követve, az Ügynökség néhány piac deregulációjáról döntött: bérelt vonalak trónk s zegmense és az Ethernet bérelt vonali szolgáltatások szabályozásának elkerülése; bérelt vonalak (kiskereskedelmi) minimális készlete; WLR (Wholesale Line Rental, Nagykereskedelmi Vonalbérelt) piac; hagyományos vezetékess hang szolgáltatások (hozzáférés és forgalom). A MKT költségalapú árazást alkalmaz a szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatások esetében, az LRIC módszer alapján.

Az Ügynökség kidolgozta az új generációs kiskereskedelmi és nagykereskedelmi szolgáltatások műszaki és gazdasági lemásolhatóságát biztosító és elemző modelljét.

Az Információs és közgazgatási minisztérium munkacsoportokat alakított ki a telekommunikációs hálózatok feltérképezésére és a Nemzeti Szélessávú Terv és az 5G stratégia fejlesztésére a Digitális Menetrend megvalósítása érdekében, melyet 2019 első negyedében kell befejezni.

35 MÉRLEGFORDULÓNAP UTÁNI ESEMÉNYEK

35.1 Kábeltévé hálózati üzleti tevékenységek

A Csoport 2018 decemberében megállapodást kötött egy kábeltévé hálózat tulajdonjogának megvásárlására 789 millió forint értékben. A tranzakció zárására 2019 februárjában került sor.

35.2 Szerémi – Kaposvár ingatlanok eladása

2019 januárjában lezárult a Szerémi-Kaposvár ingatlanok értékesítése a WING Csoporttal 2015. május 19-én aláírt átfogó ingatlan megállapodás utolsó lépéseként. Az eladási ár 11.3 millió EUR volt.

Budapest, 2019. február 20.

Rékasi Tibor
vezérigazgató, igazgatósági tag

Szabó János
gazdasági vezérigazgató-helyettes

MAGYAR TELEKOM TÁVKÖZLÉSI
NYILVÁNOSAN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KONSZOLIDÁLT ÜZLETI JELENTÉS

A 2018. DECEMBER 31-ÉN VÉGZŐDŐ ÉVRE

BEVEZETÉS

A Társaság tevékenységének bemutatására a Konszolidált Éves Beszámolóban kerül sor (1. megjegyzés), míg az Üzleti jelentés az alábbi témákról tartalmaz további információkat:

- ÖSSZEFOGLALÓ A 2018. ÉVI MŰKÖDÉSRŐL
- A TÁRSASÁG JEGYZETT TŐKÉJE, RÉSZVÉNYEKHEZ KAPCSOLÓDÓ JOGOK, AZOK ÁTRUHÁZÁSA
- TÁRSASÁGIRÁNYÍTÁS
- SZOCIÁLIS ÉS FOGLALKOZTATÁSI KÉRDÉSEK, EMBERI JOGOK
- IGAZGATÓSÁGI, FELÜGYELŐ BIZOTTSÁGI, VALAMINT ÜGYVEZETŐ BIZOTTSÁGI TAGOK JAVADALMAZÁSA
- KUTATÁS ÉS FEJLESZTÉS
- INGATLANKEZELÉS, TELEPHELYEK
- FENNTARTHATÓSÁG
- KÖRNYEZETVÉDELEM
- VÁLLALATI MEGFELELŐSÉG
- GAZDASÁGI KÖRNYEZET
- CÉLOK ÉS STRATÉGIA
- BELSŐ KONTROLLÓK, KOCKÁZATOK ÉS BIZONYTALANSÁGOK
- A 2018-AS PÉNZÜGYI EREDMÉNYEK ELEMZÉSE
- AZ ÉVES BESZÁMOLÓ FORDULÓNAPJA UTÁN ÉS A JELENTÉS PUBLIKÁLÁSA KÖZÖTT BEKÖVETKEZETT JELENTŐSEBB ESEMÉNYEK

ÖSSZEFOGLALÓ A 2018. ÉVI MŰKÖDÉSRŐL

Rékasi Tibor vezérigazgató így nyilatkozott:

„Örömmel tölt el, hogy a 2018-as év folyamán is megőriztük azt a jó teljesítményt, ami az egész évre vetítve 7,6% bevételnövekedést eredményezett. Túlteljesítettük az előirányzatot mind a bevétel terén, amely elérte a 657,1 milliárd forintot, mind pedig az EBITDA vonatkozásában, amelynek összege 192,5 milliárd forintot tett ki a magasabb bruttó fedezetnek, valamint a ingatlanértékesítésből származó egyszeri bevételeknek köszönhetően. Az éves szabad cash-flow célunkat is túlteljesítettük, mivel 68 milliárd forinttal zártuk az évet, ami elsősorban a magasabb EBITDA-nak, illetve a csökkenő akvizíciós költségeknek és az ingatlanértékesítésből származó egyszeri bevételeknek volt köszönhető, míg a CAPEX költségünk 91,8 milliárd forintot ért el. Ezen túlmenően az alaptervekenységünkre és az ügyfelek igényeinek kielégítésére fordított erőforrásainknak köszönhetően, valamint termékkínálatunk folyamatos frissítésével visszaszereztük vagy megtartottuk vezető pozíciókat valamennyi kulcsfontosságú piaci szegmensben, ideértve az előfizetéses mobil, TV és vezetékes szélessávú internet szegmenseket is.

A magyarországi működést tekintve az év során folytatódtak a pozitív trendek, bevételeink mindhárom fő szolgáltatásunk terén növekedtek. A mobil szegmensben tovább nőtt a mobil-adat iránti kereslet, amint egyre több ügyfelünk veszi igénybe csúcstechnológiájú 4G hálózatunkat jelentősen hozzájárulva a bevételtermeléshez. Ezt erősítette az eszköztérítésre vonatkozó stratégiánk, valamint ügyfeleinknek a feltöltőkártyáktól az előfizetéses csomagokra történő migrációja is. A mobil szolgáltatásainkat használó ügyfeleink száma növekedést mutatott a negyedik negyedévben, ami az egy mobil előfizetőre jutó árbevétel növekedésével együtt támogatta a szegmensben elért bevételnövekedést.

A vezetékes piacon megtartottuk a hálózatunk fejlesztésére irányuló fókuszot: közel 300,000 új háztartás számára biztosítottunk 100+ MB/s internet-elérést, és közelebb kerültünk ahhoz a célunkhoz, hogy az egész ország területén gigabites internet-elérést biztosítsunk. E stratégia pozitív előnyeit a vezetékes bevétel növekedésében is láttuk, ahol – az hangalapú bevételek csökkenésének iparági szintű tendenciája ellenére – bevételeink éves összevetésben 5,5%-kal növekedtek, míg az utolsó negyedévben 4,9%-os bővülést tudtunk elérni. Ezen túlmenően a széles sávú internet és TV-bevételek növekedtek, valamint a vezetékes eszközeladásból származó bevételek továbbra is erős- éves összehasonlításban 95,9%-os- növekedést mutattak, köszönhetően a Black Friday és a karácsonyi promóciók által is támogatott erős negyedik negyedéves teljesítménynek.

A vezetékes és mobil piac erős teljesítményének köszönhetően az üzleti stratégiánk harmadik pillérére, az FMC ügyfélbázisra összpontosíthatunk. 2018-ban továbbra is mi voltunk Magyarországon az egyetlen olyan szereplő, aki valós integrált vezetékes-mobil ajánlatot tehetett az ügyfeleink. Ebben az évben további lépéseket tettünk annak érdekében, hogy megerősítsük pozíciókat ezen a piacon. Míg a második negyedévben megkettőztük az ügyfeleink rendelkezésére álló mobiladat-keretet, a harmadik negyedévben egységesítettük Magenta1 ajánlatunkat, és ügyfeleink számára 30%-os kedvezményt tettünk elérhetővé valamennyi kapcsolódó szolgáltatás vonatkozásában. Erre építve folyamatosan növelni tudtuk Magenta1-ügyfélbázisunkat. Emellett új módokat is kerestünk, hogy ügyfeleinket elérjük, valamint megerősítettük online csatornáinkat. Jelenleg ügyfeleinknek már több, mint 40%-a használja a Telekom applikációt, és eladásaink több, mint 20%-át az online értékesítési csatormán keresztül realizáljuk.

A Rendszerintegrációs és az IT szegmensben is sikeres évet zártunk, 2017-tel összevetve 22,4%-os növekedést értünk el a bevételeinkben. A növekedés ezúttal is elsősorban a nagyértékű, alacsonyabb nyereséghányadú szoftver- és hardverprojekteknek volt köszönhető. Ezek az átlagosnál alacsonyabb nyereséget hozó projektek azt a célt szolgálják, hogy több különböző intézménnyel építsünk ki hosszútávú kapcsolatot, majd ezeket kapcsolatokat idővel magasabb nyereséghányadú, szolgáltatási szerződéseké alakíthassuk.

Az év során a Csoport teljesítményét tovább erősítette a folytatódó macedóniai trendforduló. A bevétel és az EBITDA is növekedett, köszönhetően a valamennyi üzleti területen mutatott szilárd teljesítménynek, a szolgáltatási bevételekben mutatkozó pozitív trendeknek, valamint a Rendszerintegrációs és az IT területén elért kimagasló növekedésnek.”

Ügyrendjében található (<https://www.telekom.hu/rolunk/befektetoknek/tarsasagiranyitas/igazgatosag>). Az alaptőke felemelésére és saját részvény megszerzésére vonatkozó hatásköri előírásokat az Alapszabály 5.2 (b) és (p), valamint 6.4. (l) és (m) pontja tartalmazza. A Közgyűlés a 8/2018 (IV.10) sz. határozatával felhatalmazta az Igazgatóságot Magyar Telekom törzsrészvények vásárlására, a közgyűlési határozat elfogadásának napjától számolva 18 hónapos időtartamig. A felhatalmazás részletes leírása a Társaság honlapjának Közgyűlések oldalán található.

Az Igazgatóság hatáskörébe tartozik minden olyan, a Társaság irányításával és üzletmenetével kapcsolatos kérdés, amely az Alapszabály, vagy jogszabály rendelkezése folytán nem tartozik a Közgyűlés vagy más társasági szervek kizárólagos hatáskörébe. Az Igazgatóság az üzleti év végén jelentést készít a Közgyűlésre a részvényesek számára, negyedévente pedig a Felügyelő Bizottságnak a Társaság gazdálkodásáról, a Társaság vagyonáról, a Társaság pénzügyi helyzetéről és a Társaság üzletpolitikájáról.

Az Alapszabály értelmében, az Igazgatóság legalább hat, de legfeljebb tizenegy tagból áll. Az Igazgatóság tagjait a Közgyűlés választja meg, amennyiben a Közgyűlés eltérően nem rendelkezik, hároméves időtartamra. 2018. december 31-én az Igazgatóságnak hét tagja volt.

Az Igazgatóság üléseit évente legalább négy alkalommal tartja. Az Igazgatóság ülése akkor határozatképes, ha azon az Igazgatósági tagok többsége jelen van. Az Igazgatóság minden tagjának egy szavazata van. Az Igazgatóság a tagok egyszerű többségének szavazatával hozza meg határozatait.

2018. december 31-én az Igazgatóság tagjai, az általuk elsődlegesen betöltött pozíció, valamint megválasztásuk éve a következő:

<u>Név</u>	<u>Születési év</u>	<u>Fő pozíció</u>	<u>Megválasztás éve</u>
Rékasi Tibor.....	1973	Vezérigazgató, Magyar Telekom Nyrt.	2018
Dr. Patai Mihály.....	1953	Elnök-vezérigazgató, Unicredit Bank Hungary Zrt.	2012
Ralf Nejedl.....	1970	Deutsche Telekom AG B2B szegmensének Európaért felelős vezetője	2016
Frank Odzuck.....	1959	Vezérigazgató, Zwack Unicum Nyrt.	2006
Dr. Robert Hauber.....	1971	Deutsche Telekom AG európai szegmensének pénzügyekért és teljesítmény menedzsmentért felelős vezetője, Magyar Telekom Nyrt. Igazgatóságának elnöke	2017
Guido Menzel.....	1961	Deutsche Telekom AG európai szegmensének technológiai vezetője	2017
Mardia Niehaus.....	1963	Deutsche Telekom AG Technológia és Innováció terület Innovációs Hub vezetője ⁱ	2017

A tagok megbízatása 2019. május 31-én jár le.

ⁱ 2019. január 1-től a Deutsche Telekom AG Technológia és Innováció irányítási terület Emberi Erőforrásmenedzsment szervezet vezetője.

2.3 Ügyvezető Bizottság

Az Igazgatóság ügyrendjében foglaltaknak megfelelően az Igazgatóság 2000-ben Ügyvezető Bizottságot hozott létre. Az Ügyvezető Bizottság a munkáját az Igazgatóság által elfogadott, és a Társaság honlapján elérhető ügyrend alapján végzi (http://www.telekom.hu/rolunk/befektetoknek/tarsasagiranyitas/ugyvezeto_bizottsag).

Az Ügyvezető Bizottsági tagság a vezetői megbízás keltétől, illetve az abban a megbízás kezdeteként megjelölt időponttól a megbízás bármilyen okból történő megszűnéséig tart.

2018. december 31-én az Ügyvezető Bizottság tagjai, valamint megválasztásuk éve a következő:

<u>Név</u>	<u>Születési év</u>	<u>Betöltött pozíció</u>	<u>Megválasztás éve</u>
Rékasi Tibor	1973	Vezérigazgató, Magyar Telekom Nyrt.	2013
Szabó János.....	1961	Gazdasági vezérigazgató-helyettes	2013
Dr. Máthé Balázs ⁱ	1968	Jogi és társasági ügyek vezérigazgató-helyettes	2010
Szabó Melinda.....	1971	Lakossági szolgáltatások vezérigazgató-helyettes	2018
Friedl Zsuzsanna.....	1977	Humán erőforrás vezérigazgató-helyettes	2017
Kaszás Zoltán.....	1968	Vállalati szolgáltatások vezérigazgató-helyettes, Vezérigazgató, T-Systems Magyarország Zrt.	2017

ⁱ 2018. december 31-én megszűnt ÜB tagsága.

2.4 Felügyelő Bizottság

A Felügyelő Bizottság tevékenységét az Alapszabály 7. pontja, valamint a Közgyűlés által jóváhagyott Ügyrendje alapján végzi (https://www.telekom.hu/rolunk/befektetoknek/tarsasagiranyitas/felugyelo_bizottsag). A Felügyelő Bizottság köteles a Közgyűlés elé kerülő előterjesztéseket megvizsgálni, és ezekkel kapcsolatos álláspontját a Közgyűlésen ismertetni. A számviteli törvény szerinti beszámolókról és az adózott eredmény felhasználásáról a Közgyűlés csak a Felügyelő Bizottság írásbeli jelentésének birtokában határozhat. Közvetlenül a Felügyelő Bizottság tesz javaslatot a Közgyűlésnek az állandó Könyvvizsgáló megválasztása, díjazása és visszahívása vonatkozásában.

A Társaság Alapszabályának megfelelően a Felügyelő Bizottság legalább három, legfeljebb tizenöt tagból áll. A Felügyelő Bizottság tagjait a Közgyűlés választja meg, amennyiben a Közgyűlés eltérően nem rendelkezik, három éves időtartamra. A Központi Üzemi Tanács jelöli a Felügyelő Bizottság tagjainak egyharmadát (munkavállalói küldöttek). A Felügyelő Bizottság ülése akkor határozatképes, ha a mindenkor megválasztott tagjainak kétharmada, de legalább három tag jelen van.

2018. december 31-én a Felügyelő Bizottság tagjai, az általuk elsődlegesen betöltött pozíció, valamint megválasztásuk éve a következő:

<u>Név</u>	<u>Születési év</u>	<u>Fő pozíció</u>	<u>Megválasztás éve</u>
Dr. Pap László.....	1943	Professor emeritus, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	1997
Dr. Bitó János.....	1936	A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai Kar diplomavédési és záróvizsga	2010
Bujdosó Attila.....	1967	A Távközlési Szakszervezet elnöke	2018
Hartai Sándor.....	1966	A Nagykereskedelmi Igazgatóság szakértője, Magyar Telekom	2016
Dr. Illéssy János.....	1962	A Lebona Kft. ügyvezető igazgatója	2006
Dr. Kerekes Sándor	1948	A Budapesti Corvinus Egyetem Környezettudományi Intézetének igazgatója	2006
Konrad Kreuzer.....	1948	Az EUTOP Vienna, Budapest és Prague ügyvezető igazgatója	2006
Lichnovszky Tamás.....	1962	A Központi Üzemi Tanácselnöke, Magyar Telekom	2010
Martin Meffert	1960	A Deutsche Telekom AG európai szegmens vagyongazdálkodás és eszközfejlesztés terület projektmenedzsere	2009
Dr. Salamon Károly.....	1954	A MIS Kft. ügyvezető igazgatója	2010
Varga Zsoltné.....	1969	Minőségügyi menedzser, Magyar Telekom	2008
Dr. Konrad Wetzker	1950	A Budapesti Corvinus Egyetem Vezetőképző Központjának elnöke	2011

A tagok megbízatása 2019. május 31-én jár le.

2.5 Az Audit Bizottság

Az Audit Bizottság tevékenységét az Alapszabály 7.8. pontja, valamint saját ügyrendje alapján végzi (https://www.telekom.hu/rolunk/befektetoknek/tarsasagiranyitas/audit_bizottsag). Az Audit Bizottság tagjai a Felügyelő Bizottság független tagjai közül – a Felügyelő Bizottsági tagsággal megegyező időtartamra – a Közgyűlés által kerülnek megválasztásra.

2018. december 31-én az Audit Bizottság tagjai a következők:

- Dr. Illéssy János
- Dr. Bitó János
- Dr. Kerekes Sándor
- Dr. Pap László
- Dr. Salamon Károly

2.6 A Javadalmazási és Jelölő Bizottság

A Javadalmazási Bizottság 2013. szeptember 20-tól egyes jelöléssel kapcsolatos rész-feladatokat is ellát, és neve Javadalmazási és Jelölő Bizottságra módosult.

A Társaság Igazgatósága megalapította a Javadalmazási és Jelölő Bizottságot, amelynek célja, hogy ügyrendje szerint támogassa a Társaság Igazgatóságát a társasági testületek és a top vezetők javadalmazási, illetve egyes jelölési kérdéseiben. (<https://www.telekom.hu/rolunk/befektetoknek/tarsasagiranyitas/javadalmazas>)

A Javadalmazási és Jelölő Bizottság, többek között, javaslatot készít az Igazgatóság részére a vezérigazgató és a vezérigazgató-helyettesek munkaviszonyának létesítésére, megszüntetésére, módosítására, illetve a vezérigazgató és a vezérigazgató-helyettesek javadalmazására, beleértve az éves prémium célkitűzéseik és ezek teljesítésének értékelését. A Javadalmazási és Jelölő Bizottság évente legalább kétszer ülészik.

A Javadalmazási és Jelölő Bizottság három tagból áll. A tagokat az Igazgatóság választja tagjai közül.

2018. december 31-én a Javadalmazási és Jelölő Bizottság tagjai a következők:

- Frank Odzuck
- Dr. Robert Hauber
- Ralf Nejedl

2.7 Felelős társaságirányítási jelentés

A Magyar Telekom Nyrt. a Budapesti Értéktőzsdén jegyzett részvénytársaság. A Budapesti Értéktőzsde 2004-ben jelentette meg Felelős Vállalatirányítási Ajánlásait (Ajánlások), amely a Budapesti Értéktőzsdén jegyzett társaságok vállalatirányítási gyakorlatára vonatkozóan tartalmazott ajánlásokat, figyelembe véve a nemzetközileg leggyakrabban alkalmazott elveket, a magyarországi tapasztalatokat és a magyar piac sajátosságait, valamint a Társasági Törvényt. 2007-ben, 2008-ban, 2012-ben, valamint 2018-ban az Ajánlások módosításra kerültek. A mindenkor hatályos Ajánlások elérhetőek a Budapesti Értéktőzsde honlapján: <https://www.bet.hu/Befektetok/Szabalyozas/Tozsdei-szabalyzatok>

A jelenleg hatályos szabályozásnak megfelelően a Magyar Telekom Nyrt. Igazgatósága jóváhagyta és a Közgyűlés elé terjesztette a Felelős Társaságirányítási Ajánlások alapján készített Felelős Társaságirányítási Jelentését (jelentés), amely egyéb társaságirányításhoz kapcsolódó dokumentumokkal együtt a Társaság honlapján a társaságirányításhoz kapcsolódó oldalon található meg:

http://www.telekom.hu/rolunk/befektetoknek/tarsasagiranyitas/tarsasagiranyitasi_dokumentumok

Az Ajánlások alapján a tőzsdei társaságoknak kétféle módon kell nyilatkozniuk a felelős társaságirányítási gyakorlatukról. A jelentés első részében be kell számolniuk az adott üzleti évben alkalmazott felelős társaságirányítási gyakorlatukról, kitérve a társaságirányítási politikára, az esetleges különleges körülmények ismertetésére. A jelentés második részében a kibocsátók a "comply or explain" elvnek megfelelően az Ajánlások egyes meghatározott pontjaiban foglaltaknak való megfelelésről számolnak be, az egyes ajánlásoktól, illetve javaslatoktól való eltérések indokaival együtt. Ha a kibocsátó valamely ajánlást nem, vagy eltérő módon alkalmaz, akkor azt kell megmagyaráznia, hogy miben tér el és ennek mi az oka („comply or explain” elv). Ez a módszer lehetővé teszi, hogy a kibocsátó a rá jellemző egyedi, ágazati stb. sajátosságokra tekintettel tájékoztassa a részvényeseket és a piaci szereplőket, hogy miben és miért tér el

az általános felelős társaságirányítási elvektől. Ugyanezen elvből kiindulva a javaslatok esetén is lehetőség van az eltérés megindokolására.

A jelentésben megtalálható a Felelős Társaságirányítási Nyilatkozat a Felelős Társaságirányítási Ajánlásokban foglaltaknak való megfelelésről, valamint egyes kérdések esetében az esetleges eltérések és azok indoklása. A jelentés 1-5. pontja az Igazgatóság, a Felügyelő Bizottság, más releváns bizottságok, valamint a menedzsment bemutatását és működésének leírását tartalmazza. A jelentés 6. pontja tartalmazza a belső ellenőrzési és a kockázatkezelési eljárások bemutatását, míg a 8. pont kitér a közzétételi politika és a bennfentes kereskedelemre vonatkozó irányelvek ismertetésére. A 9-10. fejezet a részvényesi joggyakorlás módját és közgyűlés lebonyolításával kapcsolatos szabályokat foglalja össze, a 11. pont pedig a javadalmazási nyilatkozatot tartalmazza. A Társaság a 85 ajánlás és javaslat túlnyomó többségének megfelel, ugyanakkor 4 ajánlás és 2 javaslat esetében nem, illetve nem teljes mértékben felelt meg a 2018. évi üzleti évben figyelemmel a Társaság szervezeti felépítésére, illetve folyamataira.

Az Igazgatóság az ellenőrzési szakterület közreműködésével felmérte a Társaság nyilvánosságra hozatali folyamatainak hatékonyságát a 2018. évre vonatkozóan is. A vizsgálat eredménye alapján a nyilvánosságra hozatali folyamatok és kontrollok hatékonyak, és akként kerültek kialakításra, hogy megfelelő alapot biztosítsanak ahhoz, hogy a Társaság piaci szereplőknek szóló, számviteli, tőkepiaci és társasági jogi szabályok szerint előírt közzétételeit időben és pontosan teljesítse.

3 SZOCIÁLIS ÉS FOGLALKOZTATÁSI KÉRDÉSEK, EMBERI JOGOK

A Fenntarthatósági stratégia egyik kulcskihívása az emberierőforrás-menedzsment területe, ezért a Magyar Telekom humánstratégiájának is fontos szerep jut a fenntarthatósági célok elérésében. Víziónk egyélhető, szerethető és sikeres vállalat működtetése. Ez megerősíti munkavállalóink elkötelezettségét, elégedettségét, és vonzó a munkaerőpiacon is.

3.1 Humán stratégia

3.1.1 Humán stratégia a vállalat szempontjából

A Magyar Telekom legfontosabb prioritásai 2018-ban:

- **Munkáltatói márka erősítése**
- **Kultúrafejlesztés** -growth mindset – fejlődésalapú vállalati kultúra
- **Digitalizációs folyamatok növelése**

3.1.2 Humán stratégia a munkatársak szempontjából

A Magyar Telekom üzleti stratégiájának központi célja egy olyan digitális üzleti modell megvalósítása, amelynek lényege az új technológiák kiaknázása az ügyfelekkel való kapcsolattartásban, a bizalom növelése és végső soron az értékteremtés. Ezen cél teljesítésének támogatása érdekében a HR-szervezet és működési modellje átalakult, hogy egy hatékony és ügyfélközpontú HR támogassa a vállalat üzleti stratégiájában kitűzött célokat.

Humán erőforrás terület fő fókuszai 2018-ban:

- Átalakuló munkaerő állomány hatékony támogatása
- Adaptív vállalati struktúra és kultúra megteremtése
- Sokszínű, attraktív és vonzó munkahely
- Jövőt álló és valódi hatással bíró HR szervezet

Munkáltatói márka építése: Élhető és szerethető munkahelyet hozunk létre, amely megfelel a munkavállalóknak, és vonzó perspektívát kínál a munkaerőpiacon a jövőorientált munkamódszerei révén. Nagyobb hangsúlyt fektetünk a közösségi média megoldásokra a márkaépítés során.

Toborzás, kiválasztás: Szegmentált online toborzási csatornák használatával választjuk ki a legjobb jelöltet az adott pozícióra. A kiválasztási folyamat során azt a hozzáállást és azokat az alapvető személyiségjegyeket keressük, amelyek biztosítják, hogy a leendő Telekom-munkavállalók otthon érezzék magukat a vállalati kultúrában.

Javadalmazás: Átlátható, egyszerű és következetes munkaköri modellt működtetünk, amely a hierarchia helyett a munkakörök valódi értékét tükrözi, és alkalmas a piaci összehasonlításra, megteremtve ezzel a versenyképes javadalmazási rendszer alapját.

Képzés-fejlesztés: Versenyelőnyünket képzett munkatársainknak köszönhetjük. Digitális Telekomot építünk, és egyre nagyobb hangsúlyt helyezünk az együttműködő digitális eszközökre és megoldásokra, amelyek lehetővé teszik és inspirálják munkatársaink önfejlesztését, úgymint az online képzési katalógusok, online oktatási anyagok, online coachbank és mentorálás, online tudásmegosztás (Share).

Well-being: Az energizált alkalmazottak sikeressé teszik a vállalatot. Fizikai, szellemi és mentális jólétünk érdekében egymásra és önmagunkra támaszkodunk, partnerként együttműködünk. Felhívjuk a munkavállalók figyelmét az egészséges életmód, az önkéntes munka, a fenntarthatóság, valamint a munka és a magánélet egyensúlyának.

3.1.3. Létszám

Az alábbi táblázat a teljes munkaidő egyenértékesnek (FTE) megfelelő teljes munkaidős alkalmazotti létszámról ad tájékoztatást a Magyar Telekom Nyrt.-nél és konszolidált leányvállalatainál:

	<u>2017</u>	<u>2018</u>
Magyar Telekom Nyrt.....	6 241	6 134
A Magyar Telekom Nyrt. és konszolidált leányvállalatai.....	9 154	8 948

	<u>2017</u>	<u>2018</u>
MT-Magyarország /Telekom Magyarország.....	7 977	7 865
Macedónia.....	1 177	1 083
Összesen.....	<u>9 154</u>	<u>8 948</u>

A Csoport működési szegmensei 2017-től MT-Magyarország és Macedónia. A további részleteket a Konszolidált éves beszámoló 33. megjegyzésében írjuk le részletesen.

3.2 Politikák

3.2.1 Politikák és együttműködések

Működési Kódex - <https://www.telekom.hu/static-tr/sw/file/mt-mukodesi-kodex.pdf>

A Működési Kódexben foglalt szabályozások és iránymutatások a Deutsche Telekom Csoport és a Magyar Telekom Csoport minden munkavállalójára érvényesek. Hatálya rajtuk kívül vonatkozik mindazokra a személyekre, akiket a munkatársakkal funkcionálisan egyenértékűen alkalmaznak, így például a kölcsönzött munkaerőre is. Összefoglalja azokat jogi megfelelésre és erkölcsileg feddhetetlen viselkedésre irányuló kötelezettségeket, amelyek szavatolják a Deutsche Telekom és a Magyar Telekom mindenki számára átlátható és nyomon követhető vállalat legyen. A Deutsche Telekom és a Magyar Telekom ezért elvárja beszállítóitól és tanácsadóitól, hogy tartsák tisztelben a Működési Kódexben lefektetett magatartási követelményeket, és erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy erre szerződési kötelezettséget is vállaljanak.

Emberi Jogok és Szociális Alapelvek Kódexe: <https://www.telekom.hu/static-tr/sw/file/emberi-jogok-es-szocialis-alapelvek-kodexe.pdf>

Esélyegyenlőségi terv: https://www.telekom.hu/static-tr/sw/file/Magyar_Telekom_Eselyegyenlosegi_Terv_2016_2020.pdf

A Magyar Telekom Csoport Emberi Jogok és Szociális Alapelvek Kódexe, valamint a mindenkor hatályos Esélyegyenlőségi terve, rögzíti a vállalatcsoport általános emberi jogi alapelveit és az alapelvek implementációjára vonatkozó rendelkezéseket. A Magyar Telekom Csoport döntéshozói tudatában vannak, hogy a munkavállalói összetétel sokszínűsége a fenntartható és az esélyegyenlőséget megalapozó működés feltétele, ugyanakkor versenyelőnyt jelent és növeli az üzleti eredményességet.

Sokszínűségi Politika - https://www.telekom.hu/static-tr/sw/file/Sokszinusegi_Politika.pdf

A Magyar Telekom Csoport Sokszínűségi Politikája hangsúlyozza elkötelezettségünket a fejlődési lehetőségek következetes meghatározása és felhasználása mellett.

A Deutsche Telekom Csoport és a Magyar Telekom Csoport politikája a dolgozói kapcsolatokról - <https://www.telekom.hu/static-tr/sw/file/Magyar-Telekom-politikaja-a-dolgozoi-kapcsolatokrol.pdf>

A politika 2011-óta belső szabályozás formájában, 2018-tól pedig publikusan is elérhető vállalati politikaként szabályozza a vállalat és a munkavállalók kapcsolatát meghatározó keretrendszert, amely a munkavállalók munkában töltött életciklusának minden aspektusát felöleli, képessé téve a munkavállalók közösségét az üzleti teljesítmény erősítésére.

Szállítói Megfelelés: A Magyar Telekom Csoport elkötelezettségét az emberi jogok tiszteletben tartására üzleti partnereitől is elvárja. A Telekom és T-Systems beszállító partnerei – mielőtt megbízást kapnának - kötelesek vállalkozásukat regisztrálni a cégcsoport Beszerzési oldalán.

https://beszerzes.telekom.hu/beszerzes/portal?appid=beszerzes&page=regisztracio_szallito.vm

A regisztráció kötelező részeként meg kell ismerniük, és elfogadniuk a Szállítói Működési Kódexünket, melynek más irányelvek mellett részét képezi a Működési Kódex, a Szociális Charta és a Sokszínűségi Politika tartalmának megismerése és szállítóink saját működése szempontjából irányadóként történő elfogadása.

Esélyegyenlőségi terv – A Magyar Telekom Csoportnál kiemelt cél a munkahelyi diszkriminációmentesség és az esélyegyenlőség biztosítása. A Társaság az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt lehetőség, valamint a vállalatcsoport 2010 szeptembere óta bevezetett gyakorlata alapján, az egyenlő bánásmód elveinek tiszteletben tartása, az esélyegyenlőség elősegítése, valamint a meghatározott hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok foglalkoztatási pozíciójának figyelemmel kísérése és javítása érdekében negyedik alkalommal fogadott el esélyegyenlőségi tervet, a munkavállalói képviselő-testületekkel együttműködésben. A hatályos, csoport szintű Esélyegyenlőségi terv öt éves időszakra vonatkozik (2016-2020).

Az Európai Unió Sokszínűségi Chartája - 2016-ban Magyarország is csatlakozott az Európai Unió Sokszínűségi Kartájához, ennek során az 50 aláíró vállalat között a Magyar Telekom is deklarálta elkötelezettségét a sokszínűség, mint alapérték mellett. A Telekom 2017-ben és 2018-ban is az aláíró vállalatok egyike volt.

ENSZ „Üzleti és emberi jogi irányelvek” – A Magyar Telekom Csoport az ENSZ „Üzleti és emberi jogi irányelvek” szellemében emberi jogi elkötelezettségére vonatkozóan a Nemzetközi Emberi Jogi Kódex és a Nemzetközi Munkaügyi szervezet (ILO) „Alapvető munkaügyi elvek és jogok” dokumentumában lefektetett elveket tekinti magára vonatkozóan kötelező érvényűnek.

Magyarország által ratifikált ENSZ emberi jogi egyezmények - A Magyar Telekom Csoport Magyarországon bejegyzett üzleti vállalkozásként a Magyarország által ratifikált ENSZ egyezmények által garantált emberi jogi alapvetések szerint működik.

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/TreatyBodyExternal/Treaty.aspx?CountryID=77&Lang=EN

3.2.2 Átvilágítási eljárások

A szociális és foglalkoztatási kérdéseket, illetve emberi jogi szempontokat is érintő fenntarthatósági tevékenység csoportszintű koordinációját a Csoport Fenntarthatósági Koordinációs Tanács (CSFKT) irányítja. A CSFKT működtetésében a stratégiaalkotás és stratégiairányítás külön szerepel, így működési módjában a fenntarthatósági tevékenység a stratégiaalkotás és –irányítás, illetve az operatív végrehajtás szintjén valósul meg. Csoportutasítás szerint a stratégiai feladatok az egyes vezérigazgató-helyettesekhez vannak rendelve. A nekik kifizethető prémium mértéke 50%-ban kollektív célok teljesítésétől függ. A CSFKT működéséről, az Ügyvezető Bizottság felé történő beszámolási kötelezettségéről részletesebben a jelen dokumentum Környezetvédelem című alfejezetében, illetve az éves vállalati fenntarthatósági jelentésben beszélünk.

A Magyar Telekom Csoport Működési Kódexe a vállalati megfelelőségi követelmények összefoglalását tartalmazza, rögzíti a Csoport közös értékeit, és egyben a Telekom erős pozíciójának, reputációjának és sikeres jövőjének záloga is. A működési Kódex a Magyar Telekom Csoporton belül mindenre érvényes, a munkatársaktól az igazgatósági tagokig. Ezen felül a Magyar Telekom szerződéses partnereinek is meg kell ismerniük és el kell fogadniuk ezeket az értékeket a beszerzési honlapon való regisztrálásukkor.

A Magyar Telekom megfelelőségi struktúrát dolgozott ki, amelynek célja, hogy biztosítsa a jogi és etikai kérdésekkel kapcsolatos elszámoltathatóságot a Magyar Telekom Csoport összes tagvállalatánál. A megfelelőségi struktúra a Csoport Megfelelőségi Vezetőből és a különféle funkcionális területek, megfelelőségi képviselőiből áll, akik a Csoport Megfelelőségi Bizottság tagjaként működnek közre. A Vállalati Megfelelőségi Program célja annak biztosítása, hogy hatékony lépéseket tegyünk az etikus viselkedés biztosítása érdekében, valamint a törvényekben, jogszabályokban, irányelvekben, előírásokban vagy az Működési Kódexben foglaltak megszegésének megelőzése és észlelése érdekében. Külső átvilágítást jelent a Magyarországon működő Országos Munkavédelmi és

Munkaügyi Főfelügyelőség által végzett ellenőrzés, amelyet közérdekű panaszok, bejelentések, valamint kérelem nyomán is indítható a munkáltatóknál. A szervezet az ellenőrzés mellett tanácsadással is támogatja a jogszabályoknak történő megfelelést.

3.3 Politikák eredményei

3.3.1 Sokszínűség, esélyegyenlőség

Az egyik legnagyobb hazai ICT munkáltatóként hisszük, hogy a sokszínűség nagymértékben hozzájárul a vállalkozások és bármely egyéb szervezet sikeréhez, az innováció és a kreativitás növeléséhez, az új ügyfelek és üzleti és egyéb partnerek bevonásához, a változásokra való gyors reagáláshoz, a törvényekben meghatározott diszkriminációmentesség betartásához.

A 2016–2020. évi Esélyegyenlőségi terv megvalósítása során különösen a hátrányosabb helyzetű munkavállalói célcsoportok, úgymint a nők, a családos munkavállalók, a gyermekgondozási távolléten lévő munkatársak, a megváltozott munkaképességű vagy fogyatékossgal élő munkatársak, a pályakezdők, valamint az 50 év feletti munkavállalók helyzetének javítására tervezett intézkedéseket a vállalat. Ennek érdekében a vállalaton belül működő munkavállalói érdekképviseletekkel 2008 óta több éves periódusokra érvényes Esélyegyenlőségi terveket fogadott el. Jelenleg a IV. Esélyegyenlőségi terv van érvényben, amely a 2016 - 2020 közötti időszakra határoz meg irányelveket és cselekvési tervet.

Az igazságosság és az egyenlő bánásmód elveit az Etikai kódexünkben megfogalmazott alapvető normák határozzák meg. Az olyan alternatív foglalkoztatási formák, mint a távmunka, a részmunkaidős foglalkoztatás, a rugalmas munkavégzés, a fogyatékkal élő k foglalkoztatása, lehetővé teszik az egyenlő bánásmód elvének gyakorlati megvalósítását. Ehhez számos, a napi működésbe épített gyakorlat, illetve a Magyar Telekom új székházának kialakítását meghatározó, a távmunka végzést speciálisan támogató, nagylégtérű iroda is hozzájárul.

A magyarországi jogszabályoknak megfelelően véradás, illetve gyermekek után többlet szabadnapot biztosítunk munkavállalóinknak. 40 % feletti egészségkárosodás esetén rehabilitációs pótszabadság illeti meg a munkavállalókat. (+ 5 nap/ év). Ezen felül, belső szabályozásunknak megfelelően, az elvégzett önkéntes munka után is járhat plusz szabadnap.

2016 – 2020 közötti fenntarthatósági stratégiánk egyik célkitűzése a vállalati sokszínűségi kultúra fejlesztése és mérése. 2018 januárjában kérdőív segítségével mérjük fel a vállalaton belüli sokszínűségi kultúra helyzetét. Ezt követően stratégiai lépések kialakításával, célok és eredménymérők meghatározásával, illetve az ezeken keresztül megvalósuló komplex vállalati implementációs modell segítségével dolgozunk a vállalati sokszínűség és esélyegyenlőség hatékony előmozdításán.

3.3.2 Hátrányos megkülönböztetés elleni tevékenység, munkaerő piaci intergáció

A 2016–2020. évi Esélyegyenlőségi tervben megjelölt munkavállalói célcsoportok helyzetének javítására 2018-ban az alábbiak szerint valósultak meg intézkedések a munkáltató kezdeményezésére.

A roma származású munkavállalók munkaerő piaci esélyegyenlőségének javítása érdekében továbbra is részt veszünk a HRom és az Integrom munkaerőpiaci integrációs programjaiban. 2018 szeptemberében toborzó munkatársaink sérülékeny munkavállalói csoportokból származó munkavállalók munkaerőpiaci integrációját segítő szakmai képzésen vettek részt. Emellett a Munkáltatók Esélyegyenlőségi Fórumának tagjaként, szakmai gyakorlatunk és tapasztalataink megosztásával részt vettünk az Autonómia alapítvány által jegyzett Sokszínű és befogadó munkahelyek romáknak és másoknak című kiadvány kutatás elkészülésében.

http://mef.forum.hu/ckfinder/userfiles/files/sokszinu_befogado_munkahelyek.pdf

Annak érdekében, hogy biztosítsuk megváltozott munkaképességű vagy fogyatékossgal élő leendő munkatársaink esélyegyenlőségét, 2010 óta a Magyar Telekom által használt elektronikus toborzási felületen (<http://www.telekom.hu/rolunk/karrier>) a fogyatékossgal élők – önkéntes beállítás alapján – feltüntethetik, ha a kiválasztási folyamatban való akadálymentes részvétel érdekében bármilyen speciális igényük van.

3.3.3 Emberi jogok tiszteletben tartása, gyermekmunka, illetve a kényszermunka minden formája elleni fellépés

A Emberi Jogok és szociális alapelvek kódexében nyilvánított irányelveknek megfelelően a Magyar Telekom elutasítja a gyermekmunkát mindenféle kényszermunkát, kötelező munkavégzést, illetve a rendelkezésére álló eszközökkel küzd az emberkereskedelem és a modern kori rabszolgaság minden formája ellen. A vállalatcsoport globális szállítóiinak megfelelőségét a Deutsche Telekom Group anyavállalati szinten kezeli, és auditokon keresztül monitorozza. További információ a globális szállítók minősítésének módszeréről és eredményeiről: <https://www.telekom.com/en/corporate-responsibility/assume-responsibility/assume-responsibility/supply-chain-management-355304>

A Magyar Telekom Csoport új munkatársai a belépésüket követő két hónapban történő orientációs folyamat részeként mások mellett a fenti szociális és foglalkoztatási kérdéseket, illetve emberi jogokat érintő politikákkal és irányelvekkel is megismerkednek, tartalmukat magukra nézve kötelezőnek fogadják el.

Az Emberi jogok és szociális alapelvek kódexében foglaltaknak való megfelelés igényével, 2018-ban a teljes Magyar Telekom Csoport kötelező emberi jogi képzésben részesítette a teljes munkavállalói körét, és a márka képviselőjéhez szorosan kapcsolódó partneri körét is. A képzés 2018 végétől része a Magyar Telekom kötelező képzéseinek.

Túl ezen a folyamaton a vállalat tisztában van azzal, hogy néha nehéz megkülönböztetni egymástól a helyest és a helytelent. Annak érdekében, hogy segítsük a munkavállalót a helyes döntés meghozatalában, a vállalati megfelelési terület által kezelt biztonságos belső csatornák állnak a munkatársak rendelkezésére. A Magyar Telekom Kérdezz! vonalához fordulhatnak a munkatársak minden esetben, ha kérdésük vagy aggályuk merül fel, bizonytalanok abban, hogy mi a helyes cselekedet bármely helyzetben, vagy ha úgy vélik, hogy a törvénybe vagy a működési kódexbe ütköző cselekmény történt. A vállalat munkatársai visszaélésekkel és szabálysértésekkel kapcsolatos panaszait és megjegyzéseiket a Magyar Telekom Mondd el! vonalán, vagy a Deutsche Telekom Csoport által kezelt Tell me! vonalontehetik meg. A visszaélésekkel és szabálysértésekkel kapcsolatosan bejelentett panaszok és észrevételek kivizsgálása során alkalmazott fő irányelvek, valamint a folyamatra vonatkozó vállalati utasítás a vállalat belső munkatársi felületén elérhető. Az alkalmazott irányelvek kulcsszempontja az anonimitás, titoktartás és a személyes biztonság védelme.

3.3.4 Munkavállalók és a vezetőség kapcsolata

A Magyar Telekomnál jelenleg két képvisellel rendelkező szakszervezet (a Távközlési Szakszervezet (TÁVSZAK) és a T-Net Szakszervezet, és üzemi tanács működik, a kapcsolattartás kétszintű. A vállalat egészét érintő, az érdekképviseleti joggyakorlás keretében tartozó központi kérdéseket a Központi Üzemi Tanács, illetve a Szakszervezetek elnöksége által delegált képviselőkkel vitatjuk meg, vagy összevont konzultáció keretében (Érdekegyeztető Tanács), vagy a megvitatandó kérdés jellegétől függően külön-külön. A központi szintű kommunikációra jellemző mind a szóbeli (tárgyalási), mind az írásbeli forma. Az érdekképviseletekkel történő központi kapcsolattartás a HR-vezérgazgatóhelyettes, illetve a Humán erőforrás versenyképesség igazgató felelőssége és hatásköre. Az egy-egy irányítási területet érintő érdekképviseleti kérdések helyi szinten is megvitatásra kerülnek a szakszervezetek, illetve a helyi üzemi tanács képviselőivel. A helyi szintű érdekképviseleti kapcsolattartásért az irányítási terület HR Business partnerek felelősek.

Szervezeti átalakítással járó, illetőleg a munkavállalók nagyobb csoportját érintő változásról szóló lényeges döntés tervezetét a Szakszervezetekkel és az üzemi tanáccsal (Központi Üzemi Tanáccsal) véleményeztetni kell. A véleményezésre szervezet átalakítás esetén 7 nap, egyéb esetben 15 nap áll az érdekképviseletek rendelkezésére. A 15 napon belül az intézkedést végrehajtani nem lehet. A szervezeti változásokról szóló döntés tervezetét a Szakszervezetekkel és az üzemi tanáccsal (Központi Üzemi Tanáccsal) – az érintett munkavállalói létszámtól függetlenül – minden esetben véleményeztetni kell.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szerint a Felügyelő Bizottság egyharmada a munkavállalói küldöttekből áll. A Felügyelő Bizottság munkavállalói küldötteit a Társaságnál működő Szakszervezetek véleményének figyelembevételével a Központi Üzemi Tanács jelöli. A Központi Üzemi Tanács által jelölt személyeket a Közgyűlés köteles a Felügyelő Bizottság tagjává választani, kivéve, ha a jelölttel szemben kizáró ok áll fenn. 2018. december 31-én a Felügyelő Bizottságban négy, a munkavállalókat képviselő tag volt: Lichnovszky Tamás, Varga Zsoltné, Bujdosó Attila és Hartai Sándor.

3.3.5 Egyesülési jog és kollektív szerződés

A Magyar Telekom Csoport Szociális Chartájában ismerte el a szervezkedési szabadsághoz és a kollektív szerződéshez való alapvető jogot. A Magyar Telekom a nyíltságon és bizalmon alapuló konstruktív párbeszédre és együttműködésre törekszik a munkavállalói érdekképviseletekkel. A Szociális Charta, illetve a Magyar Telekom vezetésének a munkavállalói érdekképviseletekkel hosszú évek alatt kialakított kapcsolata a garancia ezen jogok tiszteletben tartására. A vállalatcsoport magyarországi alkalmazottainak összességében mintegy 100%-a dolgozik saját munkáltatóra kiterjedő Magyar Távközlési Szakszervezetekkel (Távközlési Szakszervezet, TÁVSZAK and Magyar Távközlési Ágazati Szakszervezet, MATÁSZ) kidolgozott kollektív szerződés hatálya alatt.

A szerződés, amely bármely fél által három hónapos felmondási idővel felmondható, a vezérgazgatókn kívül minden Magyar Telekom Nyrt. alkalmazottra érvényes, függetlenül szakszervezeti tagságuktól. A kollektív szerződésben foglalt bérre vonatkozó feltételeket évente újra kell tárgyalni. A munkavállalók – a munkáltató működésével összefüggő okból történő munkaviszony megszüntetés esetén - meghatározott összegű többlet végkielégítésre jogosultak, amely a munkaviszonyuk időtartamától függően változik.

A kollektív szerződésen túl a magyarországi egységek munkavállalóira általánosan érvényes a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény, amely számos megkötést tartalmaz a munkaviszony nem önkéntes megszüntetésére vonatkozóan. A Munka Törvénykönyve a munkavállalói érdekeket két különböző szervezeten keresztül védi, ezek: a szakszervezet és az üzemi tanács.

A Szakszervezeteknek, mint a foglalkoztatás feltételeiről folyó tárgyalásokban a munkavállalók hivatalos érdekképviseleti szerveinek, joga van minden olyan vállalati intézkedésről tájékoztatást kapni, amely jelentősen befolyásolja a munkavállalók érdekeit, és joga van a Magyar Telekom Nyrt. ellen jogi keresetet indítani az olyan foglalkoztatással kapcsolatos magatartásra vonatkozóan, amely valamely foglalkoztatási szabályt sért. Emellett az Üzemi Tanács közvetlenül képviseli a munkavállalói érdekeket a vezetőséggel való kapcsolattartásban, és a vezetőséggel közösen dönt az olyan ügyekben, amelyek a jóléti célú pénzeszközöket és ingatlanokat érintik. Az üzemi tanácsot felévenként tájékoztatni kell a gazdasági teljesítményünket befolyásoló kérdésekről, valamint a bérek, foglalkoztatási körülmények és a munkaidő változásairól. Az üzemi tanácsot véleményét ki kell kérni az olyan vállalati intézkedésekben is, melyek a munkavállalók nagyobb csoportját érintik.

Meggyőződésünk, hogy jó kapcsolatot ápolunk a munkavállalóinkkal. Megalakulásunk óta nem volt még példa sztrájkra vagy munkabeszüntetésre.

3.3.6 Munkaerő csökkentés és átcsoportosítás

A Magyar Telekom a stratégiai növekedéshez kapcsolódó tevékenységek erőforrás-szükségletének biztosítása érdekében 2018. év folyamán megállapodott a Társaságnál működő érdekképviseletekkel a 2019. évi létszámleépítésről, valamint a bérfejlesztés mértékéről.

A Társaság közel 400 anyavállalati munkavállaló elbocsátásáról állapodott meg az érdekképviseletekkel. Az érintett munkavállalók jelentős része várhatóan 2018 végével, illetve 2019. március 1-vel távozik a Társaságtól. A Magyar Telekom a távozó munkatársak újra-elhelyezkedését a jól működő Esély program keretén belül aktív álláskeresővel, munkaerő-piaci tréninggel és személyes tanácsadással támogatja, bízva abban, hogy ezen eszközökkel is hozzájárul ahhoz, hogy a távozó, korszerű szaktudással rendelkező, szakképzett munkavállalók mihamarabb újra el tudjanak helyezkedni.

A fenti intézkedéssel felszabaduló személyi jellegű költség tömeg jelentős része a stratégiai növekedéshez kapcsolódó tevékenységek erőforrás-bővítését biztosítja.

A Társaság munkavállalói átlagosan 5%-os bérfejlesztésben részesülnek 2019. április 1-jétől.

3.3.7 Nyugdíjak és juttatási programok

A Magyar Telekom jóléti és szociális juttatásai rendkívül széles körűek. Egy részük alanyi jogon jár minden munkavállalónak, míg másokat bizonyos feltételek teljesülése esetén lehet megszerezni, vagy biztosítási jellegűek. Egyes juttatások munkáltatói hozzájárulásának előfeltétele a munkavállalók egyéni hozzájárulása. A szociális juttatások és a nem alanyi jogon járó juttatások nyújtásának módját a Kollektív Szerződés és kapcsolódó utasítások szabályozzák.

A munkavállalók számára telekommunikációs kedvezményeket, támogatott étkeztetést, kamatmentes lakáskölcsönt (ilyen kölcsönöket a Társaság igazgatósági tagjai számára nem ajánlunk fel és nem nyújtunk), kedvezményes üdülési lehetőségeket és más béren kívüli juttatásokat biztosítunk. Az állami egészségügyi, nyugdíj és munkanélküliségi támogatási rendszerekbe történő törvény szerinti befizetéseinket túl hozzájárulunk az önkéntes pénztári tagsággal rendelkező munkavállalók nyugdíj-, egészség és öngondozó pénztári megtakarításaihoz, amelyek az állami nyugdíj és egészségügyi juttatásokat kiegészítve magán nyugdíj- és egészségbiztosítási ellátásra, szociális juttatásokra jogosítanak. Nem garantáljuk azonban ezen pénztárakból a tagok kifizetését. 2018. december 31-én a Magyar Telekom Nyrt. munkavállalók kb. 55%-a vett részt a nyugdíj-, 36%-uk az öngondozó- és 43,8%-uk az egészségápolásban.

3.4 Lényeges kockázatok kezelése

3.4.1 Képzési és szakmai háttér biztosítása

A Magyar Telekom Csoport Fenntarthatósági stratégiájának edukációs pillére a lakosság és az ügyfeleink digitális képzettségének fejlesztése mellett az iparági utánpótlás biztosítását is feladatának tekinti, hiszen a szakértői utánpótlás biztosításának nehezségei potenciális kockázatot jelenthetnek szolgáltatásunk minőségének folyamatos biztosítása, javítása, fejlesztése szempontjából. Ennek érdekében, hogy ügyfeleink számára mindig a lehető legmagasabb minőségű szolgáltatást nyújtsuk, a legkiválóbb szakemberekre van szükségünk. Ehhez elsősorban versenyképes szakképzési háttérre van szükség.

A T-Labs (Telekom Innovation Laboratories, Berlin) kezdeményezésére és finanszírozásával az ELTE-n 2016 szeptemberétől működik az Adattudományi és Adatechnológiai Tanszék, az épülő EU Labs kutatói hálózat első pilléréként. A Magyar Telekom szerepe az oktatási és kutatási tevékenységek támogatásában ölt testet.

A Magyar Telekom gyakorlati helyet biztosít a szakközépiskolás diákoknak. 2018-ben 45 tanuló töltötte nálunk a kötelező nyári szakmai gyakorlatát.

Szakmai tudásunkkal segítjük a Magyar Tudományos Akadémia Kömveztudományi Elnöki Bizottság és a Nemzeti Alkalmazkodási Központ tudományos munkáját. Kollégáink számos felsőoktatási intézménnyel kapcsolatban állnak: szakdolgozatok konzulensi feladatainak ellátásával, szakdolgozók ismereteinek bővítésével és szakmai előadásokkal segítik az egyetemi munkát.

3.4.2 Munkavállalói elvárások és esélyegyenlőség

A fejezet elején részletezett Humánstratégiánk pillérei a munkatársaink igényeinek való megfelelésre, illetve a versenyképes és jövőorientált munkaerőpiaci szerep megtartását érintő kihívásokra építenek. Munkatársaink igénye a biztonság, stabilitás, fejlődési lehetőség és a versenyképes jövedelem. A Magyar Telekom az esélyegyenlőség mellett elkötelezett vállalatként kiemelten fontosnak tartja a bérek harmonizációját és az indokolatlan bérkülönbség megszüntetését. Ezt a célt szolgálja a Hay-módszeren szerint kialakított sávós bérezési rendszerünk. Javadalmazási rendszerünk transzparens, ezért alapteríték-tarifátlánk és a vonatkozó szabályozások minden munkavállalónk számára elérhetőek. Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a hasonló típusú feladatokat ellátó kollégák között ne alakuljon ki indokolatlan kereseti különbség, és az eltérő jellegű munkát végzők közötti jövedelemarányok valóban a tényleges munkavégzés eltérésein alapuljanak.

Vállalatunk a sokszínűség alapértéke mellett elkötelezett munkáltatóként kiemelten fontosnak tartja a nők vezetésben betöltött létszamarányának növelését. A Deutsche Telekom Csoport tagjaként 2010-ben kitűzött cél a nők arányának 30%-ra növelése a vezetői pozíciókban 2020-ig. Az anyavállalat által meghatározott célkitűzés teljesítése mellett a vezetés sokszínűségében rejlő – és egyre több tanulmány által igazolt – üzleti előny kihasználását is célozza.

A Magyar Telekom munkatársai iránti elsődleges kötelezettségeként tartja számon a munkahelyi stressz, a túlterheltség és a kiegészítő veszélyeknek minimalizálását. Amellett, hogy munkatársaink számára biztosítjuk az egészséges életmód megteremtésének feltételeit, képzésekkel és coachinggal segítjük őket a feladataik hatékony és sikeres menedzselésének fejlesztésében. A munka és magánélet egyensúlyának megteremtését segítik elő családos munkatársaink számára létrehozott családbarát irodáink, illetve a kafeéria rendszerben választható elemként adómentesen igénybe vehető bölcsődei-óvodai támogatás is, amely anyagiilag is hozzájárul a kisgyermekes szülők terheinek csökkentéséhez. Munkavállalóink személyi és családi körülményeikre való tekintettel (pl: beteg, vagy idős hozzátartozó otthoni ápolása céljából) akár tartós fizetés nélküli szabadságban is részesülhetnek.

3.5 Teljesítménymutatók

A 2016-2020 között érvényes Fenntarthatósági Stratégia edukációs eredményei

- 48 051 embert értünk el edukációs programjainkkal 2016 óta. PI. Digitális Híd, LTI

Atipikus foglalkoztatási formák a Magyar Telekom Csoportban

- Részmunkaidőben foglalkoztatottak száma 2018-ben: 585
- Rugalmas munkaidőben foglalkoztatottak száma 2018-ben: 1395
- Távmunkás szerződéssel rendelkező munkatársak 2018-ben: 3046

A vezető pozícióban dolgozó női munkavállalók arányának növelése a Magyar Telekom Nyrt-ben.

- Nők aránya a teljes munkavállalói létszámhoz viszonyítva: 35,5%
- Nők aránya senior management pozíciókban: 23,5%
- Nők aránya az igazgatótanácsban: 40%

Vállalati önkéntesség eredmények Magyar Telekom Csoport

- Önkéntes munkaórák száma: 11 991
- A projektekkkel támogatott emberek száma: 22 581

3.6 MRP Szervezet

A Társaság a 2017-ben bevezetett ösztönző programját folytatva, új javadalmazási politikán alapuló programot indított 2018. évben. A 2018. évi program keretében a Magyar Telekom Nyrt. és a T-Systems Magyarország Zrt. érintett munkavállalói részére a prémium központi eleme MRP Szervezeten keresztül kerül kifizetésre. Az program működtetése céljából a Társaság 2018. év során két ütemben, 8 845 794 db Magyar Telekom részvényt transzferált az MRP Szervezet részére. A 2018. évi program megvalósítási feltétele, hogy a Társaság a 2018. december 31-én végződő üzleti évre vonatkozó tényleges MT-Magyarország szegmens működési Szabad

Cash Flow mutatója meghaladja a 2017. december 31-én végződő üzleti évre vonatkozó megfelelő mutatóját. A program szerinti javadalmazásban a Társaság és a T-Systems Magyarország Zrt. azon munkavállalói részesülnek, akikre kiterjed a 2018. március 26. napján a Társaság Igazgatósága által elfogadott Javadalmazási Politika személyi hatálya. További részletekről a Konsolidált Éves Beszámoló Kiegészítő Mellékletének 20.1.2.5 pontja ad tájékoztatást.

4 IGAZGATÓSÁGI, FELÜGYELŐ BIZOTTSÁGI, VALAMINT ÜGYVEZETŐ BIZOTTSÁGI TAGOK JAVADALMAZÁSA

Az Igazgatósági tagok javadalmazása Igazgatósági tagként végzett tevékenységükért 13 millió forintot tett ki 2018-ban.

A Felügyelő Bizottsági tagok javadalmazása Felügyelő Bizottsági tagként végzett tevékenységükért 63 millió forintot tett ki 2018-ban.

Az Ügyvezető Bizottsági tagok javadalmazása (járulékokkal, valamint a munkaviszony megszűnésével kapcsolatos szerződéses költségekkel együtt) 1 116 millió forintot tett ki 2018-ban.

A 2018. december 31-i állapot szerint az Ügyvezető Bizottság öt tagja határozatlan idejű munkaszerződéssel rendelkezik. A határozatlan időre szóló munkaszerződések közül öt esetén a felmondási idő két hónap. Egy szerződésben a végkielégítés a Munka Törvénykönyve és a Kollektív szerződés szerinti, a többi esetben a végkielégítés 3-16 hónap. A hatodik ÜB tag munkaviszonya 2018. december 31-én megszűnt.

A fentiekén túl, az érintettek versenytilalmi korlátozás hatálya alá esnek, melynek értelmében a munkavállaló munkaviszonyának megszűnésétől kezdődően egy meghatározott (egy évet meg nem haladó) ideig nem jogosult munkaviszonyt létesíteni a Magyar Telekom magyarországi vagy nemzetközi versenytársával, vagy akár közvetlenül, akár közvetve bármilyen szolgáltatást nyújtani vagy tevékenységet végezni ilyen vállalat részére. Továbbá, az érintettek nem toborozhatnak munkaerőt a Magyar Telekom munkavállalóinak körében. A versenytilalmi korlátozás fejében a munkavállaló a fenti kötelezettséggel arányos kompenzációban részesül. Amennyiben a volt munkavállaló ezen versenytilalmi megállapodást megszegi, köteles a kompenzáció nettó összegét a munkáltatónak visszafizetni. Ezen felül, ilyen esetben a volt munkavállalót átalány-kártérítési kötelezettség is terheli a munkáltató felé.

A külföldi Ügyvezető Bizottsági tagok lakhatási támogatásra is jogosultak lehetnek. Jelenleg nincs érintett.

A Társaság Javadalmazási irányelveivel összhangban, a Társaság halasztott kezdetű kiegészítő nyugdíjbiztosítást, valamint élet- és balesetbiztosítást nyújt az Ügyvezető Bizottság tagjai számára. Ezen felül, az Ügyvezető Bizottsági tagok vállalati gépkocsi használatára is jogosultak.

A részvény alapú juttatási programok tekintetében a Konsolidált Éves Beszámoló Kiegészítő Mellékletének 20.1.2 pontja ad tájékoztatást.

5 KUTATÁS ÉS FEJLESZTÉS

Magyarország

2018-ban a Magyar Telekom kutatás-fejlesztési tevékenysége a pályázati kötelezettségek keretében a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap terhére kiírt és elnyert K+F pályázati projekt fenntartására terjedt ki.

A pályázati kötelezettség mellett 2018-ban folytattuk több olyan projekt termék- és szolgáltatásfejlesztését, amit a korábbi évek K+F tevékenysége alapozott meg.

Fentiekén túl 2018-ban folytattuk a Magyar Tudományos Akadémiával közösen Big Data témakörben indított K+F projektet, melynek során azt vizsgáljuk, hogy mobilhálózati adatok segítségével hogyan tudunk modellezni a városi mobilitást.

A kutatás- fejlesztési feladatok ellátását hazai innovatív KKV-k mellett a Magyar Telekom saját kutatói, termék- és szolgáltatásfejlesztői végzik. Mindemellett a Társaság kiaknázza a belső és külső tudásbázis szinergia hatását és partnerségre törekszik jól ismert innovációs központokkal, felsőoktatási intézményekkel. Fő partnereink neves magyar egyetemek, kutatóintézetek úgy, mint a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapesti Corvinus Egyetem, Óbudai Egyetem és a Magyar Tudományos Akadémia.

A 2016-ban megkötött együttműködés keretei között folytatódott a közös munka a berlini Műszaki Egyetem, az Eötvös Loránd

Tudományegyetem Informatikai Karán működő Adattudományi és Adattechnológiai Tanszék, a Magyar Telekom és a Deutsche Telekomnak a kutatás-fejlesztéssel foglalkozó részlege, a berlini Telekom Innovation Laboratories (T-Labs) között.

A Magyar Telekom az EIT Digital partnereként elősegíti és támogatja a felsőoktatási intézmények és az ipari partnerek közötti még szorosabb együttműködést. Ennek keretén belül a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem EIT Digital doktori képzési rendszerében szakmai támogatást biztosít a hallgatók részére.

2018-ban a második évadját is újtjára indítottuk a Magyar Telekom belső ötlet inkubációs kezdeményezésének, a Mission T programnak. A pályázók a Magyar Telekom csoport munkavállalói köréből kerültek ki. A program keretein belül beérkezett pályázatokból több körös kiválasztás után a legjobb öt elképzelést a csapatok prototípus szintig megvalósítják. Ezt követi majd az önálló prototípusok éles üzembe helyezése és üzleti hasznosulása.

A fentiekén túl a Magyar Telekom fontosnak tartja a K+F jellegű tudástranszfer projektek támogatását is, így 2012-es csatlakozása óta szakmai együttműködő partnerként aktívan részt vesz az EIT ICT Labs tudástranszfer programban és több nemzetközi K+F pályázati kezdeményezésben működnek együtt.

Macedónia

A Makedonski Telekom (MKT) továbbra is elkötelezetten dolgozik azon, hogy a piacon vezető szerepet töltsön be az innováció és technológia területén. Az előző évek folytatásaként kiemelt szerepet játszanak a Smart City területén végzett projektek. Az 2015-ben és 2016-ban Skopjében megvalósított Smart Bus Transport projektet, valamint a 2017-ben demó üzemmódban megvalósított Smart Light Smart Waste, Smart Parking, Smart Bench és Electrical Vehicle Charging projekteket követően, idén az önkormányzatok és a legnagyobb ügyfelek felé demonstráltuk az ilyen okos rendszerek megvalósításából eredő előnyöket, valamint az ezen a területen szerzett szakértelmünket.

A Smart City üzleti területen kívül, teljes erőbedobással dolgozunk egyéb üzleti lehetőségek növelésének és fejlesztésének felkutatásában, a pénzügyi, egészségügyi, oktatási stb. területeken, különös tekintettel a teljes ICT és B2B üzleti lehetőségekben rejlő bevétel növekedés tekintetében. Az új és okos megoldásokat határozottan szem előtt tartva az összefonódó mindennapi élet és a munka terén a MKT 2018-ban sikeresen megvalósította demóprojektjét az okos iskola területén. A hibrid osztály demó projekt bevezetés alatt áll, amely ICT megoldásokkal támogatja az interaktív osztálytermi tanulást és a távoktatást egyaránt, két középiskolában Skopjében. A projekt bevezetésével az oktatás területén azokat a pozitív változásokat célozza meg, amelyek elősegítik a felett, önjáró, együttműködő és interaktív tantermi élményeket a fiatalok számára. Továbbá az is célja a projektnek, hogy rávilágítson arra, hogy a technológia hogyan segíti a minőségi és hatékony oktatást, ezáltal az oktatási rendszer hosszú távú fejlődését, valamint a gazdaság és a társadalom előremozdítását egyaránt.

Ezen kívül megvizsgáltuk egy keskenysávú IoT (NB-IoT) megoldás potenciális piaci lehetőségeit és költségelemzést készítettünk a megvalósításhoz.

Szoros megfigyelés alatt tartottuk, az EU által támogatott projektekben rejlő lehetőségek kiaknázását is, az okos digitalizálás, IoT megoldások, e-kormányzat stb. területeken egyaránt.

A fent megjelölt üzletfejlesztési tevékenységek mellett 2018-ban olyan projektek és termékek fejlesztésére fektettük a hangsúlyt a digitalizáció és okos munkavégzés területein az üzleti szegmensben, amelyekben növekvő piaci lehetőségeket látunk az elkövetkező években, és amelyek egyaránt építenek a mindennapi munkafolyamatok és kapcsolatok terén a hatékony infokommunikációs technológiának köszönhető előnyökre, valamint az így kialakított megoldások átláthatóságára és elszámoltathatóságára.

Mottónkat – INNOVÁCIÓS SZINERGIÁK- NYERJÜNK PARTNEREKKEL – szem előtt tartva tovább folytattuk stratégiai együttműködésünket a Cisco Golddal, az EMC Cloud megoldás-szolgáltatóval és a Microsoft Silver adatközponttal. Ezen felül 2018-ban újratanúsították az Oracle Platinum és HP Business partneri együttműködésünket, és befejeztük a Microsoft Cloud megoldás-szolgáltatói cím megszerzésének folyamatát. Ezekkel a partnerekkel folytatott együttműködéseink bizonyítják az MKT kompetenciáit a vállalati hálózatok, felhő-alapú megoldások, kollaborációk, hálózati biztonsági megoldások és adatközpont-technológiák területén. Ezeket a kompetenciákat olyan kiemelt fontosságú eszköznek tartjuk, amelyeknek alapján még jobban kihasználhatjuk az infokommunikációs technológiák területén végzett üzletfejlesztési tevékenységeinket.

A telített távközlési piac és az ezzel együtt járó versenypiaci nyomás, az üzleti környezet többféle és kifinomultabb ügyfélszegmensből, számos beszállítóból és komplex szolgáltatási ajánlatokból adódó összetettsége, a technológia gyors változásai és az egyetlen, egyetlen IP-hálózatot és felhő alapú szolgáltatásnyújtási platformot célul tűző új technológiai paradigma, valamint a szabályozásban

bekövetkező változások csupán egy részét jelentik mindazoknak a kihívásoknak, amelyekkel az MKT a következő néhány évben szembesülni fog.

Ahhoz, hogy üzleti tevékenységeit és a főbb bevételi forrásokat az igen bonyolult távközlési környezetben is fenn tudja tartani, valamint, hogy új üzleti lehetőségekkel tudja proaktívan befolyásolni a piaci trendeket, az MKT meg kívánja őrizni technológiai vezető pozícióját, és infrastruktúrája folyamatos fejlesztése révén a szolgáltatások javításával és innovációval tervezi biztosítani a növekedést.

Az infrastruktúra-fejlesztés és a technológiai beruházások a következő célkitűzésekre, trendeket kell, hogy felölelje: szélessávú teljesítmény, integrált szolgáltatásnyújtó platformok, hatékonyság és vezető szerep a minőség terén, önkiszolgálást lehetővé tevő megoldások, felhő koncepció és „virtuális” infrastruktúra, költséghatékonyság, rugalmasság és reakcióképesség – piaci bevezetések csökkenő időigénye, valamint kompetenciafejlesztés.

A távközlési hálózat, szolgáltatási platformjaink és a támogatórendszerek fejlesztésével jelentős lépéseket tettünk céljaink elérése felé 2018-ban.

A kimagasló minőségű szélessávú (BB) teljesítmény és technológiai vezetői pozíciója biztosítása érdekében az MKT folyamatos beruházásokkal fejleszti vezetékes és mobil hozzáférési hálózatát. 2018 végére több, mint 172 500 otthonban sikerült kiépíteni ilyen kapacitást, azaz az MKT hálózatával lefedett háztartások 30,5 százalékát érte el FTTH technológiával. Ami a VDSL bevezetését illeti, több mint 154 ezer VDSL CO és 13 ezer VDSL FTTC otthoni kiépítés történt.

Továbbfejlesztettük a hybrid hozzáférési megoldást (HAS) - amely összesíti a DSL és LTE átviteltechnika sávszélességét és egyetlen, nagy teljesítményű szélessávú átviteli utat hoz létre a hálózatos szolgáltatási csomópont és az ügyfél szélessávú végberendezése között. 2018 végére a felhasználók száma több mint 4800 volt, míg az FMS felhasználók száma meghaladta a 2800-at.

Szintén jelentős előrelépéseket értünk el az LTE hálózat kiterjesztésében, amely 92 százalékos területi és 99,67 százalékos lakossági lefedettséget ért el. Az összes helyszínen több mint 95%-a nyújt LTE szolgáltatásokat. 2018 végére a BTS-ek 62%-a került bekapcsolásra optikával.

A szélessávú mobil hozzáférési kapacitások széles körű kiterjesztése mellett a vállalat 2018-ban kiemelten koncentrált a hálózatminőségre és -teljesítményre is, amint azt mobilhálózat minőségének elismerését jelentő, nemzetközileg elfogadott P3 „Best in Test” (legjobb teszt eredmény) 2018 novemberében kiadott oklevele is igazolja, valamint a Hatóság is elismeri Országos beszámoló a hálózatminőségi paramétereikről című dokumentumában. Az általános összehasonlítás alapján a 907 pontot kapott Makedonski Telekom biztosítja a kategória legjobb hang- és adatszolgáltatását.

2018 során hangsúlyt kapott a vezetékes hálózat modernizálása. A projekt hatóköre lefedte az IMS hálózati csomópontok HW/SW frissítését, az OSS migrációt és konszolidációt, az MMDec HW/SW frissítést, valamint az LI HW/SW frissítést. Az előfizetői adatbázis konszolidációs projekt 2018 november végén fejeződött be a vezetékes ügyfelek migrálásával. Bizonyos szempontból ez volt hivatott egyesíteni a monolitikus 2G/3G és LTE UDM mobil hálózatokat és a meglévő monolitikus IMS vezetékes hálózati UDM-t. Konszolidálja az összes hálózati funkció - mint felhasználó azonosítás, szolgáltatás engedélyezés, mobilitás menedzsment és visszaélések elleni védelem - felhasználói adatait egyetlen SDM rendszerben, így biztosítva a CS, PS, EPC, WLAN, M2M és IMS felhasználói profil szolgáltatások konvergenciáját.

Az MKT folyamatosan figyelemmel kíséri a világban megjelenő legújabb technológiai trendeket, így biztosítja ügyfelei számára a legmodernebb, innovatív szolgáltatásokat, ez pedig a cég számára is lehetővé teszi, hogy Macedón piacon, illetve, szélesebb értelemben, a DT csoporton belül vezető szolgáltatói szerepben működjön. Ezzel összhangban, a VoLTE projekt MKT-n belüli elindítása 2018 végén került meghirdetésre. Ez a 2019-re tervezett projektek egy fontosabbika, melynek kereskedelmi indulása a tervek szerint 2019 végére várható. A VoLTE bevezetése garantálja a Makedonski Telekom számára a mobil szolgáltatások területén a hosszú távú versenyképességet a Macedón piacon, a cég piacvezető pozíciójának megőrzésével, emellett megfelel a DT PAN NET stratégiájának és a kiadott iránymutatásoknak, követelményeknek is.

A Mobile Virtual Network Operator (mobil virtuális hálózatüzemeltető) belső források menedzselt szolgáltatási támogatással került megvalósításra 2018 végén. A kereskedelmi indulás tervezett ideje 2019 eleje. A beszéd célú hálózat modernizációja folytatódik az MSS HW és SW modernizálás irányában az MKT mobil felhasználók számára. A 2019-es projekt irányát a HW/SW EoS (End of Support) dátumok határozzák meg, és mindkét MSS helyszínt, Skopje-t és Veles-t, lefedi, célja az MSS SW/HW frissítése a 18B SW verzióra, valamint a meglévő MGW-k kiváltása az új MRS hálózati elemekkel.

A szélessávú hozzáférés terjedését és a forgalom folyamatos növekedését a valamennyi szolgáltatás sarokpontjaként szolgáló IP alapú transzport-hálózat korszerűsítése támasztja alá. Az elmúlt két évben sikeresen befejeztük az IP alapú és transzport-hálózati modernizációs projektjét, amely az összes IP alaphálózati elem, valamint a transzport- és aggregációs rendszerek modernizálását, átszervezését és kibővítését tartalmazza. Az MKT sikeresen létesítette a teljes DWDM hálózatot, véglegesítette az IP alaphálózat megvalósítását és integrációját, valamint az IP alapszolgáltatások migrációját. A tervek szerint folytatódik a HA Aggregációs Hálózat modernizálása és befejeződik az aggregációs helyszínek 100 százalékának kiépítése, valamint folytatódnak az SPNI & BRAS hálózati szegmensek modernizációját célzó tevékenységek.

Várhatólag a videó- és nagysebességű adatszolgáltatások fogják legfőképpen meghatározni a további piaci differenciálódási lehetőségeket, valamint a jelentősebb üzleti növekedési lehetőségeket. Az IPTV szolgáltatás minőségének javítása, és a macedón piacon az első számú TV szolgáltatói pozíció elérése érdekében, nagyon fontos az új technológiák és piaci trendek követése. Ezzel összhangban, a platformmal kapcsolatos elvárás, a meglévő szolgáltatások magas minőségben történő biztosításán túl, új funkcionalitás bevezetése, amely fokozza az interaktivitást és a szolgáltatás személyre szabhatóságát az ügyfelek számára. Az új IPTV kliens megvalósítása 2018 Q2 során fejeződött be. Ez biztosítja az új marketing igények és funkciók megjelenését, az új, harmonizált DT design szerinti IPTV kliens felhasználói felületen. Sor került az IPTV Network Time Protocol Infrastructure megoldás kiváltására is. A vállalati stratégiának és az DT csoport EUIT stratégiájának megfelelően, az MKT IT területe kidolgozta az IT Stratégiát és üzleti tervet, melynek fókuszában az alábbiak állnak:

1. Új termékek fejlesztésének támogatása
2. Digitalizáció
3. Jövőtállóság és transzformáció
4. Felhőtechnológia alkalmazása.

Számos projekt irányul az IT rendszerek és megoldások hatékonyságának biztosítására, amelyek segítségével megvalósítható a terv és elérhetőek a stratégiai fókuszok. Az új termékfejlesztések támogatása érdekében, számos rendszeren – CRM rendszerek, Számlázás, OSS, SAP - került sor funkcionális fejlesztésre 2018 során.

A feltöltő rendszerfrissítése (Charging System Upgrade) projekt a CS18-as verzióra sikeresen lezajlott 2018 végén. A SugarCRM Mobil konszolidációs projekt, valamint a SugarCRM Sales Force Automatizálási projektek folyamatosak és a tervek szerint éles üzembe állnak 2019 Q1 során. A CRM változások a hybrid technológia és 4G eszközök fejlettebb, automatizált létesítése érdekében, valamint a panaszkezelések javítása 2018 decemberében került éles üzembe. A BPMS rendszer verziófrissítése - (Appian) szintén sikeresen megtörtént.

A One App projekt 2018 Q3-ban indult, az első tervezett szállítási idő 2019 Q1. Ennek a projektnek a megvalósítása lehetővé teszi a Telekom MK új generációs önkiszolgáló alkalmazásának használatát, amely az MKT ügyfelek számára biztosítja a távközlési szolgáltatásai könnyű, online menedzselhetőségét. A OneApp-ot használó MKT ügyfelek jobb online hozzáférést kapnak összes mobil és vezeték nélküli szolgáltatásukhoz, képesek lesznek ezek online menedzselésére, megnézhetik és kifizethetik számláikat, feltöltőkuponjaikat, aktiválhatnak kiegészítő szolgáltatásokat, cseveghetnek az MKT Ügyfélszolgálattal, láthatják költségi előzményeiket, hozzáférhetnek az MKT üzletek térképéhez, elérhetik az MKT HGWT, használhatják az SDK modulokat, mint a VITO, push értesítések, analitikák, és sok más is. Az alkalmazás központi online kommunikációs csatornát jelent a teljes üzletág tekintetében, és elérhető lesz mind a lakossági (előfizetéses és kártyás), mint az üzleti szegmensek számára.

Az IT infrastrukturális megoldások vonatkozásában, 2018 során, a SAN Infrastruktúra megújítási projekt és a vállalati hálózat renoválási projektek sikeresen lezajlottak.

6 INGATLANKEZELÉS, TELEPHELYEK

Mi rendelkezünk Magyarország egyik legnagyobb ingatlanállományával és jelentős ingatlan tulajdonosok vagyunk Macedóniában is. Az ingatlanállomány jelentős része távközlési technológiai terület, iroda, raktár, garázs és üzlethelyiség. Eszközállományunk legnagyobb része kapcsoló központokból, átjárótoronyokból és más távközlési infrastrukturális eszközökből tevődik össze. Annak érdekében, hogy minél nagyobb mértékben és minél hatékonyabban használjuk ki az ingatlanállományt, a használaton kívüli ingatlanjainkat pedig igyekszünk értékesíteni.

Csoport főbb tagvállalatainak székhelye

- Magyar Telekom Nyrt.: 1097 Budapest, Könyves Kálmán körút 36., Magyarország
- T-Systems Magyarország Zrt.: 1097 Budapest, Könyves Kálmán körút 36., Magyarország
- Makedonski Telekom A.D.: 1000 Skopje, Kej 13 Noemvri, No. 6., Macedónia

- Combridge S.R.L.: Municipiul Sfântu-Gheorghe, Strada 1 DECEMBRIE 1918, parter comercial, nr. VI, Bloc 6, Judet Covasna, Románia
- Novatel EOOD: Sofia Oblast, Stolichna Municipality, Sofia 1404, Triaditza District, 45A Bulgária Blvd., Bulgária,

Magyarország

A Magyar Telekom Nyrt. 1 490 telephelyén álló 1702 épületének 48 %-a Társaság tulajdonában van, 5 %-a közös tulajdonú és 47 %-a bérelt. Ezek az adatok nem tartalmazzák a műszaki technológiai telephelyeket, amelyből 6 128 telephellyel rendelkezünk.

2018. december 31-én a Magyar Telekom Nyrt. által használt ingatlanok területe 669 081 m² volt, melynek jelentős részében egyenként 100 m²-nél kisebb az alapterület. A legnagyobb ingatlan a Budapest, Könyves Kálmán krt. 36. szám alatt található bérelt székház több mint 55 000 m² alapterülettel.

Macedónia

2018. december végén az MKT rádiós hozzáférési hálózata 810 db fizikai helyszínből állt, amelyből 694 db volt 2G bázisállomás, 798 db volt 3G bázisállomás és 771 db volt 4G bázisállomás. A helyszíni infrastruktúra (tornyok) 91%-a van az MKT tulajdonában, 9% pedig bérelt.

Az MKT 2018. decemberi állás szerint összesen 109 490 m² területet használ, amelyből kb. 44 981 m² az MKT kizárólagos tulajdona, nagy részét (55%) pedig két főépület teszi ki, a központ és a fő műszaki épület. A fennmaradó 64 509 m² közös tulajdonban van a Macedón Postával.

7 FENNTARTHATÓSÁG

A Magyar Telekom közel húsz éve foglalkozik a működéséből adódó fenntarthatósági kérdésekkel, és 2000-ben a hazai vállalatok közül az elsők között hozott létre külön környezetvédelmi, majd a vállalat felelős működési folyamatait koordináló fenntarthatósági szervezetet. Fenntarthatósági tevékenységét a teljes körű, tervezett és hosszú távú megközelítés jellemzi, és jelenleg már a negyedik, öt évre szóló fenntarthatósági stratégiájának megvalósításán dolgozik.

A régió vezető infokommunikációs szolgáltatójaként – példát mutatva és lehetőséget teremtve – jövőbe mutató gondolkodásunkkal, innovatív, fenntartható termékeinkkel és szolgáltatásainkkal, valamint felelős magatartásunkkal hozzájárulunk a megújuló társadalom és környezet kialakulásához.

A Magyar Telekom 2009 óta elkötelezetten támogatja az ENSZ Globális Megállapodás 10 alapelvét az emberi jogok, a környezet és antikorrupció terén, aminek kapcsán elért fejlődésről a fenntarthatósági jelentésekben is beszámolunk.

A Magyar Telekom fenntarthatósági tevékenységének és eredményeinek integrált és teljes körű bemutatására az évente megjelenő Fenntarthatósági jelentés szolgál, amellyel a vállalatcsoport minden témára kiterjedő környezeti, társadalmi és gazdasági működését kívánja átláthatóvá tenni mindenki számára.

Az üzleti jelentésben a teljes körű fenntarthatósági megközelítés csupán egyes, kiemelt témáiról szólunk, úgymint az emberi jogok, munkatársak, környezetvédelem, megfelelőség témakörei.

A Magyar Telekom Csoport által elfogadott környezetvédelmi és társadalmi témájú együttműködések

A szakmai kihívások mellett a vállalatcsoport társadalmi és környezeti problémák megoldására is keresi az együttműködési lehetőségeket.

Az ETNO (Európai Távközlési Szolgáltatók Egyesülete) Fenntarthatósági munkacsoportjának évek óta aktív tagja a vállalatcsoport. A tagok a fenntarthatósághoz kapcsolódó legkülönbözőbb problémák megoldásában segítik egymást. A tagok évente három alkalommal egyeztetnek személyes találkozókon, emellett pedig egy internetes portál is segíti a közös munkát és a legjobb gyakorlatok megosztását.

Fogyatékosággal élők országos érdekképviseleti szervezeteivel (AOSZ, ÉOFÉSZ, MEOSZ, MVGYOSZ) való folyamatos egyeztetés a Magyar Telekom Csoport fogyatékosággal élők és segítők számára biztosított akadálymentes ügyfélszolgálatának és szolgáltatásainak felülvizsgálata és a változó igényekhez történő adaptációja céljából.

Továbbfejlesztettük az érdekképviselői szervezetekkel kialakított hello holnap! díjcsomagokat amely olcsóbban nyújt több szolgáltatást a fogyatékossgal élőknek, egy fogyatékossgal élő ügyfelünk saját nevén 3 előfizetés megkötésére jogosult.

Szakmai tudásunkkal segítettük a Magyar Tudományos Akadémia Kömvezettudományi Elnöki Bizottság munkáját. Kollégáink számos felsőoktatási intézménnyel kapcsolatban állnak: szakdolgozatok konzulensi feladatainak ellátásával, szakdolgozók ismereteinek bővítésével és szakmai előadásokkal segítik az egyetemi munkát.

OECD-irányelvek – A Magyar Telekom a magyarországi vállalatok között elsőként elfogadja és önmagára nézve kötelező érvényűnek tekinti az OECD multinacionális nagyvállalatok számára megfogalmazott irányelveit

Az Európai Unió Sokszinűségi Kartáját a vállalat aláírta és kötelező érvényű irányelveként valósítja meg a vállalati Humánstratégiában.

ENSZ Globális Megállapodásának aláírása – előrehaladási jelentési kötelezettségnek való megfelelés

ENSZ Fenntartható Fejlődési Célok (SDG) – a Magyar Telekom elismerte és irányelveként építette be vállalati Fenntarthatósági stratégiájába (2016-2020), így a célokhoz való hozzájárulást működése kötelező elemeként fogadta el. Carbon Disclosure Project (CDP) aláírása és előrehaladási jelentési kötelezettségnek való megfelelés

A Hungarian Business Leaders Forumnak (HBLF) több területen is tagja a vállalatcsoport.

http://www.telekom.hu/rolunk/fenntarthatosag/a_fenntarthatosag_es_a_telekom/egyuttmukodesek

A Magyar Telekom Csoport minőségpolitikái, tanúsítványai és minőségmutatói az alábbi linken keresztül elérhetőek:

http://www.telekom.hu/rolunk/vallalatrol/iranyelveink/minoseg_garancia

7.1 Fenntarthatósági stratégia

A Magyar Telekom Csoport 2016-ban új, öt évre szóló fenntarthatósági stratégiai időszakát kezdte meg.

A 2020 végéig szóló célok és feladatok kereteit az előző, 2011 – 2015 fenntarthatósági stratégia eredményein túl meghatározták a fenntartható fejlődéshez kapcsolódó nemzetközi célok és irányok is (SDG, CDP, GeSI SMARTer2030, EU2020 klímacsomag), amelyekhez vállalatcsoportként igazodunk. Ezek mellett a vállalatunkat értékelő felelős befektetői elvárások, illetve vállalati trendek aktualitásai is kulcsszerepet játszottak prioritásaink meghatározásában. Természetesen a fentiek felül mérlegelési szempontot jelentettek a helyi piaci viszonyok, valamint a fogyasztói magatartás és igények, hogy elébe mehessünk ügyfeleink elvárásainak.

Stratégiai céljaink meghatározásakor szem előtt tartottuk, hogy fenntartható működésünkkel társadalmi, gazdasági és környezeti szinten is komoly hatást fejtünk ki. Amellett, hogy felelősséggel tartozunk több millió ügyfelünk és közel 10 000 munkavállalónk élhető jövőjéért, piacvezető infokommunikációs szolgáltatóként és régiós nagyvállalként tisztában vagyunk azzal is, hogy üzleti és működési döntéseinkkel a jövőnk gazdasági és társadalmi működését is befolyásoljuk. Meggyőződésünk, hogy vállalati felelősségünk kiterjed mindazokra a csoportokra, amelyeket lehetőséghez segíthetünk az infokommunikációs megoldásokkal, működésünket pedig úgy kell felépítenünk, hogy a társadalmi, gazdasági és környezeti felelősség beépüljön vállalati vérkeringésünkbe, ezzel is a fenntartható fejlődést és a jövő nemzedékek lehetőségeit elősegítve.

A Magyar Telekom 4. Fenntarthatósági Stratégiájának fő célkitűzése, hogy váljon a fenntarthatóság a Telekom üzletének részévé. Ez csak úgy biztosítható, ha a fenntarthatóság mindhárom pillérét tekintve teljeskörűek, hitelesek és innovatívak vagyunk. A 2020-ig tartó stratégia három fókuszterülete a klímavédelem, a képzés és tudatformálás, valamint a fenntarthatóság elősegítése a digitalizációval.

Klímavédelem:

Célunk, hogy ügyfeleink is legyenek klímatudatosak, és mint hiteles és felelős vállalat, segítsük őket ebben. Ambiciózus célkitűzésünk, hogy bevételt generáljunk klímavédelmi tevékenységünkéből, hiszen az infokommunikációnak ebben különösen jó lehetőségei vannak, emellett pedig 100 000 tonna CO₂ alá szorítsuk a Magyar Telekom Csoport tényleges kibocsátását. Ezek érdekében a kibocsátáscsökkentési feladatok mellett kiemeltan „zöld” szolgáltatások kialakításán is dolgoznunk kell.

KPI: csoport szinten 100 000 tonna alá csökkenteni a CO₂ kibocsátást

KPI: bevételt generálni a klímavédelemből

Edukáció:

Szerepet kívánunk vállalni abban, hogy a lakosság és az ügyfeleink képzetesebbek lehessenek. Célunk, hogy képzéseink révén a stratégiai időszak végére Magyarországon 100 000 embert érjünk el direkt vagy indirekt módon. Ezeket a képzéseket elsősorban két területre koncentráljuk: a digitális felzárkóztató programokra és az iparági utánpótlásra.

KPI: 1 000 000 digitálisan képzetesebb ember Magyarországon

Fenntarthatóság elősegítése a digitalizációval:

Fenntartható digitális vállalként egyértelmű elvárásunk, hogy használjanak ügyfeleink is fenntartható digitális szolgáltatásokat. Ehhez egyrészt törekszünk felelős marketingre és olyan aktivitásokra, melyek másokat is képessé tesznek (enablement), inspirálnak és a megosztáson alapulnak. Ezekhez kapcsolódóan pedig azt a célt tűztük ki, hogy a Magyar Telekom mint fenntartható vállalat ismertsége érje el az 50%-ot.

KPI: a Magyar Telekom, mint fenntartható vállalat ismertsége érje el az 50%-ot

2018-ban elnyert díjaink és értékeléseink:

- Oekom – B Prime kategória, Telekommunikációs szektor 1. helyezés
- FTSE4Good Index tagság
- CEERIUS fenntarthatósági index tagság
- MSCI ESG értékelés AA
- Legvonzóbb munkahely díj

7.2 Érdekelteket érintő kezdeményezések

A vállalat sikeres működéséhez elengedhetetlen, hogy erős kapcsolatokat alakítson ki érdekelt feleivel. Néhány, az érdekelt feleinkkel kapcsolatos fontosabb tevékenységünk, amelyekről részletes információ is található a fenntarthatósági jelentés kapcsolódó fejezeteiben:

- Befektetők – befektetői (és felelős befektetői) értékelések
- Ügyfelek – fenntartható termékek és szolgáltatások, hello holnap! mobilapp
- Alkalmazottak – közösségi napelem pilot, sokszínűségi kultúra felmérés, hello holnap! pontok
- Szabályozók – jogszabályi megfelelés, szabályozói kapcsolatok
- Helyi közösségek – Telekom Önkéntes Nap; Autistic Art stratégia partnerség (adományok, önkéntesség, tabletek, érzékenyítő videók), Telekom Közösségi Kertek
- Civil szervezetek – Fenntarthatósági Kerekasztal-beszélgetés, 11. Fenntarthatósági Nap
- Beszállítók – Fenntartható beszállítói lánc, Magyar Telekom TOP3 fenntartható beszállítója
- Média – Fenntarthatósági Média Klub, Sajtódíj-átadó a Fenntarthatósági Napon
- Jövő generációi – Legyél Te is Informatikus! fenntartható innovációk

2018. évre szólóan indítottuk a közösségi napelem program pilotunkat. A Kékvirág utcai oktatási épület villamosenergia-fogyasztásának nagyobb részét az épületre telepített napelemek biztosítják. A program során a munkatársaknak lehetőségük volt örökbe fogadni egy-egy napelemet, amelyért cserébe extra juttatásban részesültek. A 113 napelem 2 munkanap alatt befogadóra talált.

2018-ban már tizenkilencedik alkalommal rendeztük meg a Fenntarthatósági Kerekasztal-beszélgetést, amelynek célja nyílt párbeszéd folytatása az érdekelt felekkel annak érdekében, hogy megismerjük a Magyar Telekom felé irányuló elvárásokat, megvitassuk a felmerülő problémákat, valamint, hogy megfelelő háttérrel biztosítsunk az együtt-gondolkodásra és egy fenntartható jövő építésében való együttműködésre.

2008-ban cégünk megalapította a DELFIN-díjat, amely Díj egy Elkötelezett, Fenntartható, Innovatív Nemzedékért. A DELFIN-díj odaítélésével a Magyar Telekom a fenntartható fejlődés gondolatának népszerűsítését szeretné elősegíteni és az ezért tett erőfeszítéseket kívánja elismerni. A díjat a fenntarthatóság terén kiemelkedő szerepet vállaló szervezetek és vállalkozások kaphatják meg négy kategóriában:

- Fenntartható innováció
- Sokszínűség
- Klímavédelem
- Fenntartható tudatformálás

A díj odaítéléséről a beadott pályamunkák alapján egy szakemberekből álló kuratórium dönt. A tizenegyedik díjátadóra 2018. június 15-én, a Fenntarthatósági Kerekasztal-beszélgetés keretében került sor. 2018-ban a klímavédelmi megoldásokat, valamint a tudatformálás területén meghatározó szervezeteket és vállalkozásokat díjaztunk.

2018. szeptember 29-én tizenegyedik alkalommal került megrendezésre a Fenntarthatósági Nap. A nap tematikája ezúttal az elevenség volt. Több mint 6 000 érdeklődő látogatott ki a rendezvényre és hallgatta meg a fenntarthatóság hármasszögére mentén szervezett szekcióbeszélgetéseket, tekintette meg a kreatív pályázatra érkezett alkotásokat és a kiállítókat. A rendezvény adott helyet a Fenntarthatósági Sajtódíj átadásának is, amelyet idén nyolcadik alkalommal adtak át a Magyar Telekom által alapított Fenntarthatósági Média Klub tagjai. Három kategóriában adtak át díjat: tv / rádió / videós tartalom; sajtócikk (print, online); blog, vlog bejegyzés. A díj egyenként nettó 300 000 Ft pénzzalalommal jár.

2018-ban is önkéntes programok szervezésével növeltük munkatársaink társadalmi érzékenységét. A vállalati önkéntességhez kapcsolódó fenntarthatósági stratégiai célkitűzése, hogy a telekomos önkéntesek 2020-ig 50 000 óra önkéntes munkát végezzenek. Ennek elérése érdekében edukációs (pl. Legyél Te is Informatikus), illetve adománygyűjtéshez kötődő (pl. Adni jó! Sütiaкция) önkéntes lehetőségek mellett, a Magyar Telekom munkatársai a Telekom Önkéntes Nap (TÖN) keretében is növelhették a társadalom számára nyújtott elvi hozzájárulásunk mértékét. Munkatársaink körében népszerűek a karitatív önkéntességhez kapcsolódó programok, amilyenek például a telephelyeinken szezonálisan megrendezett véradási akciók, vagy azok a karitatív csapatépítési lehetőségek, amelyek során fogyatékkal élő fiatalokat segítő alapítványok által működtetett lakóotthonokban segítünk. Az év során 1 059 kollégánk 11 991 munkaórában végzett önkéntes munkát, melynek keretében 42,1 millió forint értékű elvi önkéntes hozzájárulást nyújtottunk a társadalomnak.

Átalakult a hello holnap! munkatársi pontgyűjtés. Az ötödik pontgyűjtési időszak (2017. április 1-2018. március 31. között) végén a vállalat Feldobox élmény-utalvánnyal díjazta a 2018-as időszak három legtöbb pontot gyűjtő munkatársakat, valamint a teljes pontgyűjtési időszakban legtöbb pontot gyűjtő kollégákat. 2013-2018 között közel 11 000 jelenlegi és volt kolléga vett részt a pontgyűjtésben és összesen közel 30 000 pont talált gazdára. 2018 áprilisától a munkatársi pontgyűjtési is a hello holnap! mobilapplikáción keresztül valósul meg.

A Magyar Telekom gyermekvédelemmel kapcsolatos önálló oldala kizárólag a gyermekek médiafogyasztásával kapcsolatos veszélyekkel foglalkozik. Az oldal nemcsak az infokommunikációs technológiákkal, eszközökkel és tartalmakkal, de a használat során felmerülő veszélyekkel és a veszélyek megelőzésében segítő lehetőségekkel is megismerteti a szülőket. Részletes információ: <https://www.telekom.hu/rolunk/fenntarthatosag/educacio/gyermekvedelem>

2014. szeptember 27-én indítottuk el a hello holnap! mobilalkalmazást, amelynek segítségével felhívjuk felhasználóink figyelmét a Telekom fenntarthatósági törekvéseire, illetve a fenntartható életmódra. Az alkalmazás segítségével felhasználóink hello holnap! pontokat gyűjthetnek és adományozhatnak, a pontokat a Telekom forintosítja és eljuttatja a felhasználók által kiválasztott civil szervezetek részére. 2018-ban a mobilalkalmazás sikerét mutatja, hogy több mint 17 000 letöltésen van túl és a felhasználók eddig 2,4 M forintot adományoztak az applikációban szereplő szervezeteknek.

Az atipikus foglalkoztatás egyik pillére a távmunka, mely a Future Work projekt egyik legfontosabb fenntarthatósági vetülete. A 2014 júliusában indult program keretében otthonról dolgozva időt és kilométereket tudunk megtakarítani. Így mintegy 4 millió km-t és közel 20 évnnyi utazást tudunk megspórolni 2018-ban.

7.3 Éves Fenntarthatósági Jelentés

A Magyar Telekom egyik kötelezettségvállalása, hogy évente jelentésben teszi közzé fenntarthatósági teljesítményéről szóló beszámolóját. A jelentések készítésekor a Global Reporting Initiative (GRI – Globális Jelentéskészítési Kezdeményezés) irányelvei kerülnek alkalmazásra, megfelelően ezáltal annak az alapelveknek, hogy a jelentések legyenek az átláthatóság és nemzetközi szintű összehasonlíthatóság alapjai. A 2007-es jelentés Magyarországon elsőként készült GRI G3 A+ megfelelési szint szerint, ez a GRI G3 irányelvek legmagasabb szintű alkalmazását jelenti. Azóta a Magyar Telekom minden évben a nemzetközi irányelveknek való legmagasabb megfelelésű jelentést készítette el. A 2014-es és 2015-ös fenntarthatósági jelentés már a negyedik generációs GRI G4 irányelvek szerint készült, míg a 2016-os és 2017-es már a legújabb GRI Standard szerint készült a "Teljeskörű" (Comprehensive) alkalmazási szintnek megfelelően. A GRI kritériumoknak való megfelelés független vizsgálatát és tanúsítását a PricewaterhouseCoopers végezte az ISAE 3000 nemzetközi standard alapján. A vállalat fenntarthatósági teljesítményéről további részletek az éves jelentésekben találhatóak, amelyek az alábbi oldalon érhetőek el:

http://www.telekom.hu/rolunk/fenntarthatosag/a_fenntarthatosag_es_a_telekom/fenntarthatosagi_jelentesek

A 2018. évről szóló fenntarthatósági jelentés 2019. tavaszán jelenik meg.

8 KÖRNYEZETVÉDELEM

8.1 Politikák

A Magyar Telekom Csoport a fenntartható fejlődés iránti elkötelezettségét és ezen belül a környezetvédelem ügye iránti törekvéseit, vállalásait a környezetvédelmi politikában jeleníti meg. A politika a Magyar Telekom Csoport tagjaira egyénileg és a Csoportra együttesen is tartalmaz kötelezettségeket: https://www.telekom.hu/static-tr/sw/file/Magyar_Telekom_kornyeztvedelmi_politika.pdf

A környezetvédelmet is magában foglaló fenntarthatósági tevékenység csoportszintű koordinációját a Csoport Fenntarthatósági Koordinációs Tanács (CSFKT) irányítja. A CSFKT működtetésében a stratégiaalkotás és stratégiairányítás külön szerepel, így működési módjában a fenntarthatósági tevékenység két szinten valósul meg:

1. Stratégiaalkotás és -irányítás – A CSFKT keretein belül történik a stratégiai elképzelések kialakítása és a stratégia megvalósításának irányítása, a kommunikáció előkészítése és a kapcsolattartás különféle hazai és nemzetközi szervezetekkel.
2. Operatív végrehajtási szint – Az irányítási területek és üzletágak szervezeteiben történik az operatív tevékenység, a feladatok végzése, az adatszolgáltatás stb.

A Magyar Telekom Csoport operatív vezetése, az Ügyvezető Bizottság legalább évente egyszer tájékoztatást kap a Csoport Fenntarthatósági Stratégia feladatainak teljesüléséről, illetve az éppen aktuális egyéb, jelentősebb fenntarthatósági tevékenységekről, eredményekről, felmerülő kockázatokról és lehetőségekről.

Az évenkénti beszámolóban az Ügyvezető Bizottságnak (ÜB) lehetősége van a legújabb fenntarthatósági trendek megismerésére, illetve az érdekelt felektől való jelzések megválaszolására, a beszámoló alapján dönthet a stratégia módosításáról. Az ÜB közvetlenül vagy a CSFKT-n keresztül tartja a kapcsolatot az érdekelt felekkel. A beérkező megkeresések az egyes területekhez futnak be, a fenntarthatósággal kapcsolatos kritikus megkereséseket a CSFKT-tagok továbbítják az illetékesekhez. Csoportutasítás szerint a stratégiai feladatok az egyes vezérgazgató-helyettesekhez vannak rendelve.

8.2 Politikák eredményei

A Magyar Telekom Közép-Európa egyik vezető infokommunikációs szolgáltatójaként – küldetésével összhangban – elkötelezett a fenntartható fejlődés, ezen belül a klíma- és környezetvédelem ügye iránt. A 2016-ban elfogadott új, 2020-ig tartó fenntarthatósági stratégiánk fő fókusza a klímavédelem: azt az ambiciózus célt határoztuk meg, hogy 2020-ra a Magyar Telekom Csoport valós szén-dioxid-kibocsátását szorítsuk 100 000 tonna alá.

2018-ban tovább folytattuk karbonsemlegesítési projektünket. A gépkocsihasználatot szabályozó bónusz-málsuszrendszerből befolyó összegek felét karbonsemlegesítésre fordítottuk. Azt a célt tűztük ki, hogy a Magyar Telekom Csoport karbonsemlegesen működjön 2018-ban is. Ezt úgy értük el, hogy a magyarországi tagvállalatok 100%-ban megújuló energiából származó villamos energiát használtak, a fennmaradó kibocsátásunkat pedig egy kínai zöldprojektből származó 30 000 CER-egység (Certified Emission Reduction unit) vásárlásával és törlésével semlegesítettük. A Magyar Telekom Nyrt. 2018-ban 180 GWh megújuló energiát vásárolt, ami a magyarországi tagvállalatok által felhasznált összes elektromosenergia-mennyiség 100%-a.

A klímavédelemhez kapcsolódó működési-ökohatékonyági célok:

- a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése (2020-ra a célkitűzés 100 000 tonna szén-dioxid kibocsátás alá csökkentés),
- az energiafogyasztás csökkentése, az energiahatékonyági mutatók növelése, zöldenergia használata,
- ingatlanaink energiahatékonyágának növelése,
- a gépjárműflotta üzemanyag-felhasználásának csökkentése, utazást kiváltó megoldások népszerűsítése, dematerializációs megoldások,
- fenntartható és klímavédelmi szolgáltatások bevezetése,
- hulladékgazdálkodás: hulladék mennyiségének csökkentése (újrahasznosítási ráta növelése)
- ügyfeleink és a beszállítói láncunk klímahatásának mérése.

8.3 Kockázatok

Az Üzletmenet-folytonossági Irányítási Rendszer (BCM) keretén belül azonosítottuk a kritikus klímakockázatokat (árvíz, hőségriadó), és ezekre intézkedési tervet alakítottunk ki. A hálózatokban jelentkező klímakárok éves mértéke nem érte el az intézkedési szintet (havi 50 M Ft kár). 2018-ban 228 esetben kellett viharkárral összefüggésben intézkednünk, 23,3 millió forintértékben. Hőségnapokon

engedélyezzük kollégáinknak a távmunkát, így csökkentve az irodák energiaterhelését, gépterméink és bázisállomásaink alaphőmérsékletét pedig megemeljük.

8.4 Teljesítménymutatók

Összesített CO₂ terhelés – 96 842 tonna CO₂

Csoport CO₂ terhelés kategóriánként – Scope1: 21 783 tonna CO₂, Scope2: 75 059 tonna CO₂

Energhatékonyág – továbbított bitek/energia fogyasztás – 115,47 Gbit/kWh

Gépjárművek átlagos CO₂ kibocsátása – 114,9 g/km CO₂

9 VÁLLALATI MEGFELELŐSÉG (COMPLIANCE)

A Magyar Telekom Csoport Vállalati megfeleléségi programjának kialakításakor a cél annak biztosítása volt, hogy a Magyar Telekom Csoport üzleti tevékenységét maximális tudatossággal és elkötelezettséggel, a vonatkozó törvények és jogszabályok betartásával, az etikus üzleti magatartás legszigorúbb normáival összhangban végezze. Ehhez az esetleg felmerülő megfeleléségi kockázatokkal foglalkozó utasításokat adtunk ki, és az azokban foglalt eljárásokat alkalmazzuk, amelyekkel kapcsolatban folyamatos oktatást biztosítunk munkavállalóink számára. A feltételezett nem-megfeleléségi eseteinek jelentésére, kivizsgálására, nyomon követésére és kiigazítására egyértelmű folyamatokat alakítottunk ki.

A Vállalati megfeleléségi programot a Csoport megfeleléségi vezető felügyeli. A Csoport megfeleléségi vezető közvetlenül az Audit Bizottságnak jelent, és együttműködik az Igazgatósággal, a Felügyelő Bizottsággal és a menedzsmenttel. A Vállalati megfeleléségi program középpontjában a Működési Kódex áll.

A Magyar Telekom Csoport Működési Kódexe a vállalati megfeleléségi követelmények összefoglalását tartalmazza, rögzíti a Csoport közös értékeit, és egyben a Telekom erős pozíciójának, reputációjának és sikeres jövőjének záloga is. A Működési Kódex a Magyar Telekom Csoporton belül mindenkire érvényes, a munkatársaktól az igazgatósági tagokig. Ezen felül a Magyar Telekom Csoport szerződéses partnereinek is meg kell ismerniük és el kell fogadniuk ezeket az értékeket a beszerzési honlapon való regisztrálásukkor.

2010-ben egy külső, független fél vizsgálta a Compliance program kialakítását, és a külső elvárásoknak való megfelelésről, a rendszer kialakításáról tanúsítványt kaptunk. 2013-ban megtörtént a program felülvizsgálata, kiterjesztve egyéb területekre is – úgymint beszerzés, belső ellenőrzés, HR, értékesítés. A vizsgálat már nem csak a rendszer kialakításának ellenőrzését célozta a különböző területeken, hanem a kontrollrendszer működési hatékonyságának mérését is. Az elvárásoknak eleget tettünk, amelyről az Ernst&Young mint független külső fél tanúsítványt adott ki. 2017-ben ismét független külső auditor (KPMG) is minősítette a Magyar Telekom megfeleléségi rendszerének hatékonyságát, amelynek értelmében megfeleléségi program megfelel a nemzetközi elvárásoknak és az új anti-korrupciós ISO szabványnak is.

2008-ban indult az első megfeleléségi távoktatás „A vesztegetés és a korrupció tudatos felismerése” témában. Azóta az új belépő munkatársak részére egy általános eLearning képzést biztosítunk, amely minden vállalatunkhoz érkező munkatársunk részére kötelező, és a Működési Kódex elfogadásával zárul. A program elindítása óta pedig összesen 67 955 távoktatási képzést végeztek el a munkavállalók csoport szinten olyan témákban, mint megfeleléségi tudatosság, korrupcióellenes intézkedések, összeférhetlenség vagy bennfentes kereskedelem.

Ezen túlmenően társaságunk a megfeleléségi és visszaélési kockázatnak kitett szakterületeken dolgozók számára – mind az anyavállalatban, mind a magyar és nemzetközi leányvállalatokban – személyes tréningeket is szervezett korrupcióellenes magatartás, szerződéses partnerek átvilágítása és ajándékozási szabályok témakörökben.

2018-ban, a korábbi évekhez hasonlóan a Magyar Telekom Nyrt. szervezeteinek és leányvállalatainak részvételével folyt kockázatelemzés (Compliance Risk Assessment „CRA”). A felmérés eredménye alapján átfogó vizsgálat készült a lehetséges megfeleléségi és visszaélési kockázatokra vonatkozóan, aminek eredményeit a társaság Audit Bizottsága elé terjesztettük. Az év során ellenőrizzük a társaságunkhoz etikátlag magatartással kapcsolatban érkezett bejelentések megalapozottságát, és szükség esetén a bejelentéseket kivizsgáljuk. Amennyiben megvalósult visszaélést tapasztalunk, gondoskodunk a szükséges intézkedések megtételéről. A Magyar Telekom a vonatkozó jogszabályokban és szabályozásokban elvárt módon tesz közzé információt a korrupciós esetekről és az azok kapcsán megtett intézkedésekről.

9.1 Korrupció és megvesztegetés elleni küzdelem

9.1.1 Politikák

A Magyar Telekom nem tolerálja a korrupciót vagy annak kísérletét, ezért több belső szabályozást és eljárást vezetett be a megvesztegetés (ideértve annak lehetővé tételét) megelőzésére és megakadályozására. A Magyar Telekom betartja a Csoport korrupcióellenes szabályait és elvárja, hogy üzleti partnerei hasonlóképpen tartózkodjanak a Magyar Telekom Csoport által kifizetett pénz vagy egyéb ellenszolgáltatás jogszerűtlen felhasználásától (ideértve a korrupcióellenes jogszabályok megsértését), valamint a közfunkciót betöltő vagy magánszemély(ek)nek történő közvetlen vagy közvetett kifizetéseket a Magyar Telekomnak vagy a nevében eljáró bármely személynek előnyös megítélése vagy döntésének befolyásolása céljából. A Magyar Telekom tiltja a korrupció és vesztegetés bármilyen formáját, ideértve, de nem kizárólagosan, a személyes nyereséghez, előnyökhöz való juttatást, kenőpénz elfogadását vagy juttatását, ügymenetkönnyítő juttatások ígérését. A Csoport szintén tiltja, hogy a munkavállalók családjuk, barátaik, közeli vagy távoli ismerőseik számára kedvező döntéseket hozzanak. Nem adható harmadik félnek ajándék vagy eseményre való meghívás, ha az, akárcsak vélhetően, hatással lehet egy üzleti tranzakcióra. A Magyar Telekom Csoport sem pénzügyileg, sem erkölcsileg nem támogat politikai pártokat, szervezeteket vagy azok képviselőit. A Magyar Telekom nem folytat üzleti tevékenységet olyan harmadik felekkel, melyek megszegik a Megfelelőségi program korrupcióellenes szabályait vagy a Működési Kódex alapelveit.

Átvilágítási eljárások: Nincs meghatározott minta arra, hogy milyen mélységű átvilágítást kell elvégezni ahhoz, hogy a korrupcióellenes törvények szerinti felelősségre vonás, ill. vizsgálatok elkerülhetőek legyenek. Ezeknek az eljárásoknak a célja az, hogy a nagy kockázatú jelentő területeket beazonosítsák, és hogy megfelelő iránymutatást adjanak annak meghatározására, mikor indokolt további átvilágítás és vizsgálat.

9.1.2 Politikák eredményei

Az év során ellenőriztük a társaságunkhoz etikátlan magatartással kapcsolatban érkezett bejelentések megalapozottságát, és szükség esetén a bejelentéseket kivizsgáltuk. Amennyiben megvalósult visszaélést tapasztalunk, gondoskodunk a szükséges válaszlépések megtételéről. A belső és külső szabályok megsértésével kapcsolatos panaszok és észrevételek benyújthatók a Magyar Telekom Csoport Mondd el! portálján. A munkavállalók megfelelőséggel összefüggő kérdéseiket a Kérdezz! intranetes portálon tehetik fel.

9.1.3 Kockázatok

A jogszabályok és szabályozás megszegése elleni hatékony és eredményes védekezés fontos alapja és feltétele a Magyar Telekom Csoportnál fennálló megfelelőségi kockázatok, valamint a feltárt vagy egyéb módon ismertté vált megfelelőségi esetek szisztematikus nyilvántartása és elemzése. Az éves Megfelelőségi Kockázattértékelésünk (CRA) külön kezeli az aktív és passzív korrupciót. A kockázattértékelés minden esetben magában foglalja a Magyar Telekom, a T-Systems, a Makedonski Telekom értékelését. Egyéb leányvállalatokat a megfelelőségi vizsgálatokból származó inputok alapján eseti jelleggel veszünk fel a kockázattértékelésbe. A CRA teljes körűen lefedi a fentiekben említett társaságokat (100%) A Megfelelőségi Kockázat Felmérés kiértékelését követően a Csoport megfelelőségi vezető a megfelelőességgel kapcsolatos kockázatokra vonatkozó felmérés eredményeiről jelentésben tájékoztatja az Au dit Bizottságot, Igazgatóságot, a Felügyelő Bizottságot és a menedzsmentet, illetve negyedévente beszámol az intézkedések aktuális helyzetéről.

10 GAZDASÁGI KÖRNYEZET

A távközlési iparág világszerte jelentős változáson megy keresztül. A nemzetközi trendek az integrált távközlési, információs, média és szórakoztató piac irányába mutatnak. Ezek a trendek a helyi sajátosságokkal együtt új felállást hoznak létre a gazdasági rendszerünkben az infrastruktúra, a szolgáltatások és az új üzleti modellek tekintetében egyaránt.

Magyarország

A hagyományos távközlési piacok mérete középtávon már zsugorodó. A hangszolgáltatások (mind vezetékes mind mobil) piaca telített, a hang szolgáltatások közművesedése figyelhető meg a 'flat' tarifák és az egyszerűsödő ajánlatok mellett. Az adatszolgáltatások iránt tovább nő az igény, köszönhetően az erősödő médiafogyasztásnak, de az erős verseny mind mobil, mind vezetékes piacon nyomást helyez az árazásra. A szolgáltatások fő komponense az adat ajánlat mind mobil, mind vezetékes oldalon. A vezetékes piacot a vezetékes-mobil integrált csomagok jellemzik, ahol a szolgáltatáskínálat fő eleme egyre inkább a szélessávú szolgáltatás. A Vodafone – UPC egyesülés jóváhagyása után a piac harmadik FMC szolgáltatója várhatóan a saját mobil szolgáltatásának elindításával lassan haladó – Digi lesz.

A mobil piacot hálózati oldalra a kiváló minőség és a jó lefedettség jellemzi. A piacot a fixdíjas ajánlatok elterjedése jellemzi, miközben új piaci belépők megjelenésére számítunk, amelynek hatása jelentős lehet a piac egészére középtávon. A mobil szélessáv bővülése még mindig a teljes mobil piac hajtóereje. Az erősödő szabályozás, különösen a roaming díjak eltörlése és a mobil végződtetési díjak csökkentése további nyomást helyez a piac szereplőire. 2019 az 5G megjelenésének éve lesz, de az 5G jelentős változásokat már nem alakossági piacon, hanem az üzleti szegmensben hozhat.

Az elmúlt évek növekvő gazdasági környezete pozitív hatással volt a háztartások elköltethető jövedelmére. A növekvő háztartási büdzséből viszont komoly feladat a távközlési szolgáltatók számára, hogy nagyobb szeletet hasítsanak ki maguknak.

Macedónia

Az EU csatlakozási tárgyalások 2019 júniusától és a teljes NATO tagság 2020 közepére várhatóan pozitív hatással lesz a gazdaságra (Az ország neve Észak Macedóniára változott, ami feltétele volt az EU és NATO tagságnak Görög részről)

A fentiek miatt a gazdasági mutatók fellendülésére és a távközlési piac stabilizálódására számítunk.

A Telekom jól teljesít (YoY +2,1% bevétel, +4,5% EBITDA excl. SI), és pozitív fordulat történt a bevétel növekedést tekintve.

Az integrált telekommunikációs piaci tanulmány stabil Telekom pozíciót mutat a maga 55%-os piaci bevétel részesedésével 2018 Q3-ban, VIP 37,7%-os és egyéb operátorok 7,3%-os eredménye mellett.

A mobil piac továbbra is csak a meglévő 2 szereplőre korlátozódik, noha továbbra is nyitva maradt az ajtó egy új belépő számára (a szabályzó testület több alkalommal kinyilvánította, hogy érdekelt lenne egy 3. szereplő megjelenésében). Lycamobile még mindig csak az egy szem MVNO az országban egy jelentéktelen piaci bevétel részesedéssel. Ugyanakkor új MVNO, a Telekabel jelentette be működését 2019 közepétől. A vezető szolgáltató mobil ajánlatával várhatóan megmozgatja a postpaid szegmenseket és az FMC piacot.

A vezető szegmens 3 FMC szereplővel az integrált ajánlatokra helyezi a hangsúlyt. A Telekom folytatja az erőteljes optika építést, hogy minőségi nagy sebességű internettel szolgálja ki ügyfeleit.

11 CÉLOK ÉS STRATÉGIA

11.1 Kitekintés

A távközlési iparág világszerte jelentős változásokon megy keresztül. Számos olyan hosszú távú trendet figyelhetünk meg, melyek megváltoztatják a távközlési piac szerkezetét. Ilyen hosszú távú trendek pl. a technológia (digitalizáció, kiterjesztett vagy virtuális valóságok, mesterséges intelligencia, önműködő járművek, IoT), az ügyfél igények (Média fogyasztása bárhol bármikor, okos eszközök, okos egészségügyi megoldások) valamint a verseny és a szabályozások változásai (pl. kisebb korlátok a piacra lépéshez, új üzleti modellek, a távközlési és a média műsorszórási iparág konvergenciája).

Az üzleti szegmenseink mindegyikére hatással van egyedi üzleti környezete, és előre nem látott, általunk nem befolyásolható körülményeknek és eseményeknek vagyunk kitéve. A világgazdaság kiheverte a válságot, túl van a Brexit első sokkján és Donald Trump színrelépésével kapcsolatos bizonytalanságon. A üzleti környezetünk nagyban függ a FED monetáris politikájától, a kínai és az európai gazdasági növekedéstől és az Európai Unió támogatás politikájától. Az elmúlt három év jelentős fellendülést hozott a világgazdaságban és ez magával húzza a magyar gazdaságot is.

Magyarország

A Magyar Telekom számára a legnagyobb piaci kihívások az erőteljes optikai fejlesztések a fix és a növekvő adatforgalom a mobil piacon. Célunk, hogy a mobil és vezeték nélküli szolgáltatásokat összekapcsoló Magenta 1 ajánlatunk előfizetői számának további növelésével, és a HSI (nagy sebességű internet) hálózatunk fejlesztésével és kihasználásával megőrizzük elsőségünket kulcs piacainkon.

Emellett a digitális gazdaság növekedése miatt RI/IT piac várhatóan tovább fog növekedni, ugyanakkor az a szándékunk, hogy a magasabb fedezetartalmú rendszerintegrációs projektekre fektetett hangsúly növelésével megemeljük a piaci részesedésünket. Ugyanakkor már középtávon terveink között szerepel a szolgáltatás alapú bevételeink növelése a vállalati szektorban.

Macedónia

Az egyik legnagyobb kihívása a piacon a Telekabel (a legnagyobb kábel TV szolgáltató) által indított új MVNO ami íggyfix és mobil szolgáltatásával az FMC piacra lép harmadikként a Makedonski Telekom és a VIP (2019-től várhatóan A1 Telekom Austria márkanév néven) mellett.

A kihívások ellenére a Makedonski Telekom növekedési kilátásai és piacrésze nem romlik. Ezt erősíti a legutóbbi P3-as mérés szerinti legjobb mobil hálózat (kiemelkedő pontszámot produkálva), és a legutóbbi kiváló eredményt mutató TRIM mérések. Erőfeszítéseink, hogy egy kiemelkedő hálózati minőségünkre építve a legjobb ügyfélelegedettséget éadjük el hosszú távon biztosíthatják piaci vezető szerepünket.

A szabályozási környezet változásai közül a Makedonski Telekom kiemelt figyelmet szentel a következő témáknak:

- a Szabályozó azon erőfeszítése, hogy a roaming és nemzetközi hívásvégződtetési díjak 2021-ig csökkenjenek a Nyugat-Balkánon
- Nemzeti NGN Szélessávú Hálózat Terv
- Audio és Audiovizuális Médiaáról szóló törvény módosításai
- Fogyasztóvédelmi törvénytervezete
- Rádió frekvenciák elosztása

11.2. Bevétel, EBITDA és Capex célok

A Magyar Telekom továbbra is erős teljesítményt tudott felmutatni 2018 egész évében. Továbbra is célunk olyan termékek és szolgáltatások nyújtása, amely a lehető legnagyobb mértékben kiszolgálja az ügyfeleink igényeit. Ennek támogatására folyamatosan felülvizsgáljuk termékajánlatainkat, és ennek köszönhetően megerősítettük piaci pozícióinkat valamennyi kulcsfontosságú piaci szegmensben, ideértve az előfizetéses mobil, TC és vezeték nélküli internet szegmenseket is.

Az első kilenc hónapban elért magas bevételek az év hátralevő részében is fenntarthatóak voltak. Ennek köszönhetően éves szinten 7.6%-os növekedést könyvelhettünk el bevételeinkben az előző évhez képest. Az alacsonyabb profitabilitású bevételek mellett - mint pl. a készülék-eladás és az RI/IT hardver-szoftver ügyletei - az EBITDA tekintetében is növekedést értünk el a tavalyi évhez képest elsősorban a magasabb bruttó eredménynek valamint az ingatlanértékesítésből származó egyszeri bevételeknek köszönhetően.

A magyarországi működést tekintve az év során folytatódottak a pozitív trendek, bevételeink mindhárom fő szolgáltatásunk terén növekedtek.

A 2019-es évre kitekintve továbbra is egyik fő célunk az FMC szegmensben való jelenlétünk erősítése. Hiszünk abban, hogy versenyelőnyünk származik abból, hogy jelenleg mi vagyunk az egyetlen olyan szolgáltató amelyik valóban integrált ajánlatokat képes nyújtani az ügyfeleinket a magyar piacon ami a hosszútávú sikerességünk egyik kulcsfontosságú eleme. Macedóniában bár erősödik a vezeték nélküli és mobil szolgáltatások piacán a verseny még mindig hiszünk benne, hogy a 2017-ben elért bevételi és EBITDA trendforduló fenntartható köszönhetően többek között az RI/IT hozzájárulásának.

2019-re kitekintve a bevételeink kis mértékű csökkenésére számítunk, míg az összehasonlítható alapon számított EBITDA 1%-2%-os emelkedését várjuk a közvetett költségeink csökkentésének köszönhetően. A CAPEX költségeket az ideivel azonos szinten tervezzük tartani (nem számítva az IFRS16 hatást és a spektrum költségeket) összhangban a vezeték nélküli hálózatunk folyamatos fejlesztésével, amely magába foglalja az optikai hálózatbővítési programunk felgyorsítását. A jövőbelmezőségünkben tapasztalt trendfordulónak köszönhetően arra számítunk, hogy szabad cash-flownk (a spektrum licenstdíjak nélkül) 5%-kal növekedhet.

A jelenlegi és várható működési és szabályozási környezet alapján arra számítunk, hogy a Társaság részvényenként 27 forint osztalékot fog fizetni a 2019. évi eredmények után. A hivatalos osztalékjavaslatot az Igazgatóság megfelelő időben fogja előterjeszteni a Közgyűlés részére, amikor az összes szükséges információ rendelkezésre áll, és valamennyi előfeltétel teljesül.

Publikus célkitűzések:

	2018 Tény	Publikus célkitűzések 2019-re ²
Bevétel	657 milliárd forint	enyhe csökkenés
EBITDA	193 milliárd forint	éves 1%-2%os növekedés
Capex ¹	92 milliárd forint	nagyjából változatlan
Szabad CF ¹	68 milliárd forint	Kb 5%os növekedés
Osztalék	részvényenként 25 forint ³	részvényenként 27 forint

¹ spektrum licenz díj nélkül

² összehasonlítható alapon

³ Igazgatóság javaslata a Közgyűlésnek

11.3 Stratégia

Magyarország

Összpontosított stratégiai erőfeszítéseinknek köszönhetően a Magyar Telekom 2018-ben is megtartotta vezető pozícióját a magyarországi vezetékes hang, szélessáv, fizetős TV szolgáltatás, mobil és ICT üzleti területeken, javult az ügyfélmegtartási képességünk és jelentős mennyiségi növekedést értünk el. Az elmúlt három évben kiépült egy világviszonylatban is kimagasló minőségű 4G mobil hálózat és készülünk az 5G hálózatok kiépítésére miközben jelentősen növeljük optikai vezetékes hálózatunkat a következő években

A gyorsan növekvő hálózati képességeinkre építve szeretnénk az élet minden területén hang, internet, TV és IT szolgáltatásokkal kiszolgálni minden ügyfelünket. Középtávú stratégiai célunk, hogy hatékonyabb és agilis szervezetté váljunk, termék és szolgáltatásportfoliókat egyszerűsítsük, fokozzuk folyamataink automatizálását és nagyobb arányú online ügyfélkiszolgálást érjünk el. Integrált szolgáltatóként továbbra is különleges ügyfélmélynymt nyújtunk ügyfeleinknek vezető márkánk és kiváló technológiánk segítségével.

A változó ügyféligények, a technológiai fejlődés és az új üzleti modellek előtt járva új kompetenciáink mellett kihasználjuk képességeinket, hogy vezető szerephez jussunk az otthonok digitális kiszolgálásában a fogyasztók és a partnerek számára egyaránt.

Stratégiánk lehetővé teszi számunkra, hogy kiaknázzuk és bővítsük kiterjedt ügyfélbázisunkat, jelentősen javítsuk a hatékonyságunkat és megragadjuk a növekedési lehetőségeket az információ- és kommunikációtechnológia területén és a kapcsolódó iparágakban, amely hosszú távon további stabil készpénztermelést eredményez.

Macedónia

A Telekom sikeresen teljesítette a 'Fordulat Küldetés'-t és növekedést ért el több szegmensben is. A stratégia továbbra is a növekedésre és a transzformációra fókuszál. Az alábbi kezdeményezésekre építve kívánjuk a jövő távközlési cégét építeni:

- Márka és Ügyfélelégedettség -Prémiumszolgáltató és a legkedveltebb márkaként pozícionáljuk magunkat
- Optika -további FTTH fejlesztési tervek és hálózatok modernizációja
- Egyszerűsítés -egyszerű és az ügyfél számára könnyen érthető
- Új IT modell – A digitalizáció kulcsa
- NT/IT közös működtetés – Adat központ konszolidáció és cloud megoldások
- Hatékony központi üzleti funkciók -Agilis és Digitális transzformáció

12 BELSŐ KONTROLLOK, KOCKÁZATOK ÉS BIZONYTALANSÁGOK

12.1 A belső kontrollok rendszerének bemutatása, az adott időszaki tevékenység értékelése

12.1 A belső kontrollok rendszerének bemutatása, az adott időszaki tevékenység értékelése

A Magyar Telekom menedzsmentje elkötelezett egy megfelelő szintű belső kontroll rendszer kialakításáért és működtetéséért, amely a pénzügyi beszámolók megbízhatóságát, működési és megfelelőségi kockázatok minimalizálását biztosítja. A pénzügyi beszámolónk megbízhatóságát biztosító kontrollkörnyezetünket úgy alakítottuk ki, hogy elvárható biztonságot nyújtson arra, hogy a pénzügyi jelentések és a külső célra készülő pénzügyi beszámolóink megfeleljenek az Európai Unió által jóváhagyott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardoknak (IFRS).

A 2018. évi üzleti évre vonatkozóan a kontrollok dokumentációját és értékelését az informatikai rendszerrel támogatott ICSⁱ rendszerben végeztük el. A tranzakció szintű kontrollok az üzleti folyamatainkba beépített kontrollokat írják le, amelyeket úgy alakítottunk ki és működtetünk, hogy megakadályozzák vagy időben azonosítsák a pénzügyi beszámolónkban szereplő minden jelentős beszámoló sor és nyilvánosságra hozott információ esetleges materiális hibáit.

A belső kontrollrendszerünk teljes értékelése a Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) által kiadott "Belső kontroll – integrált keretrendszer" módszerén alapul, a rendszer működését a függetlenített belső ellenőrzési funkció is támogatja. Kockázatalapú belső ellenőrzési munkatervi feladatokon túl ad-hoc vizsgálatokkal járul hozzá a belső kontrollfolyamatok javításához és a fennálló kockázatok csökkentéséhez. Az ellenőrzések alapján meghozott intézkedések teljesülését a belső ellenőrzési szakterület nyomon követi. Az ellenőrzések megállapításairól, azok nyomán megfogalmazott intézkedésekről és a feladatok teljesítéséről a Felügyelő Bizottság és az Audit Bizottság rendszeres tájékoztatást kap.

Az alkalmazott belső kontroll keretrendszer követelményeivel összhangban a menedzsment minden pénzügyi évben értékeli a belső kontrollrendszer hatékonyságát. A menedzsment 2018-ra vonatkozó értékelése lezárult, és a begyűjtött információk alapján a belső kontroll rendszer hatékonyan működött abban a vonatkozásban, hogy megakadályozza a pénzügyi beszámolóban az esetleges materiális hibákat, illetve csökkentse a működési és megfelelőségi kockázatokat.

A Társaság részvényesei publikus jelentéseinkből értesülhetnek a belső kontrollrendszer működéséről.

A Magyar Telekom menedzsmentje és Igazgatósága elkötelezett arra, hogy a Magyar Telekom Csoport minden üzleti tevékenységét a legszigorúbb jogi és etikai normák szerint folytassa. Ezen elkötelezettség eredményeképp alkotta meg az Igazgatóság a Magyar Telekom Vállalati megfelelőségi programját.

A Vállalati megfelelőségi program a Magyar Telekom Csoport minden testületére, szervezetére és munkavállalójára, valamint a tanácsadókra, megbízottakra, képviselőkre és minden olyan személyre vagy szervezetre vonatkozik, amely a Társaság vagy annak leányvállalata nevében végez munkát.

A Magyar Telekom Vállalati megfelelőségi programja biztosítja, hogy a Csoport üzleti tevékenységét az alkalmazandó törvények és jogszabályok legmesszemenőbb figyelembe vételével és betartásával tudatosan, a legmagasabb szintű képzéssel és elkötelezettséggel folytassa. Ez olyan irányelvek és eljárások megvalósítását kívánja meg, amelyek kezelik a potenciális megfelelőségi kockázatokat, valamint meghatározott folyamatokat vezetnek be a megfelelőség gyanított vagy valós hiányának jelentése, kivizsgálása, nyomon követése és korrekciója érdekében.

12.2 Pénzügyi instrumentumok hasznosítása, kockázatkezelési és fedezeti ügylet politika

Társaságunk irányelve, hogy a részvényeseinknek és a piaci szereplőknek szóló közzétételek pontos és teljes képet adjanak a Társaságról és minden vonatkozásban tükrözzék a Társaság pénzügyi helyzetét és működési eredményét. Ezen közzétételek az alkalmazandó törvényeknek, előírásoknak és szabályozásoknak megfelelő rendszerességgel készülnek. Annak érdekében, hogy ezen céloknak megfelelően folyamatosan fejlesszük kockázatkezelési irányelvünket.

Kockázatkezelési rendszerünk magában foglalja a kockázatok azonosítását, hatásuk felmérését, szükséges intézkedési tervek kialakítását, valamint ezek hatékonyságának és eredményeinek követését. A kockázatkezelési rendszer hatékony működtetése érdekében biztosítanunk kell, hogy a vezetés valamennyi fontos kockázat ismeretében hozza meg üzleti döntéseit.

ⁱ Belső Kontroll Rendszer ('Internal Control System', „ICS”)

1999-ben hivatalos kockázatkezelési rendszer működtetését kezdtük meg. Ez a rendszer 2002-ben integrálódott a Deutsche Telekom kockázatkezelési rendszerébe.

Minden lényeges, a belső és külső tevékenységhez kapcsolódó kockázat, a pénzügyi és jogi követelményeknek való megfeleléshez kapcsolódó, valamint számos egyéb kockázat egy jól meghatározott belső mechanizmus alapján kerül kiértékelésre és kezelésre. Kockázatkezelési kézikönyv és a kockázatkezelésről szóló belső utasítás készült. Kockázatkezelési oktatást tartottunk a kockázatkezelésért felelős munkatársak számára valamennyi területet érintően. A működésünkre ható kockázati tényezők negyedévente felülvizsgálatra kerülnek. Minden leányvállalatunknak, üzletágunknak, ágazatunknak és más szervezetünknek negyedévente kötelessége azonosítani és jelenteni működésének kockázatait. Ezen kockázatok kiértékelése után az eredményt a vezetőség, az Igazgatóság és az Audit Bizottság rendelkezésére bocsátjuk.

A befektetői döntéseket befolyásoló kockázatok azonnali közzétételének érdekében a kockázatkezelési folyamatot új elemmel bővítettük ki. A negyedéves kockázatjelentési rendszerünket folyamatos jelentési kötelezettséggel egészítettük ki. Ennek keretében a cégcsoport tagjainak és szervezeteinek minden tudomásukra jutó jelentős új tény, információt, illetve kockázatot azonnal jelelniük kell. Az így közölt információkat a kockázatkezelési szakterület értékeli, és lényeges új kockázat vagy információ felmerülése esetén értesíti a gazdasági vezérigazgató-helyettest.

A munkatársak felelősségét a kockázatok követésére és kezelésére vonatkozóan belső utasítás szabályozza.

12.3 Kockázati tényezők

A pénzügyi helyzetünket, a működési eredményünket, illetve az értékpapírjaink kereskedési árát ezek a kockázatok bármelyike negatívan befolyásolhatja. Nem csak az alábbiakban felvázolt kockázatokkal kell szembenéznünk. További, jelenleg nem ismert kockázatok, vagy olyan kockázatok, melyeket jelenleg lényegtelennek tekintünk, szintén kedvezőtlen hatással lehetnek a pénzügyi helyzetünkre, működési eredményeinkre, illetve az értékpapírjaink kereskedési áraira.

- Működésünk (Magyarországon és külföldön egyaránt) jelentős állami szabályozási hatás alatt áll; tovább szigorodtak a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos előírások, továbbá szigorodhatnak egyes szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatások árának meghatározásával kapcsolatos szabályok, illetve új típusú szabályozott szolgáltatások kerülhetnek bevezetésre, amelyeknek az üzletünkre és a működési eredményeinkre is kedvezőtlen következményei lehetnek;
- Jelenleg nincs jól körülírt szabályozás a hálózatsemlegesség biztosítása tekintetében. Az NMHH eseti döntéshozatala akadályozhatja az innovációt;
- Erősebb versenytársak vagyunk kitéve a hazai vezeték nélküli piacon, mivel a hálózatfejlesztésnek köszönhetően egyre több területen kerülünk átfedésbe a versenytársainkkal;
- A hazai távközlési piac ártrendeződik, ami a verseny erősödését eredményezheti a hazai mobil és vezeték nélküli piacon is. (DIGI-Invitel akvizíció, Vodafone-UPC felvásárlás, Telenor tulajdonosváltás);
- Magyarországon a jelenlegi mobilpiaci szereplők mellett a DIGI 2x5MHz frekvenciablokkhoz jutott 1800MHz-es frekvenciasávon, valamint 1x20MHz frekvenciablokkot vásárolt 3400-3600MHz-en, és a legnagyobb valószínűség szerint új szereplőként be fog lépni a mobil piacra;
- Lehetséges, hogy nem tudunk alkalmazkodni a távközlési piac új trendjeihez és technológiai változásaihoz (IoT, Big Data, AI, 5G);
- Működési modellünk jövőjét az üzleti környezet jelenleg még előre nem látható változásai befolyásolhatják;
- A technológiai és a távközlési ágazat fejlesztései egyes eszközeink könyv szerinti értékének csökkenését, értékvesztését okozhatják;
- Az eredményünkre negatív hatással lehetnek a mobilkommunikációs technológiáknak tulajdonított valós vagy vélt egészségügyi kockázatok;
- A rendszerhibák csökkent felhasználói forgalmat és kisebb bevételt eredményezhetnek, valamint árthatnak hírnevünknek;
- A kulcs munkatársak elvesztése gyengítheti az üzletünket;
- A macedóniai szabályozási környezet várhatóan továbbra is szigorú marad a Szabályozó Hatóság nagykereskedelmi szabályozási tervei kapcsán (bitfolyam, költségalapú árazás kiterjesztése);
- A macedón piacon erősödő versenytapasztalhatunk annak köszönhetően, hogy a VIP is integrált szolgáltatóvá vált, valamint MVNO-k megjelenése is várható;
- A részvényáraink ingadozóak lehetnek és a részvényeladási képességet a részvényeink és ADS-eink viszonylag kevésbé likvid piaca negatívan befolyásolhatják;
- A befektetéseink értékét, a működési eredményünket és pénzügyi helyzetünket kedvezőtlenül befolyásolhatják a magyarországi és más országokban bekövetkező gazdasági fejlemények;
- A magyar adórendszer előre nem látható változásai negatív hatással lehetnek eredményünkre;

- A devizaárfolyamok ingadozása kedvezőtlenül befolyásolhatja a működési eredményünket;
- Vitáink és peres ügyeink a szabályozó hatóságokkal, versenytársakkal és más felekkel kedvezőtlenül befolyásolhatják működési eredményünket
- A kibertámadások száma exponenciálisan emelkedik az utóbbi időben világszorosítottan. Habár a Magyar Telekom a legmagasabb biztonsági előírásoknak megfelelően nyújtja szolgáltatásait és folyamatosan teszteli és aktualizálja kiberbiztonsági ellenintézkedéseit, de teljes mértékben mégsem zárható ki, hogy egy kibertámadás áldozatává váljék.

12.4 Pénzügyi kockázatok kezelése

A Csoport pénzügyi instrumentumai minősítését a Konszolidált éves beszámoló 4. megjegyzésében, a Csoport pénzügyi kockázatainak kezelését a Konszolidált éves beszámoló 5. megjegyzésében írjuk le részletesen.

13 A 2018-AS PÉNZÜGYI EREDMÉNYEK ELEMZÉSE

Kulcs teljesítményindikátorok (folytatódó tevékenységek)	2017.	2018.
	december 31-én	
Bevétel (millió Ft)	610 851	657 104
Mobil bevételek	322 656	343 145
Vezetékes bevételek.....	196 108	206 901
Rendszerintegráció/információtechnológia bevételek.....	87 485	107 058
Energiaszolgáltatás bevételek.....	4 602	
EBITDA (millió Ft)	185 662	192 507
EBITDA fedezet	30,4%	29,3%
Működési fedezet.....	12,7%	11,7%
Capex-árbevétel ráta.....	14,1%	16,4%
Nettó adósságállomány (millió Ft).....	309 641	272 805
Nettó eladósodottsági mutató (az összesített tőke és a nettó adósságállomány aránya)	34,8%	30,7%

13.1 Bevételek

Az összbevétel a 2017. évi 610,9 milliárd forintról 657,1 milliárd forintra emelkedett 2018-ban, (655,1 milliárd forintra, az IFRS 15 alkalmazásának hatása nélkül) főként a jelentősen megnövekedett RI/IT, készülékértékesítési és mobil adat bevételeknek köszönhetően. Mind a magyar mind a macedón piacon bevételnövekedés volt az adott időszakban.

A mobilszolgáltatások bevételei a 2017. évi 322,7 milliárd forintról 343,1 milliárd forintra nőttek 2018-ban, a folyamatosan dinamikusan növekvő mobil adat bevételeknek és az okos készülékek iránti jelentős keresletnek köszönhetően mindkét országban.

- **A hangalapú kiskereskedelmi bevételek** 5,4%-kal 133,5 milliárd forintra csökkentek 2018-ban, ami az IFRS 15 bevezetését tükrözi. Ennek hatását nem tekintve, a hangalapú kiskereskedelmi bevételek 1,1%-kal növekedtek, mivel a szerződéses előfizetők növekvő arányának pozitív hatása ellensúlyozta a mindkét országban jelentkező ármegemlést.
- **A hangalapú nagykereskedelmi bevételek** 1,4%-kal 9,8 milliárd forintra csökkentek 2018-ban mivel a magyarországi kismértékű bevételnövekedést ellensúlyozta a Macedóniában tapasztalt csökkenés. Magyarországon a hangalapú nagykereskedelmi bevételek növekedése a korlátlan díjsomagok növekvő arányának következtében megemlékedett forgalmat tükrözi, míg Macedóniában a csökkenés hátterében a nemzetközi bejövő forgalom folytatódó csökkenése áll.
- **Az adatbevételek** 2018-ban 9,3%-kal 80,9 milliárd forintra nőttek, illetve az IFRS 15 bevezetésének hatása nélkül 85,2 milliárd forintra, a mindkét országban tapasztalt magasabb előfizetői bázis és megnövekedett adathasználat következtében.
- **Az SMS bevételek** 11,1%-kal 19,2 milliárd forintra nőttek 2018-ban főként a magyarországi magasabb tömeges SMS bevételeknek köszönhetően. Macedóniában a kedvező időszakos ajánlatok pozitív hatása állt az SMS bevételek kismértékű

növekedése mögött.

- **A mobil készülékértékesítési bevételek** 36,2%-kal 87,4 milliárd forintra emelkedtek 2018-ban, illetve az IFRS 15 bevezetésének hatása nélkül 13,5%-kal 72,8 milliárd forintra, az átlagos készülékérték növekedése miatt Magyarországon és Macedóniában egyaránt.

A vezetékes bevételek 206,9 milliárd forintra növekedtek 2018-ban az egy évvel korábbi 196,1 milliárd forintról. A hangbevételek folytatódó csökkenését teljesen ellensúlyozta a TV-, szélessávú- és készülékértékesítési bevételek emelkedése.

- **A hangalapú kiskereskedelmi bevételek** 7,1%-kal 42,7 milliárd forintra csökkentek 2018-ban, elsősorban a Magyarországon tapasztalható ügyfélbázis csökkenés, valamint a mindkét országban tapasztalt átlagos árszinterózió együttes hatásának eredményeként.
- **A szélessávú kiskereskedelmi bevételek** 4,3%-kal 51,4 milliárd forintra emelkedtek 2018-ban (6,5%-kal 52,6 milliárd forintra, az IFRS 15 bevezetésének hatása nélkül) a Magyarországon és Macedóniában tapasztalt növekedés eredményeként. Magyarországon az ügyfélbázis bővülése együtt járt bizonyos mértékű szélessávú egy előfizetőre jutó árbevétel-növekedéssel, míg Macedóniában, az ügyfélbázis növekedése ellensúlyozta a szélessávú egy előfizetőre jutó árbevétel csökkenését.
- **A TV bevételek** 4,2%-kal 47,1 milliárd forintra emelkedtek 2018-ban (6,0%-kal 47,9 milliárd forintra az IFRS 15 bevezetésének hatása nélkül) a Magyarországon és Macedóniában egyaránt megnövekedett bevételeknek köszönhetően. Magyarországon az ügyfélbázis dinamikus növekedése és a stabil egy előfizetőre jutó árbevétel áll e mögött, míg Macedóniában a magasabb ARPU szintek erősítették a megnövekedett ügyfélbázis pozitív hatását.
- **A vezetékes készülékértékesítési bevételek** mindkét országban emelkedtek, a 2017-ben elért 9,3 milliárd forintról 18,1 milliárd forintra 2018-ban (15,0 milliárd forintra, az IFRS 15 bevezetésének hatása nélkül). A jelentős emelkedés nagyobb részét az erős magyarországi teljesítménynek köszönhető, ahol az okoskészülékek kiskereskedelmi értékesítési volumene nagymértékben bővült.
- **A kiskereskedelmi adatbevételek** 12,4%-kal 9,4 milliárd forintra csökkentek 2018-ban, elsősorban a Magyarországon 2017-ben megrendezett FINA Vizes sportok világbajnoksággal összefüggő projektekből realizált egyszeri bevétel hiánya miatt.
- **A nagykereskedelmi bevételek** 4,4%-kal 19,9 milliárd forintra növekedtek 2018-ban. Az alacsonyabb macedón belföldi és nemzetközi bejövő vezetékes forgalom következtében csökkent a nagykereskedelmi bevétel, de ezt ellensúlyozta a magyarországi növekvő nagykereskedelmi hangalapú tranzit forgalom magasabb árbevétele.

A Rendszerintegrációs és IT (RI/IT) bevételek 107,1 milliárd forintot tettek ki 2018-ban a 2017-ben elért 87,5 milliárd forinthez képest, a mindkét országban jelentkező nagymértékű növekedésnek köszönhetően. Magyarországon az emelkedés háttérében a magas volumenű hardver és szoftver értékesítés és főleg a közszférában megvalósult projektek álltak. Macedóniában az RI/IT bevételek újra növekedésnek indultak a 2017-ben a politikai bizonytalansággal sújtott időszak következtében elhalasztott nagy állami projektek okozta átmeneti csökkenést követően.

Az **energiaszolgáltatások** a lakossági villamosenergia-piacról való 2017. november 1-jei kivonulást követően megszűntek.

13.2 Közvetlen költségek

A közvetlen költségek a 2017. évi 245,8 milliárd forintról 286,9 milliárd forintra növekedtek 2018-ban (284,9 milliárd forintra az IFRS bevezetésének hatása nélkül), főként a RI/IT szolgáltatásokkal kapcsolatos költségek nagymértékű növekedése és az egyéb közvetlen költségek emelkedése miatt.

- **Az összekapcsolási díjak** 2018-ban 9,3%-kal, 20,6 milliárd forintra javultak a magasabb hálózaton kívüli mobil forgalom következtében, amely mindkét országban megnövelte az egyéb mobilszolgáltatók felé történő kifizetéseket.
- **Az RI/IT szolgáltatásokkal kapcsolatos költségek** 25,5%-kal 75,8 milliárd forintra növekedtek 2018-ban az RI/IT bevételek mindkét országban jelentkező emelkedésével és a magyarországi hardver- és szoftvereladások értékesítési mixben történt részarányának növekedésével összhangban.
- **Az energiaszolgáltatások** a lakossági villamosenergia-piacról való 2017. november 1-jei kivonulást követően megszűntek.
- **A követelések értékvesztése** a 2017. évi 5,5 milliárd forintról 2018-ban 9,5 milliárd forintra nőtt (8,3 milliárd forintra az IFRS 15 bevezetésének hatása nélkül). Ez a magyarországi követelések magasabb értékvesztése következtében alakult így, ami mögött a jelentős bevétel-növekedés valamint a 2017-ben történt alacsonyabb értékvesztési rátára történő átállás miatti egyszeri

pozitív hatás hiánya áll. Macedóniában ugyanakkor a követelések értékvesztése (IFRS 9 és 15 bevezetésének hatása nélkül) csökkent a mobil értékesítésre vonatkozó alacsonyabb értékvesztési szint miatt.

- **A távközlési adó** 1,6%-kal, 25,5 milliárd forintra növekedett 2018-ban, a korlátlan hangszolgáltatást kínáló ajánlatok növekvő aránya következtében, a lakossági és az üzleti szegmensben egyaránt megnövekedett mobil hangforgalom eredményeként.
- **Az egyéb közvetlen költségek** 18,6%-kal, 155,5 milliárd forintra emelkedtek 2018-ban, elsősorban a Magyarországon és Macedóniában egyaránt megnövekedett készülékértékesítéssel párhuzamosan jelentkező magasabb készülékértékesítési költségek miatt. Magyarországon a TV és egyéb tartalomszolgáltatáshoz kapcsolódó költségek, illetve a roaming kifizetések szintén emelkedtek.

13.3 Bruttó fedezet

A bruttó fedezet a 2017. évi 365,1 milliárd forintról 370,2 milliárd forintra javult 2018-ban az összbevétel nagymértékű növekedésének köszönhetően.

13.4 Személyi jellegű ráfordítások

A személyi jellegű ráfordítások éves szinten 3,4%-kal, 83,0 milliárd forintra növekedtek a magyarországi gyakornoki alkalmazási forma módosításának, az anyavállalatnál történt 5%-os átlagos bérnövekedésnek és a magasabb magyarországi és macedóniai végkielégítésekkel kapcsolatos költségek együttes hatásaként.

13.5 Egyéb működési költségek

Az egyéb működési költségek a 2017. évi 105,9 milliárd forintról 103,9 milliárdra csökkentek. Magyarországon az évsorán végrehajtott költségcsökkentési intézkedések eredményeképpen csökkentek a HR-hez kapcsolódó, valamint az IT karbantartási és energia költségek, ami ellensúlyozta a bérleti díjak illetve karbantartási ráfordítások növekedését. A magyarországi közműadó mértéke 2018-ban 3,5%-kal volt alacsonyabb. Ez a Magyar Telekom legalább 100 Mbps sebességű internetelérést lehetővé tévő új hálózati beruházásokhoz és fejlesztésekhez kapcsolódó adókedvezményének pozitív hatását tükrözi. Macedóniában az egyéb működési költségek kis mértékben csökkentek az alacsonyabb marketing és karbantartási költségeknek köszönhetően.

13.6 Egyéb működési bevételek

Az egyéb működési bevételek a 2017 évi 6,7 milliárd forintról 9,2 milliárd forintra nőttek a magyarországi korábbi székház értékesítésén realizált egyszeri nyereség következtében.

13.7 EBITDA

Az EBITDA 3,7%-kal 192,5 milliárd forintra nőtt, a mindkét országban javuló bruttó fedezet, alacsonyabb egyéb működési költség, és a magyarországi egyéb működési bevétel növekedésnek köszönhetően.

13.8 Értékcsökkenési leírás

Az értékcsökkenési leírás 6,8%-kal, 115,5 milliárd forintra nőtt 2018-ban. Magyarországon az ügyféloldali hálózati elemek élettartamának csökkentése eredményezte a magasabb értékcsökkenési leírást, míg Macedóniában a 2017 végén aktivált immateriális javak és TV tartalomszolgáltatási díjak állnak a növekedés hátterében.

13.9 Működési eredmény

A működési eredmény a 2017. évi 77,5 milliárd forintról kismértékben, 77,0 milliárd forintra csökkent 2018-ban, mivel az EBITDA növekedését ellensúlyozta a magasabb értékcsökkenési leírás.

13.10 Nettó pénzügyi eredmény

A nettó pénzügyi veszteség a 2017. évi 21,6 milliárd forintról 17,8 milliárd forintra csökkent 2018-ban az alacsonyabb átlagos hitelállomány valamint a származékos eszközök valós értékéleésből eredő veszteségek 2017-hez képest jelentkező csökkenése következtében. Utóbbi a két időszak között megfigyelhető eltérő EUR-HUF árfolyam és hozamalakulás következménye.

13.11 Nyereségadó

A nyereségadó a 2017. évi 16,0 milliárd forinthez képest 2018-ban 13,3 milliárd forintra csökkent, amelyet nagyrészt az okozott, hogy a 2017. évi adóköltés jelentősegszeri, az adóköltés növekedésének irányába ható korrekciókat tartalmazott.

13.12 A nem irányító részesedésekre jutó eredmény

A nem irányító részesedésekre jutó eredmény 2018-ban 4,1%-kal 3,1 milliárd forintra növekedett, a macedón leányvállalatnál az időszak során keletkezett magasabb eredménynek köszönhetően.

13.13 Cash Flow

Millió forintban	2017. 1-12.hó	2018. 1-12.hó	Változás
Üzleti tevékenységből származó nettó cash flow	157 411	159 098	1 687
Befektetési tevékenységre fordított nettó cash flow	(94 353)	(83 092)	11 261
Kivéve: Egyéb pénzügyi eszközök beszerzése / eladása – nettó	2 867	(2 055)	(4 922)
Befektetési tevékenységre fordított nettó cash flow korrigálva az egyéb pénzügyi eszközök eladásának nettó hatásával	(91 486)	(85 147)	6 339
Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek	(7 485)	(5 988)	1 497
Szabad cash flow folytatódó tevékenységekből	58 440	67 963	9 523
Üzleti tevékenységre fordított nettó cash flow - megszünt tevékenységekből	(23)	0	23
Befektetési tevékenységből származó nettó cash flow - megszünt tevékenységekből*	36 292	0	(36 292)
Szabad cash flow megszünt tevékenységekből	36 269	0	(36 269)
Szabad cash flow összesen	94 709	67 963	(26 746)
Egyéb pénzügyi eszközök beszerzése / eladása – nettó	(2 867)	2 055	4 922
Hitelek és egyéb kölcsönök visszafizetése – nettó	(67 732)	(36 974)	30 758
Részvényeseknek és nem irányító részvénytulajdonosoknak fizetett osztalék	(29 403)	(29 547)	(144)
Saját részvény visszavásárlás	(2 139)	(1 822)	317
Pénzügyi tevékenységből származó nettó cash flow - megszünt tevékenységekből	2 041	0	(2 041)
Pénzeszközök árfolyam-különbözete	(15)	130	145
Pénzeszközök változása	(5 406)	1 805	7 211

*Kivéve: Egyéb pénzügyi eszközök beszerzése / eladása – nettó megszünt tevékenységekből

A szabad cash flow folytatódó tevékenységekből a 2017. évi 58,4 milliárd forintról 68,0 milliárd forintra növekedett 2018-ban a lent említett okok következtében.

Üzleti tevékenységből származó cash flow folytatódó tevékenységekből

Az üzleti tevékenységből származó nettó cash flow 159,1 milliárd forint volt 2018-ban, szemben a 2017 azonos időszaki 157,4 milliárd forinttal, amely mögött főként a következő trendek húzódnak:

- 6,8 milliárd forint **pozitív változás** a 2018-ban magasabb **EBITDA** miatt 2017 hasonló időszakához képest
- 12,3 milliárd forint **negatív hatás** az **aktív működő tőke változásában**, amely főként a következő hatások eredője:
 - nagyobb mértékű növekedés a részletfizetésre történő készülékértékesítésből származó követelések egyenlegében 2017-hez képest, amely összhangban van az ebből eredő bevételek növekedésével (kb. 5,8 milliárd forint negatív hatás)
 - nagyobb mértékű növekedés az RI/IT követelések egyenlegében 2018-ban a tavalyi év hasonló időszakához képest (kb. 2,6 milliárd forint negatív hatás)
 - alacsonyabb RI/IT szolgáltatásokhoz kapcsolódó fizetett előlegek, valamint magasabb rendezése a fizetett előlegeknek 2018-ban, 2017-hez képest, amelyet a projektek különböző időzítése okozott (kb. 1,7 milliárd forint pozitív hatás)
 - az energiaszolgáltatásokból származó követelések egyenlegében nem volt csökkenés 2018-ban, mivel az energiaszolgáltatások a lakossági villamosenergia-piacról való 2017. november 1-jei kivonulást követően megszűntek (kb. 1,2 milliárd forint negatív hatás)
 - nagyobb mértékű növekedés az RI/IT szolgáltatásokhoz kapcsolódó készletek egyenlegében 2018-ban, szemben a 2017-es jelentősebb csökkenéshez képest, amelyet a projektek különböző időzítése okozott, együttesen a készülék készletek csökkenésével 2018-ban, amely a magasabb értékesítésnek köszönhető (kb. 0,8 milliárd forint negatív hatás)
 - csökkenés a Szerződéses eszközök és Szerződéses költségek egyenlegében, (az áttérés halmozott hatása és átsorolás nélkül) a 2018. január 1-től hatályos, új IFRS 9 és IFRS 15 standardok bevezetésének köszönhetően (kb. 0,3 milliárd forint pozitív nettó hatás)

- 3,0 milliárd forint **pozitív hatás a céltartalékok változásában**, amely a jogi ügyekkel kapcsolatos céltartalékok alacsonyabb felhasználásának és a végkielégítéssel kapcsolatos céltartalékok magasabb arányú növekedésének köszönhető 2018-ban, 2017-hez képest
- 8,0 milliárd forint **pozitív hatás a passzív működő tőke változásában**, amely mögött főként a következő okok húzódnak:
 - az RI/IT projektekhez kapcsolódó szállítói állomány kisebb mértékű kifizetése 2018-ban, 2017-hez képest (kb. 6,9 milliárd forint pozitív hatás)
 - magasabb HR vonatkozású személyi jellegű költség kifizetés 2018-ban, 2017-hez képest, amelyet a bérek eltérő ütemű kifizetése okozott (kb. 3,0 milliárd forint negatív hatás)
 - a készülék beszállítói kötelezettségek egyenlegében bekövetkezett kisebb mértékű növekedést, amelyet a készülékbeszállítókkal egyeztetett, megváltozott fizetési feltételek okoztak, ellensúlyozta a számlázott és nem számlázott egyéb szállítók egyenlegének magasabb növekedése a kedvezőbb fizetési feltételeknek köszönhetően 2018-ban 2017-hez képest, (kb. 2,7 milliárd forint pozitív hatás)
 - a magyarországi hűségprogram 2017-ben megszűnt és nem volt mozgás a hűségpontokhoz kapcsolódó halasztott bevételek egyenlegében 2018-ban (kb. 2,1 milliárd forint pozitív hatás)
 - alacsonyabb vevőktől kapott előleg 2018-ban az RI/IT szolgáltatásokhoz kapcsolódóan 2017-hez képest (kb. 1,1 milliárd forint negatív hatás)
 - az energiaszolgáltatásokból származó kötelezettségek egyenlegében nem volt csökkenés 2018-ban, mivel az energiaszolgáltatások a lakossági villamosenergia-piacról való 2017. november 1-jei kivonulást követően megszűntek (kb. 0,4 milliárd forint pozitív hatás)
 - csökkenés a Szerződéses kötelezettségek egyenlegében, (az áttérés halmozott hatása és átsorolás nélkül) a 2018. január 1-től hatályos, új IFRS 15 standard bevezetésének köszönhetően (kb. 0,1 milliárd forint negatív hatás)
- 1,5 milliárd forint **negatív hatás**, amelyet egyrészt az **iparúzési és az innovációs járulék** 2017-es túlfizetése okozott, másrészt az IFRS 15 áttérési hatás következtében, ugyanezen adónemek magasabb mértékű kifizetése
- 0,4 milliárd forint **pozitív hatás** az E2 energia közös vezetőségű vállalatától kapott **magasabb osztaléknak** köszönhetően 2018-ban 2017-hez képest
- 1,1 milliárd **pozitív hatás a fizetett kamatok és postai, valamint bankköltségek** csökkenése miatt 2018-ban, 2017-hez képest
- 3,9 milliárd forint negatív hatás az egyszerű, nem pénzmozgással járó, a régi székház értékesítésén elért nyereségnek köszönhetően, amelyet részben ellensúlyozott egy 2017-es ingatlanértékesítés

Befektetési tevékenységre fordított cash flow korrigálva az egyéb pénzügyi eszközök eladásának nettó hatásával

A hagyományos befektetési tevékenységre fordított cash flow 85,1 milliárd forint volt 2018-ban, szemben a 2017 hasonló időszakában elért 91,5 milliárd forinttal. Az alacsonyabb költség mögött főként a következő okok húzódnak:

- 21,3 milliárd forint **negatív hatás** 2018-ban 2017-hez képest a magasabb **CAPEX**-nek köszönhetően, amely javarészt a frekvenciára fordított 15,7 milliárd forintnak köszönhető
- 18,5 milliárd forint **pozitív hatás a beruházási szállítói** kötelezettségek alacsonyabb összegű kifizetése miatt 2018-ban 2017-hez képest
- 1,7 milliárd forint **pozitív hatás**, amelyet a cégfelvásárlásokra (**ITGen Kft.** 2018-ban és **ServerInfo-Ingatlán Kft.** 2017-ben) valamint **kábel tv-s tevékenységek akvizíciójára** fordított alacsonyabb költség okozott 2018-ban 2017-hez képest,
- 0,4 milliárd forint **negatív hatás** az akvizíciók kapcsán az alacsonyabb összegű **Csoportba került pénzeszköz** miatt
- 7,8 milliárd forint **pozitív hatás tárgyi eszköz értékesítés** kapcsán, amely főként a régi székház értékesítésének köszönhető 2018-ban, amelyet részben ellensúlyozott egy 2017-es ingatlanértékesítés

Egyéb pénzügyi kötelezettségek kifizetésére fordított összegek

Az egyéb pénzügyi kötelezettségek fizetésére fordított összegek a 2017-es évi 7,5 milliárd forintról 6,0 milliárd forintra csökkentek 2018 hasonló időszakában. Az alacsonyabb kifizetés mögött főként a következők állnak:

- 1,1 milliárd forintos pozitív változás, amely pénzügyi lízing szerződések lejáratának köszönhető, amely alacsonyabb lízingkifizetést eredményezett 2018-ban, 2017-hez képest
- 0,9 milliárd forintos pozitív változás, amelyet a macedóniai székház finanszírozásához kapcsolódó 2017-ben kifizetett törlesztő részlet pénzügyi teljesítése eredményezett

- 0,3 milliárd forintos negatív hatás a tartalomszolgáltatásokhoz kapcsolódó jogok magasabb kifizetése miatt 2018-ban 2017-hez képest

A megszünt tevékenységekből származó szabad cash flow csökkent 36,3 milliárd forinttal a Crnogorski Telekom A.D. értékesítése kapcsán (bemutatva a megszünt befektetési tevékenységek között) 2017 első negyedévében

Egyéb pénzügyi eszközök eladása – nettó bevétele 4,9 milliárd forinttal javult, amely főként annak köszönhető, hogy kevesebb készpénz került lekötésre (nettó értékben) 3 hónapnál hosszabb bankbetétekbe Macedóniában 2017 azonos időszakához képest valamint a derivatívákon elért magasabb pénzbefolyásoknak köszönhetően 2018-ban 2017-hez képest

Hitelek és egyéb kölcsönök felvétele – nettó 30,8 milliárd forinttal javult, az alacsonyabb anyavállalati hitelek törlesztése miatt 2018-ban, mivel a Crnogorski Telekom A.D. értékesítéséből származó értékesítési ár, anyavállalati (DTAG) kölcsönök törlesztésére került felhasználásra 2017-ben

Részvényeseknek és nem irányító részvénytulajdonosoknak fizetett osztalék 0,1 milliárd forinttal nőtt, amely főleg a Magyar Telekom Csoport kisebbségi tulajdonosai részére 2018-ban történt magasabb osztalékfizetésnek köszönhető, 2017-hez képest

A visszavásárolt saját részvény csökkent 0,3 milliárd forinttal, amelynek oka az MRP (Munkavállalói Résztulajdonosi Program) Szervezettel kapcsolatos saját részvény visszavásárlásra fordított alacsonyabb összeg 2018-ban, 2017-hez képest.

A Pénzügyi tevékenységből származó nettó cash flow - megszünt tevékenységekből 2,0 milliárd forinttal romlott, főként a Crnogorski Telekom A.D-nek, a dekonszolidáció előtt nyújtott kölcsön visszafizetéséből eredő pozitív hatásnak köszönhetően, amelyre 2017-ben került sor

Pénzeszközök árfolyam-különbözete javult 0,1 milliárd forinttal a folytatódó tevékenységek vonatkozásában, amely a kedvezőbb árfolyam változásnak köszönhető 2018-ban, 2017-hez képest

A pénzügyi és működési statisztikák az alábbi weboldalon érhetőek el:

http://www.telekom.hu/befektetoknek/penzugyi_jelentesek

13.14 Konszolidált mérleg

A Konszolidált Mérlegben szereplő egyenlegek legjelentősebb változásai 2017. december 31. és 2018. december 31. összehasonlításában az alábbi sorokon figyelhetők meg:

- Követelések és egyéb eszközök
- Tárgyi eszközök, Immateriális javak (a Goodwillt is beleértve)
- Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök
- Egyéb befektetett eszközök
- Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalatok felé (együttesen a hosszú és rövid lejáratú rész)
- Kötelezettségek szállítók felé
- Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek

A Követelések és egyéb eszközök könyv szerinti értéke 37,5 milliárd forinttal növekedett 2017. december 31-ről 2018. december 31-re, amely változást a részletfizetésre történő készülékértékesítésből származó követelések növekedése (kb. 18,5 milliárd forint összegben) valamint az IFRS 9 és IFRS 15 számviteli standardok alkalmazása okozta. Az áttérés halmozott hatása 9,5 milliárd forint, továbbá az IAS 11 alá tartozó beruházási szerződések és az IAS 18 alá tartozó adott kedvezményekhez kapcsolódó nem számlázott bevételek elhatárolásának ugyanazon mérlegsoron belül történt átsorolása további kb. 4 milliárd forinttal növelte a Szerződéses eszközök értékét. A Szerződéses eszközök záró egyenlege 17,8 milliárd forint.

A Tárgyi eszközök és immateriális javak könyv szerinti értéke együttesen (Goodwillt is beleértve) 8,7 milliárd forinttal csökkent 2017. december 31-ről 2018. december 31-re. A csökkenés fő oka, hogy az eszközök értékcsökkenése és selejtezése az időszakban meghaladta a beruházásokra fordított összeget.

Az Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök könyv szerinti értéke 5,7 milliárd forinttal növekedett 2017. december 31-ről 2018. december 31-re főként az IFRS 9 és az IFRS 15 számviteli standardok alkalmazása következtében. A hosszú lejáratú Szerződéses eszközök záró egyenlege 3,6 milliárd forint.

Az Egyéb befektetett eszközök könyv szerinti értéke 4,9 milliárd forinttal növekedett 2017. december 31-ről 2018. december 31-re az IFRS 9 és az IFRS 15 számviteli standardok alkalmazása következtében. A Szerződéses költségek záró egyenlege 4,5 milliárd forint.

A Pénzügyi kötelezettségek kapcsolt vállalatok felé (a rövid és a hosszú lejáratú kötelezettség együttesen) összege 32,3 milliárd forinttal csökkent 2017. december 31-ről 2018. december 31-re, mely csökkenés legfőbb oka a DT csoporttól felvett hitelek törlesztése.

A Kötelezettségek szállítók felé összege 39,9 milliárd forinttal növekedett, főként a készülékbeszállítókkal, RI/IT és a beruházási szállítókkal szembeni kötelezettségek állományában 2017. december 31-ről 2018. december 31-re bekövetkezett növekedése miatt.

Az Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek összege 2,2 milliárd forinttal csökkent 2017. december 31-ről 2018. december 31-re. Az Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek záróegyenlege tartalmaz 12,4 milliárd forint Szerződéses kötelezettséget, amely jelentős részben az ugyanezen a mérlegsoron bemutatott vevőktől kapott előlegek és halasztott bevételek átsorolásából adódik.

A Konsolidált Mérleg egyéb egyenlegeiben nem következett be jelentős változás 2017. december 31. és 2018. december 31. között.

A kisebb változásokra a 3.11 fejezetben található IFRS 9 és IFRS 15 számviteli standardok hatásai, a Konsolidált Cash flow kimutatás 2018 évi számai, valamint az előbbi 2.1.2 Cash flow fejezetben található további magyarázatok adnak információt.

14 AZ ÉVES BESZÁMOLÓ FORDULÓNAPJA UTÁN ÉS A JELENTÉS PUBLIKÁLÁSA KÖZÖTT BEKÖVETKEZETT JELENTŐSEBB ESEMÉNYEK

14.1 Kábeltévé hálózati üzleti tevékenységek

A Csoport 2018 decemberében megállapodást kötött egy kábeltévé hálózat tulajdonjogának megvásárlására 789 millió forint értékben. A tranzakció zárására 2019 februárjában került sor.

14.2 Szerémi – Kaposvár ingatlanok eladása

2019 januárjában a Magyar Telekom befejezte a Szerémi-Kaposvár ingatlanok értékesítését, a WING Csoporttal 2015. május 19-én aláírt megállapodás utolsó lépéseként. Az eladási ár 11,3 millió euró volt.

Budapest, 2019. február 20.

Rékasi Tibor
vezérigazgató, igazgatósági tag

Szabó János
gazdasági vezérigazgató-helyettes

Nyilatkozat

Alulírottak nyilatkozunk, hogy

- az alkalmazható számviteli előírások alapján, a legjobb tudásunk szerint elkészített mellékelt éves beszámoló valóságos megbízható képet ad a Magyar Telekom Nyrt. és a konszolidációba bevont vállalkozásai eszközeiről, kötelezettségeiről, pénzügyi helyzetéről, valamint nyereségéről és veszteségéről, továbbá
- a vezetőségi jelentés (üzleti jelentés) megbízható képet ad a Magyar Telekom Nyrt. és a konszolidációba bevont vállalkozásai helyzetéről, fejlődéséről és teljesítményéről, ismertette a főbb kockázatokat és bizonytalansági tényezőket.

Budapest, 2019. április 9.

Rékasi Tibor
Vezérigazgató
az Igazgatóság tagja

Szabó János
Gazdasági vezérigazgató-helyettes